

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 22. maijā
(OR. en)

9596/23

**Starpiestāžu lieta:
2023/0156 (COD)**

UD 110
CODEC 917
ENFOCUSTOM 57
ECOFIN 452
MI 429
COMER 57
TRANS 194
FISC 95

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 17. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 258 final
Temats:	Priekšlikums - EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu un Eiropas Savienības Muitas dienestu un atceļ Regulu (ES) Nr. 952/2013

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 258 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 258 *final*

Briselē, 17.5.2023.
COM(2023) 258 final

2023/0156 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

**ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu un Eiropas Savienības Muitas dienestu un atceļ
Regulu (ES) Nr. 952/2013**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SEC(2023) 198} - {SWD(2023) 140} - {SWD(2023) 141}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

ES muitas savienība ir neapšaubāms pierādījums Eiropas integrācijai un labklājībai. Tā ir ES vienotā tirgus pamats un garants¹, kas nodrošina preču brīvu apriti Savienībā. Starptautiskās tirdzniecības attiecībās Savienība piedalās kā vienots veselums un ir viens no lielākajiem tirdzniecības blokiem pasaulē. Muitas savienības netraucēta darbība ir būtiski svarīga ES ekonomikai, labklājībai un starptautiskajai konkurētspējai. Starptautiskā tirdzniecība sniedz ieguvumus iedzīvotājiem un uzņēmumiem, savukārt muitas tarifi, kvotas un citi tirdzniecības pasākumi palīdz aizsargāt rūpniecisko ražošanu un darbvieta Savienībā un papildināt publiskās finanses ar ieņēmumiem.

ES ekonomikā notiek divējādā zaļā un digitālā pārkārtošanās, un tādēļ Savienība ir pieņēmusi vērienīgus tiesību aktus, izvirzot vidiskos, drošības, sociālos un digitālos standartus, kas nosaka uzņēmumu darbību vienotajā tirgū un ārpus tā. Taču šo vērienīgo mērķu sasniegšana var tikt apdraudēta, ja Savienības ražojumus aizstās imports no trešām valstīm, kuras neievēro minētos standartus. Ja muita neveic piegādes ķēžu centralizētu uzraudzību un kontroli, Savienībai trūkst pilnīgas pārredzamības par to, kādas preces ievēd tās teritorijā un izved no tās. Tas ne vien mazina ES nozaru politiku ticamību, bet arī vājina ietekmi, kas Savienībai piemīt kā ģeopolitiskam rīcībspēkam.

Muitas dienestu darba slodze pastāvīgi pieaug, jo tiem ir jāveic aizvien vairāk uzdevumu, kuri izriet no iepriekš minētajiem ļoti vērienīgajiem tiesību aktiem, ko pieņēma pēdējos gados. Iznākumā muitas dienesti pašlaik cenšas tikt galā ar arvien lielāku skaitu uzdevumu un darba sarežģītību, no vienas puses, un ar zemas vērtības sūtījumu straujo pieaugumu e-komercijā, no otras puses. Turklāt bez piegādes ķēžu centralizētas uzraudzības Savienībai nav pilnīgas pārredzamības un kontroles par to, kādas preces ievēd vienotajā tirgū un izved no tā. Tas saasina jau esošās grūtības saistībā ar muitas procesiem, datiem un IT, kā arī ar muitas savienības pārvaldību. Kā liecina ietekmes novērtējums, muitas dienesti, pūloties pildīt savu uzdevumu aizsargāt vienoto tirgu, saskaras ar problēmām saistībā ar riska pārvaldību un sadarbību ar tirgus uzraudzības iestādēm, tiesībaizsardzības iestādēm un struktūrām, nodokļu iestādēm un citiem partneriem. Problēmas sagādā arī administratīvais slogs uzņēmējiem, sarežģījumi e-komercijas preču kontrolē, nepietiekama datu kvalitāte un piekļuve tiem, kā arī atšķirības starp dalībvalstīm noteikumu īstenošanā.

Šī reforma stiprina muitas spēju uzraudzīt un kontrolēt to, kādas preces ievēd un izved no muitas savienības. Muitas reforma ir stratēģisks ilgtermiņa lēmums, kura mērķis ir elastīgi pielāgoties pārmaiņām piegādes ķēdēs un sekmīgāk aizsargāt ES un tās dalībvalstu finansiālās intereses, kā arī ES drošības, drošuma un sabiedrības intereses.

Šajā situācijā Eiropas Komisijas priekšsēdētāja fon der Leiena politikas pamatnostādņēs paziņoja: *“Ir pienācis laiks muitas savienību virzīt uz nākamo līmeni, to apgādājot ar stingrāku satvaru, kas ļaus labāk aizsargāt iedzīvotājus un vienoto tirgu. Es ierosināšu*

¹ Eiropas Parlamenta 2023. gada 18. janvāra rezolūcija par vienotā tirgus izveides 30. gadadienu: cildinot sasniegumus un raugoties uz turpmāko attīstību ([P9_TA\(2023\)0007](#)).

drosmīgu pasākumu paketi integrētai Eiropas pieejai, kas nepieciešama, lai stiprinātu muitas riska pārvaldību un atbalstītu efektīvu kontroli, ko veic dalībvalstīs²”.

Sperot pirmo soli šajā virzienā, Komisija nāca klajā ar Muitas rīcības plānu³, izklāstot konkrētus pasākumus reformas sagatavošanai. Saskaņā ar plānu un pēc Eiropas Parlamenta lūguma Komisija veica Savienības Muitas kodeksa (SMK) starpposma izvērtējumu⁴, kurā atzina gūtos sasniegumus, bet arī konstatēja nepieciešamību stiprināt regulējumu attiecībā uz e-komerciju un aizliegumu un ierobežojumu piemērošanu. Starpposma izvērtējumā minēja arī problēmas ar valsts muitas IT sistēmu izstrādi 27 valstīs. Muitas rīcības plāns arī paredzēja veikt ietekmes novērtējumu, lai izskatītu reformas priekšrocības un trūkumus, un sarīkot stratēģisku apspriedi ar valstu muitas administrācijām pārdomu grupā par to, kā padarīt muitas savienību elastīgāku, tehnoloģiski progresīvāku un noturīgāku pret krīzēm, un 2022. gadā tas tika izdarīts.

Atzīstot strukturālu izmaiņu nepieciešamību, Komisija iesaistīja ieinteresētās personas, akadēmiskās aprindas un starptautiskos partnerus nākotnes plānošanas projektā par muitas nākotni ES 2040. gadā. Nākotnes plānošanas ziņojums ietvēra ieteikumu *“risināt muitas savienības pārvaldības problēmu, izvēloties veidot apvienotu, centralizētu struktūru, kas darbotos kā viens vesels, lai izmantotu tehnoloģiskā progresa pavērtās iespējas un maksimāli lietderīgi izmantotu muitas datus⁵”*. Turklāt neatkarīgajā ziņojumā, ko sagatavoja Lietpratēju augsta līmeņa grupa par problēmām ES muitas savienībā, tā secināja, ka *“starp valstu muitas dienestiem pastāv nopietnas atšķirības noteikumu un procedūru piemērošanā”* un *“pašreiz iedzīvotājiem un dalībvalstīm nodrošinātās aizsardzības līmenis ir atkarīgs no vietas, kur veic preču kontroli, un zema atklāšanas riska dēļ krāpnieciski un pavirši uzņēmumi iegūst ievērojamas priekšrocības pār godīgiem un atbilstīgiem uzņēmumiem un fiziskajām personām⁶”*.

Eiropas Revīzijas palāta norādīja problēmas muitas jomā savos īpašajos ziņojumos. Vienā ziņojumā tā konstatēja, ka nepietiekama saskaņotība muitas kontrolē kaitē ES finanšu interesēm, un sniedza *“ieteikumus Komisijai par to, kā uzlabot muitas kontroles vienotu piemērošanu un attīstīt un īstenot visaptverošas analītiskas un koordinācijas spējas ES līmenī⁷”*. Revīzijas palāta arī secināja, ka kavēšanos muitas IT sistēmu izstrādē izraisīja vairāki faktori, *“jo īpaši izmaiņas projektu tvērumā, nepietiekams ES un dalībvalstu resursu piešķirums un ilgstošs lēmumu pieņemšanas process, ko nosaka vairāklīmeņu pārvaldības struktūra⁸”*. Attiecībā uz e-komerciju revidenti uzsvēra problēmas ar pareizu PVN un muitas

² A Union that strives for more – My agenda for Europe [Guidelines for the next European Commission 2019-2024](#).

³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai “Muitas savienības pāreja uz nākamo līmeni: rīcības plāns”, [COM\(2020\) 581 final](#).

⁴ *Commission Staff Working Document on the interim evaluation of the implementation of the Union Customs Code*, [SWD\(2022\) 158 final](#).

⁵ Ghiran, A., Hakami, A., Bontoux, L. un Scapolo, F., [The Future of Customs in the EU 2040](#), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, Luksemburga, 2020.

⁶ [Putting more Union in the European customs. Ten proposals to make the EU Customs Union fit for a Geopolitical Europe](#) — Report by the Wise Persons Group on the Reform of the EU Customs Union, Brisele, 2022. gada marts.

⁷ Eiropas Revīzijas palāta, [Īpašais ziņojums Nr. 04/2021](#) “Muitas kontrole: nepietiekama saskaņotība kaitē ES finanšu interesēm”.

⁸ Eiropas Revīzijas palāta, [Īpašais ziņojums Nr. 26/2018](#) “Kāpēc vairākkārt kavējās muitas IT sistēmu ieviešana”.

nodokļu summu iekasēšanu⁹. Vēl citā ziņojumā tie konstatēja trūkumus tiesiskajā regulējumā un ieviešanas procedūru neefektīvu īstenošanu, tajā skaitā *atšķirīgas pieejas muitas kontroles pasākumu īstenošanā, risinot tādus jautājumus kā vērtības samazināšana, nepareizas izcelsmes norādīšana un neatbilstoša klasifikācija un piemērojot muitas sodus, kas ietekmē uzņēmēja lēmumu par to, kuru muitas iestādi izmantot*¹⁰.

Šī reforma vienkāršo SMK un mazina birokrātiju saskaņā ar Komisijas Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*). Komisijas darba programmā 2022. gadam tā ir iekļauta prioritātē “Ekonomika cilvēku labā”¹¹.

Reformā ietilpst priekšlikumi vēl diviem tiesību aktiem, kurus Komisija šodien pieņēma kā daļu no plašāka tiesību aktu kopuma, proti, priekšlikums par grozījumiem PVN direktīvā¹² un priekšlikums par grozījumiem Regulā par atbrīvojumiem no muitas nodokļiem un kombinētajā nomenklatūrā¹³. Abi priekšlikumi par grozījumiem papildina muitas reformu ar pasākumiem, kas ir nepieciešami, lai risinātu preču tālpārdošanas (e-komercijas darījumu) radītās problēmas. Konkrētāk, ir paredzēts atcelt esošajos noteikumos noteikto 150 EUR robežvērtību, kuru pārsniedzot ir jāmaksā muitas nodoklis.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

SMK ir galvenais tiesiskais un IT satvars muitas procesiem, ko veic Savienības muitas teritorijā. Šī reforma pārskata un atceļ pamataktu. Tai sekos detalizēto īstenošanas un deleģēto aktu pārskatīšana.

Šī reforma saskan ar tiesību aktiem par pašu resursiem Savienības budžetam, kuri nosaka, ka muitas nodokļi ir tiešs budžeta ieņēmumu avots¹⁴, un ar noteikumiem par to, kā tos dara pieejamus Savienībai¹⁵.

Priekšlikums nodrošina PVN un muitas režīmu pilnīgu saskaņošanu e-komercijas pārdošanas darījumos starp uzņēmumiem un patērētājiem saistībā ar precēm, ko nosūta no trešām valstīm vai teritorijām. Saskaņošana attiecas uz piemērošanas jomu, nodokļu un maksājumu noteikšanas, iekasēšanas un samaksas termiņiem, saistītajiem ziņošanas pienākumiem, kā arī uz tiešsaistes pārdevēju, jo īpaši tiešsaistes tirdzniecības vietu, atbildību. Saskaņotie noteikumi ļaus tiešsaistes pārdevējiem, kuri tiešsaistē pārdod preces patērētājiem ES, piedāvāt

⁹ Eiropas Revīzijas palāta, [Īpašais ziņojums Nr. 12/2019](#) ”E-komercija: vēl jārisina daudzas problēmas, kas saistītas ar PVN un muitas nodokļa iekasēšanu”.

¹⁰ Eiropas Revīzijas palāta, [Īpašais ziņojums Nr. 19/2017](#) “Ieviešanas procedūras: trūkumi tiesiskajā regulējumā un neefektīva īstenošana ietekmē ES finanšu intereses”.

¹¹ [Komisijas darba programma 2022. gadam](#) “Eiropas stiprināšana, strādājot kopā”.

¹² Priekšlikums Padomes Direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK attiecībā uz PVN noteikumiem par nodokļa maksātājiem, kas veicina importētu preču tālpārdošanu, un īpašā režīma no trešām teritorijām vai trešām valstīm importētu preču tālpārdošanai un īpašā režīma importa PVN deklarēšanai un samaksai piemērošanu (OV L ...).

¹³ Priekšlikums Padomes Regulai, ar ko muitas savienības plašas un visaptverošas reformas ietvaros groza Padomes 2009. gada 16. novembra Regulu (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem un Padomes 1987. gada 23. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L ...).

¹⁴ Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom (OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.).

¹⁵ Padomes regula (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (2014. gada 26. maijs) par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (pārstrādāta redakcija) (OV L 168, 7.6.2014., 39. lpp.).

patiesu galīgo cenu, kurā jau ir iekļauti visi komponenti, visām no trešām valstīm ievestām precēm, izņemot preces, uz kurām attiecas ES saskaņotie akcīzes nodokļi¹⁶ un tirdzniecības politikas pasākumi.

Eiropas Komisija un Apvienotās Karalistes valdība 2023. gada 27. februārī panāca principiālu politisku vienošanos par Vindzoras regulējumu — visaptverošu kopumu kopīgu risinājumu, kura mērķis ir konkrēti atrisināt praktiskās problēmas, ar ko saskaras Ziemeļīrijas iedzīvotāji un uzņēmumi. Kopīgie risinājumi cita starpā ietver arī jaunus noteikumus muitas jomā. Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes Apvienotā Komiteja 2023. gada 24. martā pieņēma Lēmumu Nr. 1/2023, ar kuru paredz noteikumus saistībā ar Vindzoras regulējumu. Lēmums Nr. 1/2023 paredz, ka Apvienotā Karaliste var paziņot Savienībai un, ja neizdodas rast risinājumu, uz laiku apturēt noteiktus lēmuma noteikumus par to, kā preces, kuras nav pakļautas riskam, ka tās ievēdīs Savienībā, pārvieto no citas Apvienotās Karalistes daļas uz Ziemeļīriju, ja Savienības akti, kas paredz atvieglojumus attiecībā uz minēto preču parvietošanu, pilnībā vai daļēji zaudē spēku tādā veidā, ka tie vairs neparedz tādu pašu atvieglojumu līmeni. Šajā regulā paredzētā muitas jomas tiesību aktu pārskatīšana neietekmēs Apvienotās Komitejas Lēmumā Nr. 1/2023 minēto atvieglojumu līmeni.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Muitas darbība palīdz nodrošināt daudzu (vairāk nekā 350, un šis skaitlis turpina augt) dažādu Savienības tiesību aktu izpildi tādās politikas jomās kā tirdzniecība, rūpniecība, drošība, veselība, vide un klimats¹⁷. Šī reforma stiprina muitas spēju sniegt šādu pakalpojumu un ievieš satvaru sadarbībai ar tirgus uzraudzības, tiesībaizsardzības un citām iestādēm un Savienības aģentūrām un struktūrām, arī Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols) un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūru (*Frontex*). Reforma saskan ar citām Savienības politikas jomām, jo īpaši šādām:

- **Tirgus uzraudzības regula¹⁸**, kas nosaka tiesisko regulējumu uz risku balstītai kontrolei, ko veic noteiktām nepārtikas precēm, ko pārdod Savienības tirgū, jo īpaši izmantojot sistemātisku sadarbību un informācijas apmaiņu starp tirgus uzraudzības iestādēm un muitas dienestiem, lai atklātu nedrošu un neatbilstīgu produktu ieviešanu vienotajā tirgū. Muitai būs jāīsteno arī pārskatītā **Ražojumu vispārēja drošuma regula¹⁹** un jaunie noteikumi, kuru mērķis ir faktiski aizliegt laist vienotajā tirgū produktus, kas pilnībā vai daļēji ražoti, izmantojot **piespiedu darbu²⁰**, tiklīdz attiecīgos priekšlikumus pieņems.

¹⁶ Padomes direktīva (ES) 2017/2455 (2017. gada 5. decembris), ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu 2009/132/EK attiecībā uz konkrētām pievienotās vērtības nodokļa saistībām pakalpojumu sniegšanā un preču tālpārdošanā (OV L 348, 29.12.2017., 7. lpp.).

¹⁷ Eiropas Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ģenerāldirektorāts, [Integrated EU prohibitions & restrictions list: indicative calendar and list as of 1.1.2022 legal notice](#), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2022.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019.).

¹⁹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par ražojumu vispārēju drošumu, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012 un atceļ Padomes Direktīvu 87/357/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/95/EK [COM(2021) 346].

²⁰ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par tādu produktu aizliegšanu Savienības tirgū, kas izgatavoti, izmantojot piespiedu darbu [COM(2022) 453 final].

- Attiecībā uz **tiesību aktiem vides aizsardzības jomā** muitas dienesti piedalās daudzu noteikumu izpildē; starp tiem ir arī noteikumi par ķīmikālijām²¹, savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību²² un cīņu pret klimata pārmaiņām, mazinot bīstamu vielu izmantošanu un emisijas²³. Muitas dienestiem būs jāpiemēro arī jaunie Savienības noteikumi par atmežošanas mazināšanu²⁴ un atkritumu sūtījumu apstrādi^{25, 26}. Turklāt Ilgtspējīgu produktu iniciatīvas priekšlikumā muitas dienestus aicina salīdzināt muitas deklarāciju ar informāciju par ievestajām precēm, kura ir norādīta jaunieviešajā *digitālajā produkta pasē*, lai mazinātu vienotajā tirgū laisto produktu aprites cikla negatīvo vidisko ietekmi²⁷. Priekšlikums par **oglekļa ievērošanas mehānismu**²⁸ izveidi palīdzēs nepieļaut, ka oglekļa emisiju pārvirzes risks apdraudētu ES klimata mērķus, un mudinās ražotājus valstīs ārpus ES zaļināt ražošanas procesus. Šis mehānisms attiecas uz ievestajām precēm, un muita atbalsta tā īstenošanu.
- Pasākumus **izpildes nodrošināšanai** paredz tiesiskais regulējums par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un sadarbību ar Komisiju, piemērojot tiesību aktus muitas un lauksaimniecības jomā. Starp tiem ir noteikumi par muitas krāpšanas novēršanu, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu²⁹ un satvars operatīvajai sadarbībai starp dalībvalstu un Savienības tiesībsardzības iestādēm un struktūrām ar mērķi nodrošināt Savienībā drošību pret, piemēram, narkotiku un nelikumīgu šaujamieroču tirdzniecību³⁰.
- Jaunais **Digitālo pakalpojumu akts** nosaka digitālo pakalpojumu sniedzējiem skaidrus pienākumus nelegāla satura apkarošanā, kas uzlabos izsekojamību un uzņēmēju pārbaudi tiešsaistes tirdzniecības vietās, tādējādi nodrošinot, ka vienotajā tirgū laistie produkti ir droši³¹.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK.

²² Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 517/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par fluorētām siltumnīcefekta gāzēm un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 842/2006 (OV L 150, 20.5.2014., 195. lpp.).

²⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010 (COM(2021) 706).

²⁵ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par atkritumu sūtījumu apstrādi un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1257/2013 un Regulu (ES) 2020/1056 (COM(2021) 709 final).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2009 (2009. gada 16. septembris) par ozona slāni noārdošām vielām (OV L 286, 31.10.2009., 1. lpp.).

²⁷ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem un atceļ Direktīvu 2009/125/EK (COM(2020) 142 final).

²⁸ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido oglekļa ievērošanas mehānismu [COM(2021) 564].

²⁹ Padomes Regula (EK) Nr. 515/97 (1997. gada 13. marts) par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu tiesību aktu muitas jomā un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.).

³⁰ Vairāk informācijas par [operatīvo sadarbību](#).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts nosaka, ka muitas savienība ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tātad vienīgi Savienība var pieņemt tiesību aktus muitas jomā, bet dalībvalstis ir atbildīgas par to īstenošanu.

Šīs iniciatīvas juridiskais pamats ir LESD 33., 114. un 207. pants.

LESD 33. un 114. pants piešķir Eiropas Parlamentam un Padomei tiesības veikt pasākumus, lai stiprinātu sadarbību muitas jomā starp dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm un Komisiju, lai nodrošinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību, atceļot iekšējās robežas un ieviešot preču brīvu apriti.

LESD 207. panta pamatā ir pieņēmums, ka iniciatīvas darbības jomā ietilpst ne tikai sadarbība starp muitas dienestiem, bet arī tirdzniecības atvieglošana un aizsardzība pret nelikumīgu tirdzniecību, kas ir nozīmīgi tirdzniecības politikas aspekti saskaņā ar piemērojamo starptautisko regulējumu par tirdzniecības politiku attiecībās ar trešām valstīm.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Tā kā šis priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē, subsidiaritātes princips uz to neattiecas.

• Proporcionalitāte

SMK noteiktos vienotos muitas noteikumus un procedūras īsteno dalībvalstis. Esošā regulējuma īstenošanā radās problēmas ar vienotu īstenošanu un saskaņošanu, kuras izraisa procesu, prakses un pieeju sadrumstalotību, kas apdraud muitas savienību. Šādu sadrumstalotību un ar to saistītās sekas nevar novērst valstu līmenī. Tāpēc konstatēto problēmu risināšanai ir nepieciešams pārskatīts un visaptverošs vienādi īstenojams noteikumu kopums par muitas procesiem, datu vienotu pārvaldību un Savienības līmeņa pārvaldību.

Šī iniciatīva paredz vienīgi to, kas ir nepieciešams minēto mērķu sasniegšanai. Iepriekš minētie elementi stiprina cits citu un ļaus ievērojami mazināt slogu kā publiskā sektora struktūrām, tā privātā sektora uzņēmumiem, faktiski saskaņot noteikumus un praksi un nodrošināt uzņēmējiem vienlīdzīgus konkurences apstākļus ar muitu saistītu pienākumu pildīšanā.

• Juridiskā instrumenta izvēle

Juridiskā instrumenta (regulas) izvēle ir būtiska, jo muitas savienībai ir jānodrošina uzņēmējiem un publiskajām iestādēm juridiskā noteiktība. Muitas savienībai ir jānodrošina likumīgas tirdzniecības plūsmas raita norise un vienlaikus arī publisko iestāžu iedarbīga, uz risku balstīta iejaukšanās, lai sekmētu Savienības tiesību aktu kopuma galveno elementu, jo īpaši vienotā tirgus, Savienības drošības un Savienības budžeta, īstenošanu, izmantojot tradicionālos pašu resursus. SMK juridiskais instruments, ko atceļ ar šo reformu, arī ir regula.

3. **EX POST** IZVĒRTĒJUMU, APsiEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post** izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes

Komisija 2022. gadā publicēja starpposma izvērtējumu par SMK tiesību normu īstenošanu un IT sistēmu izveidi, kurā vērtēja efektivitāti, lietderīgumu, piemērotību, saskanību un ES pievienoto vērtību³². Izvērtējuma ziņojumā norādīja, ka SMK īstenošana laikposmā no 2016. līdz 2020. gadam ir bijusi daļēji sekmīga.

Pirmkārt, lai arī tiesību normu īstenošana norit pēc plāna, joprojām ir problēmas ar 17 IT sistēmu izstrādi, kuru ieviešanu paredz Kodekss. Līdz 2020. gadam sekmīgi ieviesa astoņas sistēmas, kuru darbību ieinteresētās personas vērtē kā apmierinošu, vēl četras sāka darboties 2021. gadā, un piecas pakāpeniski ieviesīs līdz 2025. gada beigām.

Otrkārt, ir gūti acīmredzami panākumi muitas vides uzlabošanā, taču ne visās izvērtējumā analizētajās jomās šie panākumi ir vienlīdz lieli. SMK veicināja muitas noteikumu precizēšanu un saskaņošanu, lai mazinātu atšķirības dalībvalstu izmantotajās pieejās tādās jomās kā muitas lēmumu pieņemšana, nosacījumi atzītā uzņēmēja (*AEO*) statusa piešķiršanai un dažas īpašas procedūras. Tomēr dažās citās jomās, jo īpaši riska pārvaldībā un *AEO* statusa uzraudzībā, saskaņošana ir nepietiekama, un noteikumu atšķirīga interpretācija joprojām ir problēma. Turklāt, tā kā daudzas no nozīmīgākajām izmaiņām, ko paredz ieviest SMK, piemēram, muitošanas procesa vienkāršošana (piemēram, ES līmeņa centralizēta muitošana ieviešanas brīdī un ar to saistītie tirdzniecības atvieglojumi), ir atkarīgas no IT projektu īstenošanas, daudzi no plānotajiem SMK ieguvumiem vēl nav realizēti.

Treškārt, izvērtējumā konstatēja, ka SMK ieviešanā nepilnīgi izmanto iespējamo sinerģiju ar saistītajām politikām un ka trūkst pienācīgas koordinācijas un informācijas apmaiņas starp muitas dienestiem un citām attiecīgām valsts iestādēm, kuras atbild par citu Savienības politiku piemērošanu uz robežas, jo īpaši attiecībā uz precēm, kurām ir noteikti aizliegumi un ierobežojumi. Nepietiekamu koordināciju prasību, standartu (jo īpaši attiecībā uz datu vākšanu un apmaiņu) un procedūru saskaņošanā min kā šķērslī digitalizācijai, kas kavē būtisku vienkāršošanu ieviešanu.

Izvērtējumā aplūkoja arī SMK nozīmību šobrīd akūtāko muitas problēmu risināšanā, piemēram, spēja apstrādāt milzīgu skaitu muitas deklarāciju un procedūru saistībā ar e-komercijas darījumiem. Šajā ziņā izvērtējumā atzina, ka SMK sākotnēji bija paredzēts uzņēmējdarbības modelim, kura pamatā ir galvenokārt tradicionālā tirdzniecība, kravas kuģiem pārvadājot lielu apjomu līdzīgu preču pa jūru. Lai gan šo modeli diezgan plaši izmanto arī patlaban, straujais e-komercijas darījumu pieaugums, atsevišķi sūtot zemas vērtības sūtījumus no trešām valstīm galapatērētājiem Savienībā, rada spriedzi muitas dienestu darbā un tiesību aktu izstrādē muitas jomā. Izmantojot H7 deklarāciju, 2022. gadā deklarēja 890 miljonus darījumu, kas ir 73 % no visām importa muitas deklarācijām, bet veido tikai 0,5 % no kopējās importa vērtības. E-komercijas darījumi sagādā problēmas arī attiecībā uz tādu aizliegumu un ierobežojumu ievērošanu, kurus piemēro ES saistībā ar nefinanšu riskiem. Minēto iemeslu dēļ izvērtējumā norādīja, ka jāturpina tiesību aktu pilnveidošana, lai risinātu norādītās problēmas.

³² Commission Staff Working Document on the interim evaluation of the implementation of the Union Customs Code, SWD/2022/0158.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām un ekspertu atzinumu pieprasīšana**

Sabiedriskā apspriešana par tiesību aktu pārskatīšanu muitas jomā notika no 2022. gada 20. jūlija līdz 19. septembrim³³. Anketa bija pieejama ES platformā “Izsakiet viedokli” visās oficiālajās ES valodās, un atbildes uz anketas jautājumiem sniedza 192 respondenti. Izvēloties no uzskaitītajām politikas izmaiņām un mehānismiem, ko varētu iekļaut muitas savienības reformā, respondenti norādīja, ka *pilnībā piekrīt* tālāk minētajām darbībām, sākot ar visvēlamāko:

1. Muitas formalitāšu vienkāršošana uzticamiem, Savienībā iedibinātiem uzņēmējiem (69,47 %);
2. Sadarbības stiprināšana starp muitas dienestiem un citām iestādēm (55,79 %), jo īpaši attiecībā uz informācijas apmaiņu (65,97 %), darbības koordināciju (59,47 %) un aizliegumu un ierobežojumu stingrāku piemērošanu (47,37 %);
3. Jaunas partnerības veidošana ar uzticamiem uzņēmējiem un citām kompetentajām iestādēm labākai riska pārvaldībai, tajā skaitā saņemot detalizētāku iepriekšējo informāciju par kravām (53,16 %);
4. Savienības līmeņa muitas informācijas vides izveide (54,21 %), kuras visvēlamākās funkcijas būtu vienkāršota datu sniegšana (iespēja atkārtoti izmantot datus, izvairīšanās no dublēšanās u. c.) — norādīta 73,16 % atbilžu, datu pārvaldības funkcijas (64,21 %) un “vienloga” koncepcija nemuitas formalitāšu kārtīšanai (63,16 %);
5. Muitas jomas tiesību aktu pielāgošana e-komercijas darījumiem, piemēram, stiprinot uzraudzību pār uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem un iesaistīto dalībnieku atbildību par visiem fiskālajiem un nefiskālajiem noteikumiem (52,11 %);
6. Muitas savienības pārvaldības reformai, ieviešot tajā ES līmeni, pilnībā piekrīt 35,79 % (vēl 23 % drīzāk piekrīt, aptuveni 4,5 % nepiekrīt un pārējiem nav viedokļa šajā jautājumā); *bet*, ja tāds ES līmenis būtu izveidots, tam būtu jānodarbojas jo īpaši ar muitas darbinieku apmācību (59,47 %), IT pārvaldību (51 %), muitas aprīkojuma finansēšanu, (44,74 %) un ES reaģēšanu krīzes situācijās (41,5 %);
7. Tam, ka reformas gaitā muitas darba kārtībā jāiekļauj zaļā programma, pilnībā piekrīt tikai 31 %, daļēji piekrīt 27,8 %, bet 6,31 % nepiekrīt.

Papildus sabiedriskajai apspriešanai organizēja virkni mērķorientētu apspriešanos, lai saņemtu no ieinteresētajām personām ekspertu atzinumus, kā norādīts tālāk (sīkāku informāciju sk. Ietekmes novērtējuma II pielikumā):

- Diskusijas ar valstu muitas administrācijām pārdomu grupā³⁴ par i) Lietpratēju augsta līmeņa grupas ziņojumā ietvertajiem ieteikumiem, nepieciešamību veidot jaunu partnerību ar uzņēmējiem un tās iezīmēm un muitas uzraudzības un riska

³³ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13316-Revision-of-the-Union-Customs-Code_lv.

³⁴ Pārdomu grupa muitas jautājumos ir Komisijas Muitas politikas ekspertu grupas apakšgrupa. Sk. Komisijas Ekspertu grupu reģistru, kods E00944.

pārvaldības uzlabošanu; ii) satvaru ciešākai sadarbībai ar citām iestādēm un zaļās muitas programmai, un iii) jaunu datu paradigmu un pārvaldību;

- Diskusijas ar tirdzniecības nozares pārstāvjiem Tirdzniecības kontaktgrupā³⁵ četrās atsevišķās sanāksmēs, kas bija veltītas attiecīgi i) uzņēmumu vajadzībām un ierosinājumiem attiecībā uz SMK pārskatīšanu; ii) Lietpratēju augsta līmeņa grupas ziņojumā ietvertajiem ieteikumiem; iii) sabiedriskajā apspriešanās ar ieinteresētajām personām iegūtajiem rezultātiem; un iv) reformas pamatelementiem;
- Apspriešanās ar dalībvalstu muitas administrācijām pārdomu grupā, kura sastāv no valsts muitas dienestu ģenerāldirektoriem un kuru izveidoja tieši reformas paketes dažādo komponentu izskatīšanai;
- Apspriešanās ar ES līmeņa tirdzniecības apvienībām, federācijām un atsevišķiem uzņēmumiem, kuri ir pārstāvēti Tirdzniecības kontaktgrupā;
- Apspriešanās ar Komisijas dienestiem, kuru pārziņā ir dažādas regulatīvas prasības, ko piemēro precēm uz robežas.

Pierādījumi, kas atbalsta šo iniciatīvu, tika iegūti arī no dokumentāriem avotiem, tajā skaitā tiesību aktiem un citiem politikas dokumentiem, muitas un tirdzniecības statistikas, izvērtējumiem un ziņojumiem par attiecīgajām politikām un informācijas par saistītajām iniciatīvām (sk. uzskaitījumu Ietekmes novērtējuma I pielikumā). Starp ārējām zināšanām, ko izmantoja ietekmes novērtējumā, bija trīs pētījumi par SMK īstenošanas izvērtējumu, AEO programmu un e-komercijas radīto problēmu risinājumiem³⁶.

Rīkojot apspriešanās, ieguva kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju un datus, ko sistemātiski apstrādāja un analizēja, izmantojot piemērotas metodes. Kvalitatīvos datus (tajā skaitā no Komisijai nosūtītajiem iesniegumiem un atsauksmēm) kodēja atbilstoši galvenajām tēmām un pēc tam izskatīja un analizēja no dažādiem aspektiem, un izklāstīja aprakstošā veidā. Kvantitatīvos datus (aptaujas atbildes) apstrādāja, izmantojot *Excel* un Komisijas infopaneļa rīku sabiedriskajām apspriešanās, un analizēja, izmantojot statistikas metodes, piemēram, biežuma aprēķinus, salīdzinošās tabulas un tendenču vienkāršo analīzi.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējuma ziņojuma projektu iesniedza **Komisijas Regulējuma kontroles padomei** 2022. gada 30. septembrī. Pēc sanāksmes, kas notika 2022. gada 26. oktobrī, Regulējuma kontroles padome 2022. gada 28. oktobrī sniedza negatīvu atzinumu, norādot vairākas jomas, kurās vēl jāveic turpmāki uzlabojumi. Pārskatīto ziņojumu atkārtoti iesniedza 2022. gada 21. decembrī. Regulējuma kontroles padome 2023. gada 27. janvārī sniedza par to pozitīvu atzinumu ar atrunām. Pārskatot ziņojumu, risināja visus jautājumus, kurus Regulējuma kontroles padomes ieskatā bija jāuzlabo, tajā skaitā šādus: steidzamības un

³⁵ Komisijas Ekspertu grupu reģistrs, kods E02134.

³⁶ *Study to support the interim evaluation of the implementation of the Union Customs Code*, Oxford Research, Ipsos, CASE, Wavestone and Economisti Associati, 2021. *Study on the Authorised Economic Operator programme*, Oxford Research, Ipsos, Wavestone, CT Strategies and Economisti Associati, 2023. *Study on an integrated and innovative overhaul of EU rules governing e-commerce transactions from third countries from a customs and taxation perspective*, Pricewaterhouse Coopers EU Services, 2022 (nav galīgs).

tūlītējas rīcības nepieciešamības pārliecinošāks pamatojums, sasaiste ar izvērtējumu un Eiropas Revīzijas palātas veikto darbu, saskaņība ar citām iniciatīvām, dinamiskā pamatscenārija (arī Muitas rīcības plāna) precizēšana, intervences loģika, mērķu kartēšana, ieguldījums zaļā kursa mērķu sasniegšanā, katra risinājuma iedarbība praksē, risinājumu un pasākumu kumulatīvā un izsmeltošā pakāpe, risinājumu kombināciju apzināšana, realizēšanas iespējamība un finansējuma riski, izmaksu un ieguvumu izklāsts, ietekmes analīze, aplūkojot arī ierosināto pārvaldības struktūru ietekmi un ietekmi uz patērētājiem un IT izmaksu pieņēmumiem, ieinteresēto personu viedokļu atspoguļojums, uzraudzības un izvērtēšanas kārtība, atsevišķu pasākumu norādīšana risinājumos attiecībā uz muitas procesiem un uzticamajiem uzņēmējiem, paskaidrojumi par risinājumiem, kuri attiecas uz e-komerciju, tajā skaitā par atbrīvojumu no muitas nodokļiem noteiktās robežvērtības 150 EUR atcelšanu, pieeja “viens pieņemts — viens atcelts”, izmaksu un ieguvumu, kā arī ilustratīvo skaitļu precizēšana, pārvaldības risinājumu ietekmes analīze, ietekme uz patērētājiem, arī tā, ko radīs 150 EUR robežvērtības atcelšana, un *ex post* izvērtējums.

Ietekmes novērtējumā, kuru pilnveidoja pēc Regulējuma kontroles padomes atzinuma saņemšanas, secināja un īsumā aprakstīja piecas galvenās jomas, kurās ir problēmas, kuru novēršanai ir jāveic reforma:

1. *Muitas dienestiem ir grūti vienlaikus gan pildīt savu uzdevumu aizsargāt Savienības finanšu intereses, gan pārbaudīt arvien jaunu nefinanšu prasību izpildi, ko paredz nozares politikas (produktu drošums, drošība, cilvēku, dzīvnieku un augu veselība un vides aizsardzība u. c.). Tā kā fiziski pārbaudīt var vienīgi nelielu daļu no importa un eksporta apjomiem, muitas darbs ir atkarīgs no riska pārvaldības, taču esošā riska pārvaldība nav pietiekami iedarbīga, vienota un visaptveroša ES līmenī. Turklāt muitas dienestiem daudzu problēmu risināšanā ir **jāsadarbojas ar citām iestādēm**, taču šādas sadarbības kvalitāte un lietderība bieži vien ir nepietiekama un dažādās ES dalībvalstīs atšķiras.*
2. *Esošie muitas procesi prasa uzņēmējiem piegādes ķēdē vairākkārt iesniegt gandrīz vienādu informāciju dažādām iestādēm, izmantojot dažādas un ne vienmēr sadarbībspējīgas IT sistēmas. Tas rada *administratīvu slogu likumīgiem uzņēmējiem.**
3. **Esošais muitas modelis nav piemērots e-komercijai.** E-komercijas straujais uzplaukums ir mainījis tirdzniecības būtību — ja agrāk preces tradicionāli ievada Savienībā lielos daudzumos kā kravas, šobrīd tie ir miljoni sīku sūtījumu, ko tieši piegādā atsevišķiem patērētājiem. Muitas dienesti nav gatavi šādam preču un deklarāciju skaita pieaugumam. Turklāt pierādījumi liecina, ka atbrīvojumu no muitas nodokļiem, ja preču vērtība nepārsniedz 150 EUR robežvērtību, sistemātiski izmanto ļaunprātīgi; šis atbrīvojums arī piešķir priekšrocības e-komercijas uzņēmējiem no trešā valstīm salīdzinājumā ar tradicionālo tirdzniecību un ES mazumtirgotājiem, tādējādi kropļojot konkurenci.
4. **Datu kvalitāte, piekļuve datiem un to analīze ir ierobežota.** Lai gan muitas procesi ir digitalizēti un muitas riska analīze un kontrole balstās uz datiem, muitas uzraudzības, riska analīzes un kontroles veikšanai nepieciešamie dati ir sadrumstaloti un decentralizētajā muitas IT infrastruktūrā dublējas dažādās sistēmās. Šāda situācija rada muitas dienestiem lielus izdevumus, nav elastīga un apgrūtina datu lietderīgu izmantošanu. Datu apmaiņu starp muitas dienestiem, Komisiju, citām iestādēm vai partnervalstīm apgrūtina arī tas, ka SMK trūkst visaptveroša tiesiska regulējuma par datu apmaiņu un izmantošanu.

5. *Operatīvajā īstenošanā dalībvalstīs pastāv būtiskas atšķirības kontroles praksē un metodēs, vienkāršojumu īstenošanā un sankcijās par muitas jomas tiesību aktu pārkāpumiem. Nenotiek atbilstoša risku analīze Savienības līmenī nolūkā pienācīgi uzraudzīt tirdzniecības plūsmas un konstatēt neatbilstīgu tirdzniecību, tāpēc neatbilstīgi uzņēmēji var izmantot tos ES ievēšanas punktus, kuros kontrole nav tik stingra.*

Minēto problēmu dēļ i) **muitas nodokļus** ne vienmēr iekasē, un nodokļu ieņēmumu zaudējums apdraud ES un tās dalībvalstu finansiālās intereses; ii) ES vienotajā tirgū joprojām ieved un izved bīstamus, neatbilstīgus vai viltotus produktus; un iii) **nelikumīgus produktus** ieved ES kontrabandas ceļā, bet, pastiprinoties muitas kontrolei vienā valstī, kontrabandisti atrod ievēšanai citas vietas. Iznākumā atbilstīgas nozares konkurētspēja ir apdraudēta, likumīgi uzņēmumi, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), zaudē peļņu, darbvietas un ieņēmumus, un apdraudēta ir arī ES iedzīvotāju drošība.

Ietekmes novērtējumā kā problēmu galvenos cēloņus norādīja i) muitas procesu nepiemērotību un pārlietu sarežģītību; ii) muitas digitalizācijas sadrumstalotību un sarežģītību; un iii) muitas savienības pārvaldības struktūras sadrumstalotību.

Lai risinātu minētās problēmas un to cēloņus, ietekmes novērtējumā izvirzīja trīs būtiskus jautājumus par politikas izvēli, un atbildes uz tiem lielākoties noteiks, kādā mērā muitas savienība iegūs vēlamās spējas iekasēt, aizsargāt un vienkāršot kā vienots veselums. Minētie jautājumi ir šādi:

- kādā mērā būtu jāreformē muitas procesi?
- kādā mērā būtu jāreformē pieeja, ko muita izmanto datu pārvaldībai?
- kādā mērā būtu jāreformē muitas savienības pārvaldība?

Ietekmes novērtējumā aplūkoja četrus risinājumus, kuri katrs ietver saskaņotu pasākumu kopumu, kas risina minētās trīs politikas izvēles:

1. **Risinājums Nr. 1 — vienkāršotu procesu kopums.** To izstrādāja, aplūkojot galvenos savstarpēji saistītos procesu komponentus, jo īpaši procesu posmus, dažādu procesa dalībnieku uzdevumus un to pienākumus atbilstības nodrošināšanai, datu izmantošanu, režīmus, ko piemēro uzticamākiem uzņēmējiem un e-komercijas plūsmām, un to, kā ES dalībvalstīs piemēro sankcijas, kuru nolūks ir atturēt no pārkāpumiem. Šis risinājums mazinātu importa procesa posmu skaitu un vienkāršotu pašu procesu, precizētu dalībnieku (jo īpaši importētāju un eksportētāju) pienākumus, atceltu atbrīvojumu no muitas nodokļa precēm, kuru vērtība nepārsniedz 150 EUR, un noteiktu, ka elektroniskās platformas jāuzskata par importētājiem un ka par e-komercijas uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem ir jāmaksā muitas nodokļi, kuru aprēķināšanai izmantotu vienkāršāku pieeju. Tas ieviestu jaunu pieeju partnerībai ar uzņēmējiem — statusu “Uzticams un pārbaudīts uzņēmējs” (*Trust and Check economic operator, TCEO*), kuru piešķir uzticamiem uzņēmējiem ar pārredzamu darbību, un tie var iegūtu papildu priekšrocības (piemēram, retākas un mērķorientētākas muitas kontroles un iespēja “pašizlaist” preces). Šis risinājums paredz ieviest vienotu pieeju administratīvajiem sodiem. Tas uzlabotu Komisijas piekļuvi datiem, kuri atvieglo riska pārvaldību. Šis pārmaiņas īstenošanu, izmantojot

esošo digitalizācijas modeli un esošo muitas pārvaldības struktūru, kas, kā norādīts novērtējumā, ierobežos attiecīgo pārmaiņu ietekmi.

2. **Risinājums Nr. 2** papildinātu Risinājumu Nr. 1 ar **ES Muitas dienesta izveidi sadarbības koordinēšanai** starp dalībvalstīm riska pārvaldībā, noteikumu vienotas īstenošanas sekmēšanai un muitas programmu pārvaldībai. Šā risinājuma pamatā būtu esošais digitalizācijas modelis.
3. **Risinājums Nr. 3** paredz izveidot **ES muitas datu centru**, ko pārvaldītu Komisija, lai centralizēta IT modeļa ietvaros īstenotu Risinājumā Nr. 1 norādītos vienkāršotos muitas procesus. Datu centrs atvieglotu informācijas iegūvi no dažādiem dalībniekiem, apstrādājot šo informāciju ES muitas risku pārvaldības vajadzībām un sniedzot to citām kompetentajām iestādēm. Pārvaldības ziņā tiks stiprināta Komisijas loma, jo īpaši riska pārvaldības organizēšanā, tomēr ievērojot Komisijas ierobežotās spējas un to, ka tai nav piešķirtas organizatoriskās pilnvaras jaunās datu vides potenciāla pilnīgai realizēšanai.
4. **Risinājums Nr. 4** ietver vienkāršotus muitas procesus, ko ieviesīs, izmantojot **ES muitas datu centru**, ko pārvaldītu **ES Muitas dienests**, kura pārziņā (papildus Risinājumā Nr. 2 minētajam) būtu operatīvā riska pārvaldība un datu pārvaldība, kā arī atbalsts vienkāršoto procesu īstenošanā.

Vēlamais risinājums ir risinājums Nr. 4. Tas ietver trīs elementus (pārveidoti muitas procesi, ko īsteno centralizētā ES muitas datu centrā, kuru pārvalda ES Muitas dienests), kuri papildina cits citu, sniedzot labākus rezultātus un veidojot sinerģiju visā ES. Tas ir vislietderīgākais risinājums, jo ieguldījumi centralizētajās struktūrās būtiski samazinās dalībvalstu un uzņēmumu izmaksas. Konkrētāk, tas sniegs šādus ieguvumus³⁷:

- **Stingrāka muitas uzraudzība.** ES muitas datu centrs uzlabos piekļuvi datiem un to apstrādi, un līdz ar to uzlabosies arī ES riska pārvaldība un muitas spējas atklāt krāpšanu ES līmenī, izstrādājot profilus ar pazīmēm, kas ļauj noteikt uzņēmējus, kuriem piemīt paaugstināts risks. Tas radīs papildu ieņēmumus Savienībai un tās dalībvalstīm. Uzlabota piekļuve datiem un labāka koordinācija iestāžu starpā palielinās muitas spējas atklāt un aizturēt Savienības prasībām neatbilstošas preces, šādi pasargājot iedzīvotājus un patērētājus.
- **Mazāks administratīvais slogs likumīgai tirdzniecībai.** Pārskatītie procesi ir vienkāršāki, un datus iegūst vienu reizi no atbilstošā avota, izmantojot ES muitas datu centra vienoto saskarni. Novērtējumā aplēstie ikgadējie ietaupījumi varētu būt diapazonā no 1,2 miljardiem EUR līdz 2,6 miljardiem EUR gadā (ņemot vērā pieaugumu no uzņēmumiem iekasētajos muitas nodokļos sakarā ar atbrīvojuma robežvērtības 150 EUR atcelšanu e-komercijas uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem, kas varētu būt aptuveni 1 miljards EUR gadā).
- **Funkciju (IT, datu un riska pārvaldības) centralizēšana** ES Muitas dienestā ļauj **dalībvalstīm** būtiski **ietaupīt** muitas IT izdevumus. Saskaņā ar novērtējumu sākotnēji šis ietaupījums būtu aptuveni 194 miljoni EUR, bet 15 gadu laikā

³⁷ Ieguvumu pamatā ir pieņēmumi un laikposms, kas ir norādīts ietekmes novērtējumā tā sagatavošanas brīdī.

palielinātos līdz apmēram 2,3 miljardiem EUR gadā. **ES Muitas dienests nodrošina koordināciju** starp valstu muitas administrācijām un citām iestādēm.

- **Konkurences apstākļu izlīdzināšana starp e-komerciju un tradicionālo tirdzniecību.** Pārskatītie procesi vienkāršos e-komercijas uzņēmumiem finanšu un nefinanšu informācijas iesniegšanu un noteiks tiem pienākumu iesniegt šādu informāciju; patērētāju ieguvums būs pārredzamākas cenas un maksas.
- **Muitas savienība darbojas kā vienots veselums.** Pārskatītos procesus centralizētajā ES muitas datu centrā īsteno centralizētais ES Muitas dienests, atvieglojot noteikumu vienotu īstenošanu visās dalībvalstīs un novēršot atšķirības.

Sociālās un vidiskās ietekmes ziņā šis risinājums varētu sniegt būtiskus ieguvumus, uzlabojot muitas spēju sadarbībā ar citām attiecīgajām iestādēm nodrošināt sociālu un vidisku mērķu sasniegšanai pieņemtu tiesību aktu ievērošanu. Konkrētāk:

- Vēlamais risinājums, kas apvieno ES Muitas dienestam piešķirtās pilnvaras veikt darbības koordināciju ar datu rīkiem un procesiem, ko nodrošina ES muitas datu centrs, ir vispiemērotākais strukturētas ES mēroga sadarbības izveidei starp muitu un attiecīgajām sociālajām un vidiskajām politikām, muitas darbībai uz robežas sekmējot šo politiku rezultātus.
- Papildu informācijai, ko uzņēmēji sniedz muitas dienestiem, būtu vēl vairāk jāuzlabo muitas spējas veicināt konkrētu tiesību aktu ievērošanu, ja tajos ir izvirzīti sociāli mērķi, piemēram, piespiedu darba aizliegums, vai vidiski mērķi.
- Atceļot atbrīvojuma no muitas nodokļiem robežvērtību 150 EUR, tiks izbeigta prakse dalīt lielākas vērtības pasūtījumus vairākos sūtījumos, kuru atsevišķā vērtība nepārsniedz 150 EUR, un tādējādi saņemt atbrīvojumu no muitas nodokļiem, turklāt šādam solim būs arī pozitīva vidiska ietekme, jo samazināsies transportlīdzekļu radītās emisijas.
- Stingrāka nostāja attiecībā uz ievesto preču atbilstību produktiem izvirzītajām prasībām var sekmēt ražošanas pārceļšanu uz Savienību.

Ietekmes novērtējumā iekļautie piemēri sniedz skaidrāku priekšstatu par to, kā reforma sekmēs attiecīgo esošo politikas mērķu īstenošanu, tajā skaitā attiecībā uz ekodizainu un ilgtspējīgiem produktiem, patērētāju radītām emisijām, vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem un noturīgām ķīmikālijām, palīdzēs mazināt negodīgu konkurenci, ko rada neatbilstīgas importētas preces, kas apdraud ES ražošanas nozari un darbvietas, un veicinās tirgus uzraudzības darbības kopumā.

Attiecībā uz **ilgtspējīgas attīstības mērķiem** ietekmes novērtējumā ir paskaidrots, kā šo mērķu sasniegšanu veicinās reformā iekļautie pasākumi saistībā ar preču starptautisko tirdzniecību un piegādes ķēdēm, kuri jo īpaši:

- pastiprināti veicinās likumīgu tirdzniecību — saistība ar 8. mērķi;
- uzlabos tāda importa un eksporta atklāšanu un novēršanu, kuri neatbilst attiecīgajiem ES noteikumiem par, piemēram, atkritumiem, ķīmikālijām vai drošu un ilgtspējīgu produktu izstrādi — saistība ar 12. mērķi;

- stiprinās teritoriālo ekosistēmu aizsardzību (piemēram, pret importētiem produktiem, kuru ražošana veicina atmežošanu) un biodaudzveidības aizsardzību (palīdzot atklāt pārvadājumus, kas pārkāpj *CITES*) — saistība ar 15. mērķi.

Priekšlikums pilnībā atbilst principam “*nenodarīt būtisku kaitējumu*”. Tas sekmēs vides politikas īstenošanu, padarīs starptautisku tirdzniecības darījumu kārtošānu vienkāršāku un produktīvāku un atvieglos šādu darījumu uzraudzību attiecīgi uzņēmējiem un publiskām iestādēm. Resursu un rīku apvienošana centralizētā vidē mazinās jo īpaši dublēšanos sistēmu izstrādē un administratīvajā darbā, tādējādi mazinot muitas procesiem veltīto laika patēriņu kopumā un attiecīgi resursu patēriņu.

Priekšlikuma pamatā ir princips “*digitalizācija un privātuma aizsardzība pēc noklusējuma*”. Tas saskan ar tādām nozīmīgām Komisijas iniciatīvām kā MI akts, Datu pārvaldības akts, VDAR un ESDAR. Priekšlikums paredz lietotājoorientētus un automatizācijai gatavus procesus, kas ļaus veikt visu datu apmaiņu ar muitas dienestiem elektroniski, izmantojot vienotu daudzfunkcionālu ES saskarni. Tas atbalsta vienreizējas iesniegšanas principu un datu atkārtotas izmantošanas un minimizēšanas principus, kuri paredz, ka vienreiz iesniegtus datus iekļauj citos procesos un ES vienloga vidi muitas jomā (Regula (ES) 2022/2399), kurā muitas formalitātes ir apvienotas ar nemuitas formalitātēm, padara par iegultu pieeju; tas arī ļauj īstenot datu virzītu politiku. Priekšlikums paredz paradigmas maiņu no liela skaita valsts sistēmu, kuras veic līdzīgus procesus, uz **pakalpojumu un sistēmu** apvienošanu elastīgā centralizētā kopumā, kas dos iespēju izstrādāt procesus un ieviest tajos izmaiņas **lētāk, saskanīgāk un elastīgāk**. Tas atbalstīs inovāciju un digitālās tehnoloģijas, dodot iespēju izmantot muitas darbā progresīvas analīzes metodes, apvienot resursus ES mērogā un izmantot atklāto pirmkodu tādu komponentu izstrādē, kurus attiecīgajām vajadzībām varēs izmantot visas dalībvalstis. Priekšlikums ir “gatavs digitalizācijai”, jo paredz iespējas un pilnvarojumus tehnisku aspektu, piemēram, datu elementu un noteikumu, risināšanai.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Paredzams, ka muitas procesu skaita samazināšana un vienkāršošana, kā arī vienota ES portāla (ES muitas datu centra) izveide mījiedarbei ar muitu ievērojami mazinās administratīvo slogu salīdzinājumā ar spēkā esošo Savienības Muitas kodeksu.

Ietekmes novērtējumā aplēsts, ka 15 gadu laikā vēlāmais risinājums varētu sniegt uzņēmējiem kopējo ietaupījumu 26 miljardu EUR apmērā (ņemot vērā no uzņēmumiem iekasēto muitas nodokļu pieaugumu sakarā ar atbrīvojuma robežvērtības 150 EUR atcelšanu e-komercijas uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem, kas varētu būt aptuveni 1 miljards EUR gadā).

- **Pamattiesības**

Muitai ir ilgstoša pieredze tādu datu vākšanā un apstrādē, kuri satur sensitīvu komercinformāciju, finanšu datus un persondatus. Muitas kodeksa pārskatīšanā ir pilnībā ievērotas pamattiesības uz persondatu aizsardzību. Reforma pat uzlabo šo tiesību aizsardzību, kā apliecina risinājuma Nr. 4 ietekmes novērtējums. Datu centrā būs integrēti persondatu aizsardzības rīki un kontroles mehānismi, kas ļaus ikvienam datu pārzinim nodrošināt, ka tiek ievērotas tiesības uz datu aizsardzību. Tas pozitīvi ietekmēs arī datu subjektus, kuri varēs ļoti līdzīgā veidā īstenot savas tiesības visās dalībvalstīs.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Reforma stiprinās muitas darbu nesamaksāto nodokļu iekasēšanā un preču vērtības samazināšanas un krāpšanas gadījumu apkarošanā. Turklāt, atceļot atbrīvojumu no muitas nodokļa precēm, kuru vērtība nepārsniedz 150 EUR, tiks novērsta iespēja apiet noteikumus un Savienības budžetā radīsies papildu ieņēmumi, kuru aplēstais apmērs faktiskajās cenās ir 750 miljoni EUR gadā.

Ir plānota pakāpeniska pāreja no nodokļu iekasēšanas preču deklarēšanas vietā uz nodokļu iekasēšanu vietā, kur importētājs vai eksportētājs ir iedibinājies Savienībā. Tas atvieglos nodokļu auditu un iekasēšanu un vienkāršos importētāja vai eksportētāja (jo īpaši MVU) mijiedarbi ar muitu. Lai gan šīm izmaiņām nav tiešas ietekmes uz ES kopējo budžetu vai valstu iemaksām ES budžetā, tās var pakāpeniski mainīt to, kā tiek sadalīta tā daļa no muitas nodokļiem, ko dalībvalstis patur, lai segtu iekasēšanas izmaksas.

Laikposmā no 2021.–2027. gadā ES Muitas dienesta un ES muitas datu centra izveidei nebūs vajadzīgi papildu līdzekļi no budžeta, jo pirmajos divos gados izmaksas aptuveni 60 miljonu EUR apmērā finansēs no programmas “Muita” 2021.–2027. gadam. Aplēses liecina, ka reformas kopējās izmaksas, ko segs no ES budžeta pēc 2027. gada, būs aptuveni 1,855 miljardi EUR. Šajā summā ietilpst izmaksas par uzdevumiem, ko saskaņā ar šo priekšlikumu uzticēs ES Muitas dienestam, kā arī ES muitas datu centram, bet vienošanās par DFS un programmām laikposmam pēc 2027. gada vēl nav panākta.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisijas organizētajā projektā “Muitas savienības darbības rezultāti” (*CUP*) katru gadu vāc un analizē dalībvalstu iesniegtu apkopotu informāciju par muitas darbībām, tendencēm un sniegumu Eiropas Savienībā nolūkā veicināt pierādījumos balstītu politiku. Viens no galvenajiem šādas analīzes iznākumiem ir vienīgi dalībvalstīm paredzēts gada pārskats par muitas savienības darbības rezultātiem, kas ietver secinājumus un ieteikumus par nozīmīgākajām norisēm muitas savienībā, kuru pamatā ir tādu galveno darbības radītāju analīze, kuri ir saistīti ar ES stratēģiskajiem mērķiem, proti, aizsardzību, konkurētspēju, atvieglojumiem, kontroli un sadarbību. *CUP* rādītāji attiecas uz dažādu veidu darbībām, sākot ar iekasēto muitas nodokļu apmēru, vienkāršošanu un *AOE* nozīmi muitas procesos un beidzot ar pasākumiem muitas kontroles īstenošanai un nelikumīgas tirdzniecības atklāšanai.

Patlaban dalība *CUP* datu vākšanā ir brīvprātīga, kas rada jautājumus par datu kvalitāti, pilnīgumu un konsekveci, kā arī problēmas saistībā ar datu piederību un konfidencialitāti. Šīs iniciatīvas mērķis ir pilnveidot *CUP* vērtējumu, radot juridisku pamatu strukturētam satvaram, kādā iesniedz un analizē attiecīgo informāciju par muitas darbības rezultātiem nolūkā sagatavot gada pārskatu. Turklāt *CUP* juridiskais pamats beidzot piedāvās rīku šīs iniciatīvas uzraudzībai un izvērtēšanai, uzlabojot rādītājus riska analīzes jomā, kontroles ievaddatus un iznākumus, aizsardzību, iekasēšanu un vienkāršošanas rezultātus. Šādi novērsīs SMK izvērtējumā norādīto nepilnību, ka Komisijas rīcībā nav lietderīgu uzraudzības rīku.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Šī reforma stiprina muitas spēju uzraudzīt un kontrolēt to, kādas preces ieved un izved no muitas savienības. Muita īsteno jaunu stratēģisku pieeju, kuras pamatā būs piegādes ķēdes informācijas datu analīze, lai muitas darbības būtu mērķorientētas un koordinētas. Tiek stiprināts satvars sadarbībai starp muitas dienestiem, tirgus uzraudzības iestādēm, tiesībsardzības iestādēm un struktūrām, nodokļu iestādēm un citiem partneriem. Jauna veida partnerība ar uzņēmējiem mazina administratīvo slogu un vienkāršo muitas procesus. Jaunais ES muitas datu centrs atvieglo informācijas apmaiņu un apkopošanu vienotā centralizētā vidē. Jaunais ES Muitas dienests veic centralizētu riska analīzi un atbalsta valstu muitas administrācijas, sekmējot koordinētu muitas darbību. Šie pasākumi gatavo muitas savienību nākotnei, ko raksturo augoši e-komercijas apmēri un aizvien sarežģītāka aizliegumu un ierobežojumu sistēma.

Jaunā Savienības Muitas kodeksa struktūra ir vienkārša un intuitīva. Ir noteikti muitas dienestu, importētāju, eksportētāju un pārvadātāju uzdevumi un pienākumi. Informāciju apkopo jaunajā ES muitas datu centrā un apstrādā riska analīzes nolūkiem. Viena atsevišķa sadaļa ir veltīta preču ievešanai, un otra — preču izvešanai. Ir izveidotas jaunas sadaļas, ar ko ievieš krīzes pārvaldības mehānismu un ES Muitas dienestu un saskaņo vienotus minimālos noteikumus par muitas noteikumu pārkāpumiem un nekriminālām sankcijām.

Ar I sadaļu ievieš jaunu Savienības Muitas kodeksu, kura pamatā ir daudzi iepriekšējā kodeksa elementi. Muitas dienestu uzdevumus papildina, lai atspoguļotu plašo klāstu muitas pakalpojumu, kas ietver nodokļu iekasēšanu un iedzīvotāju, vides un citu sabiedrības interešu aizsardzību, negodīgas, neatbilstīgas un nelikumīgas tirdzniecības apkarošanu, kā arī atbalstu likumīgas tirdzniecības plūsmām. Šajā sadaļā ir iekļautas pārskatīto muitas procesu definīcijas un, kas ir īpaši svarīgi, definēti arī jēdzieni “importētājs”, “eksportētājs”, “domājamais importētājs” tālpārdošanā, un aprakstīti aizliegumi un ierobežojumi.

Reforma mudina atbildīgus dalībniekus nodrošināt pārredzamību un pārskatatbildību, pretī piedāvājot vienkāršotus muitas procesus. II sadaļā nosaka importētāja, domājamā importētāja un eksportētāja pienākumus pret muitu. Viens no esošās sistēmas trūkumiem saistībā ar **uzdevumiem** ir tas, ka personām, kurām patlaban ir pienākumi pret muitu, piemēram, deklarētājam un pārvadātājam, ir lielākas grūtības izpildīt savu pienākumu nodrošināt atbilstību finanšu un citās jomās. Ņemot vērā iepriekš minēto, vispiemērotākās izmaiņas uzdevumu sadalījumā būtu noteikt, ka atbilstības nodrošināšana ir importētāju un eksportētāju pienākums. Saskaņā ar muitas prasībām tiem ir jābūt iedibinātiem Savienības teritorijā (iepriekšēja kodeksa 170. panta 2. punktā šāda prasība jau bija izvirzīta deklarētājiem) un jāreģistrējas iedibināšanas dalībvalstī, ja uz tiem neattiecas kāds no uzskaitītajiem izņēmumiem. Tiešsaistes pārdevējiem un e-komercijas platformām līdz šim nebija jāpiedalās muitas formalitāšu kārtošanā, ieviedot preces. Turpmāk kā domājamajiem importētājiem tiem būs pienākums iesniegt muitas dienestiem ne tikai informāciju, kas ir nepieciešama patērētājiem pārdodamo preču izlaišanai brīvā apgrozījumā ES, bet arī PVN nolūkiem nepieciešamo informāciju. Ir precizēti uzdevumi, kas jāpilda pārvadātājam, kurš ieved preces muitas teritorijā, un šim nolūkam nepieciešamā informācija. Atzītā uzņēmēja sistēma turpina veicināt sekmīgu sadarbību starp uzņēmumiem un muitu. Ieviešot jaunu statusu — “Uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs”, šī partnerība ir pārgājusi uz nākamo līmeni. Uzticamie un pārredzamie uzņēmēji piešķir muitas dienestiem piekļuvi savām elektroniskajām uzskaites sistēmām, kurās ir reģistrēta to atbilstība noteikumiem un preču pārvietošana. Pretī tie saņem noteiktas priekšrocības, jo īpaši iespēju izlaist preces muitas dienestu vietā un atlikt muitas parādu apmaksu.

III sadaļā ir izklāstīta jauna datu paradigma, kas pakāpeniski integrēs esošās muitas IT sistēmas un aizstās tās, katrā no 27 dalībvalstīm izveidoto atsevišķo, no vairākām sistēmām sastāvošo IT vidi nomainot ar vienu centralizētu sistēmu un pakalpojumu kopumu. ES muitas datu centrs ir centralizēti izstrādāta vide, kas nodrošina sistēmu un pakalpojumu kopumu, un tās izmantošana ir obligāta. Līdz ar to mainās kārtība, kādā iegūst muitas un citus datus, izmanto tos muitas uzraudzībai un nodod partneriestādēm. ES muitas datu centrs kalpos arī kā jauns “dzinējs”, kas apstrādās, apkopos un glabās informāciju un veiks riska analīzi ES līmenī. Viss minētais uzlabos piegādes ķēdes pārredzamību, atvieglojot muitai riska novērtējumu un ļaujot tai rīkoties mērķorientētāk un stratēģiskāk. Turklāt datu aizsardzības noteikumus, noteikumus par piekļuvi informācijai, IT drošību un konfidencialitāti varēs piemērot horizontāli, saskaņoti un konsekventi.

IV sadaļā ir saglabāti pamatnoteikumi par muitas uzraudzības piemērošanu precēm, ko ievēd Savienības muitas teritorijā vai izved no tās, vai kurām piemēro galapatēriņa procedūru vai iekšējā tranzīta procedūru. Kārtību kompetento muitas iestāžu noteikšanai pielāgoja, nosakot uzdevumus, ko veic importētāja vai eksportētāja iedibināšanas vietas atbildīgā muitas iestāde. Muitas uzraudzības, kontroles un riska mazināšanas pasākumi balstīsies uz riska pārvaldību, ko īstēnos piegādes ķēdes visā garumā un reāllaikā, arī no ES perspektīvas. Reformas būtiskākais elements ir uzlabota riska pārvaldība attiecībā kā uz finanšu, tā nefinanšu riskiem. IV sadaļā ir skaidri aprakstīts riska pārvaldības process attiecībā kā uz finanšu, tā nefinanšu riskiem, kā arī Komisijas, ES Muitas dienesta un muitas dienestu uzdevumi un pienākumi šajā jomā. Tā ietver noteikumus par ES muitas datu centra izmantošanu muitas riska pārvaldības sekmēšanai un paredz riska pārvaldībai un kontrolei būtiskas informācijas plašu apmaiņu un izmantošanu. Valsts līmeņa riska pārvaldība un nepieciešamās muitas kontroles veikšana paliek valsts muitas dienestu pārziņā. Pamatojoties uz jaunu ES līmeņa riska analīzi, ES Muitas dienests izdos muitas dienestiem ES ieteikumus par kontroli. Šādu ieteikumus par kontroļu rīkošanu būs vai nu jāīstēno, vai jāpaskaidro, kāpēc attiecīgo ieteikumu tomēr neīstēnoja. Komisija noteiks vienotus riska kritērijus un standartus, kā arī kopējas prioritārās jomas kontroļu rīkošanai, pieņemot īstēnošanas aktus, un var norādīt konkrētas jomas, ko reglamentē citi tiesību akti, bet kuras jāuzskata par prioritārām, īstēnojot muitas riska pārvaldību un kontroli. IV sadaļa arī paredz, ka riska pārvaldības īstēnošana ir sistemātiski jāizvērtē pastāvīgas pilnveides nolūkos.

V sadaļā ir aprakstītas dažādas muitas procedūras, kas ļauj uzņēmējam nodot preces pagaidu uzglabāšanā vai izlaist tās brīvā apgrozībā ES vienotajā tirgū. Principā par preču izlaišanu un muitas procedūru piemērošanu tām joprojām ir atbildīgi muitas dienesti. Atzīti uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji varēs izlaist savas preces bez muitas aktīvas iesaistes, ja informācija ir iesniegta jau iepriekš un preces nav izraudzītas kontrolei. Sadaļa ietver arī skaidrus noteikumus par procesu un juridiskajām sekām, ja muitas dienestiem pirms preču izlaišanas ir jāapspriežas ar citām kompetentajām iestādēm, arī par iespēju pieprasīt, lai importētāji turpinātu sniegt informāciju par preču izplatīšanu arī pēc to izlaišanas brīvā apgrozībā. Visos gadījumos muitai ir tiesības apturēt preču pārvietošanu, atteikt to izlaišanu un galu galā arī aizturēt. V sadaļā ir iekļauti arī pārejas noteikumi, lai notiekošos muitas procesus varētu ar juridisku noteiktību turpināt pārejas periodā un līdz jauno datu pārvaldības sistēmu ieviešanai.

VI sadaļā ir izklāstīts jaunais, vienkāršotais process preču ieviešanai muitas savienībā, kas būtiski mazinās sarežģītumus un administratīvo slogu. Muita vāc informāciju riska analīzes nolūkiem, tajā skaitā iepriekšējo informāciju par kravu un pirmsizvešanas informāciju, un nepieciešamības gadījumā iejaucas. Muitas administrācijas galveno uzmanību pievērš ne vairs atsevišķiem sūtījumiem, bet gan piegādes ķēdes uzraudzībai nolūkā konstatēt riskus. Pamatojoties uz informāciju ES muitas datu centrā, muiita saglabā tiesības pievērsties

ikvienam atsevišķam sūtījumam. Katram muitas procedūras veidam ir noteikts obligātais informācijas apjoms, kas ir jāsniedz muitā vai jādara tai pieejams. Ja muita ir iepriekš saņēmusi attiecīgo informāciju un nesaskata risku vai problēmas, kas būtu jānovērš, preces var pārvietot, ievērojot principu, ka novērtējumu veic iepriekš un iejaucas vienīgi tad un tādos gadījumos, kad tas ir nepieciešams. Daudzo muitas deklarāciju vietā pakāpeniski sāks izmantot uzņēmumu datus, bet ir vajadzīgs pārejas periods nepieciešamo sistēmu izstrādei. Informāciju var iesniegt iepriekš, lai stiprinātu muitas uzraudzību pār piegādes ķēdi. Pamatojoties uz pozitīvo pieredzi “datu reģistrēšanā no dažādiem avotiem” importa kontroles sistēmā (IKS 2), dažādi piegādes ķēdes dalībnieki var iesniegt savu daļu attiecīgās informācijas. Piemēram, importētājs var iesniegt attiecīgo informāciju par produktu un darījumu, bet pārvadātājs var atsevišķi iesniegt informāciju par maršrutu un ierašanos.

Noteikumi par eksportu VII sadaļā līdzinās tiem, kurus piemēro ievēšanai. Eksportētājam ir jābūt iedibinātam Savienībā un reģistrētam. Muita saņem attiecīgo informāciju un veic riska analīzi. Likumīgas tirdzniecības plūsmas atvieglo, vienlaikus stiprinot muitas spējas veikt uzraudzību un panākt noteikumu izpildi.

VIII sadaļā ir saglabātas iepriekšējā kodeksā paredzētās īpašās procedūras. Īpašo procedūru gadījumā, piemēram, tranzīts, ievēšana pārstrādei un izvešana pārstrādei, pagaidu ievēšana, galapatēriņš un muitas brīvās zonas, iegūst attiecīgo informāciju. Saskaņā ar vispārējo pieeju uzlabojas atbildīgā uzņēmēja pārredzamība un pārskatatbildība.

IX sadaļa paredz sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz trim elementiem, ko jānosaka, lai piemērotu ievēdmuitas un izvedmuitas nodokli, kā arī citus pasākumus, ko piemēro preču tirdzniecībā, piemēram, antidempinga maksājumu, un tie ir klasifikācija, vērtība un izcelsme. Šie faktori, ko lielā mērā nosaka Pasaules Tirdzniecības organizācijas un Pasaules Muitas organizācijas starptautiskie noteikumi, kā arī ES divpusējie tirdzniecības nolīgumi, priekšlikumā nav mainīti. Tomēr, tā kā ir secināts, ka e-komercijai šie noteikumi ir pārāk sarežģīti, sadaļa paredz divus vienkāršojumus, ko importētājs var izvēlēties piemērot, nosakot muitas nodokli, ko piemēro uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem.

Pirmais vienkāršojums attiecas uz nepreferenciālas izcelsmes pierādījumu, ko var neprasīt e-komercijas precēm, ja importētājs ir izvēlēties izmantot vienkāršoto tarifa režīmu. Tas bija jāievieš, jo administratīvais slogs, ko radītu šāda pierādījuma iegūšana, visbiežāk ir nesamērīgs salīdzinājumā ar preču vērtību. Otrs vienkāršojums, ko arī piemēro tad, ja importētājs izmanto vienkāršoto tarifa režīmu, paredz, ka pārvadāšanas izmaksas līdz preču galamērķim iekļauj muitas vērtībā. Attiecībā uz e-komercijas uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem šāda pieeja nodrošina ievēdmuitas nodokļa aprēķināšanai izmantotās nodokļu bāzes pilnīgu pielīdzināšanu nodokļu bāzei, ko izmanto PVN aprēķināšanai, kad pārvadāšanas izmaksas parasti nosaka par piegādi līdz galapatērētāja adresei.

Saskaņā ar X sadaļu muitas parāds rodas, izlaižot preces brīvā apgrozībā. Tā kā muitas dienestu darbā galvenais uzsvars pārvietojas no sūtījumiem uz piegādes ķēdi, to uzmanības centrā biežāk nonāk iedibinātie importētāji un eksportētāji. Pēc pārejas perioda beigām muitas parāds radīsies importētāja reģistrācijas vietā, nevis muitas deklarācijas iesniegšanas vietā. Šo vienkāršojumu paredz jaunā partnerība ar uzņēmējiem, un tas ir nozīmīgs uzņēmējiem, jo īpaši MVU. Savukārt muitas dienesti spēj sekmīgāk veikt iedibināto importētāju kontroli un auditu. Muitas nodokļi ir viens no tradicionālajiem pašu resursiem ES budžetā. Dalībvalstis patur daļu no muitas nodokļiem kā iekasēšanas izmaksas, taču jauno noteikumu dēļ to sadale var pakāpeniski mainīties. Turklāt nodokļu apmēru nosaka importētājs vai eksportētājs, bet atbildīgais muitas dienests dara to vienīgi tad, ja to nav paveicis importētājs. E-komercijā

domājamajam importētājam rodas muitas parāds jau pārdošanas darījuma apmaksas brīdī, tāpat kā to paredz noteikumi par PVN. Tomēr kopš apmaksas brīža var paiet diezgan ilgs laiks, līdz preces fiziski ieradīsies Savienībā, tāpēc e-komercijas starpniekiem var atļaut paziņot faktisko nodokļa summu un veikt periodiskus maksājumus, ko iekasēs iedibināšanas un reģistrācijas dalībvalsts.

Pēdējos gados muitas administrācijas ir apliecinājušas savu noturību un reaģētspēju krīžu pārvarēšanā. Uz krīzes situācijām jāreaģē ar īpašiem pasākumiem, kas var būt gan stingrāki, gan elastīgāki un pieļaut izņēmumus, bet visā ES tos ir jāpiemēro līdzīgi. Ar XI sadaļu noteikumus par rīcību krīzes situācijā tieši iekļauj Savienības Muitas kodeksā. Dažādiem krīzes scenārijiem ES Muitas dienests izstrādās protokolus un procedūras, piemēram, par vienotu riska kritēriju piemērošanu, atbilstošiem riska mazināšanas pasākumiem un sadarbības satvaru, un nodrošinās to piemērošanu un īstenošanu, ja Komisija ar īstenošanas aktu būs pieņēmusi tādu lēmumu.

Līdz šim ES trūka konkrētas struktūras, kas operatīvi pārvaldītu muitas savienību, kura būtu gatava risināt mūsdienīgas problēmas. Ar regulas XII sadaļu izveido ES Muitas dienestu, nosaka tā uzdevumus, pienākumus un pārvaldību. Komisija var uzticēt ES Muitas dienestam ES muitas datu centra izveidi un pārvaldību. ES Muitas dienests veiks ES līmeņa riska pārvaldību un sniegs ieteikumus valstu muitas dienestiem par kontroļu rīkošanu. Abas funkcijas ir būtiskas muitas spēju uzlabošanai visā Savienībā un muitas savienības pārejai uz nākamo līmeni. ES Muitas dienests arī aktīvi koordinēs muitas darbību visā ES un īsteno politikas prioritātes muitas savienības darbības nodrošināšanai. ES Muitas dienests sadarbosies ar citām ES līmeņa aģentūrām, struktūrām un tīkliem, piemēram, Eiropolu, *Frontex* un *ECHA*. Tas arī veicinās sadarbību starp muitas administrācijām, tajā skaitā darbu ekspertu grupās, apmācību un darbinieku apmaiņu starp valstīm.

Saskaņā ar nesenu Tiesas judikatūru³⁸, pilnvaras lemt par ES aģentūras mītnesvietas noteikšanu ir Savienības likumdevējam, kuram šajā ziņā jārīkojas saskaņā ar procedūrām, kas paredzētas nozīmīgās Līgumu materiāltiesiskajās normās. Tāpēc Komisija uzskatīja par atbilstošu nenorādīt priekšlikumā pilsētu, kurā atradīsies ES Muitas dienesta mītne. Kritēriji, kuri ir jāņem vērā, lai veicinātu lēmumu pieņemšanas procesu, un kuru pamatā ir vienotā pieeja, ir norādīti apsvērumā, kurā paskaidro, kāpēc attiecīgais pants ir šāds. Mītnesvieta būtu jāizvēlas, pamatojoties uz pārredzamu pieteikumu izskatīšanas procesu, kam būtu jābeidzas pirms likumdošanas procedūras noslēguma. Pieteikumi būtu jāiesniedz dalībvalstīm, ņemot vērā to, ka decentralizētas ES aģentūras uzņemšanas priekšnosacījums ir attiecīgās dalībvalsts nepārprotams apliecinājums par gatavību uzņemties šo pienākumu. Ņemot vērā EST 2022. gada 14. jūlija spriedumu un atbilstoši savai institucionālajai kompetencei, Komisija ir gatava sniegt palīdzību minēto kritēriju izvērtēšanā un aktīvi sadarbosies ar likumdevējistādi mītnesvietas izvēlē.

Lai muitas dienesti varētu pildīt savu uzdevumu, tiem ir cieši un regulāri jāsadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm, sanitārās un fitosanitārās kontroles iestādēm, tiesībaizsardzības iestādēm un struktūrām, robežu pārvaldības iestādēm, vides aizsardzības struktūrām, kultūras priekšmetu ekspertiem un daudzām citām iestādēm, kuru pārziņā ir nozares politikas. XIII sadaļa nosaka jaunu sadarbības satvaru strukturētai sadarbībai starp muitu un minētajām iestādēm četrās jomās, proti, noteikumi un tiesību akti, datu apmaiņa, stratēģijas veidošana un saskaņota darbība. Šāda sadarbība ļaus izstrādāt kopīgas stratēģijas uzraudzībai un kontrolei,

³⁸ Tiesas 2022. gada 14. jūlija spriedums lietā C-743/19, Eiropas Parlaments / Eiropas Savienības Padome, 66. un 74. punkts.

lai risinātu konkrētas problēmas. Darbības, ko muita var veikt citu politikas jomu atbalstam, ir formulētas precīzāk, lai nozaru tiesību aktos varētu iekļaut atsauces uz muitas kodeksu. Starptautiskajai sadarbībai un muitas diplomātijai ir piešķirta lielāka nozīme, un ciešāka sadarbība ar partneriem var ietvert muitas datu apmaiņu.

Valsts prakse attiecībā uz muitas noteikumu pārkāpumiem un sankcijām par šādiem pārkāpumiem dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras, tāpēc rodas atšķirības režīmu piemērošanā un preču cenu kropļojumi. XIV sadaļā ar reformu ievieš vienotus minimālos pamatnoteikumus par to, kādas darbības vai bezdarbību uzskata par muitas noteikumu pārkāpumiem, un vienotus minimālos pamatnoteikumus par nekriminālu sankciju piemērošanu, kā arī vienotus principus, kuri, nemainot dalībvalstu procesuālo tiesību normas, ļauj tām noteikt par muitas noteikumu pārkāpumiem vēl citus pārkāpumus un papildu sankcijas, ko piemēro valsts līmenī. Ja muitas noteikumu pārkāpumā ir iesaistītas vairākas dalībvalstis, šo valstu iestādēm ir jāsadarbojas. ES muitas datu centrs apkopos visus lēmumus, kas ir saistīti ar muitas noteikumu pārkāpumiem un sankcijām par šādiem pārkāpumiem, lai nodrošinātu pārredzamību.

Nobeiguma noteikumos XV sadaļā ir norādīts, cik ilgi turpināsies esošā prakse, iesniedzot muitas deklarācijas valsts sistēmās, un noteikti termiņi pārejai uz jauno kārtību. ES muitas datu centru izstrādās pakāpeniski, sākot ar jaunu pieeju e-komercijai. Uzņēmēji varēs sākt izmantot ES muitas datu centru 2032. gada janvārī, bet no 2037. gada, kad datu centrs sāks pilnvērtīgu darbību, tā izmantošana būs obligāta. ES Muitas dienestu veidos pakāpeniski, un tas sāks pildīt savus uzdevumus 2028. gadā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu un Eiropas Savienības Muitas dienestu un atceļ Regulu (ES) Nr. 952/2013

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 33., 114. un 207. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Muitas savienība ir Savienības un iekšējā tirgus darbības pamatā. Gan uzņēmēju, gan Savienības muitas dienestu interesēs ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013², ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (“kodekss”), vienā tiesību aktā tika apvienoti tiesību akti muitas jomā no vairākiem dažādiem tiesību aktiem, ietverot vispārīgus noteikumus un procedūras, lai nodrošinātu Savienības līmenī ieviesto tarifu un citu pasākumu īstenošanu saistībā ar preču tirdzniecību starp Savienību un valstīm vai teritorijām ārpus Savienības muitas teritorijas, kā arī noteikumus par ievadmuitas maksājumu iekasēšanu. Dalībvalstu muitas dienesti ir atbildīgi par minēto noteikumu īstenošanu, veicot tādas darbības uzdevumus kā muitas procedūru piemērošana, riska analīzes un kontroles veikšana un sankciju piemērošana muitas jomas noteikumu pārkāpumu gadījumā.
- (2) Regulas (ES) Nr. 952/2013 īstenošanas gaitā ir atklājušies trūkumi vairākās jomās. Kā piemēri jāmin: nepietiekama/neefektīva rīcība, lai nodrošinātu Savienības un tās iedzīvotāju aizsardzību pret nefinanšu riskiem, kas skar preces un ir apzināti citās Savienības politikas jomās, nevis tiesību aktos muitas jomā; muitas dienestu spēja efektīvi apstrādāt pieaugošo no trešām valstīm importēto preču apjomu, ko rada tālpārdošana (e-komercijas darījumi); ar Regulu (ES) Nr. 952/2013 izveidotās IT

¹ OV C [...], [...], [...]. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (pārstrādāta redakcija) (ES OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

sistēmu arhitektūras spēja digitalizēt muitas procesus, lai neatpaliktu no tehnikas progresa tempa, proti, ar tehnoloģijām, kuru pamatā ir datu izmantošana; efektīvu muitas savienības pārvaldības struktūru trūkums, kas novedis pie atšķirīgas prakses un nevienveidīgas noteikumu īstenošanas dalībvalstīs. Šie trūkumi iekšējo un ārējo risku un apdraudējumu dēļ rada šķēršļus muitas savienības un līdz ar to iekšējā tirgus pienācīgai darbībai.

- (3) Ir lietderīgi tiesību aktos muitas jomā ņemt vērā pasaules tirdzniecības modeļu, tehnoloģiju, uzņēmējdarbības modeļu straujo attīstību un ieinteresēto personu, tostarp iedzīvotāju, vajadzības. Tāpēc Regulā (ES) Nr. 952/2013 ir jāveic daudzi grozījumi. Skaidrības labad minētā regula būtu jāatceļ un jāaizstāj.
- (4) Lai nodrošinātu efektīvus līdzekļus muitas savienības mērķu sasniegšanai, būtu jāpārskata un jāvienkāršo vairāki noteikumi un procedūras, kas reglamentē to, kā preces tiek ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās. Būtu jānodrošina moderns, integrēts sadarbspējīgu elektronisko pakalpojumu kopums tādas informācijas vākšanai, apstrādei un apmaiņai, kas ir būtiska tiesību aktu muitas jomā īstenošanai (Eiropas Savienības muitas datu centrs, "ES muitas datu centrs"). Būtu jāizveido Eiropas Savienības Muitas dienests ("ES Muitas dienests"), kam būtu centrāla darbības spēja koordinēt muitas savienības pārvaldību konkrētās jomās.
- (5) Kopš Regulas (ES) Nr. 952/2013 pieņemšanas muitas dienestu funkcija ir pilnveidojusies, arvien vairāk aptverot tādu Savienības un nacionālo tiesību aktu piemērošanu, ar kuriem nosaka prasības attiecībā uz precēm, uz kurām attiecas muitas uzraudzība, jo īpaši nefinanšu prasības, kas attiecas uz precēm un ir nepieciešamas, lai šīs preces varētu ievest un laist apgrozībā iekšējā tirgū. Šādi nefinanšu uzdevumi gadu gaitā ir strauji palielinājušies atbilstoši Savienības uzņēmumu un iedzīvotāju pieaugošajām prasībām attiecībā uz drošumu, drošību, pieklūstamību personām ar invaliditāti, ilgtspēju, cilvēku, dzīvnieku un augu veselību un dzīvību, vidi, cilvēktiesību un Savienības vērtību aizsardzību. Ir jāievieš jauni instrumenti, piemēram, digitālā produkta pase, lai nodrošinātu, ka citi ar produktiem saistīti tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, joprojām atbilst šīm prasībām. Tādēļ ir jāņem vērā šo nefinanšu risku pieaugošais skaits un sarežģītība, un muitas dienestu uzdevumā ir jāiekļauj arī konkrēta atsauce uz visu šo sabiedrības interešu aizsardzību ciešā sadarbībā ar citām iestādēm un attiecīgā gadījumā – uz nacionālajiem tiesību aktiem.
- (6) Ievērojot to, ka ir pilnveidojusies gan muitas dienestu funkcija, gan darbības modeļi, kuros tie darbojas, un lai nodrošinātu to, ka muitas dienesti darbojas vienoti un sniedz ieguldījumu iekšējā tirgus netraucētā darbībā, ir nepieciešams detalizētāk aprakstīt uzdevumu, kas muitas dienestiem jāveic, precīzāk norādot to mērķus un uzdevumus.
- (7) Konkrētas definīcijas, kas noteiktas Regulā (ES) Nr. 952/2013, būtu jāpielāgo, lai ņemtu vērā šīs regulas plašāko darbības jomu, lai tās saskaņotu ar citos Savienības aktos lietotajām definīcijām un precizētu terminus, kam dažādās nozarēs ir atšķirīga nozīme. Tiesību aktos muitas jomā būtu jāiekļauj jaunas definīcijas, lai precizētu konkrētu muitas procesu dalībnieku uzdevumus un pienākumus. Importētāja un eksportētāja gadījumā ar jaunām definīcijām būtu jānosaka, ka minētās personas ir atbildīgas par preču atbilstību, tostarp par finanšu un nefinanšu riskiem, ar nolūku stiprināt muitas uzraudzību. Attiecībā uz jauno jēdzienu "domājamais importētājs" jaunajām definīcijām būtu jānodrošina, ka dažos gadījumos saistībā ar pārdošanu tiešsaistē no valstīm ārpus Savienības uzņēmējs, nevis patērētājs tiek uzskatīts par

importētāju un uzņemas attiecīgos pienākumus. Būtu jāievieš arī jaunas definīcijas attiecībā uz muitas uzraudzības, riska pārvaldības un muitas kontroles noteikumu plašāku darbības jomu.

- (8) Papildus tradicionālajai muitas nodokļu, PVN un akcīzes nodokļa iekasēšanas un tiesību aktu muitas jomā piemērošanas funkcijai muitas dienestiem ir arī izšķiroša nozīme citu Savienības un attiecīgā gadījumā citu nacionālo tiesību aktu muitas jomā izpildē. Būtu jāievieš jēdziena “citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti” definīcija, lai izveidotu efektīvu sistēmu šo konkrēto prasību piemērošanas un uzraudzības regulēšanai attiecībā uz precēm. Šos aizliegumus un ierobežojumus var pamatot, cita starpā, ar sabiedrības morāli, sabiedrisko kārtību vai sabiedrības drošību, cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvības un veselības aizsardzību, vides aizsardzību, tādu nacionālo bagātību aizsardzību, kurām ir mākslas, vēstures vai arheoloģiska vērtība, un rūpnieciskā vai komerciālā īpašuma aizsardzību, kā arī citām sabiedrības interesēm, tostarp kontroli attiecībā uz narkotisko vielu prekursoriem, precēm, ar kurām tiek pārkāptas konkrētas intelektuālā īpašuma tiesības, un skaidru naudu. Citu tiesību aktu, ko piemēro muitas dienesti, jēdzienam būtu jāietver arī tirdzniecības politikas pasākumi un zvejas resursu saglabāšanas un pārvaldības pasākumi, kā arī ierobežojoši pasākumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 215. pantu.
- (9) Lai palielinātu juridisko noteiktību, būtu jāgroza konkrēti noteikumi par muitas lēmumiem. Pirmkārt, ir lietderīgi precizēt, ka kompetentais muitas dienests muitas lēmuma pieņemšanai atrodas tajā vietā, kur pieteikuma iesniedzējs ir iedibināts, jo iedibināšana kļūst par galveno principu, saskaņā ar kuru konkrēti uzņēmēji noteiktos apstākļos un iepriekš noteiktā termiņā, uz kuru attiecas pārskatīšana, var izmantot vienkāršojumus, kas ieviesti ar šo regulu, un maksāt muitas nodokļus tajā vietā, kur tie ir iedibināti. Otrkārt, pilnīguma un juridiskās skaidrības labad būtu jāparedz arī termiņš, kas nepārsniedz 30 dienas, līdz kuram pieteikuma iesniedzējam jāsniedz papildu informācija muitas dienestiem tādos gadījumos, kad tas uzskata, ka lēmumā nav ietverta visa prasītā informācija.
- (10) Būtu jāprecizē sekas tam, ka muitas dienests nav pieņēmis lēmumu par pieteikumu noteiktajā termiņā. Būtu jānosaka arī princips, ka šādā gadījumā jāuzskata, ka lēmums ir nelabvēlīgs, un ka pieteikuma iesniedzējs var iesniegt pārsūdzību saskaņā ar vispārīgo noteikumu par muitas lēmumiem.
- (11) Kā uzsvērusi Eiropas Revīzijas palāta³ un kā konstatēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 īstenošanas izvērtēšanā, ir vēlams arī novērst muitas lēmumos noteikto kritēriju un pienākumu vienotas pārraudzības trūkumu, pastiprinot attiecīgos noteikumus. No vienas puses, lēmumu turētājiem būtu ne tikai jāievēro attiecīgajā lēmumā noteiktie pienākumi, bet arī pastāvīgi jāpārrauga to atbilstība un jānodrošina iekšēja kārtība gadījumiem, kad šādas [paš]pārraudzības darbības var novērst, mazināt vai labot jebkādas iespējamās kļūdas muitas procesos. No otras puses, muitas dienestiem būtu regulāri jāpārrauga, kā šādu lēmumu turētāji īsteno muitas lēmumus, lai nodrošinātu, ka minētā persona ievēro muitas lēmumos noteiktos pienākumus, jo īpaši, ja tie ir iedibināti mazāk nekā trīs gadus un tāpēc tiem ir lielāka iespējamība radīt riskus. Tas ir īpaši svarīgi, ja šīs personas gūst labumu no īpaša statusa, piemēram, atzītā uzņēmēja

³ Eiropas Revīzijas palātas Īpašais ziņojums Nr. 4/2021 “Muitas kontrole: nepietiekama saskaņotība kaitē ES finanšu interesēm”.

(*AEO*) vai uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja (*Trust and Check EO, TCEO*) statusa, kam ir paredzēti vairāki atvieglojumi muitas procesos. Turklāt, lai stiprinātu riska pārvaldību Savienības līmenī, muitas dienestiem būtu jāpaziņo ES Muitas dienestam visi lēmumi, kas pieņemti pēc pieteikuma saņemšanas, un jāinformē minētais dienests par pārraudzības darbībām, lai šo informāciju varētu ņemt vērā riska pārvaldības nolūkos.

- (12) Papildus lēmumiem par saistošu izziņu par tarifu (SIT lēmumi), un lēmumiem par saistošu izziņu par izcelsmi (SII lēmumi), ko muitas dienesti pieņem, pamatojoties uz pieteikumu un ievērojot konkrētus nosacījumus, tiesību aktos muitas jomā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES).../...⁴ tika ieviesti lēmumi par saistošu izziņu par vērtību (SIV lēmumi). Tiesību aktu muitas jomā lietotāju interesēs ir lietderīgi noteikumus attiecībā uz šiem trim lēmumu veidiem, kas attiecas uz saistošu izziņu, paredzēt vienā tiesību aktā.
- (13) Būtu skaidrāk jānosaka to personu tiesības un pienākumi, kuras ir atbildīgas par precēm, ko ievie Savienības muitas teritorijā un izved no tās. Personu, kuras veic regulāras muitas operācijas, pirmajam pienākumam arī turpmāk vajadzētu būt reģistrācijai muitas dienestos, kuru kompetencē ir vieta, kur tās ir iedibinātas. Vienotajai reģistrācijai vajadzētu būt derīgai visā muitas savienībā, bet tai vajadzētu būt atjauninātai. Tādēļ vajadzētu noteikt uzņēmējiem pienākumu informēt muitas dienestus par visām izmaiņām to reģistrācijas datos. Personas, kas ir atbildīgas par precēm, kuras ievie Savienības muitas teritorijā un izved no tās, ir atbildīgas par visiem riskiem, ko preces rada iedzīvotāju drošumam un drošībai, kā arī par visiem riskiem cilvēku, dzīvnieku vai augu veselībai un dzīvībai, videi vai patērētājiem. Būtu jānosaka arī importētāja pienākumi, jo īpaši pienākums būt iedibinātam Savienības muitas teritorijā un izņēmumi no minētā pienākuma. Tiem būtu jāatbilst spēkā esošajiem noteikumiem par to, ka deklarētajam jābūt iedibinātam Savienībā. Tāpat būtu jānosaka eksportētāja pienākumi.
- (14) Būtu jāprecizē arī domājamo importētāju pienākumi, kas atšķiras no pienākumiem, kuri piemērojami [pārējiem] importētājiem. Jo īpaši būtu jāparedz, ka domājamais importētājs sniedz muitas dienestiem ne tikai datus, kas vajadzīgi pārdoto preču laišanai brīvā apgrozībā, bet arī informāciju, kas domājamajam importētājam ir jābūt PVN vajadzībām. Šī informācija ir sīki izklāstīta Padomes Īstenošanas regulā (ES) Nr. 282/2011⁵.
- (15) Uzņēmēji, kas atbilst konkrētiem kritērijiem un nosacījumiem, lai muitas dienesti tos uzskatītu par atbilstīgiem un uzticamiem uzņēmējiem, var iegūt *AEO* statusu un tādējādi izmantot muitas procesu atvieglojumus. Lai gan *AEO* režīms nodrošina to, ka Eiropas Savienības tirdzniecībā iesaistītie uzņēmēji lielākoties ir uzticami, tajā ir daži trūkumi, kas ir uzsvērti Regulas (ES) Nr. 952/2013 izvērtējumā un Eiropas Revīzijas palātas konstatējumos. Lai risinātu šīs problēmas, jo īpaši ar atšķirīgo praksi

⁴ [OV: Lūgums tekstā ievietot numuru] Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/... (2023. gada DD MM), ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2015/2446 attiecībā uz lēmumiem par saistošu izziņu muitas vērtības noteikšanas jomā un lēmumiem par saistošu izziņu par izcelsmi) [un šajā zemsvītras piezīmē ievietot minētās deleģētās regulas numuru, datumu, nosaukumu un OV atsauci].

⁵ Padomes Īstenošanas regula (ES) Nr. 282/2011 (2011. gada 15. marts), ar ko nosaka īstenošanas pasākumus Direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 077, 23.3.2011., 1. lpp.).

dalībvalstīs un ar *AEO* atbilstības pārraudzību saistītās, noteikumi būtu jāgroza, lai ieviestu muitas dienestu pienākumu atbilstību pārraudzīt vismaz reizi 3 gados.

- (16) Pārmaiņas muitas procesos un muitas dienestu darbības veidā ir par iemeslu tam, ka ir vajadzīga jauna partnerība ar uzņēmējiem, proti, uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju režīms. Kritērijiem un nosacījumiem, lai kļūtu par uzticamu un pārbaudīto uzņēmēju, būtu jābalstās uz *AEO* kritērijiem, bet tiem būtu arī jānodrošina, ka uzņēmējs tiek uzskatīts par pārskatāmu muitas dienestiem. Tāpēc ir lietderīgi prasīt, lai uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji piešķirtu muitas dienestiem piekļuvi savām elektroniskajām sistēmām, kurās glabājas reģistri, kas apliecina atbilstību un preču pārvietošanu. Pārskatāmība būtu jāpapildina ar konkrētām priekšrocībām, proti, iespēju izlaist preces muitas uzdevumā bez muitas aktīvas iejaukšanās, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, ir vajadzīgs pirmsizlaidšanas apstiprinājums, kā arī atlikt muitas parāda samaksu. Tā kā šim darba veidam būtu pakāpeniski jāaizstāj uz muitas deklarācijām balstītais režīms, ir lietderīgi noteikt muitas dienestu pienākumu līdz pārejas perioda beigām atkārtoti novērtēt esošās *AEO* atļaujas muitas vienkāršojumiem.
- (17) Pārmaiņu muitas procesos dēļ ir arī jāprecizē pārstāvju muitā funkcija. Joprojām vajadzētu būt iespējamai gan tiešai, gan netiešai pārstāvībai, tomēr būtu jāprecizē, ka importētāja vai eksportētāja netiešais pārstāvis uzņemas visus importētāju vai eksportētāju pienākumus, ne tikai pienākumu samaksāt vai galvot muitas parādu, bet arī pienākumu ievērot citus tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti. Šā iemesla dēļ pārstāvjiem muitā jābūt rezidentiem Savienības muitas teritorijā, kurā tie pārstāv importētājus vai eksportētājus, lai nodrošinātu pienācīgu pārskatatbildību par finanšu un nefinanšu aspektiem. Tāpēc pieejama un samērīga alternatīva tādiem importētājiem un eksportētājiem, kuriem Savienībā nav komerciālas klātbūtnes, ir Savienībā iedibināta netieša pārstāvja muitā izmantošana. Turklāt pārstāvji muitā, kuri ir iedibināti trešās valstīs, var turpināt sniegt savus pakalpojumus Savienībā, ja tie pārstāv tādas personas, uz kurām neattiecas prasība būt iedibinātām Savienības muitas teritorijā.
- (18) Lai nodrošinātu vienādu digitalizācijas līmeni un radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmējiem visās dalībvalstīs, būtu jāizveido ES muitas datu centrs kā centralizētu, drošu un kiberneturīgu elektronisko pakalpojumu un sistēmu kopums muitas vajadzībām. ES muitas datu centram būtu jānodrošina tajā apstrādāto datu kvalitāte, integritāte, izsekojamība un nenoliedzamība, lai ne nosūtītais, ne saņēmējs vēlāk nevarētu apstrīdēt, ka notikusi datu apmaiņa. ES muitas datu centram būtu jāatbilst attiecīgajiem noteikumiem par persondatu apstrādi un kiberneturību. Komisijai un dalībvalstīm ES muitas datu centra izstrāde būtu jāveic kopīgi. Turklāt būtu jāuzdod Komisijai pārvaldīt, īstenot un uzturēt ES muitas datu centru, kurš var deleģēt pilnvaras citai Savienības struktūrai.
- (19) Saskaņā ar jaunāko Eiropas Savienības Tiesas judikatūru⁶ ir lietderīgi precizēt, ka automatizētā informācijas apmaiņa starp uzņēmējiem un muitas dienestiem ES muitas datu centrā un ar tā starpniecību neizslēdz minēto dienestu vai minēto uzņēmēju atbildību saistībā ar attiecīgajiem muitas procesiem. Pat ja muitas dienestu iesaistīšanās aprobežojas ar minēto elektronisko saziņu ES muitas datu centrā, būtu

⁶ Lieta T-81/22 (OV C 148, 4.4.2022.).

jāuzskata, ka pasākumu pieņem minētie dienesti, savukārt ES muitas datu centrs rīkojas minēto dienestu uzdevumā.

- (20) ES muitas datu centram būtu jānodrošina datu apmaiņa ar citām sistēmām, platformām vai vidēm, lai uzlabotu to datu kvalitāti, kurus muita izmanto savu uzdevumu izpildē, kā arī lai kopīgotu attiecīgos muitas datus ar citām iestādēm nolūkā palielināt kontroles efektivitāti iekšējā tirgū. Saskaņā ar pieeju, kas izklāstīta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES).../...,⁷ un Eiropas sadarbības satvaru⁸, ES muitas datu centram būtu jāveicina pārrobežu un starpnozaru sadarbība Eiropā. Tam būtu jāizmanto potenciāls, ko sniedz esošie riska informācijas avoti, kas pieejami Savienības līmenī, piemēram, ātrās brīdināšanas sistēmas pārtikas un barības jomā (*RASFF*) un nepārtikas preču jomā (*Safety Gate*), tirgus uzraudzības informācijas un saziņas sistēma (*ICSMS*), II izpildes portāls. Tam vajadzētu būt par pamatu stratēģiskas un operatīvas sadarbības attīstībai, tostarp informācijas apmaiņai un sadarbībai starp muitas dienestiem un citām iestādēm, struktūrām un dienestiem to attiecīgajās kompetences jomās. Turklāt ES muitas datu centram būtu jānodrošina plašs progresīvas datu analītikas klāsts, tostarp izmantojot mākslīgo intelektu. Minētajai datu analīzei būtu jārada iespēja veikt riska analīzi, ekonomisko analīzi un prognozējošu analīzi, lai prognozētu iespējamus riskus saistībā ar sūtījumiem, ko ievieš Savienībā vai izved no tās. Lai nodrošinātu labāku tirdzniecības plūsmu uzraudzību un racionalizētu sadarbību ar nemuitas iestādēm, ES muitas datu centram vajadzētu būt spējīgam izmantot ES vienloga vides muitas jomā sadarbības sistēmu un, ja minēto sistēmu nevar izmantot, piedāvāt minētajām iestādēm īpašu pakalpojumu, ar kura palīdzību var iegūt attiecīgos datus, sniegt informāciju muitas dienestiem un to kopīgot ar muitas dienestiem un pārliecināties, ka tiek ievērotas nozaru prasības. Tas būtu nepieciešams gadījumos, kad citām iestādēm nav elektronisku sistēmu, kuras varētu savienot ar ES muitas datu centru.
- (21) Vienlaikus ar ES muitas datu centru dalībvalstis var izstrādāt savas lietojumprogrammas, kas paredzētas, lai izmantotu ES muitas datu centra datus. Šajā nolūkā un lai saīsinātu laiku līdz nodošanai ekspluatācijā, dalībvalstis var uzticēt ES Muitas dienestam finanses un pilnvaras šādu lietojumprogrammu izstrādei. Tādā gadījumā ES Muitas dienestam būtu jāizstrādā lietojumprogrammas, ko varētu izmantot visas dalībvalstis. To varētu izdarīt, izveidojot atklātā pirmkoda lietojumprogrammas, kas saslēgtas kopīgošanas un atkalizmantošanas sistēmā.
- (22) ES muitas datu centram būtu jānodrošina šāda datu plūsma. Uzņēmējiem vajadzētu būt iespējai iesniegt vai darīt pieejamus visus attiecīgos datus, kas vajadzīgi, lai izpildītu tiesību aktus muitas jomā. Minētie dati būtu jāapstrādā Savienības līmenī un jāpapildina ar Savienības mēroga riska analīzi. Iegūtie dati būtu jādara pieejami dalībvalstu muitas dienestiem, kas šos datus izmantotu savu pienākumu izpildei. Visbeidzot, ES muitas datu centrs būtu jāinformē par kontroles rezultātiem, kas veikta pēc datu izguves no minētā centra.

⁷ [OV: Lūgums tekstā ievietot tās regulas numuru, kas ietverta dokumentā COM/2022/720 final – 2022/0379 (COD), un zemsvītras piezīmē norādīt minētās regulas numuru, datumu, nosaukumu un atsauci uz OV.] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../..., ar ko nosaka pasākumus augsta līmeņa publiskā sektora sadarbībai visā Savienībā (Sadarbspējīgas Eiropas akts) [COM/2022/720 final – 2022/0379 (COD)] (OV L ...,.....2023., lpp.).

⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas sadarbības satvars — Īstenošanas stratēģija” (COM(2017) 0134 final).

- (23) ES muitas datu centram iesniegtie dati lielākoties ir nepersondati, un tos iesniedz uzņēmēji par precēm, ar kurām tie tirgojas. Tomēr dati ietvers arī persondatus, jo īpaši to personu vārdu un uzvārdu, kas darbojas kā uzņēmēja vai iestādes pārstāvji. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu aizsardzību persondatiem un komerciālajai informācijai, ir lietderīgi ar šo regulu noteikt īpašus piekļuves noteikumus, noteikumus par konfidencialitāti un nosacījumus ES muitas datu centra izmantošanai. Konkrēti, būtu jānosaka, kādi subjekti papildus personām, Komisijai, muitas dienestiem un ES Muitas dienestam var piekļūt datiem vai apstrādāt datus, kuri glabājas vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, tādējādi panākot līdzsvaru starp minēto struktūru vajadzībām un vajadzību nodrošināt to, ka persondati un konfidencialie dati, ko vāc muitas vajadzībām, tiek izmantoti citiem mērķiem tikai tādā minimālā apmērā, kāds ir nepieciešams.
- (24) Lai nodrošinātu, ka Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var īstenot savas izmeklēšanas pilnvaras attiecībā uz krāpnieciskām darbībām, kas skar Savienības intereses, ir lietderīgi, lai tam būtu tāda piekļuve ES muitas datu centra datiem, kas būtu ļoti līdzīga Komisijas piekļuvei. Tādēļ *OLAF* vajadzētu būt tiesībām apstrādāt datus saskaņā ar nosacījumiem par datu aizsardzību attiecīgajos Savienības tiesību aktos, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁹ un Padomes Regulā (EK) Nr. 515/97¹⁰. Lai nodrošinātu, ka Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) var veikt izmeklēšanu ar muitu saistītos jautājumos, tai vajadzētu būt tiesīgai pieprasīt piekļuvi datiem ES muitas datu centrā. Lai saglabātu funkcijas, kas tiek veiktas nacionālajās IT sistēmās, dalībvalstu nodokļu iestādēm vajadzētu vai nu iegūt iespēju datus apstrādāt tieši ES muitas datu centrā, vai izgūt datus no ES muitas datu centra un apstrādāt tos citādiem līdzekļiem. Tāpēc būtu jānodrošina, ka iestādēm, kas atbild par pārtikas nekaitīgumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625¹¹, un iestādēm, kas atbild par tirgus uzraudzību saskaņā ar Regulu (ES) 2019/1020, ir pareizie pakalpojumi un rīki ES muitas datu centrā, lai tās varētu izmantot attiecīgos muitas datus nolūkā veicināt attiecīgo Savienības tiesību aktu izpildi un sadarboties ar muitas dienestiem, lai līdz minimumam samazinātu risku, ka Savienībā nonāk neatbilstīgi produkti. Ir lietderīgi, ka Eiropolam pēc pieprasījuma ir piekļuve datiem ES muitas datu centrā, lai tas varētu veikt savus uzdevumus, kas

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (Euratom) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

¹⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 515/97 (1997. gada 13. marts) par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu tiesību aktu muitas jomā un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV L 82, 22.3.1997., 1. lpp.).

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2016/794¹². Visām pārējām Savienības un valstu struktūrām un iestādēm, tostarp Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai (*Frontex*), būtu vajadzīga piekļuve ES muitas datu centrā uzkrātajiem nepersondatiem.

- (25) Noteikumiem un normām par piekļuvi ES muitas datu centram un informācijas apmaiņu nebūtu jāskar muitas informācijas sistēma ("MIS"), kas izveidota ar Padomes Regulu (EK) Nr. 515/97, un ziņošanas pienākumi, kuri noteikti 24. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi.
- (26) Komisijai īstenošanas noteikumos būtu jānosaka visu šo iestāžu piekļuves kārtība pēc tam, kad tā ir novērtējusi spēkā esošos aizsardzības pasākumus, ko katra iestāde vai iestāžu kategorija ir ieviesusi, lai nodrošinātu persondatu un komerciāli sensitīvu datu pareizu apstrādi.
- (27) Ir lietderīgi, ka ES muitas datu centrs glabā persondatus ne ilgāk kā 10 gadus. Šis laikposms ir pamatots, ņemot vērā to, ka muitas dienestiem ir iespēja paziņot par muitas parādu vēlākais 10 gadus pēc tam, kad ir saņemta vajadzīgā informācija par sūtījumu, kā arī nodrošināt to, ka Komisija, ES Muitas dienests, *OLAF*, muita un citas nemuitas iestādes var salīdzināt ES muitas datu centrā esošo informāciju ar to informāciju, kura tiek glabāta un kuras apmaiņa notikusi citās sistēmās. Turklāt šis laikposms būtu jāaskaņo ar glabāšanas periodu, kas noteikts citos tiesību aktos, kurus piemēro muitas dienesti, ja šādi tiesību akti attiecas uz muitas kontroli. Turklāt ir lietderīgi, ka ikreiz, kad persondati ir vajadzīgi tiesvedību un administratīvo procedūru, izmeklēšanas un pēcmuitošanas kontroles vajadzībām, glabāšanas periods tiek apturēts, lai novērstu to, ka persondati tiek dzēsti un tos nevar izmantot minētajiem nolūkiem.
- (28) Persondatu un citu datu aizsardzībai ES muitas datu centrā būtu jāaptver arī noteikumi par datu subjektu tiesību ierobežošanu. Tāpēc ir lietderīgi, ka muitas dienesti, Komisija vai ES Muitas dienests vajadzības gadījumā varētu ierobežot datu subjektu tiesības, lai nodrošinātu, ka netiek apdraudētas izpildes darbības, riska analīze un muitas kontrole. Turklāt šādus ierobežojumus varētu piemērot arī tad, ja tas ir nepieciešams, lai aizsargātu tiesvedības vai administratīvās procedūras pēc izpildes darbībām. Ierobežojumi būtu pienācīgi jāpamato attiecībā uz muitas darbībām un prerogatīvām un jāierobežo līdz laikam, kas nepieciešams šo prerogatīvu saglabāšanai.
- (29) Persondatu apstrāde saskaņā ar šo regulu vienmēr būtu jāveic saskaņā ar noteikumiem Eiropas Parlamenta un Padomes regulās (ES) 2016/679, (ES) 2018/1725 vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2016/680, atbilstoši konkrētajai piemērošanas jomai.
- (30) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas sniedzis atzinumu [...].

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/794 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropolu) un ar kuru aizstāj un atceļ Padomes Lēmumus 2009/371/TI, 2009/934/TI, 2009/935/TI, 2009/936/TI un 2009/968/TI (OV L 135, 24.5.2016., 53. lpp.).

- (31) Muitas riska pārvaldība Savienības līmenī ir būtiska, lai nodrošinātu muitas kontroles saskaņotu piemērošanu dalībvalstīs. Pašlaik pastāv kopēja riska pārvaldības sistēma, kas paredz iespēju noteikt kopējas prioritārās kontroles jomas un kopējus riska kritērijus un standartus finanšu riska jomā muitas kontroles veikšanai, taču tai ir būtiski trūkumi. Lai novērstu muitas kontroles saskaņotas piemērošanas un saskaņotas riska pārvaldības trūkumu, kas kaitē Savienības un dalībvalstu finanšu un nefinanšu interesēm, ir lietderīgi pārskatīt noteikumus, lai izveidotu stabilāku riska pārvaldības pieeju, kura pievērstos gan finanšu, gan nefinanšu riskiem. Tas ietver Eiropas Revīzijas palātas konstatēto strukturālo problēmu risināšanu saistībā ar finanšu risku pārvaldību. Jo īpaši ir lietderīgi, izmantojot ciklisku pieeju, aprakstīt, kādas darbības ietver muitas riska pārvaldība. Turklāt ir svarīgi noteikt Komisijas, ES Muitas dienesta un dalībvalstu muitas dienestu uzdevumus un pienākumus. Ir svarīgi arī paredzēt, ka Komisija var noteikt kopējas prioritārās kontroles jomas un kopējus riska kritērijus un standartus, kā arī var noteikt konkrētas muitas dienestu piemēroto citu tiesību aktu aptvertas jomas, kurām kopīgas riska pārvaldības un kontroles vajadzībām ir jāpiešķir prioritāte, neapdraudot drošību.
- (32) Tāpēc ir lietderīgi ieviest Savienības līmeņa riska pārvaldības darbības un noteikumus, lai nodrošinātu, ka Savienības līmenī tiek vākti visaptveroši dati, kas ir būtiski riska pārvaldībai, tostarp visas veiktās kontroles rezultāti un izvērtējums. Tajā paredzēta kopēja riska analīze un attiecīgu Savienības kontroles ieteikumu izdošana muitas dienestiem. Minētie kontroles ieteikumi būtu jāīsteno, vai būtu jānorāda iemesli, kāpēc tie nav piemēroti. Būtu jāparedz arī iespēja izdot norādījumu, ka preces, kuru galamērķis ir Savienībā, nedrīkst iekraut vai pārvadāt. Savienības līmeņa risku un apdraudējumu analīzes pamatā vajadzētu būt pastāvīgi atjauninātiem Savienības līmeņa datiem, un tajā būtu jānosaka pasākumi un kontrole, kas jāveic robežšķērsošanas vietās, kur notiek ievešana Savienības teritorijā un izvešana no tās. Jo īpaši saistībā ar sadarbību ar tiesībaizsardzības un drošības iestādēm Savienības līmeņa riska pārvaldībai būtu, kad vien iespējams, jāveicina stratēģiskā analīze un draudu novērtējumi, ko veic Savienības līmenī, tostarp tie, ko veic Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (Europol) un Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*), kā arī jāizmanto to rezultāti, lai palīdzētu efektīvi un iedarbīgi novērst noziedzību un cīnīties pret to.
- (33) Muitas procedūras piemērošanas precēm process ir jāpārskata, lai atspoguļotu procedūrā iesaistīto personu jaunus uzdevumus un pienākumus. Tādējādi atbildību par informācijas sniegšanu muitas dienestiem uzņemas persona, kas ir atbildīga par precēm: importētājs, eksportētājs vai tranzīta procedūras izmantotājs, nevis deklarētājs. Minētajām atbildīgajām personām būtu jāsniedz vai jādara pieejami dati muitas, tiklīdz tie ir pieejami un jebkurā gadījumā pirms preču izlaišanas muitas procedūrai, lai muitas dienesti varētu veikt riska analīzi un veikt attiecīgus pasākumus. Tā kā domājamiem importētājiem e-komercijā ir lielāks darījumu apjoms un pienākums aprēķināt muitas parādu pārdošanas brīdī, nevis tad, kad preces tiek izlaistas, tad ir lietderīgi pielāgot viņu ziņošanas pienākuma termiņu. Tāpēc domājamiem importētājiem dati par importējamo preču pārdošanu būtu jāsniedz vēlākais nākamajā dienā pēc maksājuma pieņemšanas. Savukārt pienācīgi pamatotos apstākļos muitas dienestiem vajadzētu būt iespējai atļaut uzticamiem un pārbaudītiem uzņēmējiem datus par viņu izlaistajām precēm papildināt vēlāk, jo šiem uzņēmējiem ir pastāvīga datu apmaiņa ar muitu par saviem darījumiem, un viņi būtu jāuzskata par uzticamiem. Šādi apstākļi varētu būt neiespējamība noteikt preču galīgo muitas vērtību

izlaišanas brīdī, jo tā ir saistīta ar nākotnes līgumu, vai nepieciešamība iegūt attiecīgos pavaddokumentus, bez kuriem būtu ietekme uz muitas parāda aprēķinu.

- (34) Lai vienkāršotu preču ieviešanas Savienības muitas teritorijā muitas procesu, vienlaikus nodrošinot to, ka par šīm precēm ir atbildīga viena persona, dažādiem piegādes ķēdes dalībniekiem būtu jāsniedz sava attiecīgās informācijas daļa par attiecīgajām precēm un jāsaista tā ar konkrētu sūtījumu. Preces būtu jāieved tikai tad, ja ir Savienībā iedibināts importētājs, kurš uzņemas atbildību par šīm precēm. Importētājam informācija par precēm un muitas procedūru, kura tām būtu jāpiemēro, būtu muitai jāsniedz pēc iespējas agrāk, – ja iespējams, pirms fiziskas preču ierašanās. Pakalpojumu sniedzējam vai muitas aģentam vajadzētu būt iespējai sniegt informāciju importētāja vārdā un uzdevumā, bet importētājs joprojām ir atbildīgs par preču atbilstību finanšu un nefinanšu riskiem. Pārvadātājiem, kas faktiski ievie precis, būtu arī jāsniedz daļa informācijas par precēm pirms iekraušanas vai ierašanās (“iepriekšēja kravas informācija”) un jāsaista sava informācija ar importētāja informāciju, ja tāda iepriekš ir iesniegta, ne vienmēr ar iespēju piekļūt visiem importētāja sniegtajiem datiem. Turklāt, lai aptvertu sarežģītākas piegādes ķēdes un transporta tīklus, prasību papildināt informāciju par precēm, ko paredzēts ievest Savienības muitas teritorijā, var noteikt citām personām. Importētājam, pārvadātājam vai jebkurai citai personai, kas iesniedz informāciju muitai, vajadzētu būt pienākumam to labot, ja tās zina, ka informācija vairs nav pareiza, bet pirms muitas dienesti ir konstatējuši pārkāpumus, kurus tie vēlētos kontrolēt.
- (35) Muitas dienestiem, kas ir atbildīgi par preču pirmās ieviešanas vietu, būtu jāveic par šīm precēm pieejamās informācijas riska analīze un jābūt tiesīgiem veikt plašu riska mazināšanas pasākumu klāstu, ja tie atklāj risku, tostarp pieprasīt cita muitas dienesta vai citu iestāžu veiktu kontroli pirms preču iekraušanas vai ierašanās Savienības muitas teritorijā. Pārvadātājam parasti ir vislabāk zināms, kad preces ir ieradušās, tāpēc viņam būtu jāinformē muitā par to. Tomēr, lai aptvertu sarežģītākas piegādes ķēdes un transporta tīklus, prasību paziņot muitas dienestiem par preču ierašanos var noteikt citām personām, lai tās varētu veikt riska analīzi. Lai nodrošinātu, ka muitas dienestiem ir iepriekšēja kravas informācija par visām precēm, kas ievestas Savienības muitas teritorijā, būtu jāliedz pārvadātājam izkraut preces, par kurām nav informācijas, izņemot gadījumu, kad muitas dienesti ir pieprasījuši pārvadātājam uzrādīt preces vai kad ir ārkārtas situācija, kas prasa preču izkraušanu. Savukārt, lai atvieglotu tādu preču ieviešanas procesu, par kurām muitas dienestiem ir atbilstoša iepriekšēja kravas informācija, nebūtu jāprasa pārvadātājam uzrādīt preces muitai visos gadījumos, bet tikai tad, ja to pieprasa muitas dienesti vai ja to prasa citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti.
- (36) Ārpussavienības preces, ko ievie Savienības muitas teritorijā, būtu jāuzskata par pagaidu uzglabāšanā esošām no brīža, kad pārvadātājs paziņo par to ierašanos, līdz brīdim, kad tām piemēro muitas procedūru, izņemot gadījumu, kad tām ir jau piemērots tranzīts. Lai nodrošinātu pienācīgu muitas uzraudzību, šai situācijai vajadzētu būt ierobežotai laikā. Tā nedrīkst ilgt vairāk kā 10 dienas, izņemot izņēmuma gadījumus. Ja importētājam preces ir jāuzglabā ilgāku laiku, tad precēm ir jāatrodas muitas noliktavā, kur preces var uzglabāt bez termiņa ierobežojuma. Tāpēc esošās pagaidu uzglabāšanas vietu atļaujas būtu jāpārveido par muitas noliktavas atļaujām, ja ir izpildītas attiecīgās prasības.

- (37) Ir jāsaglabā noteikumi, kas nosaka to, vai preces ir Savienības vai ārpus Savienības preces un vai to Savienības preču statusu var prezumēt, vai arī tas ir jāpierāda, jo īpaši tad, ja preces uz laiku izved no Savienības muitas teritorijas.
- (38) Tiklīdz muitas dienestu rīcībā ir attiecīgajai procedūrai vajadzīgā informācija, pamatojoties uz riska analīzi, tiem būtu jāizlemj, vai veikt preču turpmāku kontroli, izlaist tās, atteikt vai apturēt to izlaišanu, vai arī preces uzskatīt par izlaistām pēc konkrēta laika. Vajadzības gadījumā muitas dienestiem tas būtu jādara sadarbībā ar citām iestādēm. Attiecīgi muitas dienestiem būtu jāatsaka preču izlaišana, ja to rīcībā ir pierādījumi, ka preces neatbilst piemērojamajām tiesību aktu prasībām. Ja muitas dienestiem ir jāapspriežas ar citām iestādēm, lai noteiktu, vai preces atbilst vai neatbilst prasībām, tad tiem būtu jāaptur izlaišana vismaz tik ilgi, līdz notiek attiecīgā apspriede. Šādos gadījumos vēlāk pieņemtam muitas dienestu lēmumam par precēm vajadzētu būt atkarīgam no minēto citu iestāžu atbildes. Lai izvairītos no uzņēmēju un iestāžu bloķēšanas gadījumos, kad secinājums par atbilstību prasa kādu laiku, muitas dienestiem vajadzētu būt iespējai izlaist preces ar nosacījumu, ka uzņēmējs ne ilgāk kā 15 dienas turpina informēt par preču atrašanās vietu. Visbeidzot, lai nodrošinātu juridisko noteiktību uzņēmējiem, kuri ir snieguši informāciju savlaicīgi, neuzliekot muitas dienestiem pienākumu reaģēt uz katru sūtījumu, preces, kas nav atlasītas kontrolei, pēc pieņemama laikposma būtu jāuzskata par izlaistām. Komisijai vajadzētu būt tiesīgai noteikt šo laikposmu deleģētajos noteikumos, vajadzības gadījumā to pielāgojot satiksmes veidam vai robežšķērsošanas vietu veidam.
- (39) Ciktāl uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji nodrošina muitai pilnīgu piekļuvi savām sistēmām, reģistriem un darbībām un tiek uzskatīti par uzticamiem, tiem vajadzētu būt iespējai izlaist savas preces muitas dienestu uzraudzībā, bet negaidot to iejaukšanos. Attiecīgi uzticamiem un pārbaudītiem uzņēmējiem vajadzētu būt iespējai izlaist preces jebkurai ievešanas procedūrai preču saņemšanas brīdī preču beidzamajā galamērķī vai jebkurai izvešanas procedūrai preču piegādes vietā. Tā kā uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji tiek uzskatīti par pārredzamiem, ierašanās un/vai piegāde būtu pienācīgi jāreģistrē ES muitas datu centrā. Šiem uzņēmējiem vajadzētu būt pienākumam informēt muitas dienestus, ja rodas problēma, lai minētie dienesti varētu pieņemt galīgo lēmumu par izlaišanu. Ja uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju iekšējās kontroles sistēmas ir pietiekami stabilas, muitas dienestiem sadarbībā ar citām iestādēm vajadzētu būt iespējai atļaut uzņēmējiem veikt konkrētas pārbaudes pašiem. Tomēr muitas dienestiem būtu jāsaglabā iespēja jebkurā laikā kontrolēt preces.
- (40) Ir lietderīgi paredzēt pasākumus, kas reglamentē pāreju no sistēmas, kuras pamatā ir muitas deklarācijas, uz sistēmu, kuras pamatā ir informācijas sniegšana centrālajam ES muitas datu centram. Lai pārejas periodā paustu nodomu precēm piemērot muitas procedūru, uzņēmējiem vajadzētu būt iespējai iesniegt muitas deklarācijas. Tomēr, tiklīdz ES muitas datu centrs sāks darboties, būtu jādod arī uzņēmējiem iespēja sniegt vai darīt pieejamu informāciju muitas dienestiem ES muitas datu centrā, un muitas dienestiem vairs nevajadzētu atļaut nevienam uzņēmējam pieteikties vienkāršojumiem saistībā ar muitas deklarāciju. Pārejas perioda beigās visām atļaujām būtu jāzaudē spēks, jo muitas deklarāciju vairs nebūs.
- (41) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 29. pantā ir noteikts, ka ražojumus no trešām valstīm uzskata par esošiem brīvā apgrozībā, ja ir izpildītas importa formalitātes un ir iekasēti muitas nodokļi vai maksājumi ar līdzvērtīgu iedarbību. Tomēr nebūtu jāuzskata, ka laišana brīvā apgrozībā pierāda atbilstību citiem tiesību

aktiem, ko piemēro muitas dienesti, ja minētajos aktos ir noteiktas īpašas prasības attiecībā uz precēm, ko paredzēts pārdot vai patērēt iekšējā tirgū.

- (42) Preču izvešana ārpus Savienības muitas teritorijas būtu jāracionalizē un jāvienkāršo atbilstoši ieviešanas procesam. Tāpēc ir lietderīgi prasīt, lai par precēm būtu atbildīga persona, kas ir iedibināta Savienībā, proti, eksportētājs. Eksportētājam pirms preču izvešanas no Savienības būtu jāsniedz vai jādara pieejama muitas attiecīgā informācija, norādot, vai izvešanai paredzētas Savienības vai ārpus Savienības preces, un pielāgojot vajadzīgo informāciju. Lai vienkāršotu procesu un izvairītos no iespējamām nepilnībām, eksporta jēdzienā būtu jāiekļauj ārpus Savienības preču izvešana, tādējādi aptverot arī "reeksporta" jēdzienu, kas iepriekš bija reglamentēts kā atsevišķs jēdziens.
- (43) Lai nodrošinātu no Savienības muitas teritorijas izvesto preču pienācīgu riska pārvaldību, būtu jānosaka prasība par eksportu atbildīgajai muitas iestādei veikt ar precēm saistītās informācijas riska analīzi un veikt vai pieprasīt attiecīgus pasākumus pirms preču izvešanas. Šajos pasākumos būtu jāietver kontroles pieprasīšana, kas papildus pasākumiem, kuri paredzēti izlaišanas muitas procedūrai ietvaros, būtu jāveic muitas iestādei, kas atbild par preču nosūtīšanas vietu, un izvešanas muitas iestādei un, vajadzības gadījumā, citām iestādēm, un kas ir piemērojama arī tad, ja precēm paredzēts piemērot eksportu.
- (44) Lai nodrošinātu, ka arī atliktās nodokļu maksāšanas procedūras ir pārredzamas, ir lietderīgi racionalizēt prasību noteikumus par atļaujām īpašajām procedūrām. Konkrēti, skaidrības un juridiskās noteiktības labad būtu jākodificē nosacījumi, pēc kuriem nosaka, vai novērtējumam par to, vai atļaujas piešķiršana varētu nelabvēlīgi ietekmēt Savienības ražotāju intereses, būtu vajadzīgs Savienības līmeņa atzinums jeb tā dēvētā ekonomisko nosacījumu pārbaude, nevis minētie nosacījumi jāreglamentē deleģētajos noteikumos. Turklāt, tā kā ietekme uz Savienības ražotāju interesēm var būt atkarīga no to preču daudzuma, kurām piemēro īpašo procedūru, ES Muitas dienestam vajadzētu būt tiesībām ierosināt konkrētu robežvērtību, kuru nepārsniedzot tiek uzskatīts, ka nav negatīvas ietekmes uz Savienības ražotāju interesēm.
- (45) Pārskatītās konvencijas par kuģošanu Reinā 9. pantā ir atsauce uz pielikumu (Reinas manifest), kas atviegloja preču pārvietošanu pa Reinu un tās pietekām, uzskatot šādu pārvietošanu par muitas tranzīta procedūru pāri piecu dalībvalstu robežām¹³. Saskaņā ar muitas administrāciju sniegto informāciju, Reinas manifests praksē vairs netiek izmantots kā muitas tranzīta procedūra Reinas caurteces valstīs. Tā vietā preces pa Reinu un tās pietekām tagad pārvadā saskaņā ar Savienības tranzīta procedūru, kas izveidota ar Kodeksu, izmantojot jauno datorizēto tranzīta sistēmu (*NCTS*). Tāpēc ir lietderīgi svītrot atsauci uz Reinas manifestu tādos gadījumos, kad preču pārvietošanu uzskata par ārējo tranzītu vai Savienības tranzītu.
- (46) Lai palielinātu pārredzamību attiecībā uz personu, kas ir atbildīga par Savienības tranzīta procedūras pienākumu izpildi, un attiecībā uz sūtījuma saturu un riskiem, ir lietderīgi pieprasīt, lai tranzīta procedūras izmantotājs atklāj vismaz informāciju par importētāju vai eksportētāju, kurš ierosina pārvietošanu, par transportlīdzekli un par to

¹³ Procedūras pamatā ir 1868. gada 17. oktobra Manheimas Reinas kuģniecības likums un protokols, ko 1963. gada 22. novembrī pieņēma Reinas kuģniecības centrālā komisija. Manheimas Konvencija par kuģošanu Reinā skar Beļģiju, Vāciju, Franciju, Nīderlandi un Šveici, proti, Reinas baseina valstis, kas likuma izpratnē tiek uzskatītas par vienotu zonu.

preču identifikāciju, kurām piemērota minētā procedūra. Šāda informācija ļautu muitas dienestiem efektīvāk uzraudzīt attiecīgo Savienības tranzīta procedūru un veikt riska analīzi. Savienības tranzīta procedūrai vajadzētu būt obligātai, izņemot gadījumus, kad precēm tūlīt pēc ieviešanas Savienības muitas teritorijā vai izvešanas no tās tiek piemērots cits muitas režīms. Ja importētājs vai eksportētājs vēl nav zināms, tad par preču importētāju vai eksportētāju būtu jāuzskata preču valdītājs, kuram vajadzētu būt atbildīgam par muitas nodokļu un citu nodokļu un maksājumu nomaksu. Ja preces importē vai eksportē uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs, Savienības tranzīta procedūra būtu jāaizstāj ar muitas uzraudzību.

- (47) Ar Muitas konvencijas par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti ("TIR konvencija"), 6. pielikuma grozījumu¹⁴, kas stājās spēkā 2021. gada 1. jūnijā, tika grozīts paskaidrojums par 49. pantu, lai uzņēmējiem, kas atbilst konkrētām prasībām, dotu iespēju kļūt par "atzīto nosūtītāju", paredzot tos pašus atvieglojumus, kas jau piešķirti uzņēmējiem, kuri atzīti par "atzītajiem saņēmējiem". Tādēļ ir nepieciešams iekļaut jauno iespēju, kas paredzēta TIR konvencijā, lai Savienības tiesību aktus muitas jomā saskaņotu ar minēto starptautisko nolīgumu.
- (48) Nodokļu aprēķināšanas standarta noteikumu piemērošana e-komercijas darījumos daudzos gadījumos radītu nesamērīgu administratīvo slogu gan muitas administrācijām, gan uzņēmējiem, jo īpaši attiecībā uz ieņēmumu iekasēšanu. Lai izveidotu stabilu un efektīvu fiskālo un muitas režīmu precēm, kas importētas no trešām valstīm e-komercijas darījumu ietvaros ("importēto preču tālpārdošana"), ir jāgroza Savienības tiesību akti, lai atceltu robežvērtību, līdz kurai preces ar niecīgu vērtību, kas nepārsniedz 150 EUR par sūtījumu, importē ar atbrīvojumu no muitas nodokļiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1186/2009¹⁵, un ieviestu vienkāršotu tarifa režīmu no trešām valstīm importētu preču tālpārdošanai saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2658/87¹⁶ (kombinētā nomenklatūra). Ņemot vērā šos ierosinātos grozījumus, būtu jāgroza daži Kodeksa noteikumi par tarifa klasifikāciju, izcelsmi un muitas vērtību, lai paredzētu vienkāršojumus, ko domājama importētājs piemēro pēc brīvprātības principa, nosakot muitas nodokli darījumā starp uzņēmumu un patērētāju, ko PVN vajadzībām kvalificē kā tālpārdošanu. Vienkāršojumiem būtu jāaptver iespēja aprēķināt maksājamo muitas nodokli, vērtībai, kas ir aprēķināta vienkāršākā veidā, piemērojot vienu no jaunajiem grupu tarifiem kombinētajā nomenklatūrā. Saskaņā ar vienkāršotajiem noteikumiem par e-komercijas darījumiem starp uzņēmumiem un patērētājiem par muitas vērtību būtu jāuzskata neto pirkuma cena bez PVN, bet ietverot kopējās pārvadājuma izmaksas līdz produkta beidzamajam galamērķim, un izcelsmes vieta nebūtu jāpieprasa. Tāpēc, ja domājama importētājs vēlas izmantot preferenciālā tarifa likmes, pierādot preču noteiktas izcelsmes statusu, minētais importētājs to var darīt, piemērojot standarta procedūras.

¹⁴ Grozījumi Muitas konvencijā par starptautiskajiem preču pārvadājumiem, kuros izmanto TIR karneti (1975. gada TIR konvencija). Saskaņā ar ANO deponitārija paziņojumu C.N.85.2021.TREATIES-XI.A.16 2021. gada 1. jūnijā stājas spēkā šādi TIR konvencijas grozījumi, un tie attiecas uz visām Līgumslēdzējām pusēm (OV L 193/1, 1.6.2021., 1. lpp.).

¹⁵ Padomes Regula (EK) Nr. 1186/2009 (2009. gada 16. novembris), ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (OV L 324, 10.12.2009., 23. lpp.).

¹⁶ Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

- (49) Pašlaik muitas parādu iekasē tā dalībvalsts, kurā ir iesniegta muitas deklarācija. Uzņēmējs izvēlas, vai to darīt pirmās ieviešanas valstī vai izmantot tranzīta procedūru un maksāt nodokļus citā dalībvalstī. 2025. gadā līdz ar centralizētās muietošanas IT sistēmas ieviešanu šī sistēma mainīsies, un tādējādi atzītajiem uzņēmējiem būs iespēja iesniegt muitas deklarāciju tajā dalībvalstī, kurā tie ir iedibināti. Ņemot vērā šīs norises, ir lietderīgi grozīt noteikumus, kas nosaka vietu, kur rodas muitas parāds, lai ievadmuitas nodokļi tiktu maksāti tajā dalībvalstī, kurā importētājs ir iedibināts, jo tā ir vieta, kur muitas dienestam var būt vispilnīgākās zināšanas par uzņēmēju reģistriem, darbībām un komerciālo uzvedību, jo īpaši tad, ja šiem uzņēmējiem ir piešķirts uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju statuss. Tomēr ir lietderīgi paredzēt, ka tādu uzņēmēju muitas parāds, kuri nav uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji, rodas vietā, kur preces fiziski atrodas, vismaz līdz uzraudzības modeļa izvērtēšanai.
- (50) E-komercijas darījumu gadījumā ir svarīgi nodrošināt, ka muitas parādu pareizi samaksā tiešsaistes starpnieki, piemēram, interneta platformas, kuras pārvalda preču pārdošanu tiešsaistē privātiem patērētājiem. Tāpēc ir lietderīgi precizēt, ka domājamais importētājs ir persona, kas atbild par muitas parādu, kurš rodas tajā brīdī, kad pircējs veic samaksu e-komercijas uzņēmējam, vairumā gadījumu – interneta platformai. Lai vienkāršotu slogu, kas saistīts ar šādu pienākumu, domājamajam importētājam var atļaut noteikt maksājamo ievadmuitas nodokli un periodiski maksāt savus muitas parādus, un muitas dienestiem vajadzētu būt iespējai veikt vienreizēju ierakstu uzskaitē Savienības budžeta vajadzībām.
- (51) Ir lietderīgi uzlabot mehānismu, kura mērķis ir efektīvāk uzraudzīt, kā attiecībā uz preču plūsmu tiek īstenoti ierobežojošie pasākumi, kurus Padome var pieņemt saskaņā ar LESD 215. pantu. Šādā gadījumā ES Muitas dienestam būtu jāsniedz atbalsts Komisijai un dalībvalstīm, lai nodrošinātu, ka minētie pasākumi netiek apieti. Muitas dienestiem būtu jānodrošina, ka tie veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai panāktu atbilstību minētajiem pasākumiem, un attiecīgi jāinformē Komisija un ES Muitas dienests.
- (52) Būtu jāievieš krīzes pārvaldības mehānisms, lai risinātu iespējamās krīzes muitas savienībā. Tas, ka Savienības līmenī nav šāda mehānisma, tika uzsvērts Muitas rīcības plānā¹⁷. Tādēļ būtu jāizveido mehānisms, kas iesaista ES Muitas dienestu kā galveno dalībnieku to praktisko pasākumu un noteikumu īstenošanas sagatavošanā, koordinēšanā un pārraudzībā, kurus Komisija nolemj ieviest krīzes gadījumā. ES Muitas dienestam visā krīzes laikā būtu jāsauglabā nepārtraukta krīzes gatavība.
- (53) Pašreizējā muitas savienības pārvaldības sistēmā trūkst skaidras darbības pārvaldības struktūras, un tā neatspoguļo muitas attīstību kopš tās izveides 1968. gadā. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013, par darbībām, kas saistītas ar tirdzniecības plūsmu risku pārvaldību, piemēram, par īstenošanu un lēmumiem par kontroli uz vietas, atbild dalībvalstu muitas dienesti. Neraugoties uz sadarbību starp valstu muitas administrācijām, kura ir pastāvējusi kopš muitas savienības izveides un kuras rezultātā ir notikusi paraugprakses, pieredzes apmaiņa un kopīgu vadlīniju izstrāde, tās rezultātā nav izstrādāta saskaņota pieeja un darbības sistēma. Pašlaik dalībvalstīs pastāv atšķirīga prakse, kas vājina muitas savienību. Nav centrālas riska analīzes spējas,

¹⁷ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai "Muitas savienības pāreja uz nākamo līmeni: rīcības plāns", 28.9.2020. (COM(2020) 581 final).

vienota skatījuma uz riska prioritāšu noteikšanu, koordinēta muitas rīcība un kontrole ir ierobežota, kā arī nav sadarbības satvara starp dažādām iestādēm, kas darbojas vienotā tirgus labā. Centrālajai darbības spējai Savienības līmenī, kas apvienotu speciālās zināšanas, resursus un pieņemtu lēmumus, būtu jānovērš šādas nepilnības tādās jomās kā datu pārvaldība, riska pārvaldība un apmācība, lai muitas savienība darbotos vienoti. Tāpēc ir lietderīgi izveidot ES Muitas dienestu. Šī jaunā Dienesta izveide ir būtiska, lai nodrošinātu efektīvu un pienācīgu muitas savienības darbību, centrālā līmenī koordinētu muitas rīcību un atbalstītu muitas dienestu darbības.

- (54) ES Muitas dienests būtu jāpārvalda un tam jādarbojas, pamatojoties uz principiem, kas izklāstīti Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2012. gada 19. jūlija kopīgajā paziņojumā un vienotajā pieejā par decentralizētām aģentūrām.¹⁸
- (55) Starp kritērijiem, kuri jāņem vērā, lai palīdzētu pieņemt lēmumu par ES Muitas dienesta atrašanās vietas izvēli, vajadzētu būt pārliecībai, ka konkrētajā vietā pēc šīs regulas stāšanās spēkā var izveidot Muitas dienestu, atrašanās vietas pieejamībai un atbilstošu izglītības iestāžu esībai darbinieku bērniem, kā arī pienācīgai piekļuvei darba tirgum, sociālajam nodrošinājumam un medicīniskajai aprūpei gan bērniem, gan darbinieku laulātajiem. Ņemot vērā to, ka lielākā daļa ES Muitas dienesta darbību ir vērstas uz sadarbību, un jo īpaši ciešo saikni, kas pastāvēs starp IT sistēmām, kuras Komisija uzturēs pārejas periodā, kamēr ES Muitas dienests izveidos un sāks ekspluatēt ES muitas datu centru, tam vajadzētu atrasties tādā vietā, kas ļauj īstenot šādu ciešu sadarbību ar Komisiju, iestādēm tādos Savienības reģionos, kas ir visbūtiskākie starptautiskajai tirdzniecībai, un attiecīgajām Savienības un starptautiskajām organizācijām (piemēram, Pasaules Muitas organizāciju, lai veicinātu praktisku savstarpēju apmaiņu konkrētos jautājumos). Ņemot vērā šos kritērijus, par ES Muitas dienesta atrašanās vietu būtu jānosaka [...].
- (56) Lai nodrošinātu efektīvu ES Muitas dienesta darbību, tā valdē vajadzētu būt pārstāvētām dalībvalstīm un Komisijai. Valdes sastāvam, ieskaitot priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka amatu, būtu jāatbilst dzimumu līdzsvara, pieredzes un kvalifikācijas principiem. Ņemot vērā Savienības ekskluzīvo kompetenci muitas savienībā un ciešo saikni starp muitu un citām politikas jomām, ir lietderīgi tās priekšsēdētāju ievēlēt no minēto Komisijas pārstāvju vidus. Lai nodrošinātu rezultatīvu un efektīvu ES Muitas dienesta darbību, valdei konkrēti būtu jāpieņem vienotais programmdokuments, tostarp gada un daudzgadu programma, jāveic funkcijas attiecībā uz ES Muitas dienesta budžetu, jāpieņem Dienestam piemērojamie finansiālie noteikumi, jāieceļ izpilddirektors un jānosaka procedūras, kas attiecas uz izpilddirektora lēmumu pieņemšanu par Dienesta darbības uzdevumiem. Valdes darbā būtu jāpalīdz izpildvaldei.
- (57) Lai nodrošinātu rezultatīvu ES Muitas dienesta darbību, būtu jāpiešķir tam autonomas budžets ar ieņēmumiem no Savienības vispārējā budžeta un jebkādam brīvprātīgām dalībvalstu finanšu iemaksām. Ieņēmuma un pienācīgi pamatotos apstākļos ES Muitas dienestam vajadzētu būt arī iespējai saņemt papildu ieņēmumus no iemaksu nolīgumiem vai dotāciju nolīgumiem, kā arī maksu par publikācijām un jebkādiem citiem pakalpojumiem, ko tas sniedz.

¹⁸

[joint_statement_on_decentralised_agencies_en.pdf\(europa.eu\)](http://europa.eu/joint_statement_on_decentralised_agencies_en.pdf)

- (58) Lai izpildītu savu uzdevumu, muitas dienesti cieši un regulāri sadarbojas ar tirgus uzraudzības iestādēm, sanitārās un fitosanitārās kontroles iestādēm, tiesībsardzības struktūrām, robežu pārvaldības iestādēm, vides aizsardzības struktūrām, kultūras priekšmetu ekspertiem un daudzām citām iestādēm, kas atbild par nozaru politiku. Ņemot vērā vienotā tirgus attīstību un muitas pieaugošo nozīmi, aizliegumu un ierobežojumu, kā arī e-komercijas pieaugumu, ir nepieciešams strukturēt un stiprināt šo sadarbību valstu, Savienības un starptautiskā līmenī. Tā vietā, lai sadarbība būtu vērsta uz atsevišķiem sūtījumiem vai konkrētiem notikumiem piegādes ķēdē, būtu jāizveido strukturēta sadarbības sistēma starp muitas dienestiem un citām iestādēm, kuras atbild par attiecīgajām politikas jomām. Šādā sadarbības sistēmā būtu jāiekļauj šādi aspekti: tiesību aktu un politikas vajadzību izstrāde konkrētā jomā, informācijas apmaiņa un analīze, vispārējas sadarbības stratēģijas izveide kopīgu uzraudzības stratēģiju veidā un, visbeidzot, sadarbība praktiskās īstenošanas, pārraudzības un kontroles jomā. Turklāt Komisijai būtu jāatvieglo konkrētu citu tiesību aktu, kurus piemēro muitas dienesti, piemērošana, sagatavojot sarakstu ar Savienības tiesību aktiem, ar kuriem nosaka prasības attiecībā uz precēm, kurām piemērojama muitas kontrole, lai aizsargātu sabiedrības intereses, piemēram, cilvēku, dzīvnieku vai augu veselību un dzīvību, patērētājus un vidi.
- (59) Lai palielinātu skaidrību un padarītu efektīvāku muitas un citu partneriestāžu sadarbības sistēmu, ar muitas dienestu piedāvāto pakalpojumu sarakstu būtu skaidri jānosaka muitas iespējamā funkcija citu attiecīgo politikas jomu piemērošanā pie Savienības robežām. Turklāt sadarbības sistēmas piemērošana būtu jāuzrauga ES Muitas dienestam. ES Muitas dienestam būtu jāstrādā cieši kopā un jāsadarbības ar Komisiju, *OLAF*, citām attiecīgām Savienības aģentūrām un struktūrām, piemēram, Eiropolu un *Frontex*, kā arī ar specializētām aģentūrām un tīkliem attiecīgajās politikas jomās, piemēram, ES produktu atbilstības tīklu.
- (60) Arvien vairāk savienotā pasaulē muitas diplomātija un starptautiskā sadarbība ir svarīgi aspekti muitas dienestu darbā visā pasaulē. Starptautiskajā sadarbībā būtu jāparedz iespēja apmainīties ar muitas datiem, pamatojoties uz starptautiskiem nolīgumiem vai autonomiem Savienības tiesību aktiem, izmantojot piemērotus un drošus saziņas līdzekļus, ievērojot informācijas konfidencialitāti un persondatu aizsardzību, piemēram, izmantojot ES muitas datu centru.
- (61) Neraugoties uz to, ka Kodekss paredzēja tiesību aktu muitas jomā saskaņošanu, Regulā (ES) Nr. 952/2013 bija iekļauts tikai dalībvalstu pienākums noteikt sankcijas par tiesību aktu muitas jomā neievērošanu un tika prasīts, lai šādas sankcijas būtu iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Tāpēc dalībvalstis var pašas noteikt muitas sankcijas, kas dažādās dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgas un var mainīties laika gaitā. Būtu jāizveido kopēja sistēma, kurā paredzēts muitas jomas noteikumu pārkāpumu un nekriminālsodu minimums. Šāda sistēma ir nepieciešama, lai novērstu vienotas piemērošanas trūkumu un būtiskās atšķirības starp dalībvalstīm sankciju piemērošanā par tādiem tiesību aktu muitas jomā pārkāpumiem, kuri var izraisīt konkurences kropļojumus, nepilnības un izdevīgākās muižošanas vietas meklēšanu. Sistēmā būtu jāparedz kopējs saraksts ar darbībām vai bezdarbības veidiem, kas visās dalībvalstīs būtu jāuzskata par muitas jomas noteikumu pārkāpumiem. Nosakot piemērojamo sankciju, muitas dienestiem būtu jānosaka, vai konkrētā darbība vai bezdarbība ir izdarīta tīši vai acīmredzamas nolaidības dēļ.

- (62) Ir jāparedz kopīgi noteikumi par atbildību mīkstinošiem apstākļiem, kā arī atbildību pastiprinošiem apstākļiem attiecībā uz muitas jomas noteikumu pārkāpumiem. Noilguma termiņš muitas jomas noteikumu pārkāpumu procedūras uzsākšanai būtu jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem, un tam vajadzētu būt no 5 līdz 10 gadiem, lai paredzētu kopēju noteikumu, kura pamatā ir muitas parāda paziņošanas termiņš. Kompetentajai jurisdikcijai vajadzētu būt tai jurisdikcijai, kurā izdarīts pārkāpums. Sadarbība starp dalībvalstīm ir nepieciešama tādos gadījumos, kad muitas jomas noteikumu pārkāpums ir izdarīts vairāk nekā vienā dalībvalstī; šādos gadījumos dalībvalstij, kas pirmā uzsāk procedūru, būtu jāsadarbojas ar citiem muitas dienestiem, uz kuriem attiecas tas pats muitas jomas noteikumu pārkāpums.
- (63) Ir jāparedz kopējs muitas jomas noteikumu pārkāpumu minimums, tos definējot, pamatojoties uz šajā regulā noteiktajiem pienākumiem un identiskiem pienākumiem, kas paredzēti citās tiesību aktu muitas jomā daļās.
- (64) Turklāt ir nepieciešams paredzēt kopēju nekriminālsodu minimumu, paredzot minimālos naudas sodus, iespēju atcelt, apturēt vai grozīt muitas atļaujas, tostarp atzītā uzņēmēja un uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja atļaujas, kā arī konfiscēt preces. Minimālajiem naudas sodiem vajadzētu būt atkarīgiem no tā, vai muitas jomas noteikumu pārkāpums ir izdarīts tīši, un no tā, vai tas ietekmē muitas nodokļu un citu maksājumu apmēru, kā arī aizliegumus vai ierobežojumus. Šis kopējais nekriminālsodu minimums būtu jāpiemēro, neskarot dalībvalstu tiesisko kārtību, kas tā vietā var paredzēt kriminālsodus.
- (65) Muitas savienības darbība būtu jāizvērtē vismaz reizi gadā, lai Komisija ar dalībvalstu palīdzību varētu veidot attiecīgas politikas ievirzes. Informācijas vākšana no muitas dienestiem būtu jāformalizē un jāpadziļina, jo visaptverošāka ziņošana uzlabotu salīdzinošo vērtēšanu un varētu palīdzēt vienādot praksi un novērtēt muitas politikas lēmumu ietekmi. Tādēļ ir lietderīgi ieviest tiesisko regulējumu muitas savienības darbības izvērtēšanai. Lai analīze būtu pietiekami detalizēta, darbības rezultātu mērīšana būtu jāveic ne tikai valsts līmenī, bet arī robežšķērsošanas vietu līmenī. ES Muitas dienestam būtu jāpalīdz Komisijai izvērtēšanas procesā, vācot un analizējot datus ES muitas datu centrā un apzinot to, kā muitas darbības un operācijas palīdz sasniegt muitas savienības stratēģiskos mērķus un prioritātes un veikt muitas dienestu uzdevumu. Jo īpaši ES Muitas dienestam būtu jāapzina galvenās tendences, stiprās un vājās puses, nepilnības, trūkumi un iespējamie riski un jāsniedz Komisijai ieteikumi uzlabojumiem. Jo īpaši saistībā ar sadarbību ar tiesībaizsardzības un drošības iestādēm ES Muitas dienestam no operatīvā viedokļa būtu jāpiedalās arī Savienības līmenī, tostarp Eiropola un *Frontex* veiktajā stratēģiskajā analīzē un draudu novērtējumos.
- (66) Lai sasniegtu galvenos mērķus – ļaut muitas savienībai darboties efektīvi un īstenot kopējo tirdzniecības politiku –, saskaņā ar proporcionalitātes principu ir nepieciešami un lietderīgi paredzēt noteikumus un procedūras, ko piemēro precēm, kuras tiek ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās. Šī regula paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu izvirzītos mērķus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. panta 4. punktu.
- (67) Lai varētu papildināt vai grozīt dažus nebūtiskus šīs regulas elementus, saskaņā ar LESD 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt tiesību aktus par:

- ģpaša nodokļu režīma teritorijām – sīkāk izstrādātiem tiesību aktu muitas jomā noteikumiem par ģpašiem apstākļiem, kas saistīti ar Savienības preču tirdzniecību, kurā iesaistīta tikai viena dalībvalsts;
- muitas lēmumiem – nosacījumiem, termiņiem, izņēmumiem, pārraudzības, apturēšanas, anulēšanas un atcelšanas kārtību attiecībā uz šādu lēmumu piemērošanu, izdošanu un pārvaldību, tostarp attiecībā uz saistošu izziņu;
- obligātajām datu prasībām un konkrētiem gadījumiem, kad uzņēmējiem jāreģistrējas muitas dienestos, kuri ir atbildīgi par vietu, kur uzņēmēji ir iedibināti;
- pārraudzības darbību veidu un biežumu, vienkāršojumiem un atvieglojumiem, kas paredzēti atzītajam uzņēmējam;
- uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja pārraudzības darbību veidu un biežumu;
- attiecībā uz pārstāvi muitā – nosacījumiem, saskaņā ar kuriem šāda persona var sniegt pakalpojumus Savienības muitas teritorijā, gadījumiem, kad prasība būt iedibinātam tajā ir atcelta un kad muitas dienesti nepieprasa pierādījumus par pilnvarojumu;
- datu subjektu kategorijām un persondatu kategorijām, ko var apstrādāt ES muitas datu centrā;
- sīkāk izstrādātiem noteikumiem par preču muitas statusu;
- datu veidu un termiņiem šādu datu sniegšanai, lai precēm piemērotu muitas procedūru;
- pieņemamu laikposmu, pēc kura uzskata, ka muitas dienesti ir izlaiduši preces, ja tie nav atlasījuši tās nevienai kontrolei;
- attiecībā uz muitas deklarācijām – gadījumiem, kad muitas deklarāciju var iesniegt, izmantojot līdzekļus, kas nav elektroniskās datu apstrādes metodes; nosacījumiem, ar kādiem piešķir atļauju iesniegt vienkāršotas deklarācijas; termiņiem papildu deklarāciju iesniegšanai un gadījumiem, kad tiek atcelts pienākums iesniegt šādas deklarācijas; gadījumiem, kad muitas dienesti atzīst muitas deklarāciju par nederīgu; nosacījumiem, ar kādiem piešķir atļaujas centralizētai muišošanai un ierakstam deklarētāja reģistros;
- preču konfiskācijas nosacījumiem un procedūru;
- attiecībā uz iepriekšēju kravas informāciju – sniedzamiem papildu datiem, termiņiem, gadījumiem, kad ir atbrīvojums no pienākuma sniegt šādus datus, ģpašiem gadījumiem, kad datus var sniegt vairākas personas, nosacījumiem, saskaņā ar kuriem persona, kura sniedz vai dara pieejamu informāciju, var ierobežot savas identifikācijas redzamību, attiecinot to tikai uz vienu vai vairākām citām personām, kura arī iesniedz ziņas;
- attiecībā uz preču ievēšanu Savienības muitas teritorijā – termiņiem, kādos jāveic riska analīze, un vajadzīgajiem pasākumiem, kas jāveic; ģpašiem

gadījumiem un citām personām, kurām novirzīšanas gadījumā var būt prasība paziņot faktiskajai pirmās ieviešanas muitas iestādei par sūtījumu ierašanos; nosacījumiem, ar kādiem izraugās un apstiprina vietas, kuras nav norādītā muitas iestāde preču uzrādīšanai; nosacījumiem tādu vietu izraudzīšanai vai apstiprināšanai, kuras nav muitas noliktavas, kur precēm piemēro pagaidu uzglabāšanu;

- datiem, kas jāsniedz vai jādara pieejami muitas dienestiem, lai preces laistu brīvā apgrozībā;
- gadījumiem, kad preces uzskata par atpakaļnosūtītām tādā stāvoklī, kādā tās tika eksportētas, un kad precēm, uz kurām attiecas pasākumi, kas noteikti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku, var piešķirt atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa;
- attiecībā uz pirmsizvešanas informāciju pie izvešanas no Savienības muitas teritorijas –: minimālo pirmsizvešanas informāciju un termiņiem, kādos pirms preču izvešanas jāsniedz vai jādara pieejama pirmsizvešanas informācija, par īpašiem gadījumiem, kad ir atbrīvojums no pienākuma sniegt vai darīt pieejamu pirmsizvešanas informāciju, un par informāciju, kas jāpaziņo, preces izvedot;
- attiecībā uz preču izvešanu – par termiņiem, kādos jāveic riska analīze, un vajadzīgajiem pasākumiem, kas jāveic; datiem, kas jāsniedz vai jādara pieejami muitas dienestiem, lai precēm piemērotu eksporta procedūru;
- attiecībā uz īpašām procedūrām –: datiem, kas jāsniedz vai jādara pieejami muitas dienestiem, lai precēm piemērotu šādas procedūras; atkāpēm no nosacījumiem atļaujas piešķiršanai īpašām procedūrām; gadījumiem, kad pārstrādes ekonomiskie nosacījumi pamato to, ka muitas dienesti bez ES Muitas dienesta atzinuma novērtē, vai atļaujas piešķiršana ieviešanas pārstrādei procedūrai nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses; to preču sarakstu, kuras uzskata par paaugstināta riska precēm; termiņu īpašās procedūras noslēgšanai; gadījumiem un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem importētāji un eksportētāji var pārvietot preces, kurām piemērota īpašā procedūra, kas nav tranzīts vai brīvās zonas procedūra; parastajiem apstrādes veidiem attiecībā uz precēm, kam piemērota muitas noliktavas vai pārstrādes procedūra; sīkāk izstrādātiem noteikumiem par līdzvērtīgām precēm;
- attiecībā uz tranzītu – konkrētiem gadījumiem, kad Savienības precēm piemēro ārējā tranzīta procedūru; nosacījumiem atļauju piešķiršanai atzītajam nosūtītājam un atzītajam saņēmējam TIR vajadzībām; to papildu datu prasībām, kurus sniedz Savienības tranzīta procedūras izmantotājs;
- attiecībā uz uzglabāšanu – obligātajiem datiem, ko sniedz muitas noliktavas vai brīvās zonas apsaimniekotājs; nosacījumiem, ar kādiem piešķir atļauju muitas noliktavu darbībai;
- attiecībā uz pagaidu ieviešanu – prasībām, kas tiesību aktos muitas jomā noteiktas attiecībā uz pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no nodokļiem un kas jāievēro, izmantojot pagaidu ieviešanas procedūru;

- nepreferenciālas izcelsmes un preferenciālas izcelsmes noteikumiem;
- nosacījumiem, ar kādiem piešķir atļauju izmantot vienkāršojumus, nosakot muitas vērtību konkrētos gadījumos;
- attiecībā uz muitas parādu – sīkāk izstrādātiem noteikumiem ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa aprēķināšanai, kas piemērojams precēm, kurām muitas parāds ir radies saistībā ar īpašu procedūru; konkrētu termiņu, līdz kuram nav iespējams noteikt muitas parāda rašanās vietu, ja precēm ir piemērota muitas procedūra, kura nav noslēgta, vai ja nav pienācīgi pabeigta pagaidu uzglabāšana; sīkāk izstrādātiem noteikumiem par muitas parāda paziņošanu; noteikumiem attiecībā uz:
- muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas samaksas termiņa atlikšanu un atlikšanas laikposma noteikšanu; noteikumiem, kas Komisijai jāievēro, pieņemot lēmumu par muitas parāda atmaksāšanu un atlaišanu; muitas parāda dzēšanas vajadzībām – to pārkāpumu sarakstu, kuriem nav būtiskas ietekmes uz pagaidu uzglabāšanas vai attiecīgās muitas procedūras pareizu darbību;
- attiecībā uz galvojumiem – īpašiem gadījumiem, kad galvojums nav vajadzīgs tādām precēm, kam piemērota pagaidu ieviešanas procedūra, tādu galvojuma veidu izvēles noteikumiem, kas nav muitas dienestu atzīti maksāšanas līdzekļi, un galvnieka saistībām; noteikumiem par galvojuma sniegšanas veidiem un noteikumiem, kas piemērojami galvniekam; nosacījumiem, ar kādiem piešķir atļauju izmantot vispārējo galvojumu ar samazinātu summu vai atbrīvojumu no galvojuma; galvojuma atbrīvošanas termiņiem;
- attiecībā uz muitas sadarbību – jebkuriem citiem papildu pasākumiem, kas jāveic muitas dienestiem, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem, kas nav muitas jomā; nosacījumiem un procedūrām, saskaņā ar kurām dalībvalsts var būt pilnvarota sākt sarunas ar trešām valstīm par datu apmaiņu muitas sadarbības vajadzībām;
- to, kā svītrot vai labot atkāpes attiecībā uz tās muitas iestādes identificēšanu, kuras kompetencē ir uzraudzīt muitas procedūras piemērošanu precēm, un attiecībā uz muitas parāda rašanās vietas identificēšanu, ņemot vērā Komisijas veikto novērtējumu par šajā regulā paredzētās muitas uzraudzības efektivitāti.

(68) Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus attiecībā uz deleģēto aktu pieņemšanu, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁹.

(69) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu Komisijai jāpiešķir īstenošanas pilnvaras: lai pieņemtu procedūras noteikumus par tāda lēmuma izmantošanu, kas attiecas uz saistošu izziņu, pēc tam, kad tas vairs nav spēkā vai ir atcelts; lai pieņemtu procedūras noteikumus par paziņošanu muitas dienestiem par to, ka šādu lēmumu pieņemšana ir apturēta, un par šādas apturēšanas pārtraukšanu; lai

¹⁹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

pieņemtu lēmumus, ar ko pieprasa dalībvalstīm atcelt lēmumu, kas attiecas uz saistošu izziņu; lai pieņemtu kārtību, kā piemērot kritērijus atzītā uzņēmēja statusa un uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusa piešķiršanai; lai noteiktu elektroniskās sistēmas, platformas vai vides, ar kurām savienojas ES muitas datu centrs; lai paredzētu noteikumus par piekļuvi konkrētiem ES muitas datu centra pakalpojumiem un sistēmām, tostarp īpašus noteikumus un nosacījumus attiecībā uz persondatu aizsardzību, drošumu un drošību, un gadījumus, kad piekļuve ir ierobežota; muitas veiktas novērošanas pārvaldības pasākumus; lai pieņemtu procedūras noteikumus par kopīgo pārziņu pienākumiem attiecībā uz datu apstrādi, kas notiek, izmantojot ES muitas datu centra pakalpojumu vai sistēmu; lai pieņemtu procedūras noteikumus par to, kā nosaka kompetentās muitas iestādes, kas nav muitas iestāde, kura ir atbildīga par vietu, kur importējais vai eksportējais ir iedibināts; lai pieņemtu pasākumus attiecībā uz informācijas pārbaudi, preču pārbaudi un paraugu ņemšanu, pārbaudes rezultātiem un identifikāciju; lai pieņemtu pasākumus par pēcizlaišanas kontroles piemērošanu attiecībā uz darbībām, kas notiek vairāk nekā vienā dalībvalstī; lai noteiktu ostas vai lidostas, kurās jāveic rokas bagāžas un reģistrētās bagāžas muitas kontrole un formalitātes; lai pieņemtu pasākumus, ar ko nodrošina saskaņotu muitas kontroles un riska pārvaldības piemērošanu, tostarp informācijas apmaiņu, kopēju riska kritēriju un standartu un kopēju prioritāru kontroles jomu noteikšanu, kā arī izvērtēšanas darbības šajās jomās; lai precizētu procedūras noteikumus par Savienības preču muitas statusa apliecinājuma sniegšanu un pārbaudīšanu; lai precizētu procedūras noteikumus informācijas grozīšanai un atzīšanai par nederīgu saistībā ar muitas procedūras piemērošanu precēm; lai pieņemtu procedūras noteikumus par kompetento muitas iestāžu noteikšanu un muitas deklarācijas iesniegšanu, ja tiek izmantoti līdzekļi, kas nav elektroniskās datu apstrādes metodes; procedūras noteikumus par standarta muitas deklarācijas iesniegšanu un pavaddokumentu pieejamību; procedūras noteikumus par vienkāršotas deklarācijas un papildu deklarācijas iesniegšanu; procedūras noteikumus par muitas deklarācijas iesniegšanu pirms preču uzrādīšanas muitai, muitas deklarācijas pieņemšanu un muitas deklarācijas grozīšanu pēc preču izlaišanas; lai paredzētu procedūras noteikumus par centralizētu muietošanu un to, kā tiek atcelts pienākums minētajā sakarā uzrādīt preces; procedūras noteikumus par ierakstu deklarētāja reģistros; procedūras noteikumus par preču atsavināšanu; procedūras noteikumus par informācijas sniegšanu, kas ļauj konstatēt, ka ir izpildīti nosacījumi, ar kuriem atpakaļnosūtītās preces atbrīvo no ievadmuitas nodokļa, un attiecībā uz pierādījumu sniegšanu par to, ka ir izpildīti nosacījumi, lai saņemtu atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa par jūras zvejas produktiem un citiem no jūras iegūtiem produktiem; lai paredzētu procedūras noteikumus par preču izvešanu; lai pieņemtu procedūras noteikumus par pirmsizvešanas informācijas sniegšanu, grozīšanu un atzīšanu par nederīgu, kā arī par izvešanas kopsavilkuma deklarācijas iesniegšanu, grozīšanu un atzīšanu par nederīgu; lai pieņemtu procedūras noteikumus par PVN atmaksu fiziskām personām, kas nav iedibinātas Savienībā; lai paredzētu procedūras noteikumus par jūras kuģu un gaisa kuģu ierašanās paziņojumu un preču nogādāšanu piemērotā vietā; procedūras noteikumus attiecībā uz pagaidu uzglabāšanas deklarācijas iesniegšanu, grozīšanu un atzīšanu par nederīgu un pagaidu uzglabāšanā esošu preču pārvietošanu; lai pieņemtu procedūras noteikumus par atļaujas piešķiršanu īpašām procedūrām, par ekonomisko nosacījumu pārbaudi un par ES Muitas dienesta atzinuma sniegšanu, kurā novērtēts, vai atļaujas piešķiršana ieviešanas pārstrādei vai izvešanas pārstrādei procedūrai nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses; lai pieņemtu procedūras noteikumus par īpašās procedūras noslēgšanu; procedūras noteikumus par tiesību un pienākumu tālāku nodošanu attiecībā uz preču pārvietošanu saistībā ar īpašām procedūrām; procedūras noteikumus par līdzvērtīgu

preču izmantošanu saistībā ar īpašām procedūrām; procedūras noteikumus, lai Savienības muitas teritorijā piemērotu starptautisko tranzīta instrumentu noteikumus; procedūras noteikumus par Savienības tranzīta procedūras piemērošanu precēm, par minētās procedūras noslēgšanu, minētās procedūras vienkāršojumu darbību un tādu preču muitas uzraudzību, kas saskaņā ar Savienības ārējā tranzīta procedūru šķērso trešās valsts teritoriju; procedūras noteikumus par muitas noliktavas vai brīvās zonas procedūras piemērošanu precēm un par muitas noliktavā novietotu preču pārvietošanu; lai pieņemtu pasākumus attiecībā uz tarifu kvotu un tarifu griestu vienotu pārvaldību, kā arī preču laišanas brīvā apgrozībā vai eksporta novērošanas, ko veic muita, pārvaldību; lai pieņemtu pasākumus preču tarifa klasifikācijas noteikšanai; lai paredzētu procedūras noteikumus attiecībā uz nepreferenciālas izcelsmes pierādījumu sniegšanu un pārbaudīšanu; lai pieņemtu procedūras noteikumus par to, lai atvieglotu preču preferenciālas izcelsmes noteikšanu Savienībā; lai pieņemtu pasākumus konkrētu preču izcelsmes noteikšanai; lai piešķirtu pagaidu atkāpes no noteikumiem par tādu preču preferenciālu izcelsmi, kurām ir priekšrocības no preferenciāliem pasākumiem, ko Savienība pieņēmusi vienpusēji; lai paredzētu procedūras noteikumus par preču muitas vērtības noteikšanu; lai paredzētu procedūras noteikumus par galvojuma sniegšanu, tā summas noteikšanu, tā pārraudzību un atbrīvošanu un par galvnieka saistību atcelšanu un atsaukšanu; lai paredzētu procedūras noteikumus par pagaidu aizliegumiem izmantot vispārējos galvojumus; lai pieņemtu pasākumus, ar ko nodrošina savstarpēju palīdzību starp muitas dienestiem muitas parāda rašanās gadījumā; lai paredzētu procedūras noteikumus par ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas atmaksu un atlaišanu, par informāciju, kas jāsniedz Komisijai, un par lēmumiem, kas Komisijai jāpieņem par atmaksu vai atlaišanu; lai pieņemtu pasākumus krīzes konstatēšanai un krīzes pārvaldības mehānisma aktivizēšanai; lai pieņemtu procedūras noteikumus par to, kā piešķirt un pārvaldīt atļauju dalībvalstij sākt sarunas ar trešo valsti, lai noslēgtu divpusēju nolīgumu vai vienošanos par informācijas apmaiņu; lai pieņemtu lēmumus par dalībvalsts pieteikumu atļaujai sākt sarunas ar trešo valsti, lai noslēgtu divpusēju nolīgumu vai vienošanos par informācijas apmaiņu; lai precizētu muitas savienības darbības rezultātu mērīšanas sistēmas struktūru un informāciju, kas dalībvalstīm būtu jāsniedz ES Muitas dienestam darbības rezultātu mērīšanas vajadzībām; lai paredzētu noteikumus par valūtas konvertāciju. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011²⁰.

- (70) Konsultēšanās procedūra būtu jāizmanto, lai pieņemtu: īstenošanas aktus, ar ko dalībvalstīm pieprasa atcelt lēmumus par saistošu izziņu, ja attiecīgie lēmumi skar tikai vienu dalībvalsti un to mērķis ir nodrošināt atbilstību tiesību aktiem muitas jomā; īstenošanas aktus, lai noteiktu konkrētu informāciju par nemuitas iestāžu piekļuvi konkrētiem ES muitas datu centra pakalpojumiem un sistēmām; īstenošanas aktus par dalībvalsts pieteikumu atļaujai sākt sarunas ar trešo valsti, lai noslēgtu divpusēju nolīgumu vai vienošanos par informācijas apmaiņu, jo tie skar tikai vienu dalībvalsti; īstenošanas aktus par ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas atmaksu vai atlaišanu, ņemot vērā, ka šie lēmumi tieši ietekmē atmaksas vai atlaišanas pieteikuma iesniedzēju.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (71) Pienācīgi pamatotos gadījumos, kad tas nepieciešams nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, kas jāpieņem nekavējoties un kas attiecas uz: pasākumiem, ar ko nodrošina vienotu muitas kontroles piemērošanu, tostarp riska informācijas apmaiņu un analīzi, kopējus riska kritērijus un standartus, kontroles pasākumus un prioritārās kontroles jomas; lēmumiem par dalībvalsts pieteikumu atļaujai sākt sarunas ar trešo valsti, lai noslēgtu divpusēju nolīgumu vai vienošanos par informācijas apmaiņu; pasākumiem preču tarifa klasifikācijas noteikšanai; pasākumiem konkrētu preču izcelsmes noteikšanai; pasākumiem, ar ko nosaka piemērotu muitas vērtības noteikšanas metodi vai kritērijus, kas izmantojami preču muitas vērtības noteikšanai konkrētās situācijās; pasākumiem par pagaidu aizliegumiem izmantot vispārējos galvojumus; krīzes situācijas apzināšanu un tās risināšanai vai tās negatīvās ietekmes mazināšanai piemērotu pasākumu pieņemšanu; lēmumiem, ar ko pilnvaro dalībvalsti risināt sarunas un noslēgt divpusēju nolīgumu ar trešo valsti par informācijas apmaiņu.
- (72) Komisijai būtu jāpieņem visas iespējamās pūles, lai deleģētie un īstenošanas akti, kas paredzēti šajā regulā, stātos spēkā pietiekami ilgu laiku pirms Kodeksa piemērošanas sākuma dienas, lai dalībvalstis to varētu laicīgi īstenot.
- (73) Noteikumi, kas attiecas uz ES Muitas dienestu, izņemot 238. pantu, būtu jāpieņem no 2028. gada 1. janvāra. Līdz minētajai dienai ES Muitas dienestam savi uzdevumi būtu jāveic, izmantojot esošās elektroniskās sistēmas muitas informācijas apmaiņai, ko izstrādājusi Komisija. Noteikumi par vienkāršotu tarifa režīmu tālpārdošanai un domājamajam importētājam būtu jāpieņem no 2028. gada 1. janvāra.
- (74) 2032. gadā uzņēmēji var brīvprātīgi sākt izmantot ES muitas datu centru. Līdz 2037. gada beigām būtu pilnībā jāizstrādā ES muitas datu centrs un to izmanto visi uzņēmēji. Uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju un domājamo importētāju uzraudzību veiks tā dalībvalsts, kurā tie ir iedibināti. Pieļaujot atkāpi un pārskatīšanu, uzņēmēji, kas nav ne uzticami un pārbaudīti uzņēmēji, ne arī domājamie importētāji, paliks tās dalībvalsts muitas dienesta uzraudzībā, kurā preces fiziski atrodas. Līdz 2035. gada 31. decembrim Komisijai būtu jāizvērtē abi uzraudzības modeļi, tostarp attiecībā uz to efektivitāti krāpšanas atklāšanā un novēršanā. Izvērtējumā būtu jāņem vērā arī netiešo nodokļu aspekti. Pamatojoties uz šo izvērtējumu, Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai ar deleģēto aktu pieņemt lēmumu par to, vai būtu jāturpina abi modeļi, vai arī visos gadījumos preces būtu jāizlaiž par uzņēmēja iedibināšanas vietu atbildīgajam muitas dienestam. Muitas parāda rašanās vieta arī būtu jāreglamentē saskaņā ar normām par atbildīgā muitas dienesta noteikšanu,

I sadaļa VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. nodaļa Tiesību aktu muitas jomā darbības joma un muitas uzdevums

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu izveido Savienības Muitas kodeksu ("Kodekss"). Ar Kodeksu nosaka vispārīgus noteikumus un procedūras, ko piemēro precēm, kuras ievē Savienības muitas teritorijā vai izved no tās.

Ar šo regulu izveido arī Eiropas Savienības Muitas dienestu ("ES Muitas dienests"), kā arī paredz noteikumus, kopīgus standartus un pārvaldības regulējumu Eiropas Savienības muitas datu centra ("ES muitas datu centrs") izveidei.

Neskarot starptautiskās tiesības un konvencijas un Savienības tiesību aktus citās jomās, Kodeksu vienādi piemēro visā Savienības muitas teritorijā.

Dažus tiesību aktu muitas jomā noteikumus var piemērot ārpus Savienības muitas teritorijas atbilstīgi tiesību aktiem, ar kuriem reglamentē konkrētas jomas, vai starptautiskām konvencijām.

Dažus tiesību aktu muitas jomā noteikumus, tostarp minētajos aktos paredzētos vienkāršojumus, piemēro Savienības preču tirdzniecībai starp Savienības muitas teritorijas daļām, uz kurām attiecas Padomes Direktīva 2006/112/EK²¹ vai Padomes Direktīva (ES) 2020/262²², un tām minētās teritorijas daļām, uz kurām šie noteikumi neattiecas, vai tirdzniecībai starp minētās teritorijas daļām, uz kurām šie noteikumi neattiecas.

2. pants

Muitas dienestu uzdevums

Ar nolūku panākt saskaņotu muitas kontroles piemērošanu un nodrošināt to, ka muitas savienība rīkojas vienoti, kā arī sniegt ieguldījumu netraucētā iekšējā tirgus darbībā, muitas dienestu atbildībā ir Savienības un tās dalībvalstu finanšu un ekonomisko interešu aizsardzība, drošības un drošuma nodrošināšana un ieguldījums

²¹ Padomes Direktīva 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.).

²² Padomes Direktīva (ES) 2020/262 (2019. gada 19. decembris), ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (pārstrādāta redakcija) (OV L 58, 27.2.2020. 4. lpp.).

citās Savienības politikas jomās, kas aizsargā pilsoņus un iedzīvotājus, patērētājus, vidi un visas piegādes ķēdes, Savienības aizsardzība pret nelikumīgu tirdzniecību, likumīgas uzņēmējdarbības atvieglošana, kā arī Savienības starptautiskās tirdzniecības uzraudzība, lai sekmētu godīgu un atklātu tirdzniecību un kopējo tirdzniecības politiku.

Muitas dienesti veic pasākumus, kuru mērķis jo īpaši ir:

- (a) nodrošināt muitas nodokļu un citu maksājumu pienācīgu iekasēšanu;
- (b) ieviešot pienācīgus pasākumus preču un piegādes ķēžu kontrolei, nodrošināt to, ka preces, kas rada risku pilsoņu vai iedzīvotāju drošumam un drošībai, netiek ievestas Savienības muitas teritorijā;
- (c) sniegt ieguldījumu cilvēku, dzīvnieku vai augu veselības un dzīvības, vides, patērētāju un citu sabiedrības interešu aizsardzībā, kuru nodrošina ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, ciešā sadarbībā ar citām iestādēm, tādējādi nodrošinot, ka preces, kas rada saistītos riskus, netiek ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās;
- (d) aizsargāt Savienību no negodīgas, neatbilstīgas un nelikumīgas tirdzniecības, nodrošinot uzņēmēju un piegādes ķēžu ciešu pārraudzību un izmantojot muitas jomas noteikumu pārkāpumu un sankciju minimumu;
- (e) atbalstīt likumīgu uzņēmējdarbību, saglabājot pienācīgu līdzsvaru starp muitas kontroli un likumīgas tirdzniecības veicināšanu, kā arī vienkāršojot muitas procesus un procedūras.

3. pants

Muitas teritorija

Savienības muitas teritoriju veido šādas teritorijas, tostarp to teritoriālie ūdeņi, iekšējie ūdeņi un gaisa telpa:

- (a) Beļģijas Karalistes teritorija,
- (b) Bulgārijas Republikas teritorija,
- (c) Čehijas Republikas teritorija,
- (d) Dānijas Karalistes teritorija, izņemot Fēru Salas un Grenlandi,
- (e) Vācijas Federatīvās Republikas teritorija, izņemot Helgolandes salu un Bīzīngenes teritoriju (Vācijas Federatīvās Republikas un Šveices Konfederācijas 1964. gada 23. novembra Līgums),
- (f) Igaunijas Republikas teritorija,
- (g) Īrijas teritorija,
- (h) Grieķijas Republikas teritorija,

- (i) Spānijas Karalistes teritorija, izņemot Seūtu un Meliļu,
- (j) Francijas Republikas teritorija, izņemot Francijas aizjūras zemes un teritorijas, uz kurām attiecas LESD ceturtās daļas noteikumi,
- (k) Horvātijas Republikas teritorija,
- (l) Itālijas Republikas teritorija, izņemot Livinjo pašvaldības teritoriju,
- (m) Kipras Republikas teritorija saskaņā ar 2003. gada Pievienošanās akta noteikumiem,
- (n) Latvijas Republikas teritorija,
- (o) Lietuvas Republikas teritorija,
- (p) Luksemburgas Lielhercogistes teritorija,
- (q) Ungārijas teritorija,
- (r) Maltas Republikas teritorija,
- (s) Nīderlandes Karalistes teritorija Eiropā,
- (t) Austrijas Republikas teritorija,
- (u) Polijas Republikas teritorija,
- (v) Portugāles Republikas teritorija,
- (w) Rumānijas teritorija,
- (x) Slovēnijas Republikas teritorija,
- (y) Slovākijas Republikas teritorija,
- (z) Somijas Republikas teritorija un
- (aa) Zviedrijas Karalistes teritorija.

Šādas teritorijas, tostarp to teritoriālos ūdeņus, iekšējos ūdeņus un gaisa telpu, kuras atrodas ārpus dalībvalstu teritorijas, uzskata par Savienības muitas teritorijas sastāvdaļu, ņemot vērā konvencijas un līgumus, kas uz tām attiecas:

a) FRANCĪJA

Monako Firstistes teritorija, kā tā noteikta Muitas konvencijā, kas parakstīta Parīzē 1963. gada 18. maijā (*Journal officiel de la République française* (Francijas Republikas Oficiālais Vēstnesis), 1963. gada 27. septembris, 8679. lpp.);

b) KIPRA

Apvienotās Karalistes Akrotiri un Dhekelia Suverēnās bāzu teritorijas, kā tās noteiktas Līgumā par Kipras Republikas izveidi, kas parakstīts Nikosijā 1960. gada 16. augustā (Apvienotās Karalistes Līgumu sērija Nr. 4 (1961. gads) *Cmnd.* 1252).

4. pants

Pilnvaru deleģēšana

Komisija saskaņā ar [261.](#) pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar ko papildina un groza šo regulu, precizējot tiesību aktu muitas jomā noteikumus, kas ir piemērojami 1. panta 4. punktā minētajai Savienības preču tirdzniecībai. Šie akti var attiekties uz konkrētiem tādas tirdzniecības ar Savienības precēm apstākļiem, kur iesaistīta tikai viena dalībvalsts.

2. nodaļa Definīcijas

5. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

- (1) “muitas dienesti” ir dalībvalstu muitas administrācijas, kas ir atbildīgas par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, un citas iestādes, kam saskaņā ar valsts tiesību aktiem piešķirtas pilnvaras piemērot konkrētus tiesību aktus muitas jomā;
- (2) “tiesību akti muitas jomā” ir tiesību aktu kopums, ko veido viss turpmākais:
 - (a) Kodekss un Savienības vai valsts līmenī pieņemti noteikumi, kas to papildina vai īsteno;
 - (b) kopējais muitas tarifs;
 - (c) tiesību akti, ar kuriem izveido Savienības sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļa;
 - (d) muitas jomas noteikumi, kas iekļauti starptautiskos nolīgumos, ciktāl tie ir piemērojami Savienībā;
 - (e) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2399²³ un noteikumi, ar kuriem to groza, papildina vai īsteno;
- (3) “citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti” ir tiesību akti, kā īstenošanā ir iesaistīti muitas dienesti un kas nav tiesību akti muitas jomā, bet ir piemērojami precēm, kuras

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2399 (2022. gada 23. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā un groza Regulu (ES) Nr. 952/2013 (OV L 317, 9.12.2022., 1. lpp.).

ieved Savienības muitas teritorijā, izved no tās vai pārvieto, šķērsojot minēto teritoriju, vai kuras paredzēts laist Savienības tirgū;

- (4) “tirdzniecības politikas pasākumi” ir daļa no citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, un tie ir tādi pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar LESD 207. pantu un kas nav pagaidu vai galīgie antidempinga maksājumi, kompensācijas maksājumi vai aizsardzības pasākumi paaugstinātu tarifu veidā konkrētām precēm, un kas jo īpaši ietver īpašus novērošanas pasākumus un aizsardzības pasākumus importa un eksporta atļauju veidā;
- (5) “persona” ir fiziska persona, juridiska persona un jebkura personu apvienība, kam nav juridiskas personas statusa, bet kas saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir tiesīga veikt juridiskas darbības;
- (6) “uzņēmējs” ir persona, kas, veicot uzņēmējdarbību, ir iesaistīta darbībās, uz kurām attiecas tiesību akti muitas jomā;
- (7) “Savienības muitas teritorijā iedibināta” ir
 - (a) fiziskas personas gadījumā – tāda persona, kam Savienības muitas teritorijā ir pastāvīga dzīvesvieta;
 - (b) juridiskas personas vai personu apvienības gadījumā – tāda persona vai personu apvienība, kam Savienības muitas teritorijā ir tās juridiskā adrese, galvenā mītne vai pastāvīga uzņēmējdarbības vieta;
- (8) “pastāvīga uzņēmējdarbības vieta” ir konkrēta uzņēmējdarbības vieta, kurā pastāvīgi atrodas vajadzīgie cilvēkresursi un tehniskie resursi un caur kuru persona pilnībā vai daļēji veic ar muiņu saistītas darbības;
- (9) “muitas lēmums” ir jebkāds muitas dienestu akts, kas attiecas uz tiesību aktiem muitas jomā, ar ko tiek pieņemts nolēmums par konkrētu gadījumu un kas izraisa juridiskas sekas attiecīgajai personai vai personām;
- (10) “muitas procedūra” ir jebkura no šādām procedūrām, ko saskaņā ar Kodeksu var piemērot precēm:
 - (a) laišana brīvā apgrozībā;
 - (b) īpašas procedūras;
 - (c) eksports;
- (11) “muitas formalitātes” ir visas darbības, kas jāveic personai un muitas dienestiem, lai izpildītu tiesību aktus muitas jomā;
- (12) “importētājs” ir jebkura persona, kam ir tiesības lemt un kas ir nolēmusi, ka preces no trešās valsts paredzēts ievest Savienības muitas teritorijā, un jebkura persona, kas tiek uzskatīta par domājamo importētāju, ja vien nav norādīts citādi;
- (13) “domājamais importētājs” ir jebkura persona, kas ir iesaistīta tādu preču tālpārdošanā, kuras ir paredzēts importēt no trešām valstīm Savienības muitas

teritorijā, un kam ir atļauts izmantot Direktīvas 2006/112/EK XII sadaļas 6. nodaļas 4. iedaļā paredzēto īpašo režīmu;

- (14) “eksportētājs” ir jebkura persona, kam ir tiesības lemt un kas ir nolēmusi, ka preces paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas;
- (15) “pārstāvis muitas” ir jebkura persona, ko cita persona savās attiecībās ar muitas dienestiem ir iecēlusi veikt darbības un kārtot formalitātes, kuras paredzētas tiesību aktos muitas jomā;
- (16) “dati” ir aktu, faktu vai informācijas un šādu aktu, faktu vai informācijas apkopojuma digitāls vai nedigitāls atspoguļojums, arī dokumenta, skaņas, vizuāla vai audiovizuāla ieraksta veidā;
- (17) “muitas veikta novērošana” ir informācijas vākšana un analizēšana par preču ieviešanu Savienības teritorijā, izvešanu no tās un par preču pārvietošanu, kura ietver Savienības muitas teritorijas šķērsošanu, ar nolūku Savienības līmenī pārraudzīt visu veidu preču pārvietošanu un nodrošināt vienotu muitas kontroles piemērošanu, atbilstību tiesību aktiem muitas jomā un citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, kā arī lai dotu ieguldījumu riska analizē un pārvaldībā;
- (18) “risks” ir tāda notikuma iespējamība un ietekme, kas skar preces, kuras pārvieto starp Savienības muitas teritoriju un valstīm ārpus šīs teritorijas, un ārpus Savienības preču klātbūtni Savienības muitas teritorijā, un tas:
 - (a) apdraudētu Savienības un tās dalībvalstu finansiālās un ekonomiskās intereses;
 - (b) apdraudētu Savienības un tās pilsoņu un iedzīvotāju drošību un drošumu vai
 - (c) liegtu pareizi piemērot Savienības vai valsts pasākumus;
- (19) “ekonomiskā analīze” ir saturisks vai skaitlisks politiskas vai ekonomiskas parādības izvērtējums, ko veic, lai saprastu, kā ekonomikas faktori ietekmē politikas darbību, ģeogrāfisku apgabalu vai kādu personu grupu, ar nolūku pieņemt labākus lēmumus nākotnei;
- (20) “risku pārvaldība” ir sistemātiska riska apzināšana, tostarp riskantu uzņēmēju profilu apzināšana, un visu to pasākumu īstenošana, kas vajadzīgi, lai ierobežotu riska ietekmi;
- (21) “muitas uzraudzība” ir darbība, ko parasti veic muitas dienesti, lai nodrošinātu, ka tiek ievēroti tiesību akti muitas jomā un vajadzības gadījumā – citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, vai citādā veidā dotu ieguldījumu tādu risku pārvaldībā, kas skar preces un to piegādes ķēdes;
- (22) “muitas kontrole” ir īpašas darbības, ko veic muitas dienesti, lai nodrošinātu atbilstību tiesību aktiem muitas jomā un citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, vai citādā veidā dotu ieguldījumu tādu risku pārvaldībā, kas skar preces un to piegādes ķēdes;
- (23) “izlases veida kontrole” ir muitas kontrole, kuras pamatā ir nejauša izlase no interesējošās kopas;

- (24) “preču valdītājs” ir persona, kas preces fiziski kontrolē;
- (25) “pārvadātājs” ir:
- (a) saistībā ar ievešanu – persona, kas ieved preces vai kas uzņemas atbildību par šo preču ievešanu Savienības muitas teritorijā. Tomēr
 - i) kombinētu pārvadājumu gadījumā “pārvadātājs” ir persona, kas ekspluatē transportlīdzekli, kurš pēc ievešanas Savienības muitas teritorijā pats pārvietojas kā aktīvs transportlīdzeklis;
 - ii) jūras vai gaisa pārvadājumu gadījumā, ko veic saskaņā ar kuģa koplietošanas vai līguma mehānismu, “pārvadātājs” ir persona, kas noslēdz līgumu un izdod konosamentu vai gaisa kravas pavadzīmi, lai Savienības muitas teritorijā faktiski ievestu preces;
 - (b) saistībā ar izvešanu – persona, kas izved preces vai kas uzņemas atbildību par šo preču izvešanu no Savienības muitas teritorijas. Tomēr:
 - i) kombinētu pārvadājumu gadījumā, ja aktīvais transportlīdzeklis, kas izbrauc no Savienības muitas teritorijas, tikai transportē citu transportlīdzekli, kurš pēc tam, kad minētais aktīvais transportlīdzeklis nonāk galamērķī, pats pārvietosies kā aktīvs transportlīdzeklis, “pārvadātājs” ir persona, kas ekspluatē šo transportlīdzekli, kurš pārvietosies pats pēc tam, kad transportlīdzeklis, kurš izbrauc no Savienības muitas teritorijas, ir nonācis galamērķī;
 - ii) jūras vai gaisa pārvadājumu gadījumā, ko veic saskaņā ar kuģa koplietošanas vai līguma mehānismu, “pārvadātājs” ir persona, kas noslēdz līgumu un izdod konosamentu vai gaisa kravas pavadzīmi, lai no Savienības muitas teritorijas faktiski izvestu preces;
- (26) “riskā analīze” ir datu, informācijas vai dokumentu, tostarp persondatu, apstrāde ar nolūku identificēt vai kvantitatīvi apzināt iespējamus riskus, attiecīgi izmantojot analītiskās metodes un mākslīgo intelektu, kā tas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) /.../... 3. panta 1) punktā²⁴;
- (27) “riskā signāls” ir tāda norāde uz iespējamu risku, kas tiek sniegta, vadoties pēc automatiskām apstrādes darbībām, ar kurām īsteno riskā analīzi attiecībā uz datiem, informāciju vai dokumentiem;
- (28) “riskā analīzes rezultāts” ir – signāla gadījumā – konstatējums par to, vai risks pastāv vai nepastāv, kas izdarīts, vadoties pēc automatiskā procesa vai pēc tālāka riskā signāla novērtējuma, ko veicis cilvēks;
- (29) “kontroles ieteikums” ir tāds muitas dienesta vai ES Muitas dienesta atzinums par to, vai ir jāveic muitas kontrole, un, ja ir jāveic, tad – kad, kur un kuram muitas

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../20..., kas nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā (mākslīgā intelekta akts) un groza dažus Savienības leģislatīvos aktus [COM(2021)206 final] [(2021/0106(COD))].

dienestam –, kas ietver norādes par iespējamām papildu darbībām, kas nav muitas kontrole;

- (30) “kontroles lēmums” ir atsevišķa darbība, ar kuru muitas dienesti lemj par to, vai kontrole ir vai nav jāveic;
- (31) “kontroles rezultāts” ir kontroles sākotnējais vai galīgais iznākums, tostarp attiecīgā gadījumā norādītā turpmākā rīcība un attiecīgā gadījumā rīcības rezultātā skartās kompetentās iestādes;
- (32) “kopēja prioritārās kontroles joma” ir konkrētu muitas procedūru, preču veidu, pārvadājumu maršrutu, transporta veidu vai uzņēmēju izlase, kurai paredzēts piemērot paaugstināta līmeņa riska analīzi, riska mazināšanas pasākumus un muitas kontroli konkrētā laikposmā, neskarot citu kontroli, ko parasti veic muitas dienesti;
- (33) “kopēji riska kritēriji un standarti” ir parametri konkrētās riska jomas riska analīzei un saistītie standarti, kas apraksta kritēriju praktisko piemērošanu;
- (34) “uzraudzības stratēģija” ir pieeja konkrēta riska risināšanai ar mērķi proporcionālā un efektīvā veidā piegādes ķēdē līdzsvarot operatīvo muitas uzraudzību un riska mazināšanas pasākumus;
- (35) “sūtījums” ir preces, kas tiek pārvadātas no viena nosūtītāja vienam saņēmējam ar to pašu transportlīdzekli, tostarp multimodālo transportu, un kas nāk no tās pašas teritorijas vai trešās valsts, kas ir vai nu viena veida, vienas klasifikācijas vai ar vienādu aprakstu, vai arī kopā iepakotas, un uz ko attiecas viens pārvadāšanas līgums;
- (36) “muitas statuss” ir preču Savienības vai ārpus Savienības preču statuss;
- (37) “Savienības preces” ir preces, kas ietilpst jebkurā no šādām kategorijām:
 - (a) preces, kas ir pilnībā iegūtas Savienības muitas teritorijā un nesatur preces, kuras ievestas no trešām valstīm;
 - (b) preces, kas Savienības muitas teritorijā ir ievestas no trešām valstīm un ir laistas brīvā apgrozībā;
 - (c) preces, kas iegūtas vai ražotas Savienības muitas teritorijā vai nu tikai no precēm, kuras minētas b) apakšpunktā, vai no precēm, kuras minētas a) un b) apakšpunktā;
- (38) “ārpus Savienības preces” ir preces, kas nav minētas 37. punktā vai kas ir zaudējušas Savienības preču muitas statusu;
- (39) “preču izlaišana” ir darbība, ar kuru muitas dienesti vai citas personas to uzdevumā atļauj izmantot preces mērķiem, kas norādīti muitas procedūrā, kuru tām paredzēts piemērot;
- (40) “ievešanas kopsavilkuma deklarācija” ir darbība, ar ko persona noteiktā veidā un kārtībā un konkrētā termiņā informē muitas dienestus, ka Savienības muitas teritorijā paredzēts ievest preces;

- (41) “izvešanas kopsavilkuma deklarācija” ir darbība, ar ko persona noteiktā veidā un kārtībā un konkrētā termiņā informē muitas dienestus, ka no Savienības muitas teritorijas paredzēts izvest preces;
- (42) “pagaidu uzglabāšanas deklarācija” ir darbība, ar kuru persona noteiktā veidā un kārtībā paziņo, ka preces ir pagaidu uzglabāšanā;
- (43) “muitas deklarācija” ir darbība, ar ko persona noteiktā veidā un kārtībā pauž vēlmi precēm piemērot noteiktu muitas procedūru, vajadzības gadījumā norādot jebkurus īpašus pasākumus, kas būtu jāpiemēro;
- (44) “deklarētājs” ir persona, kas iesniedz muitas deklarāciju, pagaidu uzglabāšanas deklarāciju, ievešanas kopsavilkuma deklarāciju, izvešanas kopsavilkuma deklarāciju, reeksporta deklarāciju vai reeksporta paziņojumu savā vārdā, vai persona, kā vārdā tiek iesniegta šāda deklarācija vai paziņojums;
- (45) “reeksporta deklarācija” ir darbība, ar kuru persona noteiktā veidā un kārtībā pauž vēlmi izvest ārpussavienības preces, izņemot tās, uz kurām attiecas brīvās zonas procedūra vai kuras atrodas pagaidu uzglabāšanā, no Savienības muitas teritorijas;
- (46) “reeksporta paziņojums” ir darbība, ar kuru persona noteiktā veidā un kārtībā pauž vēlmi izvest ārpussavienības preces, uz kurām attiecas brīvās zonas procedūra vai kuras atrodas pagaidu uzglabāšanā, no Savienības muitas teritorijas;
- (47) “no trešām valstīm importētu preču tālpārdošana” ir no trešām teritorijām vai trešām valstīm importētu preču tālpārdošana, kas definēta Direktīvas 2006/112/EK 14. panta 4. punkta 2) apakšpunktā;
- (48) “ražotājs” ir:
- (a) produkta ražotājs, kurš atbilst citiem tiesību aktiem, kas piemērojami minētajam produktam, vai
 - (b) ražotājs attiecībā uz lauksaimniecības produktiem, kas definēti LESD 38. panta 1. punktā, vai uz izejvielām, vai
 - (c) ja nav ne a) punktā minētā ražotāja, ne b) punktā minētā ražotāja, tad – fiziskā vai juridiskā persona vai personu apvienība, kura ir ražojusi produktu vai likusi to ražot, un kura tirgo minēto produktu ar konkrētās personas vārdu vai preču zīmi;
- (49) “produkta piegādātājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona vai personu apvienība piegādes ķēdē, kura ražo produktu pilnībā vai daļēji vai nu kā ražotājs, vai jebkādā citā statusā;
- (50) “pagaidu uzglabāšana” ir situācija, kad ārpussavienības preces īslaicīgi uzglabā muitas uzraudzībā no brīža, kad pārvadātājs paziņo par to ierašanos muitas teritorijā, līdz brīdim, kad tām piemēro muitas procedūru;
- (51) “pārstrādes produkti” ir preces, kam piemērota pārstrādes procedūra un kam ir veiktas pārstrādes darbības;

- (52) “pārstrādes darbības” ir jebkura no šādām darbībām:
- (a) darbības ar precēm, kuras ietver to uzstādīšanu, montāžu vai piestiprināšanu citām precēm;
 - (b) preču pārstrāde;
 - (c) preču iznīcināšana;
 - (d) preču labošana, arī to atjaunošana un sakārtošana;
 - (e) tādu preču izmantošana, kuru nav pārstrādes produkts, bet kuras vajadzīgas šādu produktu ražošanai vai atvieglo to, pat ja tās šajā procesā tiek pilnībā vai daļēji izlietas (ražošanas piederumi);
- (53) “tranzīta procedūras izmantotājs” ir persona, kas iesniedz tranzīta deklarāciju vai sniedz informāciju, kura ir nepieciešama, lai precēm piemērotu minēto procedūru, vai persona, kā uzdevumā tiek iesniegta minētā deklarācija vai sniegta minētā informācija;
- (54) “ieguves norma” ir pārstrādes produktu daudzums vai procentuāla daļa, ko iegūst, pārstrādājot konkrētu daudzumu preču, kurām piemēro pārstrādes procedūru;
- (55) “trešā valsts” ir valsts vai teritorija ārpus Savienības muitas teritorijas;
- (56) “vienkāršots tarifa režīms tālpārdošanai” ir Regulas (EEK) Nr. 2658/87 1. panta 4. un 5. punktā, kā arī I pielikuma pirmās daļas II sadaļas G iedaļā paredzētais vienkāršotais tarifa režīms tālpārdošanai;
- (57) “muitas parāds” ir personas pienākums samaksāt tāda ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, ko piemēro konkrētām precēm saskaņā ar spēkā esošiem tiesību aktiem muitas jomā;
- (58) “parādnieks” ir jebkura persona, kas ir atbildīga par muitas parādu;
- (59) “ievedmuitas nodoklis” ir muitas nodoklis, kas jāmaksā, preces importējot;
- (60) “izvedmuitas nodoklis” ir muitas nodoklis, kas jāmaksā, preces eksportējot;
- (61) “atmaksāšana” ir samaksātā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas atlīdzināšana;
- (62) “atlaišana” nozīmē, ka tiek atcelts pienākums maksāt ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas nav samaksāta;
- (63) “pirkšanas starpniecības nauda” nozīmē maksu, ko importētājs maksā savam pārstāvim par pārstāvēšanu novērtējamo preču iepirkšanā.
- (64) “krīze” ir notikums vai situācija, kas pēkšņi apdraud iedzīvotāju, uzņēmēju un muitas dienestu personāla drošumu, drošību, veselību un dzīvību un prasa tūlītējus pasākumus attiecībā uz preču ievēšanu, izvešanu vai tranzītu.

3. nodaļa

Lēmumi, kas saistīti ar tiesību aktu muitas jomā piemērošanu

1. IEDAĻA

VISPĀRĪGI PRINCIPI

6. pants

Pēc pieteikuma saņemšanas pieņemtie lēmumi

1. Ja kāda persona iesniedz pieteikumu tāda lēmuma saņemšanai, kas saistīts ar tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, minētā persona sniedz visu informāciju, ko kompetentie muitas dienesti pieprasa, lai tie varētu pieņemt attiecīgu lēmumu.

Iesniegt pieteikumu lēmuma saņemšanai var arī vairākas personas, un to var pieņemt attiecībā uz vairākām personām, saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti tiesību aktos muitas jomā.

Ja nav paredzēts citādi, kompetentais muitas dienests ir dienests pieteikuma iesniedzēja iedibināšanas vietā.

2. Muitas dienesti nekavējoties un vēlākais 30 kalendāro dienu laikā no brīža, kad saņemts pieteikums lēmuma saņemšanai, pārbauda, vai ir izpildīti visi šā pieteikuma pieņemšanas nosacījumi.

Ja muitas dienesti secina, ka pieteikumā ir visa informācija, kas ir vajadzīga, lai pieņemtu lēmumu, tie pieteikuma iesniedzējam pirmajā daļā minētajā termiņā paziņo, ka pieteikums ir pieņemts.

Ja muitas dienesti konstatē, ka pieteikumā nav norādīta visa vajadzīgā informācija, tie lūdz, lai pieteikuma iesniedzējs pieņemamā termiņā, vēlākais 30 kalendāro dienu laikā, iesniedz attiecīgo papildu informāciju. Pat tad, ja muitas dienesti pieteikuma iesniedzējam ir pieprasījuši papildu informāciju, tie lemj, vai pieteikums ir pilnīgs un var tikt pieņemts vai arī tas ir nepilnīgs, un to noraida laikposmā, kas nepārsniedz 60 kalendārās dienas no pirmā pieteikuma iesniegšanas dienas. Ja muitas dienesti minētajā laikposmā skaidri neinformē pieteikuma iesniedzēju par to, vai pieteikums ir pieņemts, beidzoties 60 kalendāro dienu laikposmam, pieteikumu uzskata par pieņemtu.

3. Ja vien nav paredzēts citādi, kompetentais muitas dienests pieņem 1. punktā minēto lēmumu ne vēlāk kā 120 kalendāro dienu laikā no pieteikuma pieņemšanas dienas un nekavējoties par to paziņo pieteikuma iesniedzējam.

Ja muitas dienesti nespēj ievērot termiņu lēmumu pieņemšanai, tie pirms šā termiņa beigām par to paziņo pieteikuma iesniedzējam, izklāstot iemeslus un norādot papildu termiņu, kuru tie uzskata par vajadzīgu lēmuma pieņemšanai. Ja vien nav paredzēts citādi, šāds papildu termiņš nepārsniedz 30 kalendārās dienas.

Neskarot otro daļu, muitas dienesti var pagarināt lēmuma pieņemšanas termiņu, kas noteikts tiesību aktos muitas jomā, ja pieteikuma iesniedzējs lūdz pagarinājumu, lai veiktu pielāgojumus, kas nepieciešami to nosacījumu un kritēriju izpildes nodrošināšanai, kas prasīti lēmuma pieņemšanai. Šos pielāgojumus un papildu termiņu, kas nepieciešams to veikšanai, paziņo muitas dienestiem, kuri lemj par termiņa pagarināšanu.

Ja muitas dienesti nepieņem lēmumu termiņos, kas noteikti pirmajā, otrajā un trešajā daļā, tad pieteikuma iesniedzējs var uzskatīt, ka pieprasījums ir noraidīts, un var pārsūdzēt šādu negatīvu lēmumu. Pieteikuma iesniedzējs var arī informēt ES Muitas dienestu, ka muitas dienesti nav pieņēmuši lēmumu attiecīgajos termiņos.

4. Ja vien lēmumā vai tiesību aktos muitas jomā nav noteikts citādi, lēmums stājas spēkā dienā, kad pieteikuma iesniedzējs to saņem vai kad tiek uzskatīts, ka viņš to ir saņēmis. Izņemot 17. panta [2. punktā](#) paredzētos gadījumus, pieņemto lēmumu izpildi muitas dienesti nodrošina no minētās dienas.
5. Ja vien tiesību aktos muitas jomā nav paredzēts citādi, lēmums ir spēkā bez termiņa ierobežojumiem.
6. Pirms tāda lēmuma pieņemšanas, kas nelabvēlīgi ietekmētu pieteikuma iesniedzēju, muitas dienesti pieteikuma iesniedzējam dara zināmu pamatojumu, kādēļ tie ir paredzējuši pieņemt šo lēmumu, kā arī dod viņam iespēju noteiktā laikposmā no dienas, kurā viņš saņēmis minēto paziņojumu vai kad tiek uzskatīts, ka viņš to ir saņēmis, izteikt viedokli ("tiesības tikt uzklautam"). Pēc šā laikposma beigām pieteikuma iesniedzējam piemērotā veidā paziņo par lēmumu.

Pirmo daļu nepiemēro nevienā no šādiem gadījumiem:

- (a) ja tas skar lēmumu par saistošo izziņu, kas minēts 13. panta [1. punktā](#);
 - (b) gadījumā, kad liegts izmantot tarifu kvotu, ja ir sasniegts norādītais tarifu kvotas apjoms, kas minēts 145. panta 4. punkta [pirmajā](#) daļā;
 - (c) ja tas nepieciešams saistībā ar tā apdraudējuma būtību vai pakāpi, kas skar Savienības un tās iedzīvotāju drošību un drošumu, cilvēku, dzīvnieku vai augu veselību, vidi vai patērētājus;
 - (d) ja ar lēmumu tiecas nodrošināt cita lēmuma īstenošanu, attiecībā uz kuru pieteikuma iesniedzējam ir dota iespēja izteikt viedokli, neskarot attiecīgās dalībvalsts tiesību aktus;
 - (e) ja tas kaitētu izmeklēšanām, kuras sāktas krāpšanas apkarošanas nolūkā;
 - (f) citos īpašos gadījumos.
7. Lēmumā, kas nelabvēlīgi ietekmē pieteikuma iesniedzēju, sniedz tā pamatojumu un norāda uz pārsūdzības tiesībām, kas paredzētas [16. pantā](#).
 8. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261. pantu](#), lai papildinātu šo regulu, nosakot:

- (a) izņēmumus attiecībā uz kompetentās muitas iestādes noteikšanu, kas minēta šā panta 1. punkta trešajā daļā;
- (b) nosacījumus šā panta 2. punktā minētā pieteikuma pieņemšanai;
- (c) gadījumus, kad termiņš konkrēta lēmuma pieņemšanai, tostarp minētā termiņa iespējamais pagarinājums, atšķiras no šā panta 3. punktā minētajiem termiņiem;
- (d) gadījumus, kas minēti šā panta 4. punktā, kad lēmums stājas spēkā dienā, kas nav diena, kad pieteikuma iesniedzējs to saņem, vai kura tiek uzskatīta par dienu, kad viņš to ir saņēmis;
- (e) gadījumus, kas minēti šā panta 5. punktā, kad lēmums nav spēkā bez termiņa ierobežojumiem;
- (f) ilgumu laikposmam, kas minēts šā panta 6. punkta pirmajā daļā;
- (g) īpašos gadījumus, kas minēti šā panta 6. punkta otrās daļas f) apakšpunktā.

9. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus attiecībā uz:

- (a) pieteikuma lēmuma saņemšanai iesniegšanu un pieņemšanu, kas minēta 1. un 2. punktā;
- (b) lēmuma pieņemšanu, kas minēta šajā pantā, tostarp vajadzības gadījumā attiecībā uz tiesībām tikt uzklautam un apspriedēm ar citām attiecīgajām dalībvalstīm.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

7. pants

Pēc pieteikuma saņemšanas pieņemto lēmumu pārvaldība

1. Lēmuma turētājs pilda no minētā lēmuma izrietošos pienākumus.
2. Lēmuma turētājs pastāvīgi pārrauga nosacījumu un kritēriju izpildi, kā arī to pienākumu izpildi, ko nosaka lēmumi, un attiecīgā gadījumā ievieš iekšējo kontroli, ar kuras palīdzību ir iespējams novērst, konstatēt un labot nelikumīgus vai neatbilstīgus darījumus.
3. Lēmuma turētājs nekavējoties informē muitas dienestus par jebkādiem apstākļiem, kas radušies pēc lēmuma pieņemšanas un kas var ietekmēt minētā lēmuma turpmāko derīgumu vai saturu.
4. Muitas dienesti regulāri pārrauga, vai lēmuma turētājs joprojām atbilst attiecīgajiem kritērijiem un pilda attiecīgos pienākumus, jo īpaši lēmuma turētāja spēju izvairīties no kļūdām, reaģēt uz tām un tās novērst, izmantojot atbilstošu iekšējo kontroli. Pamatojoties uz pārraudzības darbu muita attiecīgā gadījumā novērtē lēmuma turētāja riska profilu. Ja lēmuma turētājs ir bijis iedibināts Savienības muitas

teritorijā mazāk nekā 3 gadus, muitas dienesti veic tā ciešu pārraudzību pirmajā gadā pēc lēmuma pieņemšanas.

5. Muitas dienesti paziņo ES Muitas dienestam lēmumus, kas pieņemti pēc pieteikuma saņemšanas, un visas pārraudzības darbības, ko tie veic saskaņā ar 4. punktu. ES Muitas dienests šo informāciju ņem vērā riska pārvaldības vajadzībām.
6. Līdz dienai, kas noteikta 265. panta 3. punktā, muitas dienesti savus lēmumus reģistrē esošajās elektroniskajās informācijas apmaiņas sistēmās, ko izstrādājušas dalībvalstis un Komisija. Minētajās sistēmās piekļuve šiem lēmumiem un to pamatā esošajai informācijai ir dalībvalstīm un Komisijai.
7. Neskarot citās jomās paredzētus noteikumus, kuros precizēts, kādos gadījumos lēmumi nav spēkā vai zaudē spēku, muitas dienesti, kas ir pieņēmuši lēmumu, jebkurā brīdī var to anulēt, atcelt vai grozīt, ja tas neatbilst tiesību aktiem muitas jomā. Muitas dienesti informē ES Muitas dienestu par šādu muitas lēmumu anulēšanu, atcelšanu un grozīšanu.
8. Konkrētos gadījumos muitas dienesti:
 - (a) atkārtoti novērtē lēmumu;
 - (b) aptur lēmumu, kurš nav jāanulē, jāatceļ vai jāgroza.
9. Muitas dienests, kura kompetencē ir pieņemt lēmumu, to nevis anulē, atceļ vai groza, bet aptur, ja:
 - (a) šis muitas dienests uzskata, ka varētu būt pietiekami iemesli šā lēmuma anulēšanai, atcelšanai vai grozīšanai, bet tam vēl nav visu vajadzīgo elementu, lai lemtu par anulēšanu, atcelšanu vai grozīšanu;
 - (b) šis muitas dienests uzskata, ka nav izpildīti lēmuma pieņemšanas nosacījumi vai ka lēmuma turētājs nepilda pienākumus, kas paredzēti minētajā lēmumā, un ir lietderīgi atvēlēt laiku lēmuma turētājam veikt pasākumus, lai nodrošinātu nosacījumu vai pienākumu izpildi;
 - (c) lēmuma turētājs pieprasa šādu apturēšanu, jo īslaicīgi nespēj izpildīt nosacījumus, kas saistīti ar lēmumu, vai pildīt pienākumus, kas paredzēti šajā lēmumā.

Gadījumos, kas minēti 1. punkta b) un c) apakšpunktā, lēmuma turētājs paziņo muitas dienestam, kura kompetencē ir pieņemt lēmumu, par pasākumiem, ko minētā persona veiks, lai nodrošinātu visu nosacījumu vai pienākumu izpildi, kā arī minēto pasākumu veikšanai vajadzīgo laikposmu.
10. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
 - (a) sīki izstrādātus noteikumus šā panta 2. līdz 4. punktā minētā lēmuma pārraudzībai;

- (b) konkrētus gadījumus un noteikumus lēmumu atkārtotai novērtēšanai, kas minēta šā panta 8. punktā.

8. pants

Lēmumu spēkā esība visā Savienībā

Izņemot tādus lēmumus, kuros paredzēts, ka to spēkā esība attiecas tikai uz vienu vai vairākām dalībvalstīm, lēmumi, kas saistīti ar tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, ir spēkā visā Savienības muitas teritorijā.

9. pants

Labvēlīgu lēmumu anulēšana

1. Muitas dienesti anulē lēmuma turētājam adresētu labvēlīgu lēmumu, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:
 - (a) lēmums pieņemts, pamatojoties uz nepatiesu vai nepilnīgu informāciju;
 - (b) lēmuma turētājs zināja vai viņam būtu bijis jāzina, ka informācija ir nepatiesa vai nepilnīga;
 - (c) ja informācija būtu bijusi patiesa vai pilnīga, lēmums būtu bijis citāds.
2. Lēmuma turētājam paziņo par lēmuma anulēšanu.
3. Anulētais lēmums nav spēkā no dienas, kad tas sākotnēji bija stājies spēkā, ja vien lēmumā saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā nav norādīts citādi.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē noteikumus labvēlīgu lēmumu anulēšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

10. pants

Labvēlīgu lēmumu atcelšana un grozīšana

1. Labvēlīgu lēmumu atceļ vai groza, ja gadījumos, kas nav minēti [9. pantā](#):
 - (a) nav bijuši izpildīti vai vairs netiek izpildīti viens vai vairāki no minētā lēmuma pieņemšanas nosacījumiem vai
 - (b) pēc lēmuma turētāja pieteikuma.
2. Ja nav paredzēts citādi, labvēlīgu lēmumu, kas adresēts vairākām personām, var atcelt vienīgi attiecībā uz personu, kas nepilda kādu no pienākumiem, kuru tai uzliek minētais lēmums.
3. Lēmuma turētājam paziņo par lēmuma atcelšanu vai grozīšanu.

4. Attiecībā uz lēmuma atcelšanu vai grozīšanu piemēro 6. panta [4.](#) punktu.

Tomēr izņēmuma gadījumos, ja to prasa lēmuma turētāja likumīgās intereses, muitas dienesti līdz vienam gadam var atlikt termiņu, kad stājas spēkā lēmuma atcelšana vai grozījumi. Minēto termiņu norāda attiecīgajā atcelšanas vai grozīšanas lēmumā.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
 - (a) Šā panta 2. punktā minētos gadījumus, kuros labvēlīgu lēmumu, kas adresēts vairākām personām, var atcelt arī attiecībā uz personām, kas nav personas, kuras nepilda kādu no pienākumiem, ko uzliek minētais lēmums;
 - (b) izņēmuma gadījumus, kuros muitas dienesti saskaņā ar 4. punkta otro daļu var atlikt termiņu, kad stājas spēkā lēmuma atcelšana vai tā grozījumi.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus labvēlīgu lēmumu atcelšanai vai grozīšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [262.](#) panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

11. pants

Bez iepriekšēja pieteikuma pieņemti lēmumi

Izņemot gadījumus, kad muitas dienests darbojas kā tiesu iestāde, 6. panta [4.](#), [5.](#), [6.](#), [7.](#) punktu, 7. panta [7.](#) punktu un [8.](#), [9.](#) un [10.](#) pantu piemēro arī muitas dienestu lēmumiem, kas pieņemti bez attiecīgās personas iepriekšēja pieteikuma.

12. pants

Ierobežojumi attiecībā uz lēmumiem par precēm, kam piemērota muitas procedūra vai kas atrodas pagaidu uzglabāšanā

Izņemot gadījumus, kad ieinteresētā persona to lūdz, labvēlīga lēmuma atcelšana, grozīšana vai apturēšana neskar preces, kurām brīdī, kad atcelšana, grozīšana vai apturēšana stājas spēkā, ir jau piemērota un uz kurām vēl arvien attiecas muitas procedūra vai kuras atrodas pagaidu uzglabāšanā, pamatojoties uz atcelto, grozīto vai apturēto lēmumu.

2. IEDAĻA SAISTOŠA IZZIŅA

13. pants

Lēmumi par saistošu izziņu

1. Muitas dienesti pēc pieteikuma iesniegšanas pieņem lēmumus, kas attiecas uz saistošu izziņu par tarifu ("SIT lēmumi"), lēmumus, kas attiecas uz saistošu izziņu par izcelsmi ("SII lēmumi"), kā arī lēmumus, kas attiecas uz saistošu izziņu par vērtības noteikšanu ("SIV").

Šādu pieteikumu nepieņem nevienā no šādiem gadījumiem:

- (a) ja pieteikumu lēmuma saņēmējs ir iesniedzis vai jau bija iesniedzis vai pieteikums ir iesniegts vai bija iesniegts tā uzdevumā tajā pašā vai citā muitas iestādē:
 - i) SIT lēmumiem – attiecībā uz tām pašām precēm;
 - ii) SII lēmumiem – attiecībā uz tām pašām precēm un tādiem pašiem apstākļiem, kas nosaka izcelsmes iegūšanu;
 - iii) SIV lēmumiem – attiecībā uz precēm tādos pašos apstākļos, kas nosaka muitas vērtību;
 - (b) ja pieteikums neattiecas ne uz kādu paredzētu lēmuma par saistošo izziņu izmantošanu, ne arī uz kādu paredzētu muitas procedūras izmantošanu.
2. Vienīgi attiecībā uz tarifa klasifikāciju, preču izcelsmes noteikšanu vai preču muitas vērtības noteikšanu lēmumi par saistošu izziņu ir saistoši:
- (a) muitas dienestiem attiecībā uz lēmuma turētāju tikai attiecībā uz precēm, par kurām muitas formalitātes ir pabeigtas pēc dienas, kad lēmums stājas spēkā;
 - (b) lēmuma turētājam attiecībā uz muitas dienestiem tikai no dienas, kad minētā persona saņem paziņojumu par lēmumu vai kad tiek uzskatīts, ka tā to ir saņēmusi.
3. Lēmums par saistošu izziņu ir spēkā 3 gadus no dienas, kad tas stājas spēkā.
4. Lēmuma par saistošu izziņu piemērošanas vajadzībām saistībā ar konkrētu muitas procedūru lēmuma turētājs spēj pierādīt:
- (a) SIT lēmuma gadījumā – ka konkrētās preces visādā ziņā atbilst lēmumā aprakstītajām precēm;
 - (b) SII lēmuma gadījumā – ka attiecīgās preces un apstākļi, kas nosaka izcelsmes iegūšanu, visādā ziņā atbilst lēmumā aprakstītajām precēm un apstākļiem;
 - (c) SIV lēmuma gadījumā – ka apstākļi, kas nosaka konkrēto preču muitas vērtību, visādā ziņā atbilst lēmumā aprakstītajiem apstākļiem.

14. pants

Lēmumu par saistošu izziņu pārvaldība

1. SIT lēmums zaudē spēku pirms 13. panta [3. punktā](#) minētā laikposma beigām, ja tas vairs neatbilst tiesību aktiem, jebkā turpmāk norādītā rezultātā:
 - (a) pieņemts grozījums nomenklatūrās, kas minētas 145. panta 2. punkta [a\)](#) un b) apakšpunktā;
 - (b) pieņemti pasākumi, kas minēti 146. panta [4.](#) punktā.

Šādos gadījumos SIT lēmums zaudē spēku no minētā grozījuma vai pasākumu piemērošanas dienas.

2. SII lēmums zaudē spēku pirms 13. panta [3.](#) punktā minētā laikposma beigām ikvienā no šādiem gadījumiem:
 - (a) ja Savienība pieņem juridiski saistošu aktu vai noslēdz nolīgumu, ko piemēro Savienībā, un SII lēmums vairs neatbilst tajā paredzētajiem noteikumiem – no minētā akta vai nolīguma piemērošanas dienas;
 - (b) ja SII lēmums vairs nav saderīgs ar Nolīgumu par izcelsmes noteikumiem, kas izveidots Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO), vai ar atzinumiem, informāciju, paskaidrojumiem vai tamlīdzīgiem aktiem par preču izcelsmes noteikšanu, kurus pieņem, lai nodrošinātu vienotu minētā nolīguma interpretāciju vai piemērošanu – no to publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
3. SIV lēmums zaudē spēku pirms 13. panta [3.](#) punktā minētā laikposma beigām jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - (a) ja pēc juridiski saistoša Savienības akta pieņemšanas SIV lēmums no minētā akta piemērošanas dienas neatbilst minētajam aktam;
 - (b) ja SIV lēmums vairs nav saderīgs ar Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII pantu vai 1994. gada Nolīgumu par Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta īstenošanu (PTO Nolīgums par muitas vērtības noteikšanu), vai ar lēmumiem, ko minētā nolīguma interpretācijai pieņēmusi Muitas vērtības noteikšanas komiteja, – sākot no publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
4. Lēmumi par saistošu izziņu nezaudē spēku ar atpakaļejošu spēku.
5. Atkāpjoties no 7. panta [7.](#) punkta un [9.](#) panta, muitas dienesti lēmumus par saistošu izziņu anulē tikai tad, ja to pamatā ir nepareiza vai nepilnīga informācija, ko snieguši pieteikuma iesniedzēji.
6. Muitas dienesti atceļ lēmumus par saistošu izziņu saskaņā ar 7. panta [7.](#) punktu un [10.](#) pantu. Tomēr šādus lēmumus neatceļ pēc lēmuma turētāja pieteikuma.
7. Lēmumus par saistošu izziņu nevar grozīt.
8. Muitas dienesti atceļ SIT lēmumus, ja tie vairs neatbilst kādas 145. panta 2. punkta [a\)](#) un [b\)](#) apakšpunktā minētās nomenklatūras interpretācijai, un neatbilstība izriet no jebkā, kas minēts turpmāk:
 - (a) skaidrojumiem, kas minēti Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā, – no šo skaidrojumu publicēšanas dienas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;
 - (b) Eiropas Savienības Tiesas sprieduma – no dienas, kad sprieduma rezolutīvā daļa tiek publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*;

- (c) klasifikācijas lēmumiem, klasifikācijas atzinumiem vai grozījumiem Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētās sistēmas nomenklatūras skaidrojumos, ko pieņēmusi organizācija, kura izveidota ar Briselē 1950. gada 15. decembrī parakstīto Muitas sadarbības padomes izveides konvenciju, – no dienas, kad *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā tiek publicēts attiecīgs Komisijas paziņojums.
9. SII un SIV lēmumus atceļ, ja tie vairs neatbilst Eiropas Savienības Tiesas spriedumam – no dienas, kad sprieduma rezolutīvā daļa tiek publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
10. Ja lēmums par saistošu izziņu zaudē spēku saskaņā ar 1. punkta b) apakšpunktu vai 2. vai 3. punktu vai ja tas atcelts saskaņā ar 6., 8. vai 9. punktu, tad šādu lēmumu vēl joprojām var izmantot attiecībā uz saistošiem līgumiem, kuri noslēgti, pamatojoties uz minēto lēmumu, vēl pirms tas zaudējis spēku vai ir atcelts. Minēto pagarināto izmantojumu nepiemēro, ja SII lēmums ir pieņemts par precēm, kuras paredzēts eksportēt.
- Pirmajā daļā minētais pagarinātais izmantojums nepārsniedz 6 mēnešus no dienas, kurā attiecīgais lēmums par saistošu izziņu zaudējis spēku vai kurā tas atcelts. Tomēr ar 146. panta 4. punktā vai 151. pantā minētu pasākumu vai 158. pantā minētu pasākumu var izslēgt minēto pagarināto izmantojumu vai paredzēt īsāku laikposmu. Attiecībā uz precēm, par kurām muitas formalitāšu izpildes laikā ir iesniegts importa vai eksporta sertifikāts, 6 mēnešu laikposmu aizstāj ar sertifikāta derīguma termiņu.
- Lai lēmumu par saistošo izziņu varētu izmantot pagarināti, minētā lēmuma turētājs 30 dienās no dienas, kurā tas zaudējis spēku vai kurā tas atcelts, iesniedz pieteikumu muitas dienestam, kas pieņēmis attiecīgo lēmumu, norādot daudzumus, attiecībā uz kuriem lūdz piemērot pagarinātā izmantojuma laikposmu, un dalībvalsti vai dalībvalstis, kurās preces pagarinātā izmantojuma laikposmā tiks muitotas. Minētais muitas dienests pieņem lēmumu par pagarināto izmantojumu un nekavējoties un vēlākais 30 dienās no dienas, kurā tas ir saņēmis visu informāciju, kas ir vajadzīga, lai tas spētu pieņemt šādu lēmumu, informē lēmuma turētāju.
11. Komisija paziņo muitas dienestiem, ja:
- (a) ir apturēta lēmumu par saistošo izziņu pieņemšana attiecībā uz precēm, kam nav nodrošināta pareiza un vienota tarifa klasifikācija, izcelsmes noteikšana vai muitas vērtības noteikšana, vai
- (b) šā punkta a) apakšpunktā minētā apturēšana ir pārtraukta.
12. Komisija var pieņemt lēmumus, ar ko lūdz dalībvalstīm atcelt SIT, SII un SIV lēmumus, lai nodrošinātu pareizu un vienotu tarifa klasifikāciju, preču izcelsmes noteikšanu vai muitas vērtības noteikšanu. Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Komisija SIT, SII vai BVI lēmuma turētājam paziņo iemeslus, uz kuru pamata tā plāno pieņemt konkrēto lēmumu, un dod tam iespēju paust viedokli noteiktā laikposmā no dienas, kad minētā persona ir saņēmusi minēto paziņojumu vai tiek uzskatīts, ka tā to ir saņēmusi.
13. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot noteikumus šā panta 12. punktā minēto lēmumu

pieņemšanai, jo īpaši attiecībā uz to iemeslu paziņošanu attiecīgajām personām, uz kuriem Komisija plāno balstīt savu lēmumu, un termiņu, kurā minētās personas var paust viedokli.

14. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem procedūras noteikumus:
- (a) par lēmuma par saistošu izziņu izmantošanu pēc tam, kad tas zaudējis spēku vai ir atcelts saskaņā ar 10. punktu;
 - (b) par Komisijas paziņojumiem muitas dienestiem saskaņā ar 11. punkta a) un b) apakšpunktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

15. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem lēmumus, ar ko dalībvalstīm lūdz atcelt 12. punktā minētos lēmumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

3. IEDAĻA PĀRSŪDZĪBA

15. pants

Tiesu iestāžu lēmumi

Šīs regulas [16.](#) un [17.](#) pants neattiecas uz pārsūdzībām, kas ir iesniegtas, lai anulētu, atceltu vai grozītu ar tiesību aktu muitas jomā piemērošanu saistītu lēmumu, kuru pieņēmušas tiesu iestādes vai muitas dienesti, darbotamies kā tiesu iestādes.

16. pants

Pārsūdzības tiesības

1. Ikvienai personai, kuru tieši un individuāli skar muitas dienestu lēmums, kas saistīts ar tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, ir tiesības šo lēmumu pārsūdzēt.

Pārsūdzības tiesības ir arī ikvienai personai, kura muitas dienestiem ir iesniegusi pieteikumu lēmuma saņemšanai un pēc minētā pieteikuma iesniegšanas nav to saņēmusi 6. panta [3.](#) punktā noteiktajā termiņā.

2. Pārsūdzības tiesības var izmantot vismaz divos posmos:
- (a) sākotnēji – muitas dienestos, tiesu iestādē vai citā struktūrā, ko dalībvalstis ir izraudzījušas šim nolūkam;
 - (b) pēc tam – augstākā neatkarīgā struktūrā, kas var būt tiesu iestāde vai līdzvērtīga specializēta struktūra, saskaņā ar dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem.

3. Pārsūdzību iesniedz tajā dalībvalstī, kurā lēmums ir pieņemts vai pieprasīts.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka pārsūdzības procedūra sekmē muitas dienestu pieņemtu lēmumu ātru apstiprināšanu vai labošanu.

17. pants

Izpildes apturēšana

1. Pārsūdzības iesniegšana neaptur apstrīdamā lēmuma izpildi.
2. Muitas dienesti tomēr pilnībā vai daļēji aptur šāda lēmuma izpildi, ja tiem ir pietiekams pamats uzskatīt, ka apstrīdamais lēmums neatbilst tiesību aktiem muitas jomā vai ka attiecīgajai personai var tikt nodarīts nelabojams kaitējums.
3. Šā panta 2. punktā minētajos gadījumos, ja apstrīdamā lēmuma darbības rezultātā ir maksājams ievadmuitas vai izvedmuitas nodoklis, minētā lēmuma izpildi aptur tikai tad, ja ir iesniegts galvojums, ja vien, pamatojoties uz dokumentētu novērtējumu, nav konstatēts, ka šāds galvojums varētu izraisīt parādniekam nopietnus ekonomiskus sarežģījumus.

4. IEDAĻA

MAKSĀJUMI UN IZMAKSAS

18. pants

Maksājumu un izmaksu aizliegums

1. Muitas dienesti neuzliek maksājumus par muitas kontroles veikšanu vai jebkādu citu tiesību aktu muitas jomā piemērošanu savu kompetento muitas iestāžu oficiālajā darba laikā.
2. Muitas dienesti var uzlikt maksājumus vai atgūt izmaksas, ja tiek sniegti īpaši pakalpojumi, jo īpaši šādi:
 - (a) muitas personāla ierašanās pēc pieprasījuma ārpus oficiālā darba laika vai telpās, kas nav muitas telpas;
 - (b) preču analīze vai eksperta ziņojums un pasta izdevumi par preču nosūtīšanu atpakaļ pieteikuma iesniedzējam, jo īpaši attiecībā uz lēmumiem, ko pieņem saskaņā ar [13.](#) pantu, vai uz informācijas sniegšanu saskaņā ar [39.](#) pantu;
 - (c) preču pārbaude vai paraugu ņemšana pārbaudes nolūkā vai preču iznīcināšana, ja rodas izmaksas, kas nav saistītas ar muitas personāla iesaistīšanu;
 - (d) ārkārtas kontroles pasākumi, ja tie ir vajadzīgi sakarā ar preču veidu vai iespējamu risku.

II sadaļa PERSONU PIENĀKUMI UN TIESĪBAS ATTIECĪBĀ UZ TIESĪBU AKTIEM MUITAS JOMĀ

1. nodaļa Reģistrācija

19. pants

Reģistrācija

1. Lai iegūtu uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas (*EORI*) numuru, uzņēmēji, kas ir iedibināti Savienības muitas teritorijā, reģistrējas muitas dienestos, kas ir atbildīgi par vietu, kurā šie uzņēmēji ir iedibināti. Ja iespējams, minētā reģistrācija ietver arī uzņēmēja elektronisko identifikāciju dalībvalsts elektroniskās identifikācijas shēmā, kas minēta Regulā (ES) Nr. 910/2014.
2. Reģistrētie uzņēmēji informē muitas dienestus par visām izmaiņām to reģistrācijas datos, jo īpaši, ja mainās to iedibināšanas vieta.
3. Konkrētos gadījumos uzņēmēji, kas nav iedibināti Savienības muitas teritorijā, reģistrējas muitas dienestos, kas ir atbildīgi par vietu, kurā šie uzņēmēji pirmo reizi iesniedz deklarāciju vai pieteikumu lēmuma saņemšanai.
4. Personām, kas nav uzņēmēji, neprasa reģistrēties muitas dienestos, ja vien nav norādīts citādi.

Ja pirmajā daļā minētajām personām prasa reģistrēties, piemēro šādus nosacījumus:

- (a) ja šīs personas ir iedibinātas Savienības muitas teritorijā, tās reģistrējas muitas dienestos, kas ir atbildīgas par vietu, kurā tās ir iedibinātas;
 - (b) ja šīs personas nav iedibinātas Savienības muitas teritorijā, tās reģistrējas muitas dienestos, kas ir atbildīgi par vietu, kurā tās pirmo reizi iesniedz deklarāciju vai pieteikumu lēmuma saņemšanai.
5. Konkrētos gadījumos muitas dienesti reģistrāciju atzīst par nederīgu.
 6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
 - (a) datu minimuma prasības attiecībā uz 1. punktā minēto reģistrāciju;
 - (b) konkrētos gadījumus, kas minēti 3. punktā.
 - (c) gadījumus, kas minēti 4. punkta pirmajā daļā, kad personām, kas nav uzņēmēji, prasa reģistrēties muitas dienestos;

- (d) konkrētos gadījumus, kas minēti 5. punktā, kad muitas dienesti reģistrāciju atzīst par nederīgu;
 - (e) par reģistrāciju atbildīgo muitas dienestu.
7. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē muitas dienestu, kas ir atbildīgs par 1. punktā minēto reģistrāciju. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

2. nodaļa

Importētājs un domājamais importētājs

20. pants

Importētāji

1. Importētājs pilda šādus pienākumus:
 - (a) sniedz, glabā un dara pieejamu muitas dienestiem visu informāciju, kas nepieciešama attiecībā uz preču uzglabāšanu vai muitas procedūru, kuru precēm piemēro saskaņā ar [88.](#), [118.](#), [132.](#), un [135.](#) pantu, vai izvešanas pārstrādei procedūras noslēgšanai, tiklīdz minētā informācija ir pieejama un jebkurā gadījumā pirms preču izlaišanas;
 - (b) nodrošina muitas nodokļu un citu piemērojamo maksājumu pareizu aprēķināšanu un samaksu;
 - (c) nodrošina, ka preces, ko ievē Savienības muitas teritorijā vai izved no tās, atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, un nodrošina, glabā un dara pieejamus attiecīgus reģistrus par šādu atbilstību;
 - (d) jebkādos citus importētāja pienākumus, kas noteikti tiesību aktos muitas jomā.
2. Importētājs ir iedibināts Savienības muitas teritorijā.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, prasību būt iedibinātam Savienības muitas teritorijā neizvirza šādiem importētājiem vai šādām personām:
 - (a) importētājam, kurš precēm piemēro tranzīta procedūru vai pagaidu ieviešanas procedūru;
 - (b) importētājam, kurš ievē preces, kuras paliek pagaidu uzglabāšanā;
 - (c) personām, kuras muitas procedūras precēm piemēro neregulāri, ar nosacījumu, ka muitas dienesti šo procedūru piemērošanu uzskata par pamatotu;
 - (d) personām, kas ir iedibinātas valstī, kuras teritorija atrodas blakus Savienības muitas teritorijai, un kas preces, uz kurām attiecas muitas deklarācija, uzrāda Savienības robežpunkta muitas iestādē, kas ir blakus šai valstij, ar noteikumu,

ka valsts, kurā šīs personas ir iedibinātas, piešķir savstarpējas priekšrocības personām, kas ir iedibinātas Savienības muitas teritorijā;

- (e) domājamais importētājs, kuru pārstāv netiešais pārstāvis, kas ir iedibināts Savienības muitas teritorijā.

21. pants

Domājamie importētāji

1. Atkāpjoties no 20. panta 1. punkta [a\)](#) apakšpunkta, domājamie importētāji informāciju par Savienības muitas teritorijā importējamo preču tālpārdošanu sniedz vai dara pieejamu vēlākais nākamajā dienā pēc maksājuma pieņemšanas dienas un jebkurā gadījumā pirms preču izlaišanas.
2. Neskarot informāciju, kas vajadzīga, lai preces laistu brīvā apgrozībā saskaņā ar 88. panta [3.](#) punkta [a\)](#) apakšpunktu, šā panta 1. punktā minētajā informācijā ietver vismaz Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011 63.c panta 2. punktā noteiktās prasības.
3. Ja preces, ko domājamais importētājs iepriekš importējis tālpārdošanā, tiek nosūtītas atpakaļ uz sākotnējā nosūtītāja adresi vai uz citu adresi ārpus Savienības muitas teritorijas, tad domājamais importētājs atzīst par nederīgu informāciju par minēto preču laišanu brīvā apgrozībā un sniedz vai dara pieejamu pierādījumu par preču izvešanu no Savienības muitas teritorijas.

3. nodaļa Eksportētājs

22. pants

Eksportētāji

1. Eksportētājs pilda šādus pienākumus:
 - (a) sniedz, glabā un dara pieejamu muitas dienestiem visu informāciju, kas nepieciešama attiecībā uz muitas procedūru, kuru precēm piemēro saskaņā ar [99.](#) un [140.](#) pantu, vai pagaidu ieviešanas procedūras noslēgšanai, tiklīdz minētā informācija ir pieejama un jebkurā gadījumā pirms preču izlaišanas;
 - (b) attiecīgā gadījumā nodrošina muitas nodokļu un jebkādu citu maksājumu pareizu aprēķināšanu un iekasēšanu;
 - (c) nodrošina, ka preces, ko ievie Savienības muitas teritorijā vai izved no tās, atbilst citiem attiecīgajiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, un nodrošina, glabā un dara pieejamus attiecīgus reģistrus par šādu atbilstību;
 - (d) jebkādos citus pienākumus, kas noteikti tiesību aktos muitas jomā.

2. Eksportētājs ir iedibināts Savienības muitas teritorijā.
3. Atkāpjoties no 2. punkta, prasību būt iedibinātam Savienības muitas teritorijā neizvirza šādiem eksportētājiem:
 - (a) eksportētājam, kurš precēm piemēro tranzītu, noslēdz pagaidu ieviešanas procedūru vai eksportē preces, kas atradušās pagaidu uzglabāšanā;
 - (b) personām, kuras muitas procedūras precēm piemēro neregulāri, ar nosacījumu, ka muitas dienesti to uzskata par pamatotu;
 - (c) personām, kas ir iedibinātas valstī, kuras teritorija atrodas blakus Savienības muitas teritorijai, un kas preces, uz kurām attiecas muitas deklarācija, uzrāda Savienības robežpunkta muitas iestādē, kas ir blakus šai valstij, ar noteikumu, ka valsts, kurā šīs personas ir iedibinātas, piešķir savstarpējas priekšrocības personām, kas ir iedibinātas Savienības muitas teritorijā.

4. nodaļa

Atzītais uzņēmējs (AEO) un uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs (Trust and Check EO, TCEO)

23. pants

Pieteikums un atļauja saņemt atzītā uzņēmēja statusu

1. Persona, kas Savienības muitas teritorijā ir vai nu rezidente, vai tur dibināta vai reģistrēta un atbilst [24.](#) pantā izklāstītajiem kritērijiem, var iesniegt pieteikumu tai piešķirt atzītā uzņēmēja statusu.

Muitas dienesti vajadzības gadījumā pēc apspriedēm ar citām iestādēm piešķir vienu vai abus no šādiem atļauju veidiem:

 - (a) atzītā uzņēmēja atļauja muitas vienkāršojumiem, kas ļauj atļaujas turētājam izmantot vienkāršojumus saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā, vai
 - (b) atzītā uzņēmēja atļauja drošībai un drošumam, kas atļaujas turētājam sniedz tiesības uz atvieglojumiem saistībā ar drošību un drošumu.
2. Abu veidu atļaujas, kas minētas 1. punkta otrā daļā, var turēt vienlaikus.
3. Šā panta 1. punktā minētās personas pilda pienākumus, kas noteikti 7. panta [2.](#) un [3.](#) punktā. Muitas dienesti pārrauga, vai uzņēmējs pastāvīgi atbilst atzītā uzņēmēja statusa kritērijiem un nosacījumiem saskaņā ar 7. panta 4. punktu.

Muitas dienesti vismaz reizi 3 gados veic atzītā uzņēmēja darbību un iekšējo reģistru padziļinātu pārraudzību.
4. Atzīta uzņēmēja statusu atzīst muitas dienesti visās dalībvalstīs, ievērojot šā panta 5. punktu un [24.](#) pantu.

5. Muitas dienesti ļauj šim atzītajam uzņēmējam izmantot šo vienkāršojumu, pamatojoties uz statusa atzīšanu un ar nosacījumu, ka ir izpildītas prasības, kas attiecībā uz konkrēto vienkāršojuma veidu ir noteiktas tiesību aktos muitas jomā. Muitas dienesti atkārtoti nepārbauda kritērijus, kas jau ir pārbaudīti, piešķirot statusu.
6. Šā panta 1. punktā minētajam atzītajam uzņēmējam atbilstīgi piešķirtās atļaujas veidam attiecībā uz muitas kontroli ir lielākas tiesības uz atvieglojumiem nekā citiem uzņēmējiem, tostarp uz to attiecina mazāku fizisko un dokumentu kontroli. Atzītā uzņēmēja statusu ņem vērā labvēlīgi muitas riska pārvaldības vajadzībām.
7. Muitas dienesti piešķir atzītā uzņēmēja statusa priekšrocības personām, kas ir iedibinātas trešās valstīs un kas atbilst nosacījumiem un pilda pienākumus, kuri noteikti minēto valstu attiecīgajos tiesību aktos, ja šādus nosacījumus un pienākumus Savienība atzīst par tādiem, kas ir līdzvērtīgi tiem, ko piemēro atzītiem uzņēmējiem, kuri ir iedibināti Savienības muitas teritorijā. Šādas priekšrocību piešķiršanas pamatā ir savstarpības princips, ja vien Savienība nav nolēmusi citādi, un to atbalsta starptautisks nolīgums, kurā piedalās Savienība, vai Savienības tiesību akti kopējās tirdzniecības politikas jomā.
8. Izveido kopīgu darbības nepārtrauktības mehānismu, lai reaģētu uz tirdzniecības plūsmu traucējumiem, ko rada drošības trauksmes līmeņa paaugstināšanās, robežu slēgšana un/vai dabas katastrofas, bīstamas ārkārtas situācijas vai citi lieli incidenti, ar noteikumu, ka muitas dienesti var pēc iespējas atvieglot un paātrināt ar atzītiem uzņēmējiem saistītas prioritāras kravas.
9. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
 - (a) to pārraudzības darbību veidu un biežumu, ko veic gan 1. punktā minētās personas, gan 3. punktā minētie muitas dienesti;
 - (b) šā panta 5. punktā minētos vienkāršojumus atzītajiem uzņēmējiem;
 - (c) 6. punktā minētos atvieglojumus;
10. Komisija ar īstenošanas aktiem precīzē procedūras noteikumus, kā notiek apspriedes par 1. punkta otrajā daļā minēto atzīto uzņēmēju statusa noteikšanu, tostarp atbildes sniegšanas termiņus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

24. pants

Atzītā uzņēmēja statusa piešķiršana

1. Atzītā uzņēmēja statusu piešķir, ievērojot šādus kritērijus:
 - (a) nav tiesību aktu muitas jomā un nodokļu noteikumu nopietnu vai atkārtotu pārkāpumu un nav smagu noziedzīgu nodarījumu; ņem vērā pārkāpumus un nodarījumus, kas ir saistīti ar saimniecisko darbību vai uzņēmējdarbību;

- (b) pieteikuma iesniedzējs ir demonstrējis augsta līmeņa kontroli pār savām darbībām un preču plūsmu, izmantojot komerciālu un, attiecīgos gadījumos, pārvaldījumu reģistru pārvaldības sistēmu, kas ļauj veikt pienācīgu muitas kontroli un iegūt pierādījumus par to, ka neatbilstība ir veiksmīgi novērsta; pieteikuma iesniedzējs nodrošina to, ka attiecīgajiem darbiniekiem ir doti norādījumi informēt muitas dienestus, ja tiek konstatētas grūtības panākt atbilstību, un izstrādā procedūras muitas dienestu informēšanai par šādām grūtībām;
 - (c) finansiāla maksātspēja, ko uzskata par pierādītu tad, ja pieteikuma iesniedzējam ir labs finansiālais stāvoklis, kas ir pietiekams, lai pildītu saistības, ņemot vērā attiecīgā uzņēmējdarbības veida specifiku;
 - (d) attiecībā uz 23. panta 1. punkta [a](#)) apakšpunktā minēto atļauju – praktiski kompetences vai profesionālās kvalifikācijas standarti, kas tieši saistīti ar veikto uzņēmējdarbību;
 - (e) attiecībā uz 23. panta 1. punkta [b](#)) apakšpunktā minēto atļauju – pienācīgi drošības, drošuma un atbilstības standarti, kas pielāgoti veiktajai uzņēmējdarbībai. Standartus uzskata par izpildītiem, ja pieteikuma iesniedzējs ir demonstrējis, ka veic pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu drošību un drošumu starptautiskajā piegādes ķēdē, tostarp tādās jomās kā fiziska integritāte un piekļuves kontrole, loģistikas procesi un darbības ar konkrētu veidu precēm, personāls un uzņēmējdarbības partneru identifikācija.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem kārtību, kādā piemēro 1. punktā minētos kritērijus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

25. pants

Uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusa piešķiršana

1. Importētājs vai eksportētājs, kas ir rezidents vai ir reģistrēts Savienības muitas teritorijā, atbilst 3. punktā izklāstītajiem kritērijiem un vismaz 3 gadus savā uzņēmējdarbībā ir regulāri veicis muitas operācijas, var pieteikties uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusam tās dalībvalsts muitas dienestā, kurā minētā persona ir iedibināta.
2. Muitas dienesti vajadzības gadījumā pēc apspriedēm ar citām iestādēm un pēc tam, kad tiem ir bijuši pieejami pieteikuma iesniedzēja attiecīgie dati par pēdējiem 3 gadiem, lai novērtētu atbilstību 3. punktā minētajiem kritērijiem, piešķir statusu.
3. Muitas dienesti uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusu piešķir personai, kas atbilst visiem šādiem kritērijiem:
 - (a) nav tiesību aktu muitas jomā un nodokļu noteikumu nopietnu vai atkārtotu pārkāpumu, un nav smagu noziedzīgu nodarījumu; pārkāpumi un nodarījumi, kas jāņem vērā, ir saistīti ar saimniecisko darbību vai uzņēmējdarbību;

- (b) pieteikuma iesniedzējs ir demonstrējis augsta līmeņa kontroli pār savām darbībām un preču plūsmu, izmantojot komerciālu un pārvadājumu reģistru pārvaldības sistēmu, kas ļauj veikt pienācīgu muitas kontroli un iegūt pierādījumus par to, ka neatbilstība ir veiksmīgi novērsta; pieteikuma iesniedzējs nodrošina to, lai attiecīgie darbinieki informētu muitas dienestus, ja tiek konstatētas neatbilstības, un izstrādātas procedūras muitas dienestu informēšanai par šādām neatbilstībām;
- (c) finansiāla maksātspēja, ko uzskata par pierādītu, ja pieteikuma iesniedzējam ir labs finansiālais stāvoklis, kas ir pietiekams, lai pildītu saistības, ņemot vērā attiecīgā uzņēmējdarbības veida specifiku. Konkrēti, pēdējo 3 gadu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas pieteikuma iesniedzējs ir izpildījis finansiālās saistības attiecībā uz tādu muitas nodokļu, visu pārējo nodokļu vai maksājumu samaksu, ko iekasē par preču importu vai eksportu vai kas ir saistīti ar preču importu vai eksportu, tostarp PVN un akcīzes nodokļa samaksu, un kas maksājami saistībā ar operācijām Savienības iekšienē;
- (d) praktiski kompetences vai profesionālās kvalifikācijas standarti, kas tieši saistīti ar veiktās uzņēmējdarbības veidu un apjomu, tostarp, lai attiecīgie darbinieki būtu saņēmuši norādījumus par to, kā strādāt ar muitas dienestiem ES muitas datu centrā;
- (e) pienācīgi drošības, drošuma un atbilstības standarti, kas pielāgoti veiktās uzņēmējdarbības veidam un apjomam. Standartus uzskata par izpildītiem, ja pieteikuma iesniedzējs ir demonstrējis, ka veic pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu drošību un drošumu starptautiskajā piegādes ķēdē, tostarp tādās jomās kā fiziska integritāte un piekļuves kontrole, loģistikas procesi un darbības ar konkrētu veidu precēm, personāls un uzņēmējdarbības partneru identifikācija;
- (f) tam ir elektroniska sistēma, kas reāllaikā nodrošina vai dara pieejamus muitas dienestiem visus datus par preču pārvietošanu un 1. punktā minētās personas atbilstību visām prasībām, kas piemērojamas minētajām precēm, tostarp attiecībā uz drošumu un drošību, un attiecīgā gadījumā ietverot kopīgošanu ES muitas datu centrā:
 - i) muitas reģistri;
 - ii) uzskaites sistēma;
 - iii) komerciāli un pārvadājumu reģistri;
 - (iv) preču izsekošanas un loģistikas sistēmas, ar kuru palīdzību preces tiek identificētas kā Savienības preces vai ārpus Savienības preces, un attiecīgā gadījumā tiek norādīta to atrašanās vieta;
 - v) licences un atļaujas, kas piešķirtas saskaņā ar citiem tiesību aktiem, kurus piemēro muitas dienesti;
 - vi) pilnīgi reģistri, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu muitas parāda noteikšanas pareizību.

4. Šā panta 1. punktā minētās personas pilda pienākumus, kas noteikti 7. panta [2.](#) un [3.](#) punktā. Muitasdienesti pārbauda, vai uzņēmējs pastāvīgi atbilst atzītā uzņēmēja statusa kritērijiem un nosacījumiem saskaņā ar 7. panta 4. punktu.

Muitas dienesti vismaz reizi 3 gados veic uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja darbību un iekšējo reģistru padziļinātu pārraudzību. Uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs informē muitas dienestus par visām izmaiņām savā struktūrā, īpašumtiesībās, maksātspējas situācijā, tirdzniecības modeļos un visām pārējām būtiskajām izmaiņām savā situācijā un uzņēmējdarbībā. Muitas dienesti atkārtoti novērtē uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusu, ja kādai no šīm izmaiņām ir būtiska ietekme uz uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusu. Muitas dienesti var apturēt šo atļauju līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par atkārtotu novērtēšanu.

5. Ja uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs maina savu iedibināšanas dalībvalsti, tad jaunās iedibināšanas dalībvalsts muitas dienesti pēc apspriedes ar dalībvalsti, kas sākotnēji piešķirusi statusu, un pēc iepriekšējo reģistru saņemšanas par uzņēmējiem var atkārtoti novērtēt uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja atļauju. Veicot atkārtotu novērtēšanu, tās dalībvalsts muitas dienests, kas piešķirusi sākotnējo atļauju, var to apturēt.

Uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs informē saņēmējvalsts muitas dienestus par visām izmaiņām savā struktūrā, īpašumtiesībās, maksātspējas situācijā, tirdzniecības modeļos un visām pārējām būtiskajām izmaiņām savā situācijā un uzņēmējdarbībā, ja kādai no šīm izmaiņām ir ietekme uz uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusu.

6. Ja uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs tiek turēts aizdomās par iesaistīšanos krāpnieciskā darbībā saistībā ar tā saimniecisko darbību vai uzņēmējdarbību, tā statusu aptur.

Ja muitas dienesti ir apturējuši, anulējuši vai atcēluši uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja atļauju saskaņā ar [7.](#), [9.](#) un [10.](#) pantu, tie veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka šā panta 7. punktā minētās atļaujas un šā panta 8. punktā minētie atvieglojumi arī tiek apturēti, anulēti vai atcelti.

7. Muitas dienesti var atļaut uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem:

- (a) sniegt daļu datu par savām precēm pēc šo preču izlaišanas saskaņā ar 59. panta [3.](#) punktu;
- (b) veikt konkrētu kontroli un izlaist preces pēc šo preču saņemšanas importētāja, īpašnieka vai saņēmēja uzņēmējdarbības vietā un/vai piegādes brīdī no eksportētāja, īpašnieka vai nosūtītāja uzņēmējdarbības vietas saskaņā ar [61.](#) pantu;
- (c) uzskatīt, ka tas sniedz nepieciešamās garantijas attiecībā uz darbību pienācīgu veikšanu, lai saņemtu īpašo procedūru atļaujas saskaņā ar [102.](#), [103.](#), [109.](#) un [123.](#) pantu;
- (d) periodiski noteikt muitas parādu, kas atbilst kopējai ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summai attiecībā uz visām minētā uzņēmēja izlaistajām precēm saskaņā ar 181. panta [4.](#) punktu;

- (e) atlikt muitas parāda samaksu saskaņā ar [188.](#) pantu.
8. Uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem atbilstīgi piešķirtajai atļaujai attiecībā uz muitas kontroli ir lielākas tiesības uz atvieglojumiem nekā citiem uzņēmējiem, tostarp uz tiem attiecinā mazāku fizisko un dokumentu kontroli. Uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusu ņem vērā labvēlīgi muitas riska pārvaldības vajadzībām.
9. Atkāpjoties no 110. panta, ja to preču importētājam vai eksportētājam, kuras iaved muitas teritorijā vai izved no tās, ir uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statuss, tad uzskata, ka precēm piemēro atliktās nodokļu maksāšanas režīmu un tās paliek muitas uzraudzībā līdz to galamērķim bez pienākuma tām piemērot tranzītu. Uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs ir atbildīgs par muitas nodokļu, citu nodokļu un citu maksājumu nomaksu tajā dalībvalstī, kurā tas ir iedibināts un kurā ir piešķirta atļauja.
10. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 4. punktā minēto pārraudzības pasākumu veidu un biežumu.
11. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem:
- (a) noteikumus, kā notiek apspriedes ar citām iestādēm, lai noteiktu uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja statusu, kā minēts 2. punktā;
 - (b) kārtību, kādā piemēro 3. punktā minētos kritērijus;
 - (c) noteikumus par apspriedēm ar muitas dienestiem, kā tās minētas 5. punktā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

26. pants

Pārejas noteikumi par uzņēmējiem, kam ir atzītā uzņēmēja statuss muitas vienkāršojumiem

1. Līdz 265. panta 4. punktā noteiktajai dienai muitas dienesti var piešķirt personām, kas atbilst kritērijiem, atzītā uzņēmēja statusu muitas vienkāršojumiem un atļaut tām izmantot konkrētus vienkāršojumus un atvieglojumus saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā.
2. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai muitas dienesti novērtē derīgās atzīto uzņēmēju atļaujas muitas vienkāršojumiem, lai pārbaudītu, vai to turētājiem var piešķirt uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja (*TCEO*) statusu. Ja tas nav iespējams, tad atzītā uzņēmēja statusu muitas vienkāršojumiem un 23. panta [5.](#) punktā minētajiem vienkāršojumiem atceļ.
3. Līdz atļaujas atkārtotai novērtēšanai vai līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai atkarībā no tā, kura diena ir agrāk, atzītā uzņēmēja statusa atzīšana muitas vienkāršojumiem paliek spēkā, ja vien nepiemēro [9.](#) un [10.](#) pantu par lēmumu anulēšanu, atcelšanu vai grozīšanu.

5. nodaļa Pārstāvība muitā

27. pants

Pārstāvji muitā

1. Ikviena persona var iecelt sev pārstāvi muitā.

Šāda pārstāvība var būt tieša – tad pārstāvis muitā rīkojas citas personas vārdā un tās uzdevumā – vai netieša – tad pārstāvis muitā rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā.

Netiešo pārstāvi muitā, kas darbojas savā vārdā, bet importētāja vai eksportētāja uzdevumā, uzskata par importētāju vai eksportētāju attiecīgi 20. un 22. panta vajadzībām.

2. Pārstāvis muitā ir iedibināts Savienības muitas teritorijā.

Ja vien nav paredzēts citādi, no minētās prasības atbrīvo tad, ja pārstāvis muitā rīkojas tādu personu uzdevumā, kurām nav prasīts būt iedibinātām Savienības muitas teritorijā.

3. Pārstāvi muitā, kam ir uzticamā un pārbaudītā uzņēmēja (*TCEO*) statuss, par tādu atzīst tikai tad, ja tas rīkojas kā netiešais pārstāvis. Tiešo pārstāvi muitā var atzīt par uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju (*TCEO*), ja šāds statuss ir piešķirts personai, kuras vārdā un kuras uzdevumā minētais pārstāvis rīkojas.

4. Komisija saskaņā ar Savienības tiesību aktiem var paredzēt nosacījumus, ar kādiem pārstāvis muitā var sniegt pakalpojumus Savienības muitas teritorijā.

5. Dalībvalstis pārstāvjiem muitā, kuri nav iedibināti Savienības muitas teritorijā, piemēro nosacījumus, kas noteikti saskaņā ar 4. punktu.

6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:

- (a) gadījumus, kad nepiemēro šā panta 2. punkta otrajā daļā minēto atbrīvojumu;
- (b) nosacījumus, ar kādiem pārstāvis muitā var sniegt 4. punktā minētos pakalpojumus Savienības muitas teritorijā.

28. pants

Pārstāvju pilnvarojums

1. Darbībā ar muitas dienestiem pārstāvis muitā paziņo, ka viņš rīkojas pārstāvētās personas uzdevumā, un norāda, vai pārstāvība ir tieša vai netieša.

Personas, kas nepaziņo, ka tās rīkojas kā pārstāvis muitā, vai kas paziņo, ka tās rīkojas kā pārstāvis muitā, bet tai nav attiecīga pilnvarojuma, uzskata par personām, kas rīkojas savā vārdā un savā uzdevumā.

2. Muitas dienesti var pieprasīt, lai personas, kas paziņo, ka rīkojas kā pārstāvis muitā, sniedz pierādījumus par to, ka pārstāvētā persona tās ir pilnvarojusi.

Konkrētos gadījumos muitas dienesti neprasa sniegt šādus pierādījumus.

3. Personai, kura rīkojas kā pārstāvis muitā un regulāri veic darbības un formalitātes, muitas dienesti neprasa ikreiz sniegt pierādījumus par pilnvarojumu, ar noteikumu, ka šāda persona spēj šādus pierādījumus sniegt pēc muitas dienestu lūguma.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot gadījumus, kad muitas dienesti, kas minēti šā panta 2. punktā, nelūdz pierādījumus par pilnvarojumu.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem noteikumus par 3. punktā minēto tiesību piešķiršanu un pierādīšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

III sadaļa

ES MUITAS DATU CENTRS

29. pants

ES muitas datu centra funkcionalitātes un mērķis

1. ES muitas datu centrs nodrošina drošu un kiberneturīgu elektronisko pakalpojumu un sistēmu kopumu, kas paredzēts datu, tostarp persondatu, izmantošanai muitas vajadzībām. Tas nodrošina šādas funkcionalitātes:
 - (a) ļauj tiesību aktus muitas jomā īstenot elektroniski;
 - (b) nodrošina tajos apstrādāto datu, tostarp šādu datu grozījumu, kvalitāti, integritāti, izsekojamību un nenoliedzamību;
 - (c) nodrošina atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679, (ES) 2018/1725²⁵ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/680²⁶ noteikumiem attiecībā uz persondatu apstrādi;

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/680 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI (OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.).

- (d) nodrošina iespēju veikt riska analīzi, ekonomisko analīzi un datu analīzi, tostarp izmantojot mākslīgā intelekta sistēmas saskaņā ar [Mākslīgā intelekta aktu 2021/0106 (COD)]²⁷;
 - (e) nodrošina minēto pakalpojumu un sistēmu sadarbību ar citām elektroniskām sistēmām, platformām vai vidēm sadarbības nolūkā saskaņā ar XIII sadaļu;
 - (f) integrē ES muitas vienloga dokumentu apmaiņas sistēmu, kas izveidota ar Regulas (ES) 2022/2399 4. pantu;
 - (g) nodrošina iespēju veikt informācijas apmaiņu ar trešām valstīm;
 - (h) nodrošina precēm muitas veiktu novērošanu.
2. Darbības, ko personas, Komisija, muitas dienesti, ES Muitas dienests vai citas iestādes veic, izmantojot 1. punktā uzskaitītās funkcionalitātes, joprojām ir minēto personu, Komisijas, muitas dienestu, ES Muitas dienesta vai citu dienestu darbības, pat ja tās ir automatizētas.
3. Komisija izstrādā, īsteno un uztur ES muitas datu centru, tostarp dara publiski pieejamas tehniskās specifikācijas datu apstrādei tajā, un izveido datu kvalitātes sistēmu.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai veiktu grozījumus 1. punktā minētajās funkcionalitātēs nolūkā ņemt vērā jaunus uzdevumus, kas šīs regulas 31. pantā minētajām iestādēm uzticēti ar Savienības tiesību aktiem, vai lai pielāgotu minētās funkcionalitātes mainīgajām minēto iestāžu vajadzībām, kas rodas, īstenojot tiesību aktus muitas jomā vai citus tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka:
- (a) tehnisko kārtību to elektronisko sistēmu uzturēšanai un izmantošanai, ko dalībvalstis un Komisija ir izstrādājušas, ievērojot Regulas (ES) Nr. 952/2013 16. panta 1. punktu;
 - (b) darba programmu šo sistēmu pakāpeniskai izbeigšanai.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

30. pants

Valstu lietojumprogrammas ES muitas datu centra datu izmantošanai

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../... (OV L ..., lpp.). [OV: lūgums tekstā ievietot tās regulas numuru, kas ietverta dokumentā COM(2021) 206 final, 2021/0106(COD)), un zemsvītras piezīmē norādīt minētās direktīvas numuru, datumu, nosaukumu un atsauci uz OV.]

1. Dalībvalstis var izstrādāt lietojumprogrammas, kas vajadzīgas, lai pieslēgtos ES muitas datu centram ar nolūku iesniegt datus ES muitas datu centram un veikt no tā saņemto datu apstrādi.
2. Dalībvalstis var prasīt ES Muitas dienestam izstrādāt 1. punktā minētās lietojumprogrammas. Šādā gadījumā minētās dalībvalstis finansē izstrādi.
3. Ja ES Muitas dienests izstrādā lietojumprogrammu saskaņā ar 2. punktu, tas to dara pieejamu visām dalībvalstīm.

31. pants

Persondatu un citu datu apstrādes nolūki ES muitas datu centrā

1. Personām var būt piekļuve datiem, tostarp persondatiem un komerciāli sensitīviem datiem, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā un ko nosūtījusi minētā persona vai kas nosūtīti tās uzdevumā, vai kas ir adresēti vai paredzēti minētajai personai. Šāda piekļuve notiek vienīgi ar nolūku:
 - (a) izpildīt minētās personas ziņošanas pienākumus saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā vai citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, tostarp noteikt jebkuras personas atbildību par nodokļiem, maksām un maksājumiem, kas varētu būt jāmaksā Savienībā, un
 - (b) pierādīt, ka persona ievēro tiesību aktus muitas jomā un citus tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti.
2. Dalībvalsts muitas dienests var apstrādāt datus, tostarp persondatus un sensitīvus komercdatus, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas nepieciešams šādiem nolūkiem:
 - (a) veikt savus uzdevumus saistībā ar tiesību aktu muitas jomā vai citu tiesību aktu, ko piemēro muitas dienesti, īstenošanu, tostarp noteikt jebkuras personas atbildību par nodokļiem, maksām un maksājumiem, kas varētu būt jāmaksā Savienībā, un pārbaudīt atbilstību minētajiem tiesību aktiem;
 - (b) veikt savus uzdevumus saistībā ar kontroli un riska pārvaldību, kā paredzēts IV sadaļā;
 - (c) veikt uzdevumus, kas nepieciešami sadarbībai saskaņā ar XIII sadaļā paredzētajiem nosacījumiem.

Lai nodrošinātu muitas kontroles efektivitāti, visi muitas dienesti var saņemt un apstrādāt tādas muitas kontroles rezultātā iegūtus datus, kad ir atklātas neatbilstīgas preces.

3. ES Muitas dienests var apstrādāt datus, tostarp persondatus un sensitīvus komercdatus, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas ir nepieciešams šādiem nolūkiem:

- (a) veikt savus muitas riska pārvaldības uzdevumus, kā paredzēts IV sadaļas 3. nodaļā;
 - (b) veikt savus uzdevumus, kā paredzēts XII sadaļas 2. nodaļā;
 - (c) veikt uzdevumus, kas attiecas uz sadarbību, kā paredzēts XIII sadaļā.
4. Komisija var apstrādāt datus, tostarp persondatus un sensitīvus komercdatus, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas nepieciešams šādiem nolūkiem:
- (a) veikt savus uzdevumus saistībā ar riska pārvaldību, kā paredzēts IV sadaļas 3. nodaļā;
 - (b) veikt savus uzdevumus saistībā ar preču tarifa klasifikāciju, to izcelsmi un vērtību un muitas veiktu novērošanu saskaņā ar I un IX sadaļu;
 - (c) veikt savus uzdevumus saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem un krīzes pārvaldību saskaņā ar XI sadaļu;
 - (d) veikt savus uzdevumus attiecībā uz ES Muitas dienestu saskaņā ar XII sadaļu;
 - (e) veikt sadarbībai vajadzīgos uzdevumus saskaņā ar XIII sadaļā paredzētajiem nosacījumiem;
 - (f) novērtēt un izvērtēt muitas savienības darbību saskaņā ar XV sadaļas 1. nodaļu;
 - (g) uzraudzīt tiesību aktu muitas jomā vai citu tiesību aktu, ko piemēro muitas dienesti, īstenošanu un nodrošināt to vienotu piemērošanu, tostarp noteikt jebkuras personas atbildību par nodokļiem, maksām un maksājumiem, kas varētu būt jāmaksā Savienībā;
 - (h) sagatavot datus statistikai un cita veida analīzei, kas paredzētas Savienības tiesību aktos un kam ir nepieciešami dati no ES muitas datu centra.
5. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var apstrādāt datus, tostarp persondatus un komerciāli sensitīvus datus, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas ir nepieciešams tā darbību veikšanai muitas lietās saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 1. pantu un Padomes Regulu (EK) Nr. 515/97, ievērojot iepriekš minētajās regulās izklāstītos datu aizsardzības nosacījumus.
6. Eiropas Prokuratūra (*EPPO*) pēc pieprasījuma var piekļūt datiem, tostarp persondatiem un komerciāli sensitīviem datiem, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas nepieciešams tās uzdevumu veikšanai saskaņā ar Padomes Regulas (ES) 2017/1939 4. pantu²⁸, ciktāl *EPPO* izmeklētā rīcība skar muitu un saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti īstenošanas aktā, kurš pieņemts, ievērojot šā panta 14. punktu.

²⁸

Padomes Regula (ES) 2017/1939 (2017. gada 12. oktobris), ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei (OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.).

7. Dalībvalstu nodokļu iestādes var apstrādāt datus, tostarp persondatus un sensitīvus komercdatus, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas ir nepieciešams, lai noteiktu jebkuras personas atbildību par nodokļiem, maksām un maksājumiem, kas var būt jāmaksā Savienībā saistībā ar attiecīgajām precēm, un ievērojot nosacījumus, kas paredzēti īstenošanas aktā, kurš pieņemts saskaņā ar šā panta 14. punktu.
8. Kompetentās iestādes, kas definētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/625 3. panta 3. punktā²⁹, var piekļūt datiem, tostarp persondatiem un komerciāli sensitīviem datiem, kuri glabājas vai citādi ir pieejami ES muitas datu centrā vienīgi un ciktāl nepieciešams, lai izpildītu Savienības tiesību aktus, kas reglamentē pārtikas, barības un augu laišanu tirgū vai nekaitīgumu, un lai sadarbotos ar muitas dienestiem nolūkā līdz minimumam samazināt risku, ka Savienībā nonāk neatbilstīgi produkti, kā arī ievērojot nosacījumus, kas noteikti īstenošanas aktā, kurš pieņemts saskaņā ar šā panta 14. punktu.
9. Tirgus uzraudzības iestādes, ko dalībvalstis izraudzījušās saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1020 10. pantu, var apstrādāt datus, tostarp persondatus un sensitīvus komercdatus, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas nepieciešams, lai izpildītu Savienības tiesību aktus, kas reglamentē produktu laišanu tirgū vai drošību, un lai sadarbotos ar muitas dienestiem nolūkā līdz minimumam samazināt risku, ka neatbilstīgas preces nonāk Savienībā, kā arī ievērojot nosacījumus, kas paredzēti īstenošanas aktā, kurš pieņemts saskaņā ar šā panta 14. punktu.
10. Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (Eiropols) pēc pieprasījuma var piekļūt datiem, tostarp persondatiem un komerciāli sensitīviem datiem, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vienīgi un ciktāl tas nepieciešams tās uzdevumu veikšanai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/794 4. pantu, ciktāl minētie uzdevumi attiecas uz muitas jautājumiem, kā arī ievērojot nosacījumus, kas paredzēti īstenošanas aktā, kurš pieņemts saskaņā ar šā panta 14. punktu.
11. Citas valsts iestādes un Savienības struktūras, tostarp Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (*Frontex*), var apstrādāt ES muitas datu centrā glabātos vai citādi pieejamos nepersondatus saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti īstenošanas aktā, kurš pieņemts, ievērojot šā panta 14. punktu, šādā nolūkā:
 - (a) veikt savus uzdevumus, kas saistīti ar muitas formalitāšu kārtošānu;
 - (b) veikt uzdevumus, kas minētajām iestādēm uzticēti ar Savienības tiesību aktiem;

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

- (c) veikt savus uzdevumus, kas ir būtiski 52. pantā minēto Savienības līmeņa riska pārvaldības darbību veikšanai.
12. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai Komisija, *OLAF* un ES Muitas dienests, tiklīdz tas ir izveidots, var tikai 4., 5. un 6. punktā minētajām vajadzībām apstrādāt datus, tostarp persondatus, no esošajām elektroniskajām informācijas apmaiņas sistēmām, ko Komisija ir izstrādājusi saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013.
13. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai grozītu 2. līdz 4. punktu nolūkā precizēt un papildināt tajos noteiktos nolūkus, ņemot vērā mainīgās vajadzības tiesību aktu muitas jomā vai citu tiesību aktu īstenošanā.
14. Komisija ar īstenošanas aktiem paredz noteikumus un kārtību attiecībā uz piekļuvi datiem, tostarp persondatiem un komerciāli sensitīviem datiem, kas tiek glabāti vai ir citādi pieejami ES muitas datu centrā, vai to apstrādi, ko veic 6. līdz 11. punktā minētās iestādes. Nosakot minētos noteikumus un kārtību, Komisija attiecībā uz katru iestādi vai iestāžu kategoriju:
- (a) novērtē spēkā esošos aizsardzības pasākumus, ko piemēro attiecīgā iestāde, lai nodrošinātu datu apstrādi atbilstoši nolūkam;
 - (b) nodrošina apstrādes samērīgumu un nepieciešamību attiecībā uz nolūku;
 - (c) nosaka konkrētas datu kategorijas, kurām iestāde var piekļūt vai kuras var apstrādāt;
 - (d) novērtē, vai attiecīgajai iestādei ir jāizraugās konkrēts kontaktpunkts, persona vai personas un jānodrošina papildu aizsardzības pasākumi;
 - (e) novērtē nepieciešamību ierobežot turpmāku datu kopīgošanu;
 - (f) nosaka nosacījumus un kārtību attiecībā uz pieprasījumiem par piekļuvi datiem, tostarp persondatiem vai komerciāli sensitīviem datiem, un to, kurš no kopīgajiem pārziņiem piešķirs piekļuvi ES muitas datu centram.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

32. pants

Persondati ES muitas datu centrā

1. ES muitas datu centrā var apstrādāt šādu kategoriju datu subjektu persondatus tikai un vienīgi tādā apmērā, kāds nepieciešams 31. pantā noteiktajiem nolūkiem:
- (a) datu subjekti, kas saskaņā ar 19. pantu reģistrēti vai piesakās reģistrācijai kā uzņēmēji;
 - (b) datu subjekti, kas epizodiski ir iesaistīti darbībās, uz kurām attiecas tiesību akti muitas jomā vai citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti;

- (c) datu subjekti, kuru persondati ir ietverti 40. pantā minētajos pavaddokumentos vai jebkādos papildu pierādījumos, kas vajadzīgi, lai izpildītu pienākumus, kurus uzliek tiesību akti muitas jomā un citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti;
 - (d) datu subjekti, kuru persondati ir ietverti datos, ko vāc riska pārvaldības nolūkos, ievērojot 50. panta 3. punkta a) apakšpunktu;
 - (e) pilnvaroti muitas dienestu, nemuitas iestāžu vai jebkuras citas attiecīgas iestādes vai pilnvarotas struktūras darbinieki, kuru persondati ir vajadzīgi, lai nodrošinātu pienācīgu kontroli un uzraudzību attiecībā uz piekļuvi informācijai ES muitas datu centrā;
 - (f) darbinieki vai pilnvarotas trešās personas, kas darbojas Komisijas, ES Muitas dienesta vai citu Savienības struktūru uzdevumā, kuras ir pilnvarotas piekļūt ES muitas datu centram.
2. ES muitas datu centrā saskaņā ar 31. pantu var apstrādāt šādu kategoriju persondatus:
- (a) persondatus 36. pantā minētajā ES muitas datu modelī;
 - (b) persondatus, kuri ir ietverti datos, ko vāc riska pārvaldības nolūkos, ievērojot 50. panta 3. punkta a) apakšpunktu;
 - (c) persondatus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu to darbinieku pienācīgu identifikāciju, kuri ir pilnvaroti apstrādāt datus 1. punkta e) un f) apakšpunktā minētajā ES muitas datu centrā;
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai grozītu vai papildinātu šā panta 1. un 2. punktā minētās datu subjektu kategorijas un persondatu kategorijas, lai ņemtu vērā informācijas tehnoloģiju attīstību un saistībā ar progresu informācijas sabiedrībā.

33. pants

Persondatu glabāšanas laikposms ES muitas datu centrā

1. Persondatus ES muitas datu centrā, izmantojot īpašu pakalpojumu, var glabāt ne ilgāk kā 10 gadus, sākot no dienas, kad šie dati ir reģistrēti pakalpojumā. Šīs regulas 48. pantā paredzētajām lietām un *OLAF*, *EPPO* vai dalībvalstu iestāžu sāktajām izmeklēšanām, Komisijas sāktajām pārkāpumu procedūrām un administratīvajām procedūrām un tiesvedībai tiesā, kas saistītas ar persondatiem, ir apturošs spēks uz minēto datu glabāšanas laikposmu.
2. Pēc 1. punktā paredzētā laikposma persondatus atkarībā no apstākļiem dzēš vai anonimizē.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem paredz noteikumus par persondatu anonimizēšanu pēc glabāšanas laikposma beigām.

34. pants

Ar ES muitas datu centrā apstrādātajiem persondatiem saistītās lomas un pienākumi

1. Dalībvalstu muitas dienestus, Komisiju un ES Muitas dienestu uzskata par kopīgiem pārziņiem attiecībā uz persondatu apstrādi ES muitas datu centrā riska pārvaldības un sadarbības nolūkiem, kas minēti 31. panta 2. punkta b) un c) apakšpunktā, 31. panta 3. punkta a) un c) apakšpunktā un 31. panta 4. punkta a) un e) apakšpunktā.
2. Katru muitas dienestu atsevišķi uzskata par pārziņi attiecībā uz persondatiem, ko tas apstrādā 31. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajiem nolūkiem.
3. Komisiju uzskata par vienīgo pārziņi attiecībā uz persondatiem, ko tā apstrādā 31. panta 4. punkta c), d) un f) līdz g) apakšpunktā minētajiem nolūkiem.
4. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai Komisiju, *OLAF*, *EPPO* un ES Muitas dienestu uzskata par vienīgajiem pārziņiem saistībā ar 31. panta 12. punktā minēto datu apstrādi.
5. Šā panta 1. punktā minētie kopīgie pārziņi:
 - (a) sadarbojas, lai laikus apstrādātu datu subjekta(-u) pieprasījumu(-us) un atvieglotu datu subjektu tiesību īstenošanu;
 - (b) palīdz cits citam jautājumos, kas saistīti ar jebkādu datu aizsardzības pārkāpumu identificēšanu un izskatīšanu, kuri attiecas uz kopīgu apstrādi;
 - (c) attiecīgā gadījumā apmainās ar attiecīgo informāciju, kas vajadzīga, lai informētu datu subjektus saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 III nodaļas 2. iedaļu, Regulas (ES) 2018/1725 III nodaļas 2. iedaļu un Direktīvas (ES) 2016/680 III nodaļu;
 - (d) nodrošina un aizsargā to persondatu drošību, integritāti, pieejamību un konfidencialitāti, kurus attiecīgā gadījumā apstrādā kopīgi, ievērojot Regulas (ES) 2016/679 32. pantu, Regulas (ES) 2018/1725 33. pantu un Direktīvas (ES) 2016/680 25. pantu.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem atbilstoši Regulas (ES) 2016/679 26. pantam un Regulas (ES) 2018/1725 28. pantam nosaka kopīgo pārziņu attiecīgo lomu un attiecības saistībā ar datu subjektiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

35. pants

Datu subjektu tiesību ierobežošana

1. Ja Regulas (ES) 2016/679 15. un 18. pantā un Regulas (ES) 2018/1725 17. un 20. pantā minēto datu subjekta piekļuves tiesību un tiesību ierobežot apstrādi īstenošana vai Regulas (ES) 2016/679 34. panta 1. punktā un Regulas (ES) 2018/1725 35. panta 1. punktā minētā informēšana par datu aizsardzības pārkāpumu apdraudētu izmeklēšanu, kas attiecībā uz fizisku personu notiek muitas jomā, muitas

kontroles veikšanu vai tāda konkrēta riska pārvaldību, kas konstatēts attiecībā uz fizisku personu muitas jomā, muitas dienesti, ES Muitas dienests un Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2016/679 23. panta 1. punkta c), e), f) un h) apakšpunktu un Komisija un ES Muitas dienests saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 25. panta 1. punkta a), c), e) un g) apakšpunktu var pilnībā vai daļēji ierobežot minētās tiesības, ja vien ierobežošana ir nepieciešama un samērīga.

2. Muitas dienesti, Komisija un ES Muitas dienests katrā atsevišķā gadījumā, ņemot vērā iespējamus riskus datu subjekta tiesībām un brīvībām, novērtē 1. punktā minēto ierobežojumu nepieciešamību un samērīgumu, pirms tie tiek piemēroti.
3. Ja muitas dienesti, ES Muitas dienests vai Komisija, kas darbojas kā pārziņi vai kopīgi pārziņi, apstrādā saistībā ar saviem uzdevumiem no citām organizācijām saņemtus persondatus, tad pirms 1. punktā minēto ierobežojumu noteikšanas tie apspriežas ar šīm organizācijām par potenciālu pamatu 1. punktā minēto ierobežojumu noteikšanai un par šādu ierobežojumu nepieciešamību un samērīgumu.
4. Ja muitas dienesti, Komisija vai ES Muitas dienests pilnībā vai daļēji ierobežo 1. punktā minētās tiesības, tie veic šādus pasākumus:
 - (a) atbildē uz pieprasījumu informē attiecīgo datu subjektu par piemēroto ierobežojumu un tā galvenajiem iemesliem, kā arī par iespēju iesniegt sūdzību valsts datu aizsardzības iestādēm vai Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājam vai vērsties valsts tiesā vai Eiropas Savienības Tiesā un
 - (b) reģistrē ierobežojuma iemeslus, tostarp novērtējumu par ierobežojuma nepieciešamību un samērīgumu, un iemeslus, kāpēc piekļuves nodrošināšana apdraudētu riska pārvaldību un muitas kontroli.

Pirmās daļas a) apakšpunktā minētās informācijas sniegšanu var atlikt, izlaist vai atteikt saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 25. panta 8. punktu vai ja minētās informācijas sniegšana kaitētu ierobežojuma nolūkiem.

5. Muitas dienesti, Komisija vai ES Muitas dienests datu aizsardzības paziņojumos, ko tie publicē savā tīmekļa vietnē/iekštīklā, iekļauj sadaļu, kurā sniedz vispārīgu informāciju datu subjektiem, ka iespējama datu subjektu tiesību ierobežošana.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka aizsardzības pasākumus, kas novērš to persondatu ļaunprātīgu izmantošanu, attiecībā uz kuriem piemēro vai varētu piemērot ierobežojumus, un nelikumīgu piekļuvi tiem vai to nosūtīšanu. Šādi aizsardzības pasākumi ietver lomu, pienākumu un procedūras posmu noteikšanu, kā arī ierobežojumu pienācīgu pārraudzību un to piemērošanas periodisku pārskatīšanu vismaz reizi sešos mēnešos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

36. pants

ES muitas datu modelis

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu ar nolūku noteikt, kuri dati ir vajadzīgi 31. panta 1. līdz 4. punktā minēto nolūku sasniegšanai. Minētās datu prasības veido ES muitas datu modeli.

37. pants

Sadarbības tehniskie līdzekļi

1. Komisija, ES Muitas dienests un muitas dienesti izmanto ES muitas datu centru, saskaņā ar šo regulu veicot datu apmaiņu ar 31. panta 6. līdz 11. punktā minētajām iestādēm un Savienības struktūrām.
2. Attiecībā uz citām Savienības formalitātēm un sistēmām, kas uzskaitītas Regulas (ES) 2022/2399 pielikumā, ES muitas datu centrs nodrošina sadarbību, izmantojot ES vienloga vidi muitas jomā, kas izveidota ar minēto regulu.
3. Ja nemuitas iestādes vai Savienības struktūras izmanto elektroniskus līdzekļus, kas izveidoti ar Savienības tiesību aktiem un ko izmanto Savienības tiesību aktu mērķu sasniegšanai vai kas minēti Savienības tiesību aktos, sadarbība var notikt, izmantojot minēto elektronisko līdzekļu sadarbību ar ES muitas datu centru.
4. Ja nemuitas iestādes neizmanto elektroniskus līdzekļus, kas izveidoti ar Savienības tiesību aktiem un ko izmanto Savienības tiesību aktu mērķu sasniegšanai vai kas minēti Savienības tiesību aktos, minētās iestādes var izmantot ES muitas datu centra īpašos pakalpojumus un sistēmas saskaņā ar 31. pantu.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem noteikumus par tehnisko kārtību 3. un 4. punktā minētās sadarbības un savienojuma nodrošināšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 262. panta 4. punktā.

38. pants

Papildu informācijas apmaiņa starp muitas dienestiem un uzņēmējiem

1. Muitas dienesti un uzņēmēji var apmainīties ar visu informāciju, kas nav konkrēti prasīta saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā, jo īpaši tādēļ, lai savstarpēji sadarbotos riska identificēšanā un neitralizēšanā. Minētās informācijas apmaiņa var notikt saskaņā ar rakstisku vienošanos un var ietvert muitas dienestu piekļuvi uzņēmēju elektroniskajām sistēmām.
2. Visa informācija, kuru 1. punktā minētās sadarbības laikā viena puse sniedz otrai pusei, ir konfidenciāla, ja vien abas puses nevienojas citādi vai spēkā esošie noteikumi neparedz citādi.

39. pants

Muitas dienestu sniegtā informācija

1. Ikviens persona var lūgt muitas dienestiem informāciju par tiesību aktu muitas jomā piemērošanu. Muitas dienesti šādu lūgumu var noraidīt, ja tas neattiecas uz darbību, kas saistīta ar preču starptautisko tirdzniecību un ir faktiski paredzēta.
2. Muitas dienesti uztur regulāru dialogu ar uzņēmējiem un citām iestādēm, kas iesaistītas preču starptautiskajā tirdzniecībā. Tie sekmē pārredzamību, darot brīvi pieejamus tiesību aktus muitas jomā, vispārīgos administratīvos nolēmumus un pieteikuma veidlapas, kad vien praktiski iespējams bez maksas un internetā.

40. pants

Informācija un pavaddokumenti

1. Sniedzot vai darot pieejamus datus un informāciju, kas vajadzīgi konkrētajai muitas procedūrai, kuru piemēro vai paredz piemērot precēm, personas sniedz vai dara pieejamas papīra dokumentu oriģinālu (ja šādi papīra oriģināli ir) digitālās kopijas, ko izmanto, lai iegūtu minētos datus un informāciju.
2. Līdz 266. panta 3. punktā noteiktajai dienai, ja ir iesniegta muitas deklarācija, pavaddokumenti, kas vajadzīgi, lai varētu piemērot noteikumus, ar kuriem reglamentē muitas procedūru, kam preces tiek deklarētas, ir deklarētāja rīcībā un pieejami muitas dienestiem muitas iesniegšanas brīdī.

Tiek uzskatīts, ka deklarētājam ir sniegti, darīti pieejami vai viņa rīcībā ir pavaddokumenti Regulas (ES) 2022/2399 pielikumā uzskaitītajām piemērojamajām Savienības nemuitas formalitātēm, ja muitas dienesti var iegūt nepieciešamos datus no attiecīgajām Savienības nemuitas sistēmām, izmantojot Eiropas Savienības muitas vienloga dokumentu apmaiņas sistēmu saskaņā ar minētās regulas 10. panta 1. punkta a) un c) apakšpunktu.

4. Personas sniedz pavaddokumentus arī tad, ja tas nepieciešams muitas riska pārvaldībai un kontrolei.
5. Neskarot citus tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti, muitas dienesti var atļaut uzņēmējiem sagatavot 3. punktā minētos pavaddokumentus.
6. Ja vien attiecībā uz konkrētiem dokumentiem nav paredzēts citādi, attiecīgā persona muitas kontroles vajadzībām ar jebkuriem līdzekļiem, kas ir pieejami un pieņemami muitas dienestiem, glabā dokumentus un informāciju vismaz 3 gadus. Šis laikposms sākas:
 - (a) tā gada beigās, kurā preces izlaiž;
 - (b) tā gada beigās, kurā precēm vairs nepiemēro muitas uzraudzību, ja preces to galapatērīna dēļ laiž brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa vai ar samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi;
 - (c) tā gada beigās, kurā ir noslēgta attiecīgā muitas procedūra vai ir pabeigta pagaidu uzglabāšana attiecībā uz precēm, kurām piemērota cita muitas procedūra, vai precēm, kas atrodas pagaidu uzglabāšanā.

7. Neskarot 182. panta 4. punktu, ja muitas kontrolē attiecībā uz muitas parādu tiek konstatēts, ka attiecīgais ieraksts uzskaitē ir jālabo, un ja attiecīgajai personai par to ir paziņots, tad dokumentus un informāciju glabā 3 gadus pēc šā panta 6. punktā noteiktā termiņa.
8. Ja ir iesniegts pārsūdzības pieteikums vai sācies administratīvs process vai tiesvedība tiesā, dokumentus un informāciju glabā līdz vēlākajai dienai: tik ilgi, cik noteikts 1. punktā, vai līdz pārsūdzības procesa vai administratīvā procesa vai tiesvedības tiesā beigām.

IV sadaļa

MUITAS UZRAUDZĪBA, MUITAS KONTROLE UN RISKA PĀRVALDĪBA

1. nodaļa

Muitas uzraudzība

41. pants

Muitas uzraudzība

1. Preces, ko paredzēts ievest Savienības muitas teritorijā vai izvest no tās, ir muitas uzraudzībā un tām var piemērot muitas kontroli.
2. Preces, ko ieved Savienības muitas teritorijā, paliek šādā uzraudzībā tik ilgi, cik nepieciešams, lai noteiktu to muitas statusu.
3. Ārpussavienības preces paliek muitas uzraudzībā, līdz tiek mainīts to muitas statuss vai tās tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas vai iznīcinātas.
4. Kad Savienības preces ieved Savienības muitas teritorijā, tām piemēro muitas uzraudzību, līdz tiek apstiprināts to muitas statuss, ja vien tām nepiemēro galapatēriņa procedūru.
5. Savienības precēm, kam piemērota galapatēriņa procedūra, piemēro muitas uzraudzību šādos gadījumos:
 - (a) ja preces ir derīgas atkārtotai izmantošanai – uz laikposmu, kas nav ilgāks par 2 gadiem pēc dienas, kad tās izmantotas pirmo reizi nolūkiem, kādi minēti, lai varētu piemērot atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļu likmi;
 - (b) līdz preces ir izmantotas nolūkiem, kādi noteikti, lai piemērotu atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļa likmi;
 - (c) līdz preces ir izvestas no Savienības muitas teritorijas, līdz tās ir iznīcinātas vai no tām atsakās par labu valstij;

- (d) līdz preces ir izmantotas citiem nolūkiem, nevis tiem, kas noteikti, lai piemērotu atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļa likmi, un ir samaksāts piemērojamais ievedmuitas nodoklis.
6. Savienības precēm, kas izlaistas eksportam vai kam piemērota izvešana pārstrādei, piemēro muitas uzraudzību, līdz tās izved no Savienības muitas teritorijas, līdz no tām atsakās par labu valstij vai tās ir iznīcinātas vai muitas deklarācija vai attiecīgie dati par eksportu tiek atzīti par nederīgiem.
7. Savienības precēm, kam piemērots iekšējais tranzīts, piemēro muitas uzraudzību, līdz tās ierodas galamērķī Savienības muitas teritorijā.
8. Muitas uzraudzībā esošu preču valdītājs ar muitas dienestu atļauju var jebkurā laikā preces pārbaudīt vai ņemt paraugus no tām, jo īpaši tādēļ, lai noteiktu šo preču tarifa klasifikāciju, muitas vērtību vai muitas statusu.

42. pants

Kompetentās muitas iestādes

1. Ja vien citos tiesību aktos, ko piemēro muitas dienesti, nav noteikts citādi, dalībvalstis nosaka savu muitas iestāžu atrašanās vietu un kompetenci.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka šīm iestādēm ir pieņemams un piemērots darba laiks, ņemot vērā transporta un preču veidu un muitas procedūras, kas precēm tiks piemērotas, – lai netiktu kavēta vai traucēta starptautiskā satiksme.
3. The competent customs office for supervising the placement of the goods under a customs procedure shall be the customs office responsible for the place where the importer or the exporter is established.

Atkāpjoties no pirmās daļas, muitas iestāde, kuras kompetencē ir uzraudzīt muitas procedūras piemērošanu precēm, attiecībā uz importētājiem un eksportētājiem, kas nav uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji un domājамie importētāji, ir tā muitas iestāde, kas atbild par vietu, kur ir iesniegta vai tiktu iesniegta muitas deklarācija saskaņā ar 63. panta 4. punktu, bet ņemot vērā izmaiņas attiecībā uz 63. panta 2. punktā noteikto informācijas sniegšanas metodi.

4. Muitas iestāde, kas atbild par vietu, kurā ir iedibināts uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs vai domājамais importētājs:
- (a) uzrauga attiecīgās muitas procedūras piemērošanu konkrētajām precēm;
 - (b) veic muitas kontroli, lai pārbaudītu sniegto informāciju, un vajadzības gadījumā pieprasa papildu pavaddokumentus;
 - (c) pamatotos gadījumos lūdz muitas iestādi, kas atbild par preču nosūtīšanas vietu vai beidzamo galamērķi, veikt muitas kontroli;
 - (d) ja pastāv risks, kas prasa rīcību, tiklīdz preces ierodas Savienības muitas teritorijā vai tieši pirms tās atstāj Savienības muitas teritoriju, lūdz muitas

iestādi, kas atbild par vietu, kur preces tiek ievestas vai izvestas, veikt muitas kontroli;

- (e) veic muitas formalitātes, lai atgūtu ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas atbilst muitas parādam.
5. Muitas iestāde, kas atbild par preču nosūtīšanas vietu vai beidzamo galamērķi, vai, ievērojot 4. punkta d) apakšpunktu, par vietu, kur preces tiek ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās, veic muitas kontroli, ko prasa muitas iestāde, kura atbild par vietu, kur iedibināts importētājs, un sniedz minētajai muitas iestādei šīs kontroles rezultātus, neskarot savu kontroli attiecībā uz precēm, kuras ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās.
6. The competent customs offices shall have access to the information necessary for ensuring the correct application of the legislation.
8. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus, kas jāievēro, lai noteiktu kompetentās muitas iestādes, kuras nav minētas 3. punktā, tostarp ievēšanas muitas iestādes un izvešanas muitas iestādes, un procedūras noteikumus sadarbībai starp 5. punktā minētajām muitas iestādēm. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. nodaļa

Muitas kontrole

43. pants

Muitas kontrole

1. Neskarot šīs sadaļas 3. nodaļas noteikumus, muitas dienesti var veikt jebkādu muitas kontroli, ko uzskata par vajadzīgu, tostarp izlases veida kontroli.
2. Muitas kontrole jo īpaši var būt preču pārbaude, paraugu ņemšana, jebkuras personas sniegtu datu īstuma, integritātes, pareizības un pilnīguma un dokumentu esības, īstuma, pareizības un derīguma pārbaude, uzņēmēju uzskaites un komerciālo reģistru un datu avotu pārbaude, transportlīdzekļu apskate, personu nestās vai vestās vai pie personām esošās bagāžas un citu mantu pārbaude, kā arī oficiālu izziņu veikšana un citas tamlīdzīgas darbības. Vajadzības gadījumā muitas kontrole ietver elektronisko datu, tostarp ES muitas datu centram sniegto datu, apstrādi.
3. Ja attiecībā uz vienām un tām pašām precēm citām iestādēm jāveic kontrole, kas nav muitas kontrole, tad muitas dienesti ciešā sadarbībā ar šīm citām iestādēm cenšas nodrošināt, lai minēto kontroli pēc iespējas veiktu vienlaikus ar muitas kontroli un tajā pašā vietā (vienas pieturas aģentūra), muitas dienestiem uzņemoties koordinatora lomu.

44. pants

Sniegto datu pārbaude

1. Lai pārbaudītu to datu pareizību, ko personas sniegušas muitas dienestiem, muitas dienesti var:
 - (a) pārbaudīt datus un pavaddokumentus, tostarp piekļūt datu avotiem, kas ir uzņēmēju rīcībā vai ko pakalpojumu sniedzēji glabā to uzdevumā;
 - (b) pieprasīt sniegt citus dokumentus vai datus, tostarp datus, kas ir uzņēmēju rīcībā vai ko to uzdevumā glabā pakalpojumu sniedzēji;
 - (c) pieprasīt piekļuvi personas elektroniskajiem reģistriem;
 - (d) pārbaudīt preces;
 - (e) ņemt paraugus preču analīzei vai detalizētai pārbaudei.
2. Muitas dienesti var jebkurā laikā pieprasīt preces izkraut un izsaiņot, lai pārbaudītu tās, ņemtu to paraugus vai pārbaudītu transportlīdzekli, ar kuru tās tiek vestas.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē 1. punktā minētās informācijas pārbaudes pasākumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

45. pants

Preču pārbaude un paraugu ņemšana

1. Preču nogādāšanu vietās, kur tās paredzēts pārbaudīt un ņemt to paraugus, kā arī visas saistībā ar šādu pārbaudi vai paraugu ņemšanu vajadzīgās darbības ar precēm veic importētājs, eksportētājs vai pārvadātājs, vai arī tās veic viņa pārzinā. Radušos izdevumus sedz importētājs vai eksportētājs.
2. Importētājam, eksportētājam vai pārvadātājam ir tiesības būt klāt vai būt pārstāvētam preču pārbaudē un paraugu ņemšanā. Ja muitas dienestiem ir pamatoti iemesli tā rīkoties, tie var pieprasīt importētājam, eksportētājam vai pārvadātājam būt klāt vai būt pārstāvētam preču pārbaudē vai paraugu ņemšanā vai sniegt muitas dienestiem vajadzīgo palīdzību, lai atvieglotu šādu pārbaudi vai paraugu ņemšanu.
3. Ja paraugus ņem saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem, tad muitas dienesti nav atbildīgi par nekādas kompensācijas maksāšanu saistībā ar to, taču sedz pašu veiktās preču analīzes vai pārbaudes izmaksas.
4. Ja pārbauda tikai daļu no precēm vai ja ņem paraugus, tad uzskata, ka daļējās pārbaudes rezultāti vai paraugu analīzes vai pārbaudes rezultāti attiecas uz visām viena un tā paša sūtījuma precēm.

Importētājs vai eksportētājs tomēr var pieprasīt, lai turpina preces pārbaudīt vai ņemt to paraugus, ja uzskata, ka daļējās pārbaudes rezultāti vai paraugu analīzes vai pārbaudes rezultāti nav derīgi attiecībā uz pārējo attiecīgo preču daļu. Prasību apmierina, ja preces nav vēl izlaistas, vai, ja tās ir izlaistas, – ja importētājs vai eksportētājs pierāda, ka tās nav nekādi pārveidotas.

5. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē šajā pantā minētās preču pārbaudes un paraugu ņemšanas pasākumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

46. pants

Pārbaudes rezultāti

1. Importētāja, eksportētāja vai pārvadātāja sniegto datu pārbaudes rezultātus izmanto, piemērojot noteikumus, kuri reglamentē muitas procedūru, ko precēm piemēro.
2. Ja sniegtos datus nepārbauda, tad 1. punktu piemēro, pamatojoties uz importētāja vai eksportētāja sniegtajiem datiem.
3. Muitas dienestu veiktās pārbaudes rezultātiem ir vienāds pierādījuma spēks visā Savienības muitas teritorijā.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē pasākumus, kas saistīti ar šajā pantā minētajiem pārbaudes rezultātiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

47. pants

Identificēšanas pasākumi

1. Muitas dienesti vai, attiecīgā gadījumā, uzņēmēji, kam muitas dienesti to atļāvuši darīt, veic vajadzīgos preču identificēšanas pasākumus, ja identificēšana ir vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstību noteikumiem, kuri reglamentē attiecīgo muitas procedūru, kuru paredzēts piemērot precēm.

Šiem identificēšanas pasākumiem ir vienādas tiesiskās sekas visā Savienības muitas teritorijā.

2. Precēm, iepakojumiem vai transportlīdzekļiem piestiprinātus identifikācijas līdzekļus noņem vai iznīcina tikai muitas dienesti vai citas personas, kam muitas dienesti ir atļāvuši to darīt, izņemot gadījumus, kad neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ tos noņemt vai iznīcināt ir būtiski, lai nodrošinātu preču vai transportlīdzekļu aizsardzību.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē, kuri pasākumi ir šajā pantā minētie identificēšanas pasākumi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

48. pants

Pēcizlaišanas kontrole

1. Muitas kontroles vajadzībām muitas dienesti pēc preču izlaišanas var:

- (a) pārbaudīt sniegto datu pareizību un pilnīgumu un pavaddokumentu esību, īstumu, pareizību un derīgumu;
 - (b) pārbaudīt uzņēmēja uzskaiti un citus reģistrus, kas attiecas uz darbībām ar attiecīgajām precēm un iepriekšējiem vai turpmākiem tirdzniecības darījumiem ar šīm precēm;
 - (c) pārbaudīt šādas preces un ņemt paraugus, ja tas vēl ir iespējams;
 - (d) piekļūt uzņēmēju sistēmām, lai pārbaudītu, vai ir izpildīts pienākums sniegt vai darīt pieejamus datus ES muitas datu centram.
2. Šādu kontroli var veikt importētāja vai eksportētāja, preču valdītāja vai jebkuras citas personas telpās, kura savā uzņēmējdarbībā tieši vai netieši ir iesaistīta minētajās darbībās, vai jebkuras citas personas telpās, kuras rīcībā uzņēmējdarbības vajadzībām ir minētie dokumenti un dati.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē pasākumus, ko piemēro 1. punktā minētajai kontrolei, tostarp gadījumos, kad darbības notiek vairāk nekā vienā dalībvalstī, un ar šādu kontroli saistīta audita un citu piemērotu metožu piemērošanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktu.

49. pants

Iekšējie lidojumi un jūras braucieni Savienībā

1. Muitas kontroli un formalitātes personu rokas bagāžai un reģistrētajai bagāžai iekšējos lidojumos Savienībā un iekšējos jūras braucienos Savienībā veic tikai tad, ja šāda kontrole un formalitātes ir paredzētas tiesību aktos muitas jomā.
2. Šā panta 1. punktu piemēro, neskarot:
- (a) drošību un drošumu;
 - (b) kontroli, kura saistīta ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka ostas vai lidostas, kurās muitas kontroli un formalitātes piemēro šādiem priekšmetiem:
- (a) reģistrētā bagāža un rokas bagāža personām:
 - i) kas lido ar gaisa kuģi, kurš ieradies no lidostas ārpus Savienības un kurš pēc apstāšanās Savienības lidostā turpina ceļu uz citu Savienības lidostu;
 - ii) kas lido ar gaisa kuģi, kurš apstājas Savienības lidostā un pēc tam turpina ceļu uz lidostu ārpus Savienības;
 - iii) kas izmanto jūras pārvadājumu pakalpojumu, kuru sniedz ar vienu un to pašu kuģi un kurā ietilpst secīgi posmi, kuros šis kuģis sāk braucienu, apstājas vai beidz braucienu kādā ārpus Savienības ostā;
 - iv) uz izprieču kuģiem un uz tūrisma vai biznesa gaisa kuģiem;

- (b) rokas un reģistrētā bagāža:
- i) kas ierodas Savienības lidostā ar gaisa kuģi, kurš nāk no ārpus Savienības lidostas, un ko minētajā Savienības lidostā pārvieto citā gaisa kuģī, kurš turpina ceļu iekšējā lidojumā Savienībā;
 - ii) kas Savienības lidostā iekrauta gaisa kuģī, kurš dodas iekšējā lidojumā Savienībā, un ko citā Savienības lidostā pārvieto gaisa kuģī, kura galamērķis ir lidosta ārpus Savienības.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. nodaļa

Muitas riska pārvaldība

50. pants

Vispārīgi principi

1. Muitas dienesti, pamatojoties uz riska pārvaldību un galvenokārt uz automatizētu riska analīzi, nosaka, vai precēm, uzņēmējiem un piegādes ķēdēm tiks piemērota muitas kontrole vai citi riska mazināšanas pasākumi, un, ja tiks piemēroti, tad kur un kad notiks minētā kontrole un citi riska mazināšanas pasākumi.
2. Komisija, ES Muitas dienests un muitas dienesti izmanto muitas riska pārvaldību, lai diferencētu visu ar precēm, uzņēmējiem un piegādes ķēdēm saistīto risku līmeņus saskaņā ar šīs nodaļas noteikumiem.
3. Muitas riska pārvaldība ietver vismaz šādas darbības, ko attiecīgā gadījumā organizē cikliski:
 - (a) attiecīgu ES muitas datu centrā un no citiem avotiem pieejamu datu, tostarp attiecīgu no nemuitas iestādēm pieejamu datu, vākšana, apstrādāšana, apmaiņa un analīze;
 - (b) risku identificēšana, analīze, novērtēšana vai prognozēšana, arī uz statistikas un prognozēšanas metožu un izlases veida kontroles pamata;
 - (c) risku pārvaldībai vajadzīgu pasākumu izstrāde, tostarp kopēju prioritārās kontroles jomu, kopēju riska kritēriju un standartu un uzraudzības stratēģiju noteikšana;
 - (d) darbību noteikšana un veikšana, tostarp atbilstošu riska mazināšanas pasākumu un muitas kontroles izvēle;
 - (e) atsauksmju vākšana par riska pārvaldības un kontroles darbību īstenošanu;
 - (f) riska pārvaldības un kontroles darbību pārraudzība un pārskatīšana ar nolūku tās uzlabot.

4. Riska mazināšanas pasākumi var būt šādi:
- (a) norādījumi pārvadātājam vai eksportētājam neiekraut vai netransportēt preces;
 - (b) papildu informācijas vai darbības pieprasīšana;
 - (c) tādu situāciju identificēšana, kurās var būt lietderīgi rīkoties citam muitas dienestam;
 - (d) kontroles veikšanai vispiemērotākās vietas un pasākumu ieteikšana;
 - (e) preču izvešanai no Savienības muitas teritorijas izmantojamā maršruta un saistošā termiņa noteikšana.

51. pants

Lomas un pienākumi

1. Komisija var noteikt kopējas prioritārās kontroles jomas un kopējus riska kritērijus un standartus jebkāda veida riskam, tostarp, bet ne tikai riskiem, kas saistīti ar finanšu interesēm.
2. Neskarot šā panta 6. punkta f) apakšpunktu un 43. pantu, Komisija no citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, var identificēt konkrētas jomas, kuras atzīstamas par prioritārām muitas riska pārvaldībā un kontrolē.
3. Komisija var:
 - (a) sniegt ES Muitas dienestam politikas ievirzes par riska pārvaldības projektiem un uzraudzības stratēģijām;
 - (b) pieprasīt ES Muitas dienestam periodiski vai *ad hoc* izvērtēt jebkuru riska pārvaldības darbību īstenošanu;
 - (c) pieprasīt ES Muitas dienestam sagatavot uzraudzības stratēģiju attiecībā uz jebkuru risku un veikt draudu novērtēšanu.
4. Šā panta 1. līdz 3. punktā minētajiem nolūkiem Komisija var vākt, apstrādāt un analizēt ES muitas datu centrā un no citiem avotiem, tostarp no nemuitas iestādēm, pieejamus datus.
5. ES Muitas dienests veic Savienības līmeņa riska pārvaldības darbības, pamatojoties uz 3. punkta a) apakšpunktā minētajām muitas politikas ievirzēm un 2. punktā minētajām prioritātēm. Tas:
 - (a) vāc, apstrādā un analizē ES muitas datu centrā un no citiem avotiem, tostarp no nemuitas iestādēm pieejamus datus;
 - (b) palīdz Komisijai noteikt kopējas prioritārās kontroles jomas un kopējus riska kritērijus un standartus, pamatojoties uz darbības zināšanām un tehnisku zinātību riska pārvaldības jomā;

- (c) ja tas vajadzīgs saskaņā ar 3. punktu, izstrādā uzraudzības stratēģijas, vajadzības gadījumā kopā ar nemuitas iestādēm un veic draudu novērtēšanu;
 - (d) šīs sadaļas nolūkiem veic attiecīgu datu apmaiņu ar muitas dienestiem un citām iestādēm, ja iespējams, izmantojot ES muitas datu centru saskaņā ar 53. pantu;
 - (e) izstrādā un īsteno kopēju riska analīzi, lai ģenerētu riska signālus, riska analīzes rezultātus un vajadzības gadījumā sniegtu muitas dienestiem kontroles ieteikumus un citus atbilstošus riska mazināšanas pasākumus, tostarp lai piemērotu kopējas prioritārās kontroles jomas un Komisijas noteiktos kopējos riska kritērijus un standartus, kā arī lai risinātu krīzes situācijas;
 - (f) konstatējis krāpšanas gadījumus vai ja tam radušās aizdomām par tiem, informē *OLAF* un sniedz tam visu vajadzīgo ar šiem gadījumiem saistīto informāciju.
6. Muitas dienesti, izmantojot ES muitas datu centrā un no citiem avotiem pieejamos datus:
- (a) vāc, apstrādā un analizē ES muitas datu centrā un no citiem avotiem, tostarp no nemuitas iestādēm, pieejamus datus;
 - (b) veic valsts riska pārvaldības darbības, tostarp riska analīzi, sadarbību un informācijas apmaiņu ar attiecīgajām valsts iestādēm par riska pārvaldību, un veic riska mazināšanas pasākumus;
 - (c) īsteno valsts procesus, kas vajadzīgi, lai īstenotu kopējus riska kritērijus un standartus un kopējas prioritārās kontroles jomas;
 - (d) īsteno riska signālus, riska analīzes rezultātus un kontroles ieteikumus, ko ģenerējis vai sniedzis ES Muitas dienests;
 - (e) sniedz kontroles ieteikumus un norāda citus atbilstošus riska mazināšanas pasākumus citu dalībvalstu muitas dienestiem;
 - (f) pieņem kontroles lēmumus;
 - (g) veic kontroli saskaņā ar šīs sadaļas 2. nodaļu un jebkuriem piemērojamiem kopējiem riska kritērijiem un standartiem;
 - (h) sniedz pamatojumu ES Muitas dienestam, ja nav izpildīts kontroles ieteikums.
7. ES Muitas dienests reizi ceturksnī un vajadzības gadījumā vai pēc Komisijas pieprasījuma *ad hoc* informē Komisiju par savām riska pārvaldības darbībām un to rezultātiem. Šajā sakarā tas sniedz Komisijai visu vajadzīgo informāciju.
8. Līdz 265. panta 1. punktā noteiktajai dienai šajā pantā minētos ES Muitas dienesta riska pārvaldības uzdevumus var veikt Komisija.

52. pants

Kopēji riska kritēriji un standarti

1. Kopēji riska kritēriji un standarti ietver visu turpmāk norādīto:
 - (a) risku aprakstu;
 - (b) riska faktoros vai rādītājus, kas jāizmanto, izraugoties preces vai uzņēmējus, kuriem veic muitas kontroli;
 - (c) muitas dienestu veicamās muitas kontroles būtību;
 - (d) riska analīzes un riska mazināšanas pasākumu piemērošanu piegādes ķēdē, tostarp informācijas vai rīcības pieprasījumus un norādījumus neiekraut vai netransportēt preces;
 - (e) šā punkta c) apakšpunktā minētās muitas kontroles piemērošanas ilgumu.
2. Nosakot kopējus riska kritērijus un standartus, ņem vērā visu turpmāk norādīto:
 - (a) proporcionalitāti attiecībā uz risku;
 - (b) veicamo pārbaūžu steidzamību;
 - (c) pamatoti gaidāmo ietekmi uz tirdzniecības plūsmu un atsevišķu dalībvalstu kontroles resursiem.

53. pants

Riska pārvaldībai un kontrolei svarīga informācija

1. Visu informāciju par risku, signālus, riska analīzes rezultātus, kontroles ieteikumus, kontroles lēmumus un kontroles rezultātus reģistrē darbības procesā, uz kuru tie attiecas, un ES muitas datu centrā neatkarīgi no tā, vai tie balstīti uz valsts vai kopēju riska analīzi, un neatkarīgi no tā, vai tie balstīti uz nejaušu atlasi. Muitas dienesti koplieto informāciju par risku savā starpā, ar ES Muitas dienestu un ar Komisiju.
2. Muitas dienestiem, ES Muitas dienestam un Komisijai ir tiesības apstrādāt šā panta 1. punktā minētos elementus saskaņā ar savu lomu un pienākumiem, kas minēti [51.](#) un [54.](#) pantā
3. ES Muitas dienests, ja iespējams, izmanto ES muitas datu centru, lai vāktu citus datus, dokumentu vai informācijas avotus, kurus ES Muitas dienests, Komisija vai kāds muitas dienests ir apzinājis kā svarīgus riska pārvaldībai, vai izmantotu sadarbību ar tiem.
4. Līdz 265. panta 1. punktā noteiktajai dienai šajā pantā minētos ES Muitas dienesta uzdevumus veic Komisija.

54. pants

Muitas riska pārvaldības izvērtēšana

1. Komisija sadarbībā ar ES Muitas dienestu un muitas dienestiem vismaz reizi divos gados izvērtē riska pārvaldības īstenošanu, lai pastāvīgi uzlabotu tās darbības un stratēģisko rezultativitāti un efektivitāti; turklāt Komisija var organizēt izvērtēšanas darbības, kas veicamas, kad tā uzskata par vajadzīgu un pastāvīgi.
2. Tālab ES Muitas dienests vāc un analizē attiecīgu informāciju un veic visas nepieciešamās darbības. ES Muitas dienests par šo jautājumu var pieprasīt periodiskus vai *ad hoc* ziņojumus no vienas vai vairākām dalībvalstīm.
3. Tālab un lai izpildītu savu lomu un pienākumus saskaņā ar šo sadaļu, Komisija var apstrādāt jebkuru attiecīgu informāciju, kas pieejama ar ES muitas datu centra starpniecību, un var pieprasīt papildu informāciju no ES Muitas dienesta un valstu iestādēm.
4. Nosakot kopējus riska kritērijus un kopējas prioritārās kontroles jomas, Komisija attiecīgā gadījumā ņem vērā izvērtēšanu, kas veikta saskaņā ar šo pantu.

55. pants

Īstenošanas pilnvaru piešķiršana

1. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pasākumus, kas nodrošina saskaņotu muitas kontroles un riska pārvaldības piemērošanu, tostarp šajā nodaļā minēto informācijas apmaiņu, kopēju riska kritēriju un standartu un kopēju prioritārās kontroles jomu noteikšanu. Ar šādiem pasākumiem tiek aptverti vismaz šādi elementi:
 - (a) informācija, kas jāreģistrē ES muitas datu centrā saistībā ar riska pārvaldību un kontroli, tostarp attiecībā uz informāciju par risku – riska analīzes rezultāti, kontroles ieteikumi, kontroles lēmumi un kontroles rezultāti –, un tiesības piekļūt šādai informācijai un apstrādāt to;
 - (b) procedūras pasākumi esošo muitas informācijas sistēmu izmantošanai vai piekļuvei tiem pārejas posmā; procedūras pasākumi ES muitas datu centra un citu sistēmu sadarbības pārvaldībai;
 - (c) procedūras pasākumi, kas saistīti ar ziņošanas prasības piemērošanu pēcizlaišanas kontroles un izlases veida kontroles kontekstā;
 - (d) sadarbības kārtība, tostarp informācijas apmaiņa, starp ES Muitas dienestu un konkrētām citām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un citām valsts kompetentajām iestādēm;
 - (e) atbildīgā muitas dienesta identifikācija konkrētu riska pārvaldības procesu gadījumā, kas var attiekties uz vairāk nekā vienu dalībvalsti;
 - (f) procesuālie aspekti attiecībā uz kontroli, tostarp pēcizlaišanas kontroli, kas attiecas uz vairāk nekā vienu dalībvalsti, un paraugu un citu kontroles rezultātu pieejamību attiecīgajiem muitas dienestiem;
 - (g) kārtība, kā muitas dienesti, ES Muitas dienests un Komisija koplieto informāciju par risku;

- (h) kopējas prioritārās kontroles jomas un kopēji riska kritēriji un standarti, kas minēti 51. panta 1. un 2. punktā un 52. pantā, tostarp kārtība to steidzamai piemērošanai vajadzības gadījumā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, kas saistīti ar šādiem pasākumiem, tostarp kārtību to steidzamai piemērošanai ar mērķi efektīvi reaģēt uz krīzi vai incidentiem, kas var radīt nenovēršamu risku drošumam vai drošībai, un ja tas ir pienācīgi pamatots ar vajadzību ātri atjaunināt kopējo riska pārvaldību un informācijas apmaiņu, kopējus riska kritērijus un standartus un kopējas prioritārās kontroles jomas pielāgot risku dinamikai, Komisija saskaņā ar 262. panta 5. punktā minēto procedūru pieņem īstenošanas aktus, kas piemērojami nekavējoties.

V sadaļa

MUITAS PROCEDŪRAS PIEMĒROŠANA PRECĒM

1. nodaļa

Preču muitas statuss

56. pants

Prezumpcija, ka precēm ir Savienības preču muitas statuss

1. Pieņem, ka visām precēm, kas atrodas Savienības muitas teritorijā, ir Savienības preču muitas statuss, ja vien netiek konstatēts, ka tās nav Savienības preces.
2. Konkrētos gadījumos, kad nepiemēro 1. punktā noteikto prezumpciju, ir jāpierāda, ka precēm ir Savienības preču muitas statuss.
3. Konkrētos gadījumos precēm, kas ir pilnībā iegūtas Savienības muitas teritorijā, nav Savienības preču muitas statusa, ja tās iegūtas no pagaidu uzglabāšanā esošām precēm vai precēm, kurām piemērota ārējā tranzīta procedūra, uzglabāšanas procedūra, pagaidu ieviešanas procedūra vai ieviešanas pārstrādei procedūra.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
 - (a) konkrētus gadījumus, kad nepiemēro 1. punktā noteikto prezumpciju;
 - (b) nosacījumus, kā piešķir atvieglojumu attiecībā uz muitas statusa pierādījuma noteikšanu Savienības precēm;
 - (c) konkrētus gadījumus, kad precēm, kas minētas 3. punktā, nav Savienības preču muitas statusa.

5. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus par Savienības preču muitas statusa apliecinājuma sniegšanu un pārbaudīšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

57. pants

Savienības preču muitas statusa zaudēšana

Savienības preces kļūst par ārpus Savienības precēm šādos gadījumos:

- (a) ja tās izved ārpus Savienības muitas teritorijas, ciktāl uz tām neattiecas noteikumi par iekšējo tranzītu;
- (b) ja tām piemēro ārējā tranzīta procedūru, uzglabāšanas procedūru vai ieviešanas pārstrādei procedūru, ciktāl to atļauj tiesību akti muitas jomā;
- (c) ja tām ir bijusi piemērota galapatēriņa procedūra un pēc tam no tām vai nu atsakās par labu valstij, vai tās iznīcina, atstājot pārpalikumus;
- (d) ja pēc preču izlaišanas deklarācija par laišanu brīvā apgrozībā tiek atzīta par nederīgu.

58. pants

Savienības preces, kas uz laiku tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas

- 1. Gadījumos, kas minēti 112. panta 2. punkta [b\)](#), [c\)](#), [d\)](#) un [e\)](#) apakšpunktā, preces saglabā Savienības preču muitas statusu tikai tad, ja šāds statuss ir noteikts saskaņā ar nosacījumiem un ar līdzekļiem, kuri paredzēti tiesību aktos muitas jomā.
- 2. Konkrētos gadījumos Savienības preces var bez muitas procedūras piemērošanas pārvietot no viena punkta uz citu punktu Savienības muitas teritorijā un uz laiku ārpus šīs teritorijas, nemainot to muitas statusu.
- 3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot konkrētus gadījumus, kad šā panta 2. punktā minēto preču muitas statuss netiek mainīts.

2. nodaļa

Procedūras piemērošana un izlaišana

59. pants

Muitas procedūras piemērošana precēm

- 1. Importētāji, eksportētāji un procedūras izmantotāji, kas paredz precēm piemērot muitas procedūru, sniedz vai dara pieejamus attiecīgajai procedūrai vajadzīgos datus, tiklīdz tie ir pieejami un katrā ziņā pirms preču izlaišanas.

2. Vēlākais nākamajā dienā pēc maksājuma pieņemšanas dienas un katrā ziņā pirms preču izlaišanas domājamie importētāji sniedz vai dara pieejamu informāciju par to preču tālpārdošanu, kuras paredzēts importēt Savienības muitas teritorijā.
3. Atkāpjoties no 1. punkta, pienācīgi pamatotos apstākļos, kas saistīti ar pavaddokumentiem vai preču galīgās vērtības noteikšanu, muitas dienesti uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem var atļaut pēc preču izlaišanas sniegt daļu no datiem, kas nav iepriekšēja kravas informācija. Noteiktā termiņā importētājs vai eksportētājs sniedz izlaisto informāciju.
4. Preces izlaižot, tiek piemērota muitas procedūra. Ja nav noteikts citādi, izlaišanas diena ir diena, kas jāizmanto, piemērojot noteikumus, kuri reglamentē muitas procedūru, ko piemēro precēm, un piemērojot visas pārējās importa vai eksporta formalitātes.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. un 2. punktā minētos datus un informāciju un konkrētos datus, ko var sniegt pēc preču izlaišanas, un šā panta 3. punktā minētos termiņus šādu datu sniegšanai.

60. pants

Preču izlaišana

1. Muitas dienesti, kas atbild par muitas procedūras piemērošanu precēm saskaņā ar 42. panta 3. punktu, lemj par preču izlaišanu, ņemot vērā importētāja vai eksportētāja sniegto datu riska analīzes rezultātus un attiecīgā gadījumā jebkuras kontroles rezultātus.
2. Preces izlaiž, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) par precēm ir atbildīgs importētājs vai eksportētājs;
 - (b) muitas dienestiem ir sniegta vai darīta pieejama visa muitas dienestu prasītā informācija un informācijas minimums, kas vajadzīgs konkrētajai procedūrai;
 - (c) ir izpildīti nosacījumi, ar kādiem precēm piemēro konkrēto procedūru, ievērojot [88.](#), [118.](#), [132.](#) un [135.](#) pantu;
 - (d) preces nav atlasītas nevienai kontrolei.
3. Muitas dienesti atsaka izlaišanu ikvienā no šādiem gadījumiem:
 - (a) ja nav izpildīti nosacījumi attiecīgās procedūras piemērošanai precēm, tostarp nav izpildītas Savienības nemuitas formalitātes, kas definētas Regulas (ES) 2022/2399 2. panta 11) punktā un attiecas uz precēm;
 - (b) ja tiem ir pierādījumi, ka preces neatbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, ja vien minētajos tiesību aktos nav noteikta prasība iepriekš apspriesties ar citām iestādēm;
 - (c) ja tām ir pierādījumi, ka sniegtie dati nav pareizi.

4. Muitas dienesti aptur izlaišanu ikvienā no šādiem gadījumiem:
 - (a) ja tiem ir iemesls uzskatīt, ka preces neatbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, vai ka tās rada nopietnu risku cilvēka, dzīvnieku vai augu veselībai un dzīvībai vai videi, vai citām sabiedrības interesēm, tostarp finansiālām interesēm, vai
 - (b) ja citas iestādes to ir pieprasījušas saskaņā ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
5. Ja izlaišana ir apturēta saskaņā ar 4. punktu, tad muitas dienesti apspriežas ar citām iestādēm, kad to prasa attiecīgie citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, un:
 - (a) atsaka izlaišanu, ja citas iestādes to ir pieprasījušas saskaņā ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, vai
 - (b) izlaiž preces, ja nav iemeslu uzskatīt, ka nav izpildītas citas prasības un formalitātes, kas noteiktas citos tiesību aktos, ko piemēro muitas dienesti attiecībā uz šādu izlaišanu, un:
 - i) citas iestādes ir apstiprinājušas izlaišanu vai
 - ii) citas iestādes nav sniegušas atbildi termiņā, kurš noteikts attiecīgajos citos tiesību aktos, ko piemēro muitas dienesti, vai
 - iii) citas iestādes paziņo muitas dienestiem, ka ir vajadzīgs vairāk laika, lai novērtētu, vai preces atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, ar nosacījumu, ka tās nav lūgušas saglabāt apturēšanu un importētājs vai eksportētājs nodrošina muitas dienestiem pilnīgu šo preču izsekojamību īsākajā laikposmā – vai nu 15 dienas no citu iestāžu paziņojuma, vai līdz brīdim, kad citas iestādes ir novērtējušas un paziņojušas savas kontroles rezultātus importētājam vai eksportētājam. Muitas dienesti nodrošina, ka citas iestādes var izsekot precēm.
6. Neskarot citus attiecīgos tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti, tiek uzskatīts, ka muitas dienesti ir izlaiduši preces, ja tie nav atlasījuši tās kontrolei pieņemamā laikposmā pēc tam, kad:
 - (a) domājamo importētāju preces ir ieradušās Savienības muitas teritorijā vai
 - (b) importētāju preces ir ieradušās beidzamajā galamērķī, vai
 - (c) eksportētājs ir nosūtījis pirmsizvešanas informāciju.
7. Ja muitas dienesti ir apturējuši preču izlaišanu saskaņā ar 4. punktu vai atteikuši preču izlaišanu saskaņā ar 3. punktu vai 5. punkta a) apakšpunktu, tie savu lēmumu un visu pārējo informāciju, kas attiecīgā gadījumā prasīta Savienības tiesību aktos, reģistrē ES muitas datu centrā. Minēto informāciju dara pieejamu pārējiem muitas dienestiem.
8. Ja muitas dienesti ir atteikuši preču izlaišanu saskaņā ar 3. vai 5. punktu:

- (a) ja citas iestādes nav iebildušas, tad precēm vēlāk var piemērot citu muitas procedūru, norādot, ka precēm iepriekš ir atteikta citas muitas procedūras piemērošana;
 - (b) ja citas iestādes ir iebildušas pret vienas vai vairāku muitas procedūru piemērošanu precēm, tad muitas dienesti reģistrē šo informāciju ES muitas datu centrā un attiecīgi rīkojas.
9. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261.pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 6. punktā minēto pieņemamo laikposmu.

61. pants

Uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju veikta preču izlaišana muitas dienestu uzdevumā

1. Atkāpjoties no 60. panta 1. punkta, muitas dienesti var atļaut uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem izlaist preces to uzdevumā, kad preces tiek saņemtas importētāja, īpašnieka vai saņēmēja uzņēmējdarbības vietā vai tiek nosūtītas no eksportētāja, īpašnieka vai nosūtītāja uzņēmējdarbības vietas, ar noteikumu, ka muitas dienestiem tiek sniegti vai darīti pieejami attiecīgajai procedūrai vajadzīgie dati un reāllaika informācija par preču ierašanos vai nosūtīšanu.
2. Neskarot 43. pantu, muitas dienesti var atļaut uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem veikt konkrētu muitas uzraudzībā esošu preču kontroli. Šādos gadījumos, ja uz precēm attiecas citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, muitas dienesti pirms šādas atļaujas piešķiršanas apspriežas ar citām iestādēm un var ar tām vienoties par kontroles plānu.
3. Ja 2. punktā minētajam uzticamajam un pārbaudītajam tirgotājam ir iemesls uzskatīt, ka preces neatbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, tas nekavējoties informē muitas dienestus un attiecīgā gadījumā citas iestādes. Šādā gadījumā lēmumu par izlaišanu pieņem muitas dienesti.
4. Muitas dienesti jebkurā laikā var prasīt, lai uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs uzrāda preces kontrolei muitas iestādē vai vietā, kur preces bija paredzēts izlaist.
5. Ja muitas dienesti ir konstatējuši jaunu nopietnu finanšu risku vai citu konkrētu situāciju, kas saistīta ar atļauju izlaist preces to uzdevumā, tie uz konkrētu laikposmu var apturēt spēju to uzdevumā izlaist preces un informē uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju. Šādā gadījumā lēmumu par preču izlaišanu pieņem muitas dienesti.

62. pants

Informācijas par muitas procedūras piemērošanu precēm grozīšana un atzīšana par nederīgu

1. Importētājs un eksportētājs groza vienu vai vairākas ziņas, kas ietvertas datos, kuri sniegti, lai precēm piemērotu muitas procedūru, ja uzzina, ka to reģistros ir mainījusies attiecīga informācija, vai ja muitas dienests tiem uzdod to darīt vai paziņo ar datu pareizību, pilnīgumu vai kvalitāti saistītu problēmu, ja vien muitas

dienesti nav informējuši, ka ir nodomājuši pārbaudīt preces vai konstatējuši, ka sniegtie dati ir nepareizi, vai preces jau ir uzrādītas muitai.

2. Importētājs un eksportētājs atzīst par nederīgiem datus, kas sniegti, lai precēm piemērotu muitas procedūru, tiklīdz uzzina, ka preces netiks ievestas Savienības muitas teritorijā vai netiks izvestas no tās. Datus, kas sniegti, lai precēm piemērotu muitas procedūru, muitas dienesti atzīst par nederīgiem, ja pēc 200 dienām no dienas, kad informācija sniegta vai darīta pieejama, preces nav ievestas Savienības muitas teritorijā vai nav izvestas no tās.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus, kā grozāma un kā atzīstama par nederīgu šā panta 1. un 2. punktā minētā informācija. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. nodaļa **Pārejas noteikumi**

63. pants

Preču muitas deklarācija

1. Līdz 265. panta 4. punktā noteiktajai dienai par visām precēm, kurām paredzēts piemērot muitas procedūru, ir noformēta muitas deklarācija, kas atbilst konkrētajai procedūrai.
2. No 265. panta 4. punktā noteiktās dienas, lai precēm piemērotu muitas procedūru, importētāji, eksportētāji un tranzīta procedūras izmantotāji var iesniegt muitas deklarāciju vai sniegt vai darīt pieejamu attiecīgajai procedūrai atbilstošu attiecīgu informāciju, izmantojot ES muitas datu centru. No 265. panta 3. punktā noteiktās dienas, lai precēm piemērotu muitas procedūru, importētāji, eksportētāji un tranzīta procedūras izmantotāji sniedz vai dara pieejamu attiecīgajai procedūrai atbilstošu informāciju, izmantojot ES muitas datu centru.
3. Konkrētos gadījumos muitas deklarāciju var iesniegt, izmantojot citus līdzekļus, nevis elektroniskās datu apstrādes metodes.
4. Muitas deklarāciju atkarībā no apstākļiem iesniedz vienā no turpmāk minētajām muitas iestādēm:
 - (a) muitas iestādē, kas atbild par vietu, kur preces pirmo reizi ieradušās Savienības muitas teritorijā, vai
 - (b) muitas iestādē, kas atbild par to preču izkraušanas vietu, kuras ierodas pa jūru vai gaisu;
 - (c) tranzīta procedūras galamērķa muitas iestādē, ja preces ir ievestas Savienības muitas teritorijā, piemērojot tranzīta procedūru;

- (d) muitas iestādē, kas atbild par vietu, kur atrodas preces, kurām paredzēts piemērot tranzīta procedūru;
 - (e) muitas iestādē, kas atbild par vietu, kur iedibināts muitas vienkāršojumiem atzītais uzņēmējs, kuram ir atļauts izmantot centralizēto muišanu;
 - (f) muitas iestādē, kas atbild par vietu, kur atrodas preces, kuras paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot konkrētus gadījumus, kad saskaņā ar šā panta 2. punktu muitas deklarāciju var iesniegt, izmantojot līdzekļus, kas nav elektroniskās datu apstrādes metodes.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē:
- (a) muitas deklarācijas iesniegšanas procedūru 3. punktā minētajos gadījumos;
 - (b) to kompetento muitas iestāžu noteikšanas noteikumus, kas nav 4. punktā minētās muitas iestādes, tostarp ieviešanas muitas iestādes un izvešanas muitas iestādes.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

64. pants

Standarta muitas deklarācija

1. Standarta muitas deklarācijā ir visas ziņas, kas vajadzīgas, lai varētu piemērot noteikumus, kuri reglamentē muitas procedūru, kam preces tiek deklarētas.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē 1. punktā minētās standarta muitas deklarācijas iesniegšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

65. pants

Vienkāršota deklarācija

1. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai muitas dienesti var piekrist, ka personas precēm tiek piemērota muitas procedūra, pamatojoties uz vienkāršotu deklarāciju, kurā var nebūt konkrētu [40.](#) pantā minētu ziņu vai pavaddokumentu.
2. Līdz 265. panta 4. punktā noteiktajai dienai muitas dienesti var atļaut regulāri izmantot vienkāršotu deklarāciju.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 2. punktā minētās atļaujas piešķiršanas nosacījumus.

4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē vienkāršotas deklarācijas iesniegšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

66. pants

Papildu deklarācija

1. Ja ir sniegta vienkāršota deklarācija saskaņā ar 65. pantu vai veikts ieraksts deklarētāja reģistros saskaņā ar 73. pantu, deklarētājs konkrētā termiņā kompetentajā muitas iestādē iesniedz papildu deklarāciju, kurā ir ziņas, kas vajadzīgas attiecīgajai muitas procedūrai.

Ja tiek sniegta vienkāršota deklarācija saskaņā ar 65. pantu, deklarētāja rīcībā ir vajadzīgie pavaddokumenti, un tie ir muitas dienestu rīcībā konkrētā termiņā.

Papildu deklarācija var būt vispārīga, periodiska vai apkopojoša.

2. No pienākuma iesniegt papildu deklarāciju atbrīvo šādos gadījumos:

- (a) ja precēm piemēro muitas noliktavas procedūru,
- (b) citos konkrētos gadījumos.

3. Muitas dienesti var atbrīvot no prasības iesniegt papildu deklarāciju šādos apstākļos:

- (a) vienkāršotā deklarācija attiecas uz precēm, kuru vērtība un daudzums ir mazāks par statistisko robežvērtību,
- (b) vienkāršotajā deklarācijā jau ir iekļauta visa informācija, kas vajadzīga saistībā ar attiecīgu muitas procedūru;
- (c) vienkāršoto deklarāciju neiesniedz, veicot ierakstu deklarētāja reģistros.

4. Šīs regulas 65. pantā minēto vienkāršoto deklarāciju vai 73. pantā minēto ierakstu deklarētāja reģistros un papildu deklarāciju uzskata par vienotu, nedalāmu dokumentu, kas ir spēkā attiecīgi no dienas, kad saskaņā ar 69. pantu ir pieņemta vienkāršota deklarācija, un no dienas, kad preces tiek ierakstītas deklarētāja reģistros.

5. Piemērojot 169. pantu, par vietu, kur jāiesniedz papildu deklarācija, uzskata vietu, kur ir iesniegta muitas deklarācija.

6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:

- (a) konkrēto termiņu, kurš minēts 1. punkta pirmajā daļā un kurā jāiesniedz papildu deklarācija;
- (b) konkrēto termiņu, kurš minēts 1. punkta otrajā daļā un kurā deklarētāja rīcībā un muitas dienestu rīcībā jābūt pavaddokumentiem;

- (c) konkrētos gadījumus, kad saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu atbrīvo no pienākuma iesniegt papildu deklarāciju.
7. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē papildu deklarācijas iesniegšanas procedūras noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

67. pants

Muitas deklarācijas iesniegšana

1. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai, neskarot 66. panta 1. punktu, muitas deklarāciju var iesniegt jebkura persona, kas spēj sniegt visu informāciju, kura ir vajadzīga, lai varētu piemērot noteikumus, ar ko reglamentē muitas procedūru, kurai preces ir deklarētas. Šī persona spēj arī uzrādīt attiecīgās preces vai nodrošināt to uzrādīšanu muitai.
- Tomēr, ja muitas deklarācijas pieņemšana uzliek īpašus pienākumus konkrētai personai, minēto deklarāciju iesniedz minētā persona vai tās pārstāvis.
2. Atkāpjoties no 1. punkta pirmās daļas, muitas deklarāciju par tādu preču laišanu brīvā apgrozībā, kuras paredzēts importēt Savienības muitas teritorijā saskaņā ar īpašo tālpārdošanas režīmu, kas noteikts Direktīvas 2006/112/EK XII sadaļas 6. nodaļas 4. iedaļā par tālpārdošanu, iesniedz domājamais importētājs vai tā uzdevumā.
3. Deklarētājs ir iedibināts Savienības muitas teritorijā.
4. Atkāpjoties no 3. punkta, prasību būt iedibinātam Savienības muitas teritorijā neizvirza šādiem deklarētājiem:
- (a) personām, kas iesniedz muitas deklarāciju par tranzītu vai pagaidu ievēšanu;
 - (b) personām, kuras muitas deklarāciju iesniedz neregulāri, tostarp galapatēriņam vai ievēšanai pārstrādei, ar noteikumu, ka muitas dienesti to uzskata par pamatotu;
 - (c) personām, kas ir iedibinātas valstī, kuras teritorija atrodas blakus Savienības muitas teritorijai, un kas preces, uz kurām attiecas muitas deklarācija, uzrāda Savienības robežpunkta muitas iestādē, kas ir blakus šai valstij, ar noteikumu, ka valsts, kurā šīs personas ir iedibinātas, piešķir savstarpējas priekšrocības personām, kas ir iedibinātas Savienības muitas teritorijā;
 - (d) domājamiem importētājiem, kas saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK XII sadaļas 6. nodaļas 4. iedaļā noteikto īpašo režīmu iesaistīti tādu preču tālpārdošanā, kuras paredzēts importēt Savienības muitas teritorijā, ar noteikumu, ka tie ieceļ netiešu pārstāvi.
5. Muitas deklarācijas autentificē.

68. pants

Muitas deklarācijas iesniegšana pirms preču uzrādīšanas

1. Muitas deklarāciju var iesniegt pirms paredzētās preču uzrādīšanas muitai. Ja preces neuzrāda 30 dienu laikā no dienas, kad iesniegta muitas deklarācija, tad uzskata, ka muitas deklarācija nav iesniegta.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē 1. punktā minētās muitas deklarācijas iesniegšanas procedūras noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

69. pants

Muitas deklarācijas pieņemšana

1. Muitas deklarācijas, kas atbilst šajā nodaļā un 40. pantā izklāstītajiem nosacījumiem, muitas dienesti pieņem nekavējoties ar noteikumu, ka preces, uz kurām tās attiecas, ir uzrādītas muitai.
2. Ja nav noteikts citādi, diena, kurā muitas dienesti pieņem muitas deklarāciju, ir diena, kas jāizmanto, piemērojot noteikumus, kuri reglamentē muitas procedūru, kam preces ir deklarētas, un piemērojot visas citas importa vai eksporta formalitātes.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē muitas deklarācijas pieņemšanas procedūras noteikumus, aptverot minēto noteikumu piemērošanu [72.](#) pantā minētajos gadījumos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

70. pants

Muitas deklarācijas grozīšana

1. Ja deklarētājs iesniedz pieteikumu, viņam atļauj grozīt vienu vai vairākas ziņas muitas deklarācijā pēc tam, kad muita minēto deklarāciju ir pieņēmusi. Muitas deklarāciju negroza tā, lai tā attiektos uz precēm, kas nav bijušas tajā sākotnēji iekļautas.
2. Šādi grozījumi nav atļauti, ja pieteikumu iesniedz pēc jebkura no šādiem notikumiem:
 - (a) muitas dienesti ir paziņojuši deklarētājam nodomu pārbaudīt preces;
 - (b) muitas dienesti ir konstatējuši, ka ziņas muitas deklarācijā ir nepareizas;
 - (c) muitas dienesti ir izlaiduši preces.
3. Ja deklarētājs iesniedz pieteikumu, 3 gadu laikā no muitas deklarācijas pieņemšanas dienas var atļaut grozīt muitas deklarāciju pēc preču izlaišanas, lai deklarētājs varētu izpildīt saistības attiecībā uz attiecīgās muitas procedūras piemērošanu precēm.

4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru, kā saskaņā ar 3. punktu grozāma muitas deklarācija pēc preču izlaišanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

71. pants

Muitas deklarācijas atzīšana par nederīgu

1. Ja deklarētājs iesniedz pieteikumu, muitas dienesti jau pieņemu muitas deklarāciju atzīst par nederīgu katrā no šādiem gadījumiem:
 - (a) ja tie ir pārliecinājušies, ka precēm nekavējoties tiks piemērota muitas procedūra;
 - (b) ja tie ir pārliecinājušies, ka īpašu apstākļu dēļ vairs nav pamata piemērot precēm muitas procedūru, kurai tās bija deklarētas.

Tomēr, ja muitas dienesti ir paziņojuši deklarētājam nodomu preces pārbaudīt, pieteikumu atzīt muitas deklarāciju par nederīgu nepieņem, kamēr nav notikusi preču pārbaude.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, konkrētos gadījumos muitas dienesti muitas deklarāciju var atzīt par nederīgu bez deklarētāja iepriekšēja pieteikuma.
3. Muitas deklarāciju neatzīst par nederīgu pēc tam, kad preces ir izlaistas, izņemot gadījumus, kad noteikts citādi.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot konkrētus gadījumus, kad muitas dienesti muitas deklarāciju atzīst par nederīgu, kā minēts šā panta 2. punktā un pēc šā panta 3. punktā minētās preču izlaišanas.

Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru, kā atzīstama par nederīgu muitas deklarācija pēc 3. punktā minētās preču izlaišanas. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

72. pants

Centralizēta muietošana

1. Līdz 265. panta 4. punktā noteiktajai dienai muitas dienesti, saņēmuši pieteikumu, var atļaut personai muitas iestādē, kas atbild par vietu, kurā šāda persona ir iedibināta, iesniegt muitas deklarāciju par precēm, ko muitai uzrāda citā muitas iestādē.

No pirmajā daļā minētās atļaujas prasības var atbrīvot, ja muitas deklarācija ir iesniegta un preces uzrādītas muitas iestādēs, par kurām ir atbildīgs viens muitas dienests.
2. Šā panta 1. punktā minētās atļaujas pieteikumu iesniedz 23. panta 1. punkta [a\)](#) apakšpunktā minētais muitas vienkāršojumiem atzītais uzņēmējs.

3. Muitas iestāde, kurā muitas deklarācija ir iesniegta:
 - (a) uzrauga attiecīgās muitas procedūras piemērošanu konkrētajām precēm;
 - (b) veic muitas kontroli muitas deklarācijas pārbaudei;
 - (c) pamatotos gadījumos lūdz muitas iestādi, kurā preces ir uzrādītas, veikt konkrētu muitas kontroli, lai pārbaudītu muitas deklarāciju, un
 - (d) veic muitas formalitātes, lai atgūtu ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas atbilst muitas parādam.
4. Muitas iestāde, kurā iesniegta muitas deklarācija, un muitas iestāde, kurā uzrādītas preces, apmainās ar informāciju, kas vajadzīga, lai pārbaudītu muitas deklarāciju un lai izlaistu preces.
5. Muitas iestāde, kurā preces ir uzrādītas, neskarot pašas veikto kontroli, kas attiecas uz precēm, kuras ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās, veic muitas kontroli, kas minēta 3. punkta c) apakšpunktā, un šīs kontroles rezultātus sniedz muitas iestādei, kurā iesniegta muitas deklarācija.
6. Muitas iestāde, kurā iesniegta muitas deklarācija, preces izlaiž, ņemot vērā:
 - (a) muitas deklarācijas pārbaudei pašu veiktās kontroles rezultātus;
 - (b) tās muitas iestādes veiktās kontroles rezultātus, kurā preces uzrādītas muitas deklarācijas pārbaudei, un kontroles rezultātus attiecībā uz precēm, kas ievestas Savienības muitas teritorijā vai izvestas no tās.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. punkta pirmajā daļā minētās atļaujas piešķiršanas nosacījumus.
8. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē šajā pantā minētās centralizētās muietošanas procedūru, tostarp attiecīgās muitas formalitātes un kontroli. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

73. pants

Ieraksts deklarētāja reģistros

1. Līdz 265. panta 4. punktā noteiktajai dienai muitas dienesti, saņēmuši pieteikumu, var atļaut personai iesniegt muitas deklarāciju, tostarp vienkāršotu deklarāciju, kā ierakstu deklarētāja reģistros, ar noteikumu, ka ziņas, kas ietvertas šajā deklarācijā, ir muitas dienestu rīcībā deklarētāja elektroniskajā sistēmā tajā brīdī, kad tiek iesniegta muitas deklarācija kā ieraksts deklarētāja reģistros.
2. Muitas deklarāciju uzskata par pieņemtu brīdī, kad preces ir ierakstītas reģistros.
3. Muitas dienesti pēc pieteikuma var atbrīvot no pienākumu uzrādīt preces. Minētajā gadījumā preces uzskata par izlaistām brīdī, kad tās ierakstītas deklarētāja reģistros.

Atbrīvojumu no minētā pienākuma var piešķirt, ja ir izpildīti visi turpmāk norādītie nosacījumi:

- (a) deklarētājs ir 23. panta 1. punkta [a](#)) apakšpunktā minētais muitas vienkāršojumiem atzītais uzņēmējs;
- (b) attiecīgo preču veids un plūsma to ļauj veikt un tie ir zināmi muitas dienestam;
- (c) uzraudzības muitas iestādei ir piekļuve visai informācijai, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai tā varētu īstenot savas tiesības pārbaudīt preces, ja tāda vajadzība rastos;
- (d) kad preces ir ierakstītas reģistros, uz tām vairs neattiecas citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, ja vien atļaujā nav noteikts citādi.

Tomēr uzraudzības muitas iestāde īpašās situācijās var lūgt preces uzrādīt.

4. Apstākļus, kādos preču izlaišana ir atļauta, norāda atļaujā.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. punktā minētās atļaujas piešķiršanas nosacījumus.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus attiecībā uz ierakstu deklarētāja reģistros, tostarp attiecīgās muitas formalitātes un kontroli, un attiecībā uz 3. punktā minēto atbrīvojumu no pienākuma uzrādīt preces. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

74. pants

Derīguma beigas

Atļauja izmantot vienkāršotu deklarāciju, centralizētu muietošanu un ierakstu deklarētāja reģistros ir derīga līdz 265. panta [3.](#) punktā noteiktajai dienai.

4. nodaļa Preču atsavināšana

75. pants

Preču atsavināšana

Muitas dienesti nekavējoties veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai saskaņā ar [76.](#), [77.](#) un [78.](#) pantu atsavinātu preces, kurām jebkādu iemeslu dēļ nav iespējama pagaidu uzglabāšana.

76. pants

Preču iznīcināšana

1. Ja muitas dienestiem ir pamatoti iemesli tā rīkoties, tie var prasīt, lai tiem uzrādītās preces tiktu iznīcinātas, un muitas dienesti par to attiecīgi informē preču importētāju, eksportētāju un valdītāju. Iznīcināšanas izmaksas sedz importētājs vai eksportētājs.
2. Where the destruction is to be conducted under the responsibility of a holder of a decision of an intellectual property right, as defined in Article 2, point (13), of Regulation (EU) No 608/2013 of the European Parliament and the Council Regulation³⁰, it has to be carried out by, or under supervision of the customs authorities.
3. Ja muitas dienesti uzskata par nepieciešamu un samērīgu, tie var aizturēt un iznīcināt vai citādi padarīt neizmantojamu produktu, kas nav tiem uzrādīts un rada risku galalietotāju veselībai un drošībai. Šāda pasākuma izmaksas sedz importētājs vai eksportētājs.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē preču iznīcināšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

77. pants

Muitas dienestu veicamie pasākumi

1. Muitas dienesti veic visus vajadzīgos pasākumus, tostarp konfiskāciju, pārdošanu, ziedošanu humanitāram nolūkam vai arī iznīcināšanu, lai atsavinātu preces šādos gadījumos:
 - (a) ja nav izpildīts kāds no pienākumiem, kas ir noteikts tiesību aktos muitas jomā attiecībā uz ārpussavienības preču ieviešanu Savienības muitas teritorijā, vai ja preces nav bijušas nodotas muitas uzraudzībā;
 - (b) ja preces nevar izlaist sakarā ar kādu no šādiem iemesliem:
 - i) no uzņēmēja atkarīgu iemeslu dēļ nav bijis iespējams veikt vai turpināt preču pārbaudi muitas dienestu noteiktajā laikposmā;
 - ii) nav iesniegti dokumenti, kas jāiesniedz, pirms precēm var piemērot pieprasīto muitas procedūru vai tās izlaist šai procedūrai;
 - iii) noteiktajā laikposmā atkarībā no konkrētā gadījuma attiecībā uz ievedmuitas vai izvedmuitas nodokli nav veikti vajadzīgie maksājumi vai nav sniegts vajadzīgais galvojums;
 - iv) preces neatbilst 60. pantā izklāstītajiem izlaišanas nosacījumiem;
 - (c) ja preces nav aizvestas prom pieņemamā laikposmā pēc to izlaišanas;

³⁰ Regulation (EU) No 608/2013 of the European Parliament and the Council Regulation (EU) No 608/2013 of 12 June 2013 concerning customs enforcement of intellectual property rights and repealing Council Regulation (EC) No 1383/2003 (OJ L 181, 29.6.2013, p. 15–34).

- (d) ja pēc preču izlaišanas konstatē, ka preces nav atbildušas nosacījumiem, saskaņā ar kuriem tās bija izlaistas, vai
 - (e) ja no precēm atsakās par labu valstij saskaņā ar 78. pantu.
2. Ārpussavienības preces, no kurām atsakās par labu valstij vai kuras ir aizturētas vai konfiscētas, uzskata par precēm, kurām ir piemērota muitas noliktavas procedūra. Tās ieraksta muitas noliktavas operatora reģistros vai, ja tās glabā muitas dienesti, muitas dienestu reģistros.
- Ja muitas dienesti jau ir saņēmuši datus par precēm, kuras paredzēts iznīcināt, no kurām paredzēts atteikties par labu valstij, kuras paredzēts aizturēt vai konfiscēt, reģistros iekļauj atsauci uz šiem datiem.
3. Šā panta 1. punktā minēto pasākumu izmaksas sedz:
- (a) šā panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajā gadījumā – pārvadātājs, importētājs vai tranzīta procedūras izmantotājs vai persona, kas nav nodevusi preces muitas uzraudzībā;
 - (b) šā panta 1. punkta b), c) un d) apakšpunktā minētajos gadījumos – importētājs, eksportētājs vai tranzīta procedūras izmantotājs;
 - (c) šā panta 1. punkta e) apakšpunktā minētā gadījumā – persona, kas atsakās no precēm par labu valstij.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot preču konfiscēšanas nosacījumus un procedūru.

Komisija ar īstenošanas aktiem precizē 1. punktā minētās muitas dienestu veiktās preču pārdošanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

78. pants

Atteikšanās

- 1. No ārpussavienības precēm un precēm, kam piemēro galapatēriņa procedūru, procedūras izmantotājs vai, attiecīgā gadījumā, preču valdītājs ar muitas dienestu iepriekšēju atļauju var atteikties par labu valstij.
- 2. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru, kā notiek atteikšanās par labu valstij. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

VI sadaļa SAVIENĪBAS MUITAS TERITORIJĀ IEVESTAS PRECES

1. nodaļa Iepriekšēja kravas informācija

79. pants

Preču ieviešana

Preces var ievest Savienības muitas teritorijā tikai tad, ja pārvadātājs vai citas personas kompetentajiem muitas dienestiem ir sniegušas vai darījušas pieejamu [80.](#) pantā minēto iepriekšējo kravas informāciju.

80. pants

Iepriekšēja kravas informācija

1. Pārvadātāji, kas ievie precis Savienības muitas teritorijā, norādītajā termiņā paredzamajai pirmās ieviešanas muitas iestādei sniedz vai dara pieejamu iepriekšēju kravas informāciju par katru sūtījumu.
2. Iepriekšējā kravas informācijā iekļauj vismaz par precēm atbildīgo importētāju, sūtījuma unikālo atsauces numuru, nosūtītāju, saņēmēju, preču aprakstu, tarifa klasifikāciju, vērtību, datus par maršrutu un tā transportlīdzekļa veidu un identifikāciju, ar kuru ievie precis, un transportēšanas izmaksas. Iepriekšēju kravas informāciju sniedz pirms preču ierašanās Savienības muitas teritorijā.
3. Termiņā, kas noteikts saskaņā ar 1. punktu, importētājs var sniegt daļu no iepriekšējās kravas informācijas. Ja importētājs jau ir sniedzis vai darījis pieejamu daļu no prasītās iepriekšējās kravas informācijas, pārvadātājs sasaista savu papildu informāciju ar importētāja informāciju.
4. Ja pārvadātājs informāciju par sūtījumu sasaista ar importētāja iepriekšējo informāciju, par to tiek paziņots importētājam.
5. Konkrētos gadījumos, ja visu 1. un 2. punktā minēto iepriekšējo kravas informāciju nevar iegūt no pārvadātāja vai importētāja, tad to var prasīt no citām personām, kam ir šī informācija un kam ir attiecīgas tiesības to sniegt.
6. No pienākuma, kas noteikts 1. punktā, atbrīvo:
 - (a) transportlīdzekļus un ar tiem pārvadātas preces, kas tikai šķērso Savienības muitas teritorijas teritoriālos ūdeņus vai gaisa telpu, neapstājoties minētajā teritorijā;

- (b) preces, ko ievē Savienības muitas teritorijā pēc tam, kad tās ir uz laiku izvestas no minētās teritorijas pa jūru vai pa gaisu un pārvadātas tiešā maršrutā, neapstājoties ārpus Savienības muitas teritorijas, un
 - (c) citos gadījumos, ja to pienācīgi pamato preču vai pārvadājuma veids vai nosaka starptautiski līgumi.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
- (a) šā panta 1. punktā minēto pirmās ievēšanas muitas iestādi;
 - (b) papildu datus, kas jāsniedz kā 2. punktā minētā iepriekšējā kravas informācija;
 - (c) termiņus, kas minēti 1. un 3. punktā;
 - (d) šā panta 5. punktā minētos konkrētos gadījumus un citas personas, no kurām var prasīt iepriekšēju kravas informāciju;
 - (e) gadījumus, kad atbrīvo no pienākuma sniegt vai darīt pieejamu iepriekšēju kravas informāciju tāpēc, ka šādu atbrīvojumu pienācīgi pamato 6. punkta c) apakšpunktā minētais preču vai pārvadājuma veids;
 - (f) neskarot visu ziņu izmantošanu muitas uzraudzībai – nosacījumus, ar kādiem persona, kas sniedz vai dara pieejamu informāciju, var ierobežot savas identifikācijas redzamību, piešķirot to tikai vienai vai vairākām citām personām, kas arī iesniedz ziņas.
8. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē 1. līdz 5. punktā minētās iepriekšējās kravas informācijas sniegšanas un saņemšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.
9. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai ievēšanas kopsavilkuma deklarāciju uzskata par iepriekšēju kravas informāciju.

81. pants

Iepriekšējas kravas informācijas riska analīze

1. Neskarot [XII](#) sadaļā izklāstītās ES Muitas dienesta darbības, pirmās ievēšanas muitas iestāde konkrētos termiņos nodrošina, ka galvenokārt drošības un drošuma nolūkos un, ja iespējams, citos nolūkos tiek veikta riska analīze, pamatojoties uz iepriekšēju kravas informāciju un citu informāciju, kas sniegta vai darīta pieejama ar ES muitas datu centra starpniecību, un veic vajadzīgos pasākumus, pamatojoties uz minētās riska analīzes rezultātiem.
2. Pirmās ievēšanas muitas iestāde var veikt attiecīgus riska mazināšanas pasākumus, tostarp:
 - (a) sniegt norādījumus pārvadātājam neiekraut vai netransportēt preces;
 - (b) pieprasīt papildu informāciju vai darbību;

- (c) identificēt situācijas, kurās var būt lietderīgi rīkoties citam muitas dienestam;
 - (d) ieteikt kontroles veikšanai vispiemērotāko vietu un pasākumus.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot termiņus, kuros jāveic šā panta 1. punktā minētā riska analīze un vajadzīgie pasākumi šā panta 2. punktā minētie riska mazināšanas pasākumi.
 4. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai, pamatojoties uz ieviešanas kopsavilkuma deklarāciju, veic riska analīzi.

82. pants

Iepriekšējās kravas informācijas grozīšana un atzīšana par nederīgu

1. Pārvadātājs informē attiecīgos muitas dienestus par novirzēm no iepriekšējā kravas informācijā norādītā kravas maršruta.
2. Importētājs un pārvadātājs groza vienu vai vairākas ziņas, kas ietvertas iepriekšējā kravas informācijā, ja uzzina, ka to reģistros ir mainījusies attiecīga informācija, vai ja muitas dienests tiem pieprasa vai uzdod to darīt ar datu pareizību, pilnīgumu vai kvalitāti saistītu problēmu saistītas problēmas dēļ, ja vien muitas dienesti nav informējuši pārvadātāju, ka ir nodomājuši pārbaudīt preces vai konstatējuši, ka iepriekšēja kravas informācija ir nepareiza, vai preces jau ir uzrādītas muitai.
3. Pārvadātājs iespējami drīz atzīst par nederīgu iepriekšēju kravas informāciju par precēm, kas nav ievestas Savienības muitas teritorijā. Iepriekšēju kravas informāciju par šīm precēm muitas dienesti atzīst par nederīgu, kad pagājušas 200 dienas no dienas, kad informācija sniegta vai darīta pieejama.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru 2. punktā minētajai iepriekšējās kravas informācijas grozīšanai un 3. punktā minētajai iepriekšējās kravas informācijas atzīšanai par nederīgu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

83. pants

Ierašanās paziņojums

1. Pārvadātājs paziņo faktiskajai pirmās ieviešanas muitas iestādei par transportlīdzekļa, kas iebrauc Savienības muitas teritorijā, un tajā esošo sūtījumu ierašanos.
2. Konkrētos gadījumos, ja ne visus datus par sūtījumiem var iegūt no pārvadātāja, tad var prasīt, lai nākamais pārvadātājs vai citas personas, kam ir šādi dati un kam ir attiecīgas tiesības tos sniegt, par sūtījuma ierašanos paziņotu faktiskajai pirmās ieviešanas muitas iestādei.
3. Informāciju par transportlīdzekļa un sūtījumu ierašanos var sniegt vai darīt pieejamu muitas dienestiem, izmantojot citus līdzekļus, kas nav ES muitas datu centrs. Šādos

gadījumos informāciju, kas sniegta vai darīta pieejama, izmantojot šos citus līdzekļus, nosūta ES muitas datu centram.

4. Ja 1. punktā minētais paziņojums neattiecas uz transportlīdzekļa un tajā esošo sūtījumu ierašanos, tad par to preču ierašanos, ko ieved Savienības muitas teritorijā pa jūru vai gaisu, pārvadātājs paziņo ostā vai lidostā, kurā tās izkrauj vai pārkrauj.
5. Atkāpjoties no 4. punkta, tajā pašā ostā vai lidostā pārvadātājs nepaziņo par precēm, kuras ieved Savienības muitas teritorijā un kuras pārvadājuma gaitā izkrauj un atkārtoti iekrauj tajā pašā transportlīdzeklī, lai būtu iespējams izkraut vai iekraut citas preces.
6. Pārvadātājs Savienības muitas teritorijā neizkrauj preces, par kurām muitai nav sniegts vai darīts pieejams iepriekšējas kravas informācijas minimums, ja vien muitas dienesti nav pieprasījuši pārvadātājam tās uzrādīt saskaņā ar 85. pantu.
7. Atkāpjoties no 6. punkta, nenovēršamu briesmu gadījumā, kuru dēļ nekavējoties jāizkrauj visas preces vai daļa no tām, muitas dienesti var atļaut pārvadātājam izkraut preces.
8. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot konkrētos gadījumus, kas minēti 2. punktā, un citas personas, kurām var pieprasīt par sūtījumu ierašanos paziņot faktiskajā pirmās ieviešanas mūtā.
9. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē šajā pantā minētās paziņošanas par ierašanos procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

84. pants

Nogādāšana piemērotā vietā

1. Pārvadātājs, kas ieved preces Savienības muitas teritorijā, tās nekavējoties nogādā pa muitas dienestu noteiktu maršrutu un saskaņā ar šo dienestu norādījumiem, ja tādi ir doti, uz muitas dienestu norādītu muitas iestādi vai jebkuru citu šo dienestu norādītu vai apstiprinātu vietu.
2. Ja neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ pārvadātāji nevar izpildīt 1. punktā minēto pienākumu, tie nekavējoties informē muitas dienestus par situāciju un precīzi norāda preču atrašanās vietu.
3. Muitas dienesti nosaka pasākumus, kas jāveic, lai nodrošinātu muitas uzraudzību 1. punktā minētajām precēm vai – 2. punktā minētajos apstākļos – kuģim vai gaisa kuģim un visām precēm, kas tajā atrodas, un lai nodrošinātu, ka tos vajadzības gadījumā pēc tam nogādā muitas iestādē vai citā šo dienestu norādītā vai apstiprinātā vietā vai brīvajā zonā.
4. Preces, ko ieved brīvajā zonā, ieved šajā zonā tieši, pa jūru vai pa gaisu, vai – ja tās ieved pa sauszemi – nešķērsojot citu Savienības muitas teritorijas daļu gadījumos, kad brīvā zona ir blakus dalībvalsts sauszemes robežai ar trešo valsti.

5. Pamatojoties uz nolīgumu, kas noslēgts ar attiecīgu trešo valsti, muitas dienests var piemērot muitas kontroli precēm, kas vēl aizvien atrodas ārpus Savienības muitas teritorijas. Muitas dienesti pret šīm precēm izturas tāpat kā pret precēm, kas ievestas Savienības muitas teritorijā.
6. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, precēm, ko pārvadā pierobežas zonās vai pa cauruļvadiem un vadiem, pārvadājumiem ar nenozīmīgu ekonomisku nozīmi vai precēm, ko pārvadā ceļotāji, var piemērot īpašus noteikumus ar noteikumu, ka tādējādi netiek apdraudētas muitas uzraudzības un muitas kontroles iespējas.
7. Šā panta 1. punkts neattiecas uz transportlīdzekļiem un precēm, ko ar tiem pārvadā, ja tie tikai šķērso Savienības muitas teritorijas teritoriālos ūdeņus vai gaisa telpu, minētajā teritorijā neapstājoties.
8. Šīs regulas [83.](#) un [85.](#) pantu nepiemēro, ja Savienības preces, kuras pārvieto bez muitas statusa maiņas saskaņā ar 58. panta [2.](#) punktu, ievieš Savienības muitas teritorijā pēc tam, kad tās ir uz laiku izvestas no minētās teritorijas pa jūru vai pa gaisu un pārvadātas tiešā maršrutā, neapstājoties ārpus Savienības muitas teritorijas.

85. pants

Uzrādīšana muitai

1. Ja to prasa muitas dienesti vai paredz citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, pārvadātājs uzrāda muitai Savienības muitas teritorijā ievestās preces, kad tās ieradušās norādītajā muitas iestādē vai jebkurā citā muitas dienestu norādītā vai apstiprinātā vietā vai brīvajā zonā.
2. Muitas dienesti pieprasa, lai pārvadātājs uzrādītu preces un sniegtu [80.](#) pantā minēto informāciju par kravu, ja šī informācija nav sniegta agrāk.
3. Preces, kas uzrādītas muitai, bez muitas dienestu atļaujas nepārvieto no vietas, kur tās uzrādītas.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 1. punktā minēto citu vietu, kas nav norādītā muitas iestādē, norādīšanas vai apstiprināšanas nosacījumus.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem procedūras noteikumus attiecībā uz šajā pantā minēto preču uzrādīšanu muitai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [262.](#) panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

86. pants

Preču pagaidu uzglabāšana

1. Ārpussavienības preces atrodas pagaidu uzglabāšanā no brīža, kad pārvadātājs paziņo par to ierašanos Savienības muitas teritorijā, līdz brīdim, kad tām piemēro muitas procedūru vai muitas dienesti noregulē to stāvokli saskaņā ar 6. punktu.

2. Preces, kas muitas teritorijā ierodas tranzītā, atrodas pagaidu uzglabāšanā pēc tam, kad tās ir uzrādītas galamērķa muitas iestādei Savienības muitas teritorijā saskaņā ar VIII sadaļas 2. nodaļas noteikumiem, kas reglamentē tranzīta procedūru, līdz tām tiek piemērota cita muitas procedūra vai muitas dienesti noregulē to stāvokli saskaņā ar 6. punktu.
3. Preču pagaidu uzglabāšana notiek vienīgi muitas noliktavās vai attiecīgos gadījumos – citās vietās, kuras norādījuši vai apstiprinājuši muitas dienesti.
4. Pagaidu uzglabāšanas vai muitas noliktavas operators saglabā preces pagaidu uzglabāšanā, bet nepārveido tās vai nemaina to izskatu vai tehniskās īpašības.
5. Ārpussavienības precēm, kas ir pagaidu uzglabāšanā, piemēro muitas procedūru ne vēlāk kā 3 dienas pēc paziņojuma par to ierašanos vai 116. panta 4. punkta [b\)](#) apakšpunktā minētā atzītā saņēmēja gadījumā – ne vēlāk kā 6 dienas pēc paziņojuma par to ierašanos, ja vien muitas dienesti nepieprasa preces uzrādīt. Izņēmuma gadījumos šo termiņu var pagarināt.
6. Muitas dienesti nekavējoties veic visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai saskaņā ar šīs sadaļas 4. nodaļu atsavinātu preces, kuras pietiekami pamatotu iemeslu dēļ nav iespējams paturēt pagaidu uzglabāšanā.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 3. punktā minēto vietu norādīšanas vai apstiprināšanas nosacījumus un gadījumus, kad var pagarināt šā panta 5. punktā minēto termiņu.

87. pants

Ar pagaidu uzglabāšanas vietu darbības atļaujām saistītais pārejas noteikums

Līdz 265. panta [3.](#) punktā noteiktajai dienai muitas dienesti atkārtoti izvērtē pagaidu uzglabāšanas vietu darbības atļaujas, lai pārbaudītu, vai to turētājiem var piešķirt atļauju uzglabāšanai muitas noliktavā. Ja atļauju piešķirt nevar, pagaidu uzglabāšanas vietu darbības atļaujas atceļ.

2. nodaļa Laišana brīvā apgrozībā

88. pants

Darbības joma un ietekme

1. Ārpussavienības precēm, ko paredzēts laist Savienības tirgū vai kas paredzētas privātai lietošanai vai patēriņam Savienības muitas teritorijā, piemēro laišanu brīvā apgrozībā.
2. Nav uzskatāms, ka laišana brīvā apgrozībā pierādītu atbilstību citiem attiecīgajiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.

3. Nosacījumi preču laišanai brīvā apgrozībā ir šādi:
- (a) the required data has been provided or made available to customs authorities, which must include at least the importer responsible for the goods, the seller, the buyer, the manufacturer, the product supplier where this is different from the manufacturer, the responsible economic operator in the Union pursuant to Article 4 of Regulation (EU) 2019/1020 and Art. 16 of Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) 2023/XXXX³¹, the value, the origin, the tariff classification and a description of the goods, the unique reference of the consignment and its location, and the list of relevant other legislation applied by the customs authorities;
 - (b) ir samaksāti visi maksājami ievaduitas nodokļi un citi maksājumi, tostarp antidempinga maksājumi, kompensācijas maksājumi vai aizsardzības pasākumi vai sniegti attiecīgi galvojumi, ja vien uz precēm neattiecas tarifa kvotas izmantošanas pieprasījums vai importētājs nav uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs;
 - (c) preces ir ieradušās Savienības muitas teritorijā un
 - (d) preces atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu un grozītu šo regulu, nosakot datus, ko sniedz vai dara pieejamus muitas dienestiem, lai precēm piemērotu šā panta 3. punkta a) apakšpunktā minēto laišanu brīvā apgrozībā.

89. pants

Tirdzniecības politikas pasākumu piemērošana ievēšanai pārstrādei un izvešanai pārstrādei

1. Ja pārstrādes produkti, kas iegūti, tos ievēdot pārstrādei, tiek laisti brīvā apgrozībā un ievaduitas nodokļa summas aprēķins ir veikts saskaņā ar 168. panta 3. punktu, piemērojami tirdzniecības politikas pasākumi ir tie, ko piemēro tādu preču laišanai brīvā apgrozībā, kurām piemērota ievēšana pārstrādei.

Šā panta 1. punktu nepiemēro atkritumiem un lūžņiem.
3. Ja pārstrādes produkti, kas iegūti, tos ievēdot pārstrādei, tiek laisti brīvā apgrozībā un ievaduitas nodokļa summas aprēķins ir veikts saskaņā ar 167. panta 1. punktu, šīm precēm piemērojamos tirdzniecības politikas pasākumus piemēro tikai tad, ja šādi pasākumi attiecas uz precēm, kurām tiek piemērota ievēšana pārstrādei.
4. Tirdzniecības politikas pasākumus nepiemēro pārstrādes produktiem, kas laisti brīvā apgrozībā pēc izvešanas pārstrādei, ja:

³¹ Regulation of the European Parliament and of the Council (EU) No 2023/... of .../2023 on general product safety, amending Regulation (EU) No 1025/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Council Directive 87/357/EEC and Directive 2001/95/EC of the European Parliament and of the Council (OJ L...).

- (a) pārstrādes produkti joprojām saglabā Savienības izcelsmi [148.](#) panta nozīmē;
- (b) izvešana pārstrādei ietver remontu, tostarp standarta apmaiņas sistēmu, kas minēta 143. pantā, vai
- (c) izvešana pārstrādei notiek pēc tālākas pārstrādes darbībām saskaņā ar [139.](#) pantu.

3. nodaļa

Atbrīvojums no ievadmuitas nodokļa

90. pants

Darbības joma un ietekme

1. Ārpussavienības preces, kas sākotnēji kā Savienības preces bijušas eksportētas no Savienības muitas teritorijas un 3 gadu laikposmā tiek nosūtītas atpakaļ uz šo teritoriju un deklarētas laišanai brīvā apgrozībā, pēc attiecīgās personas pieteikuma atbrīvo no ievadmuitas nodokļa.

Pirmo daļu piemēro arī gadījumos, kad atpakaļnosūtītās preces ir tikai daļa no tām precēm, kas iepriekš eksportētas no Savienības muitas teritorijas.

2. Šā panta 1. punktā minēto 3 gadu laikposmu var pagarināt, lai ņemtu vērā īpašus apstākļus.
3. Ja atpakaļnosūtītās preces pirms to eksporta no Savienības muitas teritorijas ir bijušas laistas brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa vai ar samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi sakarā ar konkrētu galapatēriņu, atbrīvojumu no muitas nodokļa saskaņā ar 1. punktu piešķir vienīgi tad, ja minētās preces paredzēts laist brīvā apgrozībā tam pašam galapatēriņam.

Ja galapatēriņš, kuram attiecīgās preces paredzēts laist brīvā apgrozībā, vairs nav tas pats, ievadmuitas nodokļa summu samazina par summu, kas iekasēta par precēm, tās pirmoreiz laižot brīvā apgrozībā. Ja pēdējā no minētajām summām pārsniedz to, kas maksājama, atpakaļnosūtītās preces laižot brīvā apgrozībā, atmaksāšanu nepiešķir.

4. Ja Savienības preces saskaņā ar [57.](#) pantu ir zaudējušas muitas statusu un pēc tam tiek laistas brīvā apgrozībā, piemēro šā panta 1., 2. un 3. punktu.
5. Atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa piešķir tikai tad, ja preces nosūta atpakaļ tādā pašā stāvoklī, kādā tās tika eksportētas.
6. Atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa pamato ar informāciju, kas pierāda, ka atbrīvojuma nosacījumi ir izpildīti.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot gadījumus, kad preces uzskata par atpakaļnosūtītām tādā pašā stāvoklī, kādā tās tika eksportētas, kā minēts šā panta 5. punktā.

8. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē šā panta 6. punktā minētās informācijas sniegšanas procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

91. pants

Preces, par kurām ir gūtas priekšrocības no pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku

1. Atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa, kas paredzēts [90.](#) pantā, nepiešķir precēm, par kurām ir gūtas priekšrocības no pasākumiem, kas noteikti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku, tostarp to eksportam no Savienības muitas teritorijas, ja vien konkrētos gadījumos nav noteikts citādi.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. punktā minētos īpašos gadījumus.

92. pants

Preces, kam iepriekš piemērota ievēšanas pārstrādei procedūra

1. Šīs regulas [90.](#) pantu piemēro pārstrādes produktiem, kas sākotnēji bijuši reeksportēti no Savienības muitas teritorijas pēc ievēšanas pārstrādei procedūras.
2. Kad importētājs ir iesniedzis pieteikumu un vajadzīgo informāciju, ievadmuitas nodokļa summu par 1. punktā minētajām precēm nosaka saskaņā ar 168. panta [3.](#) punktu. Reeksporta dienu uzskata par dienu, kad preces ir laistas brīvā apgrozībā.

Šīs regulas [90.](#) pantā paredzēto atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa nepiešķir pārstrādes produktiem, kas bijuši izvesti saskaņā ar 109. panta 2. punkta [c\)](#) apakšpunktu, ja vien netiek nodrošināts, ka precēm netiks piemērota ievēšanas pārstrādei procedūra.

93. pants

Jūras zvejas produkti un citi no jūras iegūti produkti

1. Neskarot 148. panta [1.](#) punktu, laižot brīvā apgrozībā, atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa piešķir:
 - (a) jūras zvejas produktiem un citiem produktiem, ko trešās valsts teritoriālajos ūdeņos no jūras ieguvuši vienīgi kuģi, kas ir reģistrēti vai ir uzskaitē dalībvalstī un peld ar tās karogu;
 - (b) produktiem, kas iegūti no a) apakšpunktā minētajiem produktiem pārstrādes kuģos, kuri atbilst minētā apakšpunkta nosacījumiem.
2. Šā panta 1. punktā minēto atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa papildina ar pierādījumu, ka ir izpildīti minētā punkta nosacījumi.

3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru 2. punktā minētā pierādījuma sniegšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

VII sadaļa

NO SAVIENĪBAS MUITAS TERITORIJAS IZVESTAS PRECES

1. nodaļa

Preču izvešana un eksporta procedūra

94. pants

Preču izvešana

1. Preces var izvest no Savienības muitas teritorijas tikai tad, ja eksportētājs vai citas personas kompetentajiem muitas dienestiem ir sniegušas vai darījušas pieejamu [95.](#) pantā minēto pirmsizvešanas informāciju.
2. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē noteikumus par formalitātēm, kas jāveic pirms preču izvešanas un tās laikā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

95. pants

Pirmsizvešanas informācija

1. Eksportētāji, kas vēlas izvest preces no Savienības muitas teritorijas, noteiktā termiņā, pirms preces tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas, sniedz pirmsizvešanas informācijas minimumu.
2. No pienākuma, kas minēts 1. punktā, atbrīvo vienā no šādiem gadījumiem:
 - (a) transportlīdzekļus un ar tiem pārvadātas preces, kas tikai šķērso Savienības muitas teritorijas teritoriālos ūdeņus vai gaisa telpu, neapstājoties minētajā teritorijā;
 - (b) citos konkrētos gadījumos, ja to pienācīgi pamato preču vai pārvadājuma veids vai nosaka starptautiski līgumi;
 - (c) attiecībā uz precēm, kas uz laiku izvestas no Savienības muitas teritorijas saskaņā ar 58. pantu.
3. Pirmsizvešanas informācijas minimumā, kas minēts 1. punktā, norāda, vai preces ir:
 - (a) Savienības preces, kurām paredzēts piemērot eksporta procedūru;

- (b) Savienības preces, kurām paredzēts piemērot izvešanas pārstrādei procedūru;
 - (c) Savienības preces, kuras paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas pēc tam, kad tām ir piemērota galapatēriņa procedūra;
 - (d) Savienības preces, kuras paredzēts piegādāt gaisa kuģu vai kuģu vajadzībām un ir atbrīvotas no PVN vai akcīzes nodokļa neatkarīgi no gaisa kuģa vai kuģa galamērķa un par kurām ir vajadzīgs pierādījums par šādu piegādi;
 - (e) Savienības preces, kurām paredzēts piemērot iekšējā tranzīta procedūru, vai
 - (f) ārpussavienības preces, kuras paredzēts eksportēt pēc tam, kad tās ir bijušas pagaidu uzglabāšanā vai tām piemērota muitas procedūra.
4. Pārvadātājs Savienības muitas teritorijā var iekraut tikai tās preces, par kurām ir sniegts pirmsizvešanas informācijas minimums vai kuras ir darītas pieejamas izvešanas muitas iestādei.
 5. Pārvadātājs no Savienības muitas teritorijas izved preces tādā pašā stāvoklī, kādā tās bijušas tad, kad ir sniegta vai darīta pieejama pirmsizvešanas informācija.
 6. Ja eksportētājs nav sniedzis pirmsizvešanas informāciju vai sniegtā pirmsizvešanas informācija neatbilst attiecīgajām precēm, tad pārvadātājs to sniedz izvešanas muitas iestādē noteiktā termiņā pirms preču izvešanas no Savienības muitas teritorijas.
 7. Izvešanas muitas iestādei nekavējoties sniedz vai dara pieejamas vajadzīgās ziņas, kas ietvertas pirmsizvešanas informācijā.
 9. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu vai grozītu šo regulu, nosakot:
 - (a) pirmsizvešanas informācijas minimumu, kas jāsniedz, ņemot vērā procedūru, kura jāpiemēro precēm un to, vai preces ir Savienības vai ārpussavienības preces;
 - (b) šā panta 1. un 6. punktā minēto noteikto termiņu, kurā pirms preču izvešanas no Savienības muitas teritorijas jāiesniedz vai jādara pieejama pirmsizvešanas informācija, ņemot vērā pārvadājuma vai transportlīdzekļa veidu;
 - (c) konkrētus gadījumus, kad atbrīvo no pienākuma sniegt vai darīt pieejamu pirmsizvešanas informāciju, kā minēts 2. punkta b) apakšpunktā;
 - (d) šā panta 8. punktā minēto informāciju, kas jādara zināma, izvedot preces
 10. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru šajā pantā minētās pirmsizvešanas informācijas un izvešanas apstiprinājuma sniegšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.
 11. Līdz 265. panta [3.](#) punktā noteiktajam termiņam par pirmsizvešanas informāciju uzskata izvešanas kopsavilkuma deklarāciju, eksporta deklarāciju, reeksporta deklarāciju un reeksporta paziņojumu.

96. pants

Pirmsizvešanas informācijas grozīšana un atzīšana par nederīgu

1. Eksportētājs vai pārvadātājs var grozīt vienu vai vairākas ziņas, kas ietvertas pirmsizvešanas informācijā, pēc tam, kad tā ir sniegta vai darīta pieejama.

Grozījumi nav iespējami pēc neviena no šādiem notikumiem:

- (a) muitas dienesti ir paziņojuši nodomu pārbaudīt preces;
 - (b) muitas dienesti ir secinājuši, ka informācijā viena vai vairākas ziņas nav pareizas vai pilnīgas;
 - (c) muitas dienesti jau ir atļāvuši izlaist preces izvešanai.
2. Eksportētājs vai pārvadātājs iespējami drīz atzīst par nederīgu pirmsizvešanas informāciju par precēm, kas nav izvestas no Savienības muitas teritorijas. Pirmsizvešanas informāciju par šīm precēm muitas dienesti atzīst par nederīgu, kad pagājušas 150 dienas no dienas, kad informācija sniegta vai darīta pieejama.
 3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru 1. punkta pirmajā daļā minētajai pirmsizvešanas informācijas grozīšanai un 2. punktā minētajai pirmsizvešanas informācijas atzīšanai par nederīgu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

97. pants

Pirmsizvešanas informācijas riska analīze

1. Neskarot IV sadaļā izklāstītās ES Muitas dienesta darbības, eksporta muitas iestāde konkrētā termiņā nodrošina, ka galvenokārt drošības un drošuma nolūkos un, ja iespējams, citos nolūkos, tiek veikta riska analīze, pamatojoties uz pirmsizvešanas informāciju un citu informāciju, kas sniegta vai darīta pieejama ar ES muitas datu centra starpniecību, un veic vajadzīgos pasākumus, pamatojoties uz minētās riska analīzes rezultātiem.
2. Muitas iestāde, kas atbild par vietu, kur ir iedibināts eksportētājs, var veikt attiecīgus riska mazināšanas pasākumus, tostarp:
 - (a) sniegt norādījumus eksportētājam vai pārvadātājam neiekraut vai netransportēt preces;
 - (b) pieprasīt papildu informāciju vai darbību;
 - (c) identificēt situācijas, kurās var būt lietderīgi rīkoties citai iestādei;
 - (d) ieteikt kontroles veikšanai vispiemērotāko vietu un pasākumus;
 - (e) noteikt preču izvešanai no Savienības muitas teritorijas izmantojamo maršrutu un ievērojamo termiņu.

3. Izvešanas muitas iestāde veic riska analīzi arī tad, ja pārvadātājs šajā muitas iestādē sniedz informāciju par precēm saskaņā ar 95. panta 6. punktu.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot termiņus, kuros jāveic šā panta 1. punktā minētā riska analīze un vajadzīgie pasākumi, kuru pamatā ir riska analīze, un šā panta 2. punktā minētie riska mazināšanas pasākumi.

98. pants

Uzrādīšana un izvešanas apstiprinājums

1. Ja pirmsizvešanas informācija nav sniegta noteiktajā termiņā vai to prasa muitas dienesti vai citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti, preces, kuras paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, pārvadātājs pirms izvešanas uzrāda izvešanas muitas iestādei.
2. Pārvadātājs muitas dienestiem apstiprina, ka preces izvestas no Savienības muitas teritorijas.

99. pants

Eksporta procedūra

1. Savienības un ārpus Savienības precēm, kuras paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, piemēro eksporta procedūru.
2. Nosacījumi, ar kādiem precēm piemēro eksporta procedūru, ir šādi:
 - (a) muitas dienestiem ir sniegts vai darīts pieejams informācijas minimums, kurā jāiekļauj vismaz par precēm atbildīgais eksportētājs, pārdevējs, pircējs, vērtība, izcelsme, tarifa klasifikācija, preču apraksts un to atrašanās vieta;
 - (b) ir samaksāti visi maksājamo izvedmuitas nodokļi un citi maksājumi vai sniegti attiecīgi galvojumi un
 - (c) preces atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
3. Precēm, kuras paredzēts izvest no Savienības muitas teritorijas, attiecīgā gadījumā piemēro:
 - (a) ievadmuitas nodokļa atmaksāšanu vai atlaišanu;
 - (b) eksporta kompensācijas maksāšanu;
 - (c) formalitātes, kas jāveic saskaņā ar spēkā esošiem noteikumiem attiecībā uz citiem maksājumiem.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu un grozītu šo regulu, nosakot datus, ko sniedz vai dara pieejamus muitas

dienestiem, lai precēm piemērotu 2. punkta a) apakšpunktā minēto eksporta procedūru.

5. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru, kā saskaņā ar 3. punkta b) apakšpunktā minēto atmaksājams PVN fiziskām personām, kuras nav iedibinātas Savienībā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

100. pants

Atbrīvojums no izvedmuitas nodokļa uz laiku izvestām Savienības precēm

Neskarot 140. pantu, Savienības preces, kuras uz laiku izved no Savienības muitas teritorijas, saņem atbrīvojumu no izvedmuitas nodokļiem ar nosacījumu, ka preces tiek ievestas atpakaļ.

VIII sadaļa ĪPAŠAS PROCEDŪRAS

1. nodaļa Vispārīgi noteikumi

101. pants

Darbības joma

1. Precēm var piemērot jebkuru no šādām īpašu procedūru kategorijām:
 - (a) tranzīts, kas ietver ārējo un iekšējo tranzītu;
 - (b) uzglabāšana, kas ietver uzglabāšanu muitas noliktavā un brīvajās zonās;
 - (c) īpaša izmantošana, kas ietver pagaidu ievēšanu un galapatēriņu;
 - (d) pārstrāde, kas ietver ievēšanu pārstrādei un izvešanu pārstrādei.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu un grozītu šo regulu, nosakot datus, ko sniedz vai dara pieejamus muitas dienestiem, lai precēm piemērotu īpašas procedūras.

102. pants

Atļauja

1. Importētājiem vai eksportētājiem, kas plāno precēm piemērot īpašu muitas procedūru, ir muitas dienestu atļauja:

- (a) izmantot ieviešanas pārstrādei vai izvešanas pārstrādei procedūru, pagaidu ieviešanas procedūru vai galapatēriņa procedūru;
- (b) veikt uzglabāšanas vietu darbību preču uzglabāšanai muitas noliktavā, ja vien uzglabāšanas vietas operators nav pats muitas dienests.

Atļaujā izklāsta nosacījumus minēto procedūru izmantošanai vai minēto uzglabāšanas vietu darbībai.

2. Ja vien nav noteikts citādi, muitas dienesti 1. punktā minēto atļauju piešķir tikai tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- (a) atļaujas turētājs ir iedibināts Savienības muitas teritorijā, ja vien nav paredzēts citādi attiecībā uz pagaidu ieviešanu vai – izņēmuma gadījumos – attiecībā uz galapatēriņa vai ieviešanas pārstrādei procedūru;
- (b) atļaujas turētājs sniedz nepieciešamās garantijas attiecībā uz darbību pienācīgu veikšanu; tiek uzskatīts, ka uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs ir izpildījis šo nosacījumu, ciktāl, piešķirot [25.](#) pantā minēto atļauju, ir ņemta vērā darbība, kas attiecas uz attiecīgo īpašo procedūru;
- (c) ja atļaujas turētājs nav uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs un muitas dienesti ir uzskatījuši par vajadzīgu, tiek sniegts galvojums par iespējamu muitas parādu vai citiem maksājumiem, kas saistīti ar precēm, kurām piemērota īpašā procedūra;
- (d) muitas dienesti spēj īstenot muitas uzraudzību bez vajadzības ieviest ar attiecīgajām ekonomiskajām vajadzībām nesamērīgus administratīvus pasākumus;
- (e) ja atļauja attiecas uz pagaidu ieviešanu, tad atļaujas turētājs izmanto preces vai organizē to izmantošanu;
- (f) ja atļauja attiecas uz pārstrādes procedūru, tad atļaujas turētājs veic preču pārstrādes darbības vai organizē to veikšanu;
- (g) pārstrādes procedūras atļauja nelabvēlīgi neietekmētu Savienības ražotāju būtiskās intereses (“ekonomisko nosacījumu pārbaude”).

3. Ja vien pārstrādes ekonomiskie nosacījumi nesniedz citādu pamatojumu, muitas dienesti, kas izdod atļauju, pirms lēmuma par atļauju pieņemšanas, lai novērtētu, vai atļaujas piešķiršana ieviešanas pārstrādei procedūrai nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses, lūdz ES Muitas dienesta atzinumu, ja:

- (a) ievedmuitas nodoklis, kas piemērojams, laižot pārstrādes produktus brīvā apgrozībā, ir noteikts, pamatojoties uz to preču tarifa klasifikāciju, muitas vērtību, daudzumu, veidu un izcelsmi, kurām piemērota ieviešanas pārstrādei procedūra saskaņā ar [168.](#) panta [3.](#) un [4.](#) punktu, un
- (b) ir pierādījumi, ka varētu tikt negatīvi ietekmētas Savienības ražotāju būtiskās intereses. Uzskata, ka šādi pierādījumi pastāv tad, ja precēm, kam paredzēts piemērot ieviešanu pārstrādei, tādā gadījumā, ja minētās preces tiktu laistas

brītvā apgrozībā, būtu piemērojams lauksaimniecības politikas pasākums, pagaidu vai galīgs antidempinga maksājums, kompensācijas maksājums, aizsardzības pasākums vai papildu maksājums, kas saistīts ar koncesiju apturēšanu.

4. Lai novērtētu, vai atļaujas piešķiršana izvešanas pārstrādei procedūrai nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses, muitas dienesti pirms lēmuma par atļauju pieņemšanas lūdz ES Muitas dienesta atzinumu, ja ir pierādījumi, ka varētu tikt nelabvēlīgi ietekmētas to Savienības ražotāju būtiskās intereses, kuri ražo preces, kas tiek uzskatītas par paaugstināta riska precēm, un preces nav paredzēts remontēt.
5. Saņēmis lūgumu saskaņā ar 3. un 4. punktu, ES Muitas dienests var sniegt vienu no šādiem atzinumiem:
 - (a) atļaujas piešķiršana nelabvēlīgi neietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses;
 - (b) atļaujas piešķiršana nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses;
 - (c) atļaujas piešķiršana pienācīgi pamatotam un pārraudzītam preču daudzumam, kas noteikts atzinumā, nelabvēlīgi neietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses.

ES Muitas dienesta atzinumu ņem vērā muitas dienesti, kas izdod atļaujas, kā arī visi pārējie muitas dienesti, kuru darbība ir saistīta ar līdzīgām atļaujām. Muitas dienesti, kas izdod atļauju, var neņemt vērā ES Muitas dienesta pieņemto atzinumu, ja vien tie pamato savu lēmumu par šo jautājumu.

6. Muitas dienesti, kas piešķir atļauju, atļaujas izsniedz vai dara pieejamas ES muitas datu centrā. Ja īpašu procedūru atļaujās ir ietverta sensitīva komercinformācija, piekļuvi tajās ietvertajām ziņām ierobežo.
7. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar [261.](#) pantu pieņemt deleģētos aktus, ar ko papildina šo regulu, lai noteiktu:
 - (a) izņēmumus attiecībā uz 2. punktā minētajiem nosacījumiem;
 - (b) šā panta 3. punktā minētos gadījumus, kad pārstrādes ekonomiskie nosacījumi pamato to, ka muitas dienesti bez ES Muitas dienesta atzinuma novērtē, vai atļaujas piešķiršana ieviešanas pārstrādei procedūrai nelabvēlīgi ietekmē Savienības ražotāju būtiskās intereses;
 - (c) to preču sarakstu, kuras uzskata par 4. punktā minētajām paaugstināta riska precēm.
8. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē:
 - (a) atļaujas piešķiršanas procedūras noteikumus attiecībā uz 1. punktā minētajām procedūrām;
 - (b) procedūras noteikumus, kas jāievēro ES Muitas dienestam, lai sniegtu atzinumu, un

- (c) daudzumu un pārraudzības noteikumus attiecībā uz 5. punktā minēto sliekšni.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

9. Līdz 265. panta 1. punktā noteiktajai dienai Komisijas pārziņā Savienības līmenī tiek veikta 2. punkta f) apakšpunktā minēto ekonomisko nosacījumu pārbaude. Līdz minētajai dienai ar atsauci uz ES Muitas dienesta atzinumu, kas minēts šajā nodaļā, saprot atsauci uz pārbaudi Savienības līmenī, kura paredzēta šā panta 5. punktā.

103. pants

Atļaujas ar atpakaļejošu spēku

1. Muitas dienesti piešķir atļauju ar atpakaļejošu datumu, ja ir izpildīti visi turpmāk norādītie nosacījumi:
- (a) ir pierādīta ekonomiska vajadzība;
 - (b) pieteikums nav saistīts ar krāpšanas mēģinājumu;
 - (c) pieteikuma iesniedzējs, pamatojoties uz uzskaiti vai reģistriem, ir pierādījis, ka:
 - i) ir izpildītas visas procedūras prasības;
 - ii) attiecīgā gadījumā preces var identificēt attiecībā uz aptverto laikposmu;
 - iii) šāda uzskaite vai reģistri ļauj procedūru kontrolēt;
 - (d) ir iespējams izpildīt visas formalitātes, kas vajadzīgas, lai noregulētu preču statusu, tostarp vajadzības gadījumā atzīt par nederīgu attiecīgos iepriekšējos reģistrus;
 - (e) 3 gadu laikā no dienas, kad pieteikums pieņemts, pieteikuma iesniedzējam nav piešķirta atļauja ar atpakaļejošu spēku;
 - (f) nav vajadzīgs ES Muitas dienesta atzinums, lai novērtētu, vai atļaujas piešķiršana nelabvēlīgi ietekmētu Savienības ražotāju būtiskās intereses, izņemot gadījumus, kad pieteikums attiecas uz atļaujas atjaunošanu attiecībā uz tāda paša veida darbībām un precēm;
 - (g) pieteikums neattiecas uz uzglabāšanas vietas darbībām attiecībā uz preču uzglabāšanu muitas noliktavās;
 - (h) ja pieteikums attiecas uz atļaujas atjaunošanu attiecībā uz tāda paša veida darbībām un precēm, pieteikums ir iesniegts 3 gadu laikā no sākotnējās atļaujas derīguma termiņa beigām.
2. Muitas dienesti var piešķirt atļauju ar atpakaļejošu spēku arī tad, ja preces, kurām piemērota muitas procedūra, vairs nav pieejamas laikā, kad pieņemts šādas atļaujas pieteikums.

104. pants

Reģistri

1. Atļaujas turētājs, importētājs vai eksportētājs un visas personas, kas veic darbību, kura saistītas ar preču uzglabāšanu, apstrādi vai pārstrādi vai preču pārdošanu vai pirkšanu brīvvalstīs zonās, ved attiecīgus reģistrus muitas dienestu apstiprinātā veidā un sniedz vai dara pieejamu šos reģistrus ES muitas datu centrā.

Reģistros ietilpst informācija un ziņas, kas ļauj muitas dienestiem uzraudzīt attiecīgo procedūru, jo īpaši attiecībā uz to preču identifikāciju, muitas statusu un pārvietošanu, kurām šī procedūra ir piemērota.

2. Tiek uzskatīts, ka uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs ir izpildījis 1. punktā noteikto pienākumu.

105. pants

Īpašas procedūras noslēgšana

1. Izņemot tranzīta procedūru un neskarot muitas uzraudzību saistībā ar [135.](#) pantā paredzēto galapatēriņu, īpašu procedūru noslēdz, kad precēm, kurām šī procedūra piemērota, vai pārstrādes produktiem tiek piemērota nākamā muitas procedūra, tie tiek izvesti no Savienības muitas teritorijas vai iznīcināti, neatstājot pārpalikumus, vai kad no tiem atsakās par labu valstij saskaņā ar [78.](#) pantu.
2. Muitas dienesti noslēdz tranzīta procedūru, ja, pamatojoties uz nosūtītājā muitas iestādē un galamērķa muitas iestādē sniegtu vai darītu pieejamu datu salīdzinājumu, tie var konstatēt, ka procedūra ir pabeigta pareizi.
3. Muitas dienesti veic visus vajadzīgos pasākumus, lai noregulētu to preču stāvokli, attiecībā uz kurām procedūra nav noslēgta saskaņā ar paredzētajiem nosacījumiem.
4. Ja nav noteikts citādi, procedūras noslēgšana jāveic konkrētā termiņā.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 4. punktā minēto termiņu.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus šajā pantā minētās īpašās procedūras noslēgšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

106. pants

Tiesību un pienākumu nodošana

1. Muitas dienesti var atļaut īpašas procedūras (izņemot tranzītu) atļaujas turētājam savas tiesības un pienākumus attiecībā uz precēm, kurām piemērota minētā īpašā procedūra, pilnībā vai daļēji nodot importētājam vai eksportētājam, kas arī atbilst attiecīgās procedūras nosacījumiem.

2. Atļaujas turētājs, kurš nodod savas tiesības un pienākumus, informē muitas dienestus par nodošanu un par procedūras noslēgšanu, ja vien muitas dienesti nav to atļāvuši arī importētājam vai eksportētājam, kuram ir nodotas tiesības un pienākumi.
3. Ja tiesību un pienākumu nodošana skar vairāk nekā vienu dalībvalsti, tad muitas dienesti, kas atļauj nodošanu, apspriežas ar pārējām attiecīgajām dalībvalstīm.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus atļaujas turētāja tiesību un pienākumu nodošanai attiecībā uz precēm, kurām piemērota īpaša procedūra, kas nav tranzīts. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

107. pants

Preču pārvietošana

1. Konkrētos gadījumos preces, kurām piemērota īpaša procedūra, kas nav tranzīta vai brīvās zonas procedūra, importētāji un eksportētāji var pārvietot starp dažādām vietām Savienības muitas teritorijā.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot gadījumus, kad importētāji un eksportētāji var pārvietot preces, kā minēts šā panta 1. punktā, un ar kādiem nosacījumiem tas darāms.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus to preču pārvietošanai, kam piemērota 1. punktā minētā īpašā procedūra, kas nav tranzīts vai brīvās zonas procedūra. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

108. pants

Parastie apstrādes veidi

1. Precēm, kurām piemērota muitas noliktavas vai pārstrādes procedūra vai kuras uzglabā brīvajā zonā, var veikt parastos apstrādes veidus, lai saglabātu šīs preces, uzlabotu to izskatu vai tirdzniecisko kvalitāti vai lai sagatavotu tās izplatīšanai vai tālākpārdošanai.
2. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. punktā minētos parastos apstrādes veidus.

109. pants

Līdzvērtīgas preces

1. Līdzvērtīgas preces ir Savienības preces, ko uzglabā, izmanto vai pārstrādā to preču vietā, kurām piemērota īpaša procedūra.

Izvešanas pārstrādei procedūras gadījumā līdzvērtīgas preces ir ārpussavienības preces, ko pārstrādā to Savienības preču vietā, kurām piemērota izvešanas pārstrādei procedūra.

Ja vien nav paredzēts citādi, līdzvērtīgām precēm ir tāds pats astoņciparu kombinētās nomenklatūras kods, tāda pati tirdznieciskā kvalitāte un tādas pašas tehniskās īpašības kā precēm, ko tās aizstāj.

2. Saņēmuši pieteikumu, muitas dienesti – ar noteikumu, ka tiek nodrošināta procedūras pareiza norise, jo īpaši attiecībā uz muitas uzraudzību, – atļauj šādas darbības:
 - (a) izmantot līdzvērtīgas preces saskaņā ar muitas noliktavas, brīvās zonas, galapatēriņa vai pārstrādes procedūru;
 - (b) īpašos gadījumos izmantot līdzvērtīgas preces saskaņā ar pagaidu ieviešanas procedūru;
 - (c) ieviešanas pārstrādei procedūras gadījumā – izvest no līdzvērtīgām precēm iegūtus pārstrādes produktus pirms to preču ieviešanas, ko līdzvērtīgās preces aizstāj;
 - (d) izvešanas pārstrādei procedūras gadījumā – ievest no līdzvērtīgām precēm iegūtus pārstrādes produktus pirms to preču izvešanas, ko līdzvērtīgās preces aizstāj.

Tiek uzskatīts, ka uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs ir izpildījis nosacījumu, ka tiek nodrošināta procedūras pareiza norise, ciktāl, piešķirot [25.](#) pantā minēto atļauju, ir ņemtas vērā darbības, kas attiecas uz līdzvērtīgu preču izmantošanu attiecīgajā procedūrā.

3. Līdzvērtīgas preces nav atļauts izmantot šādos gadījumos:
 - (a) ja ieviešanas pārstrādei procedūrā tiek veikti tikai [108.](#) pantā minētie parastie apstrādes veidi;
 - (b) ja attiecībā uz nenoteiktas izcelsmes precēm, ko ieviešanas pārstrādei procedūrā izmanto tādu pārstrādes produktu ražošanā, par kuriem izdod vai sagatavo izcelsmes apliecinājumu saskaņā ar preferenciālu režīmu starp Savienību un konkrētām trešām valstīm vai šādu valstu grupām, tiek piemērots aizliegums atmaksāt ievadmuitas nodokli vai atbrīvot no tā;
 - (c) ja tas radītu nepamatotas priekšrocības attiecībā uz ievadmuitas nodokli vai ja tas paredzēts Savienības tiesību aktos.
4. Šā panta 2. punkta c) apakšpunktā minētajā gadījumā un ja pārstrādes produktiem tiktu piemērots izvedmuitas nodoklis situācijā, kad tos neizvestu saistībā ar ieviešanas pārstrādei procedūru, atļaujas turētājs sniedz galvojumu, lai nodrošinātu izvedmuitas nodokļa nomaksu, ja ārpussavienības preces netiktu ievestas [138.](#) panta [3.](#) punktā minētajā laikposmā.
5. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu ar mērķi noteikt:

- (a) šā panta 1. punkta trešajā daļā minētos izņēmumus;
 - (b) nosacījumus, ar kādiem saskaņā ar 2. punktu izmanto līdzvērtīgas preces;
 - (c) konkrētus gadījumus, kad līdzvērtīgas preces izmanto saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktā minēto pagaidu ieviešanas procedūru;
 - (d) gadījumus, kad līdzvērtīgu preču izmantošana nav atļauta saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunktu.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus līdzvērtīgu preču izmantošanai, kas atļauta saskaņā ar 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. nodaļa Tranzīts

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

110. pants

Darbības joma

1. Kad preces ieved muitas teritorijā, tām piemēro tranzīta procedūru, ja vien tām jau nav piemērota 111. un 112. pantā precizētā tranzīta procedūra vai 86. panta 4. punktā noteiktajā termiņā nav piemērota cita muitas procedūra.
2. Preču valdītāju uzskata par preču importētāju vai eksportētāju un viņš ir atbildīgs par muitas nodokļu un citu nodokļu un maksājumu nomaksu, ja vien muitas dienestu rīcībā nav datu par citu importētāju vai eksportētāju.
3. Precēm, kam piemērota Savienības tranzīta procedūra, šī procedūra saglabājas, līdz tām piemēro citu muitas procedūru.

111. pants

Ārējais tranzīts

1. Saskaņā ar ārējā tranzīta procedūru ārpussavienības preces var pārvietot no viena punkta uz citu punktu Savienības muitas teritorijā, nepiemērojot šīm precēm:
 - (a) ievedmuitas nodokli vai citus maksājumus, tostarp antidempinga maksājumus, kompensācijas maksājumus vai aizsardzības pasākumus;
 - (b) tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl tie neaizliedz preču ieviešanu Savienības muitas teritorijā vai izvešanu no tās.

2. Konkrētos gadījumos Savienības precēm piemēro ārējā tranzīta procedūru.
3. Pārvietošana, kas noteikta 1. punktā, notiek vienā no šādiem veidiem:
 - (a) saskaņā ar Savienības ārējā tranzīta procedūru;
 - (b) saskaņā ar *TIR* konvenciju, ja šāda pārvietošana:
 - i) ir sākusies vai tiks pabeigta ārpus Savienības muitas teritorijas;
 - ii) notiek starp diviem punktiem Savienības muitas teritorijā, šķērsojot trešās valsts teritoriju;
 - (c) saskaņā ar *ATA* vai Stambulas konvenciju, ja notiek pārvietošana tranzītā;
 - (d) izmantojot veidlapu 302, kas paredzēta 1951. gada 19. jūnijā Londonā parakstītajā Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu nolīgumā par to bruņoto spēku statusu un ES veidlapu 302;
 - (e) izmantojot pasta sistēmu saskaņā ar Pasaules Pasta savienības aktiem, ja preces pārved šādos aktos noteikto tiesību un pienākumu turētāji vai to uzdevumā.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot konkrētos gadījumos, kad Savienības precēm piemērojama ārējā tranzīta procedūra.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem procedūras noteikumus, lai Savienības muitas teritorijā piemērotu 3. punkta b) līdz e) apakšpunktu, ņemot vērā Savienības vajadzības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

112. pants

Iekšējais tranzīts

1. Saskaņā ar iekšējā tranzīta procedūru un saskaņā ar 2. punktā izklāstītajiem nosacījumiem Savienības preces var pārvietot no viena punkta uz citu punktu Savienības muitas teritorijā, šķērsojot trešo valsti, nemainoties preču muitas statusam.
2. Pārvietošana, kas minēta 1. punktā, notiek vienā no šādiem veidiem:
 - (a) saskaņā ar Savienības iekšējā tranzīta procedūru ar noteikumu, ka šāda iespēja ir paredzēta starptautiskā nolīgumā;
 - (b) saskaņā ar *TIR* konvenciju;
 - (c) saskaņā ar *ATA* vai Stambulas konvenciju, ja notiek pārvietošana tranzītā;
 - (d) izmantojot veidlapu 302, kas paredzēta 1951. gada 19. jūnijā Londonā parakstītajā Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu nolīgumā par to bruņoto spēku statusu un ES veidlapu 302;

- (e) izmantojot pasta sistēmu saskaņā ar Pasaules Pasta savienības aktiem, ja preces pārved šādos aktos noteikto tiesību un pienākumu turētāji vai to uzdevumā.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem procedūras noteikumus, lai Savienības muitas teritorijā piemērotu 2. punkta b) līdz e) apakšpunktu, ņemot vērā Savienības vajadzības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

113. pants

Vienota teritorija tranzīta nolūkos

Ja preces tiek pārvietotas no viena punkta uz citu punktu Savienības muitas teritorijā saskaņā ar *TIR* konvenciju, *ATA* konvenciju vai Stambulas konvenciju, izmantojot veidlapu 302, ES veidlapu 302 vai pasta sistēmu, Savienības muitas teritoriju šādas pārvadāšanas vajadzībām uzskata par vienotu teritoriju.

114. pants

Personu izslēgšana no *TIR* operācijām

1. Ja kādas dalībvalsts muitas dienesti pieņem lēmumu izslēgt kādu personu no *TIR* operācijām saskaņā ar *TIR* konvencijas 38. pantu, minēto lēmumu piemēro visā Savienības muitas teritorijā un neviena muitas iestāde nepieņem minētās personas iesniegtās *TIR* karnetes.
2. Dalībvalsts paziņo citām dalībvalstīm, Komisijai un ES Muitas dienestam savu lēmumu, kas minēts 1. punktā, un tā piemērošanas sākuma dienu.

115. pants

Atzītais nosūtītājs un atzītais saņēmējs *TIR* vajadzībām

1. Saņēmēmuši pieteikumu, muitas dienesti var atļaut personai, sauktai par “atzīto saņēmēju”, saņemt preces, kas pārvietotas saskaņā ar *TIR* konvenciju, apstiprinātā vietā, tā ka procedūra tiek pabeigta saskaņā ar *TIR* konvencijas 1. panta d) apakšpunktu.
2. Saņēmēmuši pieteikumu, muitas dienesti var atļaut personai, sauktai par “atzīto nosūtītāju”, nosūtīt preces, ko paredzēts pārvietot saskaņā ar *TIR* konvenciju, apstiprinātā vietā, tā ka procedūra tiek sākta saskaņā ar *TIR* konvencijas 1. panta c) apakšpunktu.

Piemērojot pirmo daļu, atzītajam nosūtītājam ir atļauts izmantot īpaša veida plombas saskaņā ar 116. panta 4. punkta c) apakšpunktu.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 1. un 2. punktā minētās atļaujas piešķiršanas nosacījumus.

3. IEDAĻA SAVIENĪBAS TRANZĪTS

116. pants

Savienības tranzīta procedūras izmantotāja pienākumi un saskaņā ar Savienības tranzīta procedūru pārvietoto preču pārvadātāja un saņēmēja pienākumi

1. Savienības tranzīta procedūras izmantotājs ir atbildīgs par visiem turpmāk norādītajiem pienākumiem:
 - (a) to datu sniegšanu, kas ļauj muitas dienestiem uzraudzīt preces, tostarp vismaz to preču identifikāciju, kurām piemērota minētā procedūra, transportlīdzekli, importētāju vai eksportētāju, muitas statusu un pārvietošanu;
 - (b) neskartu preču uzrādīšanu un visu vajadzīgo datu sniegšanu galamērķa muitas iestādē noliktajā termiņā un atbilstoši muitas dienestu veiktajiem preču identifikācijas nodrošināšanas pasākumiem;
 - (c) ar procedūru saistīto noteikumu muitas jomā ievērošanu;
 - (d) ja tiesību aktos muitas jomā nav noteikts citādi – galvojuma sniegšanu, kas nodrošina, ka tiks samaksāta ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa, kas atbilst muitas parādam vai citiem maksājumiem, kuri varētu būt radušies attiecībā uz precēm.
2. Procedūras izmantotāja pienākumi ir izpildīti un tranzīta procedūra ir pabeigta, kad preces, kurām procedūra piemērota, un vajadzīgā informācija ir pieejamas galamērķa muitas iestādē saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā.
3. Arī preču pārvadātājs vai saņēmējs, kas pieņem preces, zinot, ka tās tiek pārvietotas saskaņā ar Savienības tranzīta procedūru, ir atbildīgs par neskartu preču uzrādīšanu galamērķa muitas iestādē noteiktajā termiņā un atbilstoši muitas dienestu veiktajiem preču identifikācijas nodrošināšanas pasākumiem.
4. Saņēmuši pieteikumu, muitas dienesti var atļaut ikvienu no turpmāk norādītajiem vienkāršojumiem attiecībā uz Savienības tranzīta procedūras piemērošanu precēm vai attiecībā uz minētās procedūras noslēgšanu:
 - (a) atzītā nosūtītāja statuss, kas ļauj atļaujas turētājam precēm piemērot Savienības tranzīta procedūru, tās neuzrādot muitai;
 - (b) atzītā saņēmēja statuss, kas ļauj atļaujas turētājam saņemt preces, kas pārvietotas saskaņā ar Savienības tranzīta procedūru, apstiprinātā vietā, lai noslēgtu procedūru saskaņā ar 2. punktu;
 - (c) īpaša veida plombu izmantošana, ja plomba ir vajadzīga, lai nodrošinātu tādu preču identificēšanu, kam piemērota Savienības tranzīta procedūra;

- (d) elektroniska transporta dokumenta (*ETD*) izmantošana ar nolūku precēm piemērot Savienības tranzīta procedūru, ja šajā dokumentā ir ietverta vajadzīgā informācija un tas ir pieejams muitas dienestiem sākumpunktā un galamērķī, lai varētu veikt preču muitas uzraudzību un procedūras noslēgšanu.
- 5. Muitas dienesti vismaz reizi 3 gados padziļināti pārbauda atzīto nosūtītāju un atzīto saņēmēju darbību, lai novērtētu to atbilstību atļaujas prasībām.
- 6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, sīkāk precizējot 1. punkta a) un b) apakšpunktā minēto datu prasības un 4. punktā minētās atļaujas piešķiršanas nosacījumus.
- 7. Komisija ar īstenošanas aktiem, precizē procedūras noteikumus attiecībā uz:
 - (a) Savienības tranzīta procedūras piemērošanu precēm un minētās procedūras noslēgšanu;
 - (b) šā punkta 4. punktā minēto vienkāršošanu piemērošanu;

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

117. pants

Preces, kas šķērso trešās valsts teritoriju saskaņā ar Savienības ārējā tranzīta procedūru

1. Savienības ārējā tranzīta procedūru piemēro precēm, kas šķērso trešo valsti, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:
 - (a) tas ir paredzēts starptautiskā nolīgumā;
 - (b) vešana caur trešo valsti tiek veikta, izmantojot vienotu pārvadājuma dokumentu, kas sastādīts Savienības muitas teritorijā.
2. Gadījumā, kas minēts 1. punkta b) apakšpunktā, Savienības ārējā tranzīta procedūras piemērošana tiek apturēta, kamēr preces atrodas ārpus Savienības muitas teritorijas.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus par muitas uzraudzību precēm, kas šķērso trešās valsts teritoriju saskaņā ar Savienības ārējā tranzīta procedūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. nodaļa

Uzglabāšana

1. IEDAĻA

KOPĪGI NOTEIKUMI

118. pants

Darbības joma

1. Saskaņā ar uzglabāšanas procedūru ārpus Savienības preces var uzglabāt Savienības muitas teritorijā, nepiemērojot tām:
 - (a) ievedmuitas nodokli;
 - (b) citus maksājumus saskaņā ar citiem attiecīgiem spēkā esošiem noteikumiem;
 - (c) tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl tie neaizliedz preču ieviešanu Savienības muitas teritorijā vai izvešanu no tās.
2. Nosacījumi, ar kādiem precēm piemēro uzglabāšanas procedūru, ir šādi:
 - (a) ja nav noteikts citādi – muitas ir sniegts vai darīts pieejams datu minimums, kurā jāiekļauj vismaz par precēm atbildīgais importētājs, ražotājs, preču vērtība, izcelsme, tarifa klasifikācija un apraksts, kā arī attiecīgo citu tiesību aktu saraksts, kurus šīm precēm piemēro muitas dienesti, un
 - (b) preces atbilst citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
3. Savienības precēm var piemērot muitas noliktavas vai brīvās zonas procedūru saskaņā ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, vai lai gūtu labumu no lēmuma par ievedmuitas nodokļa atmaksāšanu vai atlaišanu. Savienības preces var ievest, uzglabāt, pārvietot, izmantot, pārstrādāt vai patērēt muitas noliktavā vai brīvajā zonā. Šādos gadījumos preces neuzskata par tādām, kam piemērota uzglabāšanas procedūra.
4. Ārpussavienības precēm, kas ievestas muitas noliktavā vai brīvajā zonā, importētājs piemēro atbilstošu uzglabāšanas procedūru.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru 2. punktā minētajai muitas noliktavas vai brīvās zonas procedūras piemērošanai Savienības precēm. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

119. pants

Uzglabāšanas informācija

1. Muitas noliktavas vai brīvās zonas operators muitas dienestiem sniedz vai dara pieejamu datu minimumu, kas vajadzīgs, lai piemērotu noteikumus, kuri reglamentē tur esošo preču uzglabāšanu, jo īpaši 118. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētos datus, to preču muitas statusu, kurām piemērota uzglabāšanas procedūra, un minēto preču turpmāko pārvietošanu.
2. Ja importētājs vai pārvadātājs jau ir sniedzis vai darījis pieejamu visu 1. punktā minēto informāciju vai daļu no tās, muitas noliktavas vai brīvās zonas operators sasaista savu papildu informāciju ar importētāja vai pārvadātāja informāciju.
3. Operators nedrīkst pieņemt preces, par kurām muitas nav sniegts vai darīts pieejams informācijas minimums.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. punktā minēto informācijas minimumu.

120. pants

Uzglabāšanas informācijas grozīšana un atzīšana par nederīgu

1. Pēc tam kad muitas noliktavas vai brīvās zonas operatoram ir sniegta vai darīta pieejama informācija par precēm tā uzglabāšanas vietā, tas var grozīt vienu vai vairākas ziņas minētajā informācijā, ja vien muitas dienesti nav informējuši operatoru, ka ir nodomājuši pārbaudīt preces vai ka ir konstatējuši, ka informācija par precēm ir nepareiza.
2. Importētājs, pārvadātājs vai noliktavas vai brīvās zonas operators iespējami drīz atzīst par nederīgu informāciju par precēm, kas nav ievestas Savienības muitas teritorijā. Informāciju par šīm precēm muitas dienesti atzīst par nederīgu, kad pagājušas 30 dienas no dienas, kad informācija sniegta vai darīta pieejama.

121. pants

Uzglabāšanas procedūras ilgums

1. Preces uzglabāšanas procedūrā var atrasties neierobežoti ilgu laiku.
2. Izņēmuma gadījumos muitas dienesti var noteikt termiņu, pēc kura uzglabāšanas procedūra jānoslēdz, jo īpaši, ja preču veids un īpašības, preces uzglabājot ilgstoši, var apdraudēt cilvēku, dzīvnieku vai augu veselību un dzīvību vai apdraudēt vidi.

2. IEDAĻA MUITAS NOLIKTAVAS

122. pants

Uzglabāšana muitas noliktavās

1. Saskaņā ar muitas noliktavas procedūru ārpussavienības preces var uzglabāt telpās vai jebkurā citā vietā, ko šai procedūrai atļāvuši izmantot muitas dienesti un kas ir muitas uzraudzībā (“muitas noliktavas”).
2. Muitas noliktavas var būt pieejamas preču uzglabāšanai muitas noliktavā jebkuram importētājam (“publiska muitas noliktava”) vai muitas noliktavas atļaujas turētāja importēto preču uzglabāšanai (“privāta muitas noliktava”).

123. pants

Atļauja muitas noliktavu darbībai

1. Muitas noliktavas darbībai ir vajadzīga muitas dienestu atļauja, ja vien muitas noliktavas operators nav pats muitas dienests. Atļaujā izklāsta muitas noliktavas darbības nosacījumus.
2. Atļauju, kas minēta 1. punktā, piešķir tikai tām personām, kas atbilst turpmāk norādītajiem nosacījumiem:
 - (a) tās ir iedibinātas Savienības muitas teritorijā;
 - (b) tās sniedz nepieciešamās garantijas attiecībā uz darbību pienācīgu veikšanu;
 - (c) tiek uzskatīts, ka uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs ir izpildījis šo nosacījumu, ciktāl, piešķirot [25.](#) pantā minēto atļauju, ir ņemta vērā muitas noliktavas darbība;
 - (d) tās sniedz galvojumu par iespējamu muitas parādu.
3. Atļauju, kas minēta 1. punktā, piešķir tikai gadījumā, ja muitas dienesti var īstenot muitas uzraudzību bez vajadzības ieviest ar attiecīgajām ekonomiskajām vajadzībām nesamērīgus administratīvus pasākumus.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šā panta 1. punktā minētās atļaujas piešķiršanas nosacījumus.

124. pants

Preču pārvietošana muitas noliktavā

1. Muitas dienesti var atļaut muitas noliktavas operatoram pārvietot preces saskaņā ar šādiem nosacījumiem:
 - (a) iespēja pārvietot preces ir paredzēta muitas noliktavas atļaujā;
 - (b) muitas noliktavas operators ir atzītais uzņēmējs vai uzticamais un pārbaudītais uzņēmējs;
 - (c) informācija par pārvietošanu tiek reģistrēta uzņēmēja reģistros un sniegta vai darīta pieejama preču nosūtīšanas un ierašanās vietas muitas dienestam.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūru 1. punktā minētajai preču pārvietošanai muitas noliktavā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

125. pants

Pārstrāde muitas noliktavā

Ja ir ekonomiska vajadzība un netiek traucēta muitas uzraudzība, muitas dienesti var atļaut precēm, kas tiek uzglabātas muitas noliktavā, vēlāk piemērot ievēšanas pārstrādei vai galapatēriņa procedūru, lai tās tiktu pārstrādātas muitas noliktavā, ievērojot nosacījumus, ko paredz minētās procedūras.

126. pants

Muitas uzraudzība

Atļaujas turētājs atbild par to, lai tiktu nodrošināts, ka preces, uz kurām attiecas muitas noliktavas procedūra, netiktu izņemtas no muitas uzraudzības.

**3. IEDAĻA
BRĪVĀS ZONAS**

127. pants

Brīvo zonu noteikšana

1. Dalībvalstis var Savienības muitas teritorijas daļas noteikt par brīvajām zonām.
Dalībvalsts nosaka katras brīvās zonas aizņemto teritoriju, kā arī ievēšanas un izvešanas punktus.
2. Dalībvalstis informē Komisiju par savām brīvajām zonām, kuras tiek izmantotas.
3. Brīvās zonas ir norobežotas.
Brīvo zonu perimetrs, kā arī ievēšanas un izvešanas punkti ir muitas uzraudzībā.
4. Personām, precēm un transportlīdzekļiem, kas iekļūst brīvajā zonā vai atstāj to, var piemērot muitas kontroli.

128. pants

Ēkas un darbības brīvajās zonās

1. Ikvienas ēkas celtniecībai brīvajā zonā ir vajadzīgs iepriekšējs muitas dienestu apstiprinājums.

2. Ievērojot tiesību aktus muitas jomā, brīvajā zonā ir atļauta jebkura rūpnieciska, tirdznieciska vai pakalpojumu sniegšanas darbība. Par šādu darbību veikšanu iepriekš jāpaziņo muitas dienestiem.
3. Muitas dienesti var aizliegt vai ierobežot 2. punktā minētās darbības, ņemot vērā attiecīgo preču īpašības, muitas uzraudzības prasības vai drošības un drošuma prasības.
4. Muitas dienesti var aizliegt veikt darbības brīvajā zonā personām, kas nesniedz vajadzīgās garantijas, ka tiks ievēroti noteikumi muitas jomā.

129. pants

Ārpussavienības preces brīvajās zonās

1. Ārpussavienības preces, kamēr tās ir brīvajā zonā, var laist brīvā apgrozībā vai tām piemērot ieviešanas pārstrādei, pagaidu ieviešanas vai galapatēriņa procedūru saskaņā ar minētajām procedūrām paredzētajiem nosacījumiem.

Šādos gadījumos preces neuzskata par tādām, kam piemērota brīvās zonas procedūra.

2. Neskarot noteikumus, kas piemērojami krājumiem vai pārtikas krājumu noliktavām, – ja tas paredzēts attiecīgajā procedūrā, 1. punkts neliedz izmantot vai patērēt preces, kuru laišana brīvā apgrozībā vai pagaidu ieviešana neietvertu saskaņā ar kopējo lauksaimniecības vai tirdzniecības politiku noteikta ievedmuitas nodokļa pasākumu piemērošanu vai tādu pasākumu piemērošanu, kuri aizliedz šīs preces izmantot Savienībā.

Šāda izmantošana vai patēriņš prasa, lai muitai tiktu sniegta vai darīta pieejama attiecīgā informācija.

130. pants

Preču izvešana no brīvās zonas

Preces var izvest no brīvās zonas tikai tad, ja tām ir piemērota cita muitas procedūra.

131. pants

Muitas statuss

1. Saņēmuši attiecīgās personas pieteikumu, muitas dienesti nosaka, ka turpmāk norādītajām precēm ir Savienības preču muitas statuss:
 - (a) Savienības precēm, ko ieved brīvajā zonā;
 - (b) Savienības precēm, kas brīvajā zonā veiktas pārstrādes darbības;
 - (c) precēm, kas ir laistas brīvā apgrozībā brīvajā zonā.

2. Ja preces izved no brīvās zonas un ievēd citā Savienības muitas teritorijas daļā vai ja tām piemēro muitas procedūru, tās uzskata par ārpussavienības precēm, ja vien nav pierādīts to Savienības preču muitas statuss.
3. Tomēr, lai piemērotu izvedmuitas nodokli un eksporta licences vai eksporta kontroles pasākumus, kas noteikti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības vai tirdzniecības politiku, šādas preces uzskata par Savienības precēm, ja vien netiek konstatēts, ka tām nav Savienības preču muitas statusa.

4. nodaļa **Īpaša izmantošana**

1. IEDAĻA **PAGaidu IEVEŠANA**

132. pants

Darbības joma

1. Saskaņā ar pagaidu ievēšanas procedūru uz ārpussavienības precēm, ko paredzēts izvēst, var attiekties īpaša izmantošana Savienības muitas teritorijā ar pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no ievēdmuitas nodokļa un nepiemērojot tām:
 - (a) citus maksājumus saskaņā ar citiem attiecīgiem spēkā esošiem noteikumiem;
 - (b) tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl tie neaizliedz preču ievēšanu Savienības muitas teritorijā vai izvēšanu no tās.
2. Pagaidu ievēšanas procedūru var izmantot tikai tad, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) preces nav paredzēts mainīt, izņemot normālu nolietojumu, kas rodas to izmantošanas dēļ;
 - (b) ir iespējams nodrošināt, ka preces, kurām procedūra ir piemērota, var identificēt, izņemot gadījumus, kad identifikācijas pasākumu neesamība, ņemot vērā preču īpašības vai paredzēto izmantojumu, nevarētu būt par iemeslu procedūras ļaunprātīgai izmantošanai vai – 109. pantā minētajā gadījumā – ja ir iespējams pārbaudīt, ka ir izpildīti nosacījumi, kas paredzēti attiecībā uz līdzvērtīgām precēm;
 - (c) vajadzības gadījumā saskaņā ar 102. pantu ir piešķirta atļauja un pirms preču izlaišanas muitas ir sniegts vai darīts pieejams datu minimums, kurā jāiekļauj vismaz par precēm atbildīgais importētājs, preču vērtība, izcelsme, tarifa klasifikācija, apraksts un paredzētais izmantojums;
 - (d) ir izpildītas prasības, kas tiesību aktos muitas jomā noteiktas attiecībā uz pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no nodokļiem;
 - (e) preces ir ieradušās Savienības muitas teritorijā;

- (f) preces atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
- (a) šā panta 1. punktā minēto īpašo izmantošanu;
- (b) prasības attiecībā uz šā panta 2. punkta d) apakšpunktā minēto pilnīgo atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa.

133. pants

Laikposms, kurā preces var palikt pagaidu ievēšanas procedūrā

1. Muitas dienesti nosaka laikposmu, kurā precēm, kam piemērota pagaidu ievēšanas procedūra, jābūt piemērotai nākamai muitas procedūrai. Šāds laikposms ir pietiekami ilgs, lai varētu sasniegt atļautā izmantojuma mērķi.
2. Maksimālais laikposms, kurā preces var palikt pagaidu ievēšanas procedūrā vienam un tam pašam nolūkam un viena un tā paša atļaujas turētāja pārziņā, ir 24 mēneši, pat ja procedūra ir bijusi noslēgta, piemērojot precēm citu īpašu procedūru un pēc tam šīm precēm atkal piemērojot pagaidu ievēšanas procedūru.
3. Ja izņēmuma gadījumos atļauto izmantojumu nevar īstenot 1. un 2. punktā minētajā laikposmā, muitas dienesti var minēto laikposmu uz pieņemamu laiku pagarināt, ja importētājs iesniedz pamatotu pieteikumu.
4. Kopējais laikposms, kurā uz precēm var attiecināt pagaidu ievēšanas procedūru, nepārsniedz 10 gadus, izņemot neparedzamus notikumus.

134. pants

Ievadmuitas nodokļa summa par precēm, kam piemēro pagaidu ievēšanas procedūru ar daļēju atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa

1. Ievadmuitas nodokļa summu par precēm, kam ir piemērota pagaidu ievēšanas procedūra ar daļēju atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa, nosaka 3 % apmērā no ievadmuitas nodokļa summas, kas būtu bijusi maksājama par minētajām precēm, ja tās būtu laistas brīvā apgrozībā dienā, kad tām tika piemērota pagaidu ievēšanas procedūra.

Šī summa ir maksājama par katru mēnesi vai mēneša daļu, kurā preces ir atradušās pagaidu ievēšanas procedūrā ar daļēju atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa.
2. Ievadmuitas nodokļa summa nepārsniedz summu, kas būtu bijusi maksājama, ja attiecīgās preces būtu laistas brīvā apgrozībā dienā, kad tām tika piemērota pagaidu ievēšanas procedūra.

2. IEDAĻA GALAPATĒRIŅŠ

135. pants

Galapatēriņa procedūra

1. Saskaņā ar galapatēriņa procedūru preces var laist brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no nodokļa vai ar samazinātu nodokļa likmi, kuri paredzēti Savienības tiesību aktos, ar nosacījumu, ka importētājs paredz precēm īpašu izmantošanu.
2. Nosacījumi, ar kādiem precēm piemēro galapatēriņa procedūru, ir šādi:
 - (a) vajadzības gadījumā saskaņā ar [102.](#) pantu ir piešķirta atļauja;
 - (b) the minimum data has been provided or made available to customs, which must include at least the importer responsible for the goods, the seller, the buyer, the manufacturer, the product supplier where this is different from the manufacturer, the responsible economic operator in the Union pursuant to Article 4 of Regulation (EU) 2019/1020 and Art. 16 of Regulation (EU) 2023/XXXX³² the value, the origin, the tariff classification and a description of the goods, the unique reference of the consignment and its location, and the list of relevant other legislation applied by the customs authorities on those goods;
 - (c) ir samaksāti visi maksājамie ievadmuitas nodokļi un citi maksājumi, tostarp antidempinga maksājumi, kompensācijas maksājumi vai aizsardzības pasākumi vai sniegti attiecīgi galvojumi, ja vien uz precēm neattiecas tarifa kvotas izmantošanas pieprasījums;
 - (d) preces ir ieradušās Savienības muitas teritorijā;
 - (e) preces atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
3. Ja preces ir ražošanas stadijā, kas ekonomiski izdevīgi ļautu tās izmantot tikai paredzētajam galapatēriņam, muitas dienesti atļaujā var noteikt apstākļus, kādos uzskata, ka preces ir izmantotas nolūkiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos, kuri paredz atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļa likmi.
4. Ja preces ir derīgas atkārtotai izmantošanai un muitas dienesti uzskata par lietderīgu, lai izvairītos no ļaunprātīgas izmantošanas, uz laiku, kas nav ilgāks par 2 gadiem pēc dienas, kad tās izmantotas pirmo reizi nolūkiem, kādi noteikti Savienības tiesību aktos, kuri paredz atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļa likmi, tiek turpināta muitas uzraudzība.
5. Muitas uzraudzība saskaņā ar galapatēriņa procedūru beidzas ikvienā no šādiem gadījumiem:

³² [OP : please insert final reference in the text – see footnote 19]

- (a) ja preces ir izmantotas nolūkiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos, kuri paredz atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļa likmi;
 - (b) ja preces ir izvestas no Savienības muitas teritorijas, ja tās ir iznīcinātas vai no tām atsakās par labu valstij;
 - (c) ja preces ir izmantotas citiem nolūkiem, nevis tiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos, kuri paredz atbrīvojumu no nodokļa vai samazinātu nodokļa likmi, un ir samaksāts piemērojamais ievadmuitas nodoklis.
6. Ja ir prasīta ieguves norma, galapatēriņa procedūrai piemēro [136.](#) pantu.
7. Atkritumus un lūžņus, kas rodas preču apstrādes vai pārstrādes gaitā atbilstīgi noteiktajam galapatēriņam, un dabiskos zudumus uzskata par paredzētajam galapatēriņam nodotām precēm.
8. Tiek uzskatīts, ka atkritumiem un lūžņiem, kas radušies no tādu preču iznīcināšanas, kam piemērota galapatēriņa procedūra, piemērota muitas noliktavas procedūra.

5. nodaļa Pārstrāde

1. IEDAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

136. pants

Ieguves norma

Izņemot gadījumus, kad ieguves norma ir noteikta Savienības tiesību aktos, kas reglamentē konkrētas jomas, muitas dienesti pārstrādes darbībai nosaka vai nu ieguves normu, vai vidējo ieguves normu, vai, vajadzības gadījumā, šādas normas noteikšanas metodi.

Ieguves normu vai vidējo ieguves normu nosaka, pamatojoties uz faktiskajiem apstākļiem, kādos pārstrādes darbība notiek vai notiks. Vajadzības gadījumā šo normu var pielāgot saskaņā ar [10.](#) pantu.

2. IEDAĻA IEVEŠANA PĀRSTRĀDEI

137. pants

Darbības joma

1. Neskarot [109.](#) pantu, saskaņā ar ieviešanas pārstrādei procedūru ārpussavienības preces Savienības muitas teritorijā var izmantot vienā vai vairākās pārstrādes darbībās, nepiemērojot šīm precēm:

- (a) ievaduitas nodokli vai citus maksājumus, tostarp antidempinga maksājumus, kompensācijas maksājumus vai aizsardzības pasākumus;
 - (b) tirdzniecības politikas pasākumus, ciktāl tie neaizliedz preču ieviešanu Savienības muitas teritorijā vai izvešanu no tās.
2. Nosacījumi, ar kādiem precēm piemēro ieviešanas pārstrādei procedūru, ir šādi:
- (a) vajadzības gadījumā saskaņā ar [102.](#) pantu ir piešķirta atļauja vienam no šā panta 3. punktā minētajiem lietojumiem;
 - (b) muitai ir sniegts vai darīts pieejams datu minimums, kurā jāiekļauj vismaz par precēm atbildīgais importētājs, pārdevējs, pircējs, ražotājs, preču vērtība, izcelsme, tarifa klasifikācija, preču apraksts un to atrašanās vieta, kā arī attiecīgo citu tiesību aktu saraksts, kurus piemēro muitas dienesti;
 - (c) preces ir ieradušās Savienības muitas teritorijā.
3. Importētāji var izmantot ieviešanas pārstrādei procedūru jebkuram no šādiem nolūkiem:
- (a) tādu preču remonts, kurām paredzēts piemērot ieviešanu pārstrādei;
 - (b) tādu preču iznīcināšana, kurām paredzēts piemērot ieviešanu pārstrādei;
 - (c) tādu pārstrādes produktu ražošana, kuros var identificēt preces, kam piemērota ieviešana pārstrādei, neskarot ražošanas piederumu izmantošanu;
 - (d) darbības ar precēm, kam piemērota ieviešana pārstrādei, ar nolūku panākt atbilstību tehniskām prasībām, kas jāizpilda lai tās varētu laist brīvā apgrozībā;
 - (e) parastie apstrādes veidi, ko saskaņā ar 108. pantu veic precēm, kurām piemērota ieviešana pārstrādei;
 - (f) pārstrādes produktu ražošana no precēm, kas saskaņā ar 109. pantu ir līdzvērtīgas precēm, kurām piemērota ieviešanas pārstrādei procedūra.

138. pants

Noslēgšanas laikposms

1. Muitas dienesti saskaņā ar [105.](#) pantu nosaka laikposmu, kurā ieviešanas pārstrādei procedūra ir jānoslēdz.
- Šis laikposms sākas dienā, kad ārpussavienības precēm piemēro šo procedūru, un, laikposmu nosakot, ņem vērā laiku, kāds vajadzīgs pārstrādes darbību veikšanai un procedūras noslēgšanai.
2. Muitas dienesti laikposmu, kas noteikts saskaņā ar 1. punktu, var uz pieņemamu laiku pagarināt, ja atļaujas turētājs iesniedz pamatotu pieteikumu.

Atļaujā var norādīt, ka laikposms, kas sākas kāda mēneša, ceturkšņa vai pusgada laikā, beidzas attiecīgi nākamā mēneša, ceturkšņa vai pusgada pēdējā dienā.

3. Iepriekšējas izvešanas gadījumā, kura notiek saskaņā ar 109. panta 2. punkta **c)** apakšpunktu, atļaujā norāda laikposmu, kurā ārpussavienības preces deklarē ieviešanas pārstrādei procedūrai, ņemot vērā laiku, kas vajadzīgs, lai veiktu iepirkumu un pārvadāšanu uz Savienības muitas teritoriju.

Pirmajā daļā minēto laikposmu nosaka mēnešos, un tas nepārsniedz 6 mēnešus. Tas sākas dienā, kad pieņemta eksporta deklarācija attiecībā uz pārstrādes produktiem, kas iegūti no atbilstīgām līdzvērtīgām precēm.

4. Pēc atļaujas turētāja lūguma 6 mēnešu laikposmu, kas minēts 3. punktā, var pagarināt pat pēc tā beigām ar noteikumu, ka kopējais laikposms nepārsniedz 12 mēnešus.

139. pants

Pagaidu izvešana turpmākai pārstrādei

Saņēmumi pieteikumu, muitas dienesti var atļaut dažas vai visas preces, kurām piemērota ieviešanas pārstrādei procedūra, vai pārstrādes produktus uz laiku izvest turpmākai pārstrādei ārpus Savienības muitas teritorijas saskaņā ar nosacījumiem, kas paredzēti izvešanas pārstrādei procedūrai.

3. IEDAĻA IZVEŠANA PĀRSTRĀDEI

140. pants

Darbības joma

1. Saskaņā ar izvešanas pārstrādei procedūru Savienības preces var uz laiku izvest no Savienības muitas teritorijas, lai tām veiktu pārstrādes darbības. Pārstrādes produktus, kas iegūti no minētajām precēm, pēc pieteikuma saņemšanas no atļaujas turētāja vai no jebkuras citas personas, kas iedibināta Savienības muitas teritorijā, ja šī persona ir saņēmusi atļaujas turētāja piekrišanu un ja ir izpildīti atļaujā paredzētie nosacījumi, var laist brīvā apgrozībā ar pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa.
2. Nosacījumi, ar kādiem precēm piemēro izvešanas pārstrādei procedūru, ir šādi:
 - (a) vajadzības gadījumā saskaņā ar [102.](#) pantu ir piešķirta atļauja;
 - (b) muitai ir sniegts vai darīts pieejams datu minimums, kurā jāiekļauj vismaz par precēm atbildīgais eksportētājs, pārdevējs, pircējs, vērtība, izcelsme, tarifa klasifikācija un preču apraksts;
 - (c) ir samaksāti visi maksājāmie izvedmuitas nodokļi un citi maksājumi vai sniegti attiecīgi galvojumi;

- (d) preces atbilst attiecīgajiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti.
3. Muitas dienesti nepiešķir atļauju izvešanas pārstrādei procedūrai nevienai no šādām Savienības precēm:
- (a) precēm, kuru eksports rada ievadmuitas nodokļa atmaksāšanu vai atlaišanu;
 - (b) precēm, kas pirms izvešanas bija laistas brīvā apgrozībā ar pilnīgu atbrīvojumu no nodokļa vai ar samazinātu nodokļa likmi sakarā ar to galapatēriņu, tik ilgi, kamēr šāda galapatēriņa mērķi nav sasniegti, ja vien šīs preces nav jāremontē;
 - (c) precēm, kuru izvešana rada eksporta kompensāciju piešķiršanu;
 - (d) precēm, kurām saistībā ar to izvešanu saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku piešķir finansiālas priekšrocības, kas nav c) apakšpunktā minētās kompensācijas.
4. Muitas dienesti nosaka laikposmu, kurā pagaidu kārtā izvestajām precēm pārstrādes produktu veidā jābūt ievestām atpakaļ Savienības muitas teritorijā un laistām brīvā apgrozībā, lai varētu piemērot pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa. Tie var uz pieņemamu laiku piešķirt minētā laikposma pagarinājumu, ja atļaujas turētājs iesniedz pamatotu pieteikumu.

141. pants

Preces, kas remontētas vai aizstātas bez atlīdzības

1. Ja muitas dienestiem pieņemamā veidā tiek pierādīts, ka preces ir remontētas vai aizstātas bez atlīdzības, vai nu pamatojoties uz līgumā vai tiesību aktos paredzētām garantijas saistībām, vai ražošanas vai materiāla defekta dēļ, vai tādēļ, ka preces nav atbildušas specifikācijām, ko noteicis pircējs preču pārdevējam, šīm precēm piešķir pilnīgu atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa.
2. Šā panta 1. punktu nepiemēro, ja ražošanas vai materiāla defekts bija ņemts vērā, kad attiecīgās preces pirmo reizi tika laistas brīvā apgrozībā.

142. pants

Preces, kas remontētas vai pārveidotas, ņemot vērā starptautiskus nolīgumus

1. Pilnīgu atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa piešķir pārstrādes produktiem, ko iegūst no precēm, kurām piemērota izvešanas pārstrādei procedūra, ja muitas dienestiem pieņemamā veidā ir pierādīts, ka:
 - (a) minētās preces remontētas vai pārveidotas trešā valstī, ar ko Savienība noslēgusi starptautisku nolīgumu, kurā paredzēts šāds atbrīvojums, un
 - (b) ir izpildīti a) apakšpunktā minētajā nolīgumā paredzētie atbrīvojuma no ievadmuitas nosacījumi.

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro attiecībā uz pārstrādes produktiem, kas iegūti no līdzvērtīgām precēm, kuras minētas [109.](#) pantā, un attiecībā uz aizstājējproduktiem, kas minēti [143.](#) un [144.](#) pantā.

143. pants

Standarta apmaiņas sistēma

1. Saskaņā ar 2. līdz 5. punktu standarta apmaiņas sistēmā pārstrādes produktu var aizstāt ar importētu produktu ("aizstājējprodukts").
2. Saņēmuši attiecīgu pieteikumu, muitas dienesti ļauj izmantot standarta apmaiņas sistēmu, ja pārstrādes darbībā ietilpst tādu Savienības preču ar trūkumiem remontēšana, kas nav preces, uz kurām attiecas pasākumi, kas noteikti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku, vai īpašai kārtībai, kas piemērojama attiecībā uz konkrētām lauksaimniecības produktu pārstrādē iegūtām precēm.
3. Aizstājējproduktiem ir tāds pats astoņciparu kombinētās nomenklatūras kods, tāda pati tirdznieciskā kvalitāte un tādas pašas tehniskās īpašības kā precēm ar trūkumiem, ja tās būtu saremontētas.
4. Ja preces ar trūkumiem pirms to eksporta ir bijušas lietotas, arī aizstājējproduktiem ir jābūt lietotiem.

Tomēr muitas dienesti atbrīvo no pirmajā daļā noteiktās prasības, ja aizstājējprodukts ir piegādāts bez atlīdzības, vai nu pamatojoties uz līgumā vai tiesību aktos paredzētām garantijas saistībām, vai materiāla vai ražošanas defekta dēļ.

5. Aizstājējproduktiem piemēro noteikumus, kas būtu piemērojami pārstrādes produktiem.

144. pants

Aizstājējproduktu iepriekšēja ieviešana

1. Muitas dienesti to noteiktā kārtībā un pēc pieteikuma saņemšanas no attiecīgās personas atļauj ievest aizstājējproduktus pirms preču ar trūkumiem izvešanas.

Ja notiek šādu aizstājējproduktu iepriekšēja ieviešana, tad tiek sniegts galvojums, kas sedz ievadmuitas nodokļa summu, kura būtu maksājama, ja saskaņā ar 2. punktu preces ar trūkumiem netiktu izvestas.
2. Preces ar trūkumiem izved 2 mēnešu laikposmā no dienas, kad muitas dienesti pieņēmuši deklarāciju par aizstājējproduktu laišanu brīvā apgrozībā.
3. Izņēmuma gadījumos, ja preces ar trūkumiem nav iespējams izvest 2. punktā minētajā laikposmā, muitas dienesti var uz pieņemamu laiku piešķirt šā termiņa pagarinājumu, ja atļaujas turētājs iesniedz pamatotu pieteikumu.

IX sadaļa PREČU TARIFA KLASIFIKĀCIJA, IZCELSME UN VĒRTĪBA

1. nodaļa Kopējais muitas tarifs un preču tarifa klasifikācija

145. pants

Kopējais muitas tarifs un muitas veikta novērošana

1. Ievedmuitas un izvedmuitas nodokļa pamatā ir kopējais muitas tarifs.
Citus pasākumus, kas paredzēti Savienības noteikumos, kuri reglamentē konkrētas ar preču tirdzniecību saistītas jomas, attiecīgos gadījumos piemēro saskaņā ar šo preču tarifa klasifikāciju.
2. Kopējā muitas tarifā ietilpst viss turpmāk norādītais:
 - (a) preču kombinētā nomenklatūra, kas izklāstīta Regulā (EEK) Nr. 2658/87;
 - (b) ikviena cita nomenklatūra, kas pilnīgi vai daļēji balstīta uz kombinēto nomenklatūru vai papildina to ar sīkākiem apakšiedalījumiem un kas izveidota ar Savienības noteikumiem, kuri reglamentē konkrētas jomas, lai piemērotu tarifa pasākumus saistībā ar preču tirdzniecību;
 - (c) konvencionālais vai parastais autonomais muitas nodoklis, ko piemēro kombinētajā nomenklatūrā iekļautajām precēm;
 - (d) preferenciālie tarifa pasākumi, kas ietverti nolīgumos, kurus Savienība ir noslēgusi ar konkrētām trešām valstīm vai trešo valstu grupām;
 - (e) preferenciāli tarifa pasākumi, kurus vienpusēji noteikusi Savienība konkrētām trešām valstīm vai trešo valstu grupām;
 - (f) autonomi pasākumi, ar ko dažām precēm paredz muitas nodokļa samazinājumu vai atbrīvojumu no tā;
 - (g) labvēlīgs tarifa režīms, kas noteikts konkrētām precēm to veida vai galapatēriņa dēļ saistībā ar c) līdz f) vai h) apakšpunktā minētajiem pasākumiem;
 - (h) citi pasākumi, kuri paredzēti lauksaimniecības, tirdzniecības vai citos Savienības tiesību aktos un kuru pamatā ir preču tarifa klasifikācija, jo īpaši pagaidu vai galīgais antidempinga maksājums, kompensācijas maksājums vai aizsardzības pasākums.
3. Ja attiecīgās preces atbilst nosacījumiem, kas iekļauti pasākumos, kuri noteikti 2. punkta d) līdz g) apakšpunktā, minētos pasākumus var piemērot tā paša punkta c) apakšpunktā minēto pasākumu vietā. Šādus pasākumus var piemērot ar

atpakaļejošu spēku, ar noteikumu, ka ir ievēroti termiņi un izpildīti nosacījumi, kas paredzēti attiecīgajā pasākumā vai šajā regulā:

- (a) attiecībā uz d) un e) apakšpunktā noteiktajiem pasākumiem – tie paredz šādu piemērošanu ar atpakaļejošu spēku;
 - (b) attiecībā uz d) apakšpunktā noteiktajiem pasākumiem – arī trešā valsts vai trešo valstu grupa pieļauj šādu piemērošanu ar atpakaļejošu spēku.
4. Ja 2. punkta d) līdz g) apakšpunktā minēto pasākumu piemērošana vai h) apakšpunktā minētais atbrīvojums no pasākumiem attiecas tikai uz konkrētu importa vai eksporta apjomu, šādu piemērošanu vai atbrīvojumu tarifa kvotu vai citu kvotu gadījumā izbeidz, tiklīdz sasniegts noteiktais importa vai eksporta apjoms.
- Tarifa griestu gadījumā šādu piemērošanu izbeidz, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem.
5. Muitas dienesti noraida vienkāršota tarifa piemērošanu tālpārdošanai, ja, pamatojoties uz attiecīgiem un objektīviem datiem, konstatē, ka no trešām valstīm importētu preču tālpārdošana bijusi paredzēta personām, kas nav minētas PVN direktīvas 14. panta 2. punkta a) apakšpunktā.
6. Komisija var noteikt muitas veiktu novērošanu preču laišanai brīvā apgrozībā, eksportam un konkrētu īpašu procedūru piemērošanai 31. panta 4. punktā minētajiem nolūkiem.
7. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pasākumus attiecībā uz 4. punktā minēto tarifa kvotu, citu kvotu, tarifa un citu griestu vienotu pārvaldību un 6. punktā minēto muitas veiktās novērošanas pārvaldību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

146. pants

Preču tarifa klasifikācija

1. Lai piemērotu kopējo muitas tarifu, preču tarifa klasifikācija nozīmē, ka tiek noteikta viena no kombinētās nomenklatūras apakšpozīcijām vai sīkākiem apakšiedalījumiem, kurā minētās preces klasificējas.
2. Lai piemērotu netarifa pasākumus, preču tarifa klasifikācija nozīmē, ka tiek noteikta viena no kombinētās nomenklatūras vai jebkuras citas ar Savienības noteikumiem izveidotas un pilnībā vai daļēji uz kombinēto nomenklatūru balstītas vai to ar sīkākiem apakšiedalījumiem papildinošas nomenklatūras apakšpozīcijām vai sīkākiem apakšiedalījumiem, kurā minētās preces klasificējas.
3. Saskaņā ar 1. vai 2. punktu noteikto apakšpozīciju vai sīkāku apakšiedalījumu izmanto, lai piemērotu pasākumus, kas ir saistīti ar minēto apakšpozīciju.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem var noteikt preču tarifa klasifikāciju saskaņā ar 1. un 2. punktu.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, kas saistīti ar nepieciešamību ātri nodrošināt kombinētās nomenklatūras pareizu un vienādu piemērošanu, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 262. panta 5. punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.

2. nodaļa **Preču izcelsme**

147. pants

Nepreferenciāla izcelsme

Šīs regulas [148.](#) un [149.](#) noteikumus nepreferenciālas preču izcelsmes noteikšanai izmanto, lai piemērotu:

- (a) kopējo muitas tarifu, izņemot pasākumus, kas minēti 145. panta 2. punkta [d\)](#) un [e\)](#) apakšpunktā;
- (b) pasākumus, kas nav tarifa pasākumi un paredzēti Savienības noteikumos, kuri reglamentē konkrētas ar preču tirdzniecību saistītas jomas, un
- (c) citus Savienības pasākumus, kas attiecas uz preču izcelsmi.

148. pants

Izcelsmes iegūšana

1. Preces, kas pilnībā iegūtas kādā valstī vai teritorijā, uzskata par precēm ar šīs valsts vai teritorijas izcelsmi.
2. Precēm, kuru ražošanā iesaistīta vairāk nekā viena valsts vai teritorija, par izcelsmes valsti uzskata valsti vai teritoriju, kurā šim nolūkam aprīkotā uzņēmumā ir notikusi to pēdējā nozīmīgā, ekonomiski pamatotā pārstrāde vai apstrāde, kura beidzas ar jauna produkta saražošanu vai ir svarīga tā ražošanas stadija.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, paredzot noteikumus, atbilstīgi kuriem preces, kam ir nepieciešama nepreferenciālas izcelsmes noteikšana, lai piemērotu [147.](#) pantā minētos Savienības pasākumus, tiek uzskatītas par tādām, kuras saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu ir pilnībā iegūtas vienā valstī vai teritorijā vai kuru pēdējā būtiskā, ekonomiski pamatotā pārstrāde vai apstrāde, kas beidzas ar jauna produkta saražošanu vai ir svarīga tā ražošanas stadija, šim nolūkam aprīkotā uzņēmumā ir notikusi kādā valstī vai teritorijā.

Nepreferenciālas izcelsmes apliecinājums

1. Ja importētājs ir norādījis preču izcelsmi saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā, muitas dienesti var prasīt preču izcelsmes apliecinājumu.
2. Ja preču izcelsmes apliecinājums ir iesniegts saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā vai citiem Savienības tiesību aktiem, kuri reglamentē konkrētas jomas, muitas dienesti pamatotu šaubu gadījumā var prasīt jebkādu papildu pierādījumus, kas vajadzīgi, lai pārliecinātos par norādītās izcelsmes atbilstību attiecīgu Savienības tiesību aktu noteikumiem.
3. Ja to prasa īpaši tirdzniecības apstākļi, izcelsmi apliecināšanu dokumentu var izsniegt Savienībā saskaņā ar galamērķa valstī vai teritorijā spēkā esošajiem izcelsmes noteikumiem vai jebkuru citu metodi, ar ko nosaka valsti, kurā preces ir pilnībā iegūtas vai kurā ir notikusi to pēdējā būtiskā pārveide.
4. Ja importētājs ir izvēlējis piemērot 156. panta 2. punktā minēto vienkāršoto tarifa režīmu tālpārdošanai, muitas dienesti neprasa importētājam pierādīt preču izcelsmi.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem procedūras noteikumus par izcelsmes apliecinājuma sniegšanu un pārbaudi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Preferenciāla preču izcelsme

1. Lai izmantotu pasākumus, kas minēti 145. panta 2. punkta d) un e) apakšpunktā, vai preferenciālus netarifa pasākumus, preces atbilst preferenciālas izcelsmes noteikumiem, kas ir minēti šā panta 2. līdz 5. punktā.
2. Attiecībā uz precēm, kurām tiek izmantoti preferenciāli pasākumi, kas iekļauti nolīgumos, kurus Savienība ir noslēgusi ar konkrētām trešām valstīm vai šādu valstu grupām, preferenciālas izcelsmes noteikumus paredz minētajos nolīgumos.
3. Attiecībā uz precēm, kurām tiek izmantoti preferenciāli pasākumi, ko vienpusēji pieņēmusi Savienība attiecībā uz konkrētām trešām valstīm vai šādu valstu grupām, kuras nav minētas 5. punktā, Komisija saskaņā ar 261. pantu pieņem deleģētos aktus, lai papildinātu šo regulu, paredzot noteikumus par preferenciālu izcelsmi. Minētie noteikumi balstās vai nu uz kritēriju, ka preces ir pilnībā iegūtas, vai uz kritēriju, ka preces ir iegūtas pietiekamas pārstrādes vai apstrādes rezultātā.
4. Attiecībā uz precēm, kurām tiek izmantoti preferenciāli pasākumi, kas piemērojami tirdzniecībā starp Savienības muitas teritoriju un Seutu un Melilju, kā tie iekļauti 1985. gada Pievienošanās akta 2. protokolā, preferenciālas izcelsmes noteikumus pieņem saskaņā ar minētā protokola 9. pantu.
5. Attiecībā uz precēm, kurām tiek izmantoti preferenciāli pasākumi, kas iekļauti preferenciālos nolīgumos par labu Savienības asociētajām aizjūras valstīm un

teritorijām, preferenciālas izcelsmes noteikumus pieņem saskaņā ar LESD 203. pantu.

6. Komisija pēc savas ierosmes vai pēc priekšrocību saņēmējas valsts vai teritorijas lūguma var minētajai valstij vai teritorijai attiecībā uz dažām precēm noteikt pagaidu atkāpi no 3. punktā minētajiem preferenciālas izcelsmes noteikumiem.

Pagaidu atkāpe ir pamatota ar vienu no šādiem iemesliem:

- (a) iekšēji vai ārēji faktori uz laiku nedod iespēju priekšrocību saņēmējai valstij vai teritorijai izpildīt preferenciālas izcelsmes noteikumus;
 - (b) priekšrocību saņēmējai valstij vai teritorijai vajadzīgs laiks, lai tā sagatavotos minēto noteikumu izpildei.
7. Lūgumu piešķirt atkāpi attiecīgā priekšrocību saņēmēja valsts vai teritorija Komisijai iesniedz rakstiski. Lūgumā norāda iemeslus, kā tie minēti otrajā daļā, kāpēc atkāpe ir vajadzīga, un tajā iekļauj attiecīgus pamatojošus dokumentus.
 8. Pagaidu atkāpi piemēro ne ilgāk par laiku, kad vērojama to iekšējo un ārējo faktoru ietekme, kuru dēļ tā noteikta, vai tik ilgu laiku, cik priekšrocību saņēmējai valstij vai teritorijai vajadzīgs, lai panāktu atbilstību noteikumiem.
 9. Ja atkāpe piešķirta, attiecīgā priekšrocību saņēmēja valsts vai teritorija pilda visas prasības, kas noteiktas attiecībā uz informācijas sniegšanu Komisijai par atkāpes izmantošanu, un to daudzumu pārvaldību, par kuriem atkāpe piešķirta.
 10. Ja importētājs ir izvēlējies piemērot vienkāršotu tarifa režīmu tālpārdošanai, tad importētājs nevar izmantot 145. panta 2. punkta [d\)](#) un [e\)](#) apakšpunktā minētos pasākumus vai preferenciālus netarifa pasākumus.
 11. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem:
 - (a) procedūras noteikumus par preču preferenciālu izcelsmi 1. punktā minēto pasākumu vajadzībām;
 - (b) pasākumu, ar ko priekšrocību saņēmējai valstij vai teritorijai piešķir pagaidu atkāpi, kura minēta 6. punktā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

151. pants

Konkrētu preču izcelsmes noteikšana

Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt pasākumus konkrētu preču izcelsmes noteikšanai, ievērojot minētajām precēm piemērojamos izcelsmes noteikumus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ar šādiem pasākumiem saistītu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, kas pienācīgi pamatoti ar nepieciešamību ātri nodrošināt izcelsmes noteikumu pareizu un vienādu

piemērošanu, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 262. panta 5. punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.

3. nodaļa

Preču muitas vērtība

152. pants

Darbības joma

Lai piemērotu kopējo muitas tarifu un netarifa pasākumus, kas paredzēti Savienības noteikumos, kuri reglamentē ar preču tirdzniecību saistītas īpašas jomas, preču muitas vērtību nosaka saskaņā ar [153.](#) un [157.](#) pantu.

153. pants

Muitas vērtības noteikšanas metode, pamatojoties uz darījuma vērtību

1. Preču muitas vērtības pamatbāze ir darījuma vērtība, kas ir faktiski samaksātā vai maksājamā cena par precēm, kad tās pārdod izvešanai uz Savienības muitas teritoriju; šī cena tiek pielāgota saskaņā ar [154.](#) un [155.](#) pantu.
2. Faktiski samaksātā vai maksājamā cena ir kopējā summa, ko pircējs par ievestajām precēm ir samaksājis vai kas viņam jāmaksā pārdevējam vai trešai personai pārdevēja labā, un tā ietver visus maksājumus, kuri ir samaksāti vai jāmaksā saskaņā ar ievesto preču pārdošanas nosacījumiem.
3. Darījuma vērtību piemēro, ja ir izpildīti visi turpmāk norādītie nosacījumi:
 - (a) pircējam nav nekādu ierobežojumu attiecībā uz preču realizēšanu vai izmantošanu, izņemot jebkuru no šiem:
 - i) ierobežojumi, ko nosaka vai prasa tiesību akti vai valsts iestādes Savienībā;
 - ii) ierobežojumi attiecībā uz ģeogrāfisko apgabalu, kurā preces var pārdot tālāk;
 - iii) ierobežojumi, kas būtiski neietekmē preču muitas vērtību;
 - (b) pārdošana vai cena nav atkarīga no kāda nosacījuma vai apsvēruma, kura dēļ vērtējamo preču vērtību nav iespējams noteikt;
 - (c) pārdevējs ne tieši, ne netieši nesaņem nekādu ienākumu daļu no tā, ka pircējs preces pārdod tālāk, realizē vai lieto, izņemot, ja var izdarīt attiecīgu korekciju;
 - (d) pircējs un pārdevējs nav saistīti, vai arī to saistība nav ietekmējusi cenu.

4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar 1. un 2. punktu, tostarp noteikumus par faktiski samaksātās vai maksājamās cenas korekciju un 3. punktā minēto nosacījumu piemērošanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

154. pants

Darījuma vērtības sastāvdaļas

1. Nosakot muitas vērtību saskaņā ar [153.](#) pantu, cenai, kura ir faktiski samaksāta vai maksājama par ievestajām precēm, tiek pievienoti:
- (a) šādi maksājumi, ciktāl tie radušies pircējam, bet neietilpst cenā, kas faktiski samaksāta vai maksājama par precēm:
 - i) komisijas un starpniecības maksa, izņemot pirkšanas starpniecības naudu;
 - ii) tāda iepakojuma vērtība, kas muitas vajadzībām tiek uzskatīts par vienu veselu kopā ar tajā esošajām precēm; un
 - iii) iepakojšanas izmaksas, vai nu par darbu, vai materiāliem;
 - (b) attiecīgi sadalīta šādu preču un pakalpojumu vērtība, ko pircējs tieši vai netieši piegādā bez atlīdzības vai par pazeminātu cenu izmantošanai saistībā ar ievesto preču ražošanu un pārdošanu eksportam, ciktāl šāda vērtība nav iekļauta faktiski samaksātajā vai maksājamā cenā:
 - i) izejvielas, sastāvdaļas, detaļas un līdzīgi priekšmeti, kas ietilpst ievestajās precēs;
 - ii) darbarīki, matricas, veidnes un līdzīgi priekšmeti, kas izmantoti ievesto preču ražošanā;
 - iii) izejvielas, kuras izlietotas ievesto preču ražošanā; un
 - iv) inženiertehniskas un zinātniskas izstrādnes, mākslinieciski darbi, dizains un uzmetumi un skices, kas izstrādāti ārpus Savienības un vajadzīgi ievesto preču ražošanai;
 - (c) honorāri un licences maksas, kas attiecas uz novērtējamajām precēm un ir tieši vai netieši jāmaksā pircējam kā novērtējamo preču pārdošanas nosacījums, ciktāl šādi honorāri un maksas nav iekļautas cenā, kas faktiski samaksāta vai maksājama;
 - (d) jebkuras ienākumu daļas vērtība, ko tieši vai netieši saņem pārdevējs, ievestās preces atkal pārdodot, realizējot vai lietojot; un
 - (e) šādi maksājumi līdz pat vietai, kur preces tiek ievestas Savienības muitas teritorijā:

- i) ievesto preču pārvadāšanas un apdrošināšanas izmaksas; un
 - ii) ar ievesto preču pārvadāšanu saistītās kraušanas un apstrādes izmaksas.
2. Pieskaitījumus pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama saskaņā ar 1. punktu, nosaka, pamatojoties vienīgi uz objektīviem un skaitļos izsakāmiem datiem.
3. Nosakot muitas vērtību, pie cenas, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama, neko nepieskaita, izņemot šajā pantā paredzētos pieskaitījumus.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar šo pantu, tostarp noteikumus par faktiski samaksātās vai maksājamās cenas korekciju. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

155. pants

Sastāvdaļas, kas nav jāiekļauj muitas vērtībā

1. Nosakot muitas vērtību saskaņā ar [153.](#) pantu, tajā netiek iekļauts nekas no turpmāk minētā:
 - (a) izmaksas par ievesto preču pārvadāšanu pēc to nonākšanas Savienības muitas teritorijā;
 - (b) izmaksas par celtniecību, uzstādīšanu, montāžu, uzturēšanu vai tehnisko palīdzību, kas veikta pēc tādu ievesto preču kā rūpnieciskas iekārtas, mašīnas vai ierīces ieviešanas Savienības muitas teritorijā;
 - (c) maksa par procentiem saskaņā ar pircēja noslēgtu vienošanos par finansēšanu, kas attiecas uz ievesto preču pirkšanu, neatkarīgi no tā, vai finansē pārdevējs vai cita persona, ar noteikumu, ka vienošanās par finansēšanu ir noslēgta rakstveidā un vajadzības gadījumā pircējs var uzrādīt, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) šādas preces tiek faktiski pārdotas par cenu, kas deklarēta kā cena, kas ir faktiski samaksāta vai maksājama;
 - ii) pieprasītā procentu likme nepārsniedz šādu darījumu līmeni, kas finansējuma sniegšanas brīdī pastāv valstī, kurā tas sniegts;
 - (d) maksa par tiesībām pavairot ievestās preces Savienībā; pirkšanas starpniecības nauda;
 - (e) ievadmuitas nodokļi un citi maksājumi Savienībā par preču ieviešanu vai pārdošanu;
 - (f) neatkarīgi no 154. panta 1. punkta c) apakšpunkta — pircēja izdarītie maksājumi par tiesībām ievestās preces izplatīt vai atkal pārdot, ja šādi maksājumi nav nosacījums preču pārdošanai eksportam uz Savienību.

2. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar šo pantu, tostarp noteikumus par faktiski samaksātās vai maksājamās cenas korekciju. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

156. pants

Vienkāršošana

1. Muitas dienesti, saņemot pieteikumu, var atļaut, ka uz konkrētu kritēriju pamata nosaka šādas summas, ja tās nav izsakāmas skaitļos dienā, kad tiek pieņemta muitas deklarācija:
 - (a) summas, kas ir jāiekļauj muitas vērtībā saskaņā ar 153. panta 2. punktu; un
 - (b) summas, kas minētas 154. un 155. pantā.
2. Ja importētājs ir izvēlējies piemērot vienkāršotu tarifa režīmu tālpārdošanai, 155. panta 1. punkta [a\)](#) apakšpunktu nepiemēro, un muitas vērtībā iekļauj gan izmaksas par ievesto preču pārvadāšanu līdz pat vietai, kur preces tiek ievestas Savienības muitas teritorijā, gan izmaksas par pārvadāšanu pēc to nonākšanas minētajā teritorijā.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 1. punktā minētās atļaujas izsniegšanas nosacījumus.

157. pants

Muitas vērtības noteikšanas palīgmetodes

1. Ja preču muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar [153.](#) pantu, to nosaka, secīgi piemērojot 2. punkta a) līdz d) apakšpunktu, līdz sasniedz pirmo apakšpunktu, saskaņā ar kuru preču muitas vērtību var noteikt.

Ja importētājs vai eksportētājs, vai attiecīgā gadījumā deklarētājs to lūdz, 2. punkta c) un d) apakšpunktu piemēro apgrieztā secībā.
2. Ievērojot 1. punktu, muitas vērtība ir:
 - (a) darījuma vērtība identiskām precēm, kas pārdotas izvešanai uz Savienības muitas teritoriju un izvestas tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad vērtējamās preces;
 - (b) darījuma vērtība līdzīgām precēm, kas pārdotas izvešanai uz Savienības muitas teritoriju un izvestas tajā pašā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad vērtējamās preces;
 - (c) vērtība, kas balstās uz vienas vienības cenu, par kādu ievestās preces vai identiskas vai līdzīgas ievestās preces tiek pārdotas Savienības muitas teritorijā vislielākajā kopskaitā personām, kas nav saistītas ar pārdevēju; vai
 - (d) aprēķinātā vērtība, ko veido šādu lielumu summa:

- i) ievesto preču ražošanā izmantoto materiālu un izgatavošanas vai citu pārstrādes darbību cena vai vērtība;
 - ii) peļņas un vispārīgo izdevumu summa, kas vienāda ar summu, kura parasti parādās, pārdodot tāda paša veida vai tipa preces kā novērtējamās, kuras izvešanai uz Savienību izgatavo ražotāji valstī, no kuras tās izved;
 - iii) 154. panta 1. punkta [e\)](#) apakšpunktā minēto elementu cena vai vērtība.
3. Ja muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar 1. punktu, to nosaka, pamatojoties uz Savienības muitas teritorijā pieejamiem datiem, izmantojot pieņemamus līdzekļus, kas atbilst principiem un vispārīgiem noteikumiem, kuri ietverti visā turpmāk norādītajā:
- (a) nolīgumā par Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu;
 - (b) Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII pantā;
 - (c) šajā nodaļā.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precīzē procedūras noteikumus šajā pantā minētās muitas vērtības noteikšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

158. pants

Preču vērtības noteikšana konkrētās situācijās

Komisija ar īstenošanas aktiem var pieņemt pasākumus, ar ko nosaka piemērotu muitas vērtības noteikšanas metodi vai kritērijus, kas izmantojami preču muitas vērtības noteikšanai konkrētās situācijās. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

Ar šādiem pasākumiem saistītu nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, kas atbilstīgi pamatoti ar nepieciešamību ātri nodrošināt noteikumu par preču muitas vērtības noteikšanu pareizu un vienādu piemērošanu, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 262. panta [5.](#) punktā, pieņem īstenošanas aktus, kuri jāpiemēro nekavējoties.

X sadaļa

MUITAS PARĀDS UN GALVOJUMI

1. nodaļa

Muitas parāda rašanās

1. IEDAĻA

IEVEDMUITAS PARĀDS

159. pants

Preču laišana brīvā apgrozībā un pagaidu ievēšana

1. Importētājam rodas muitas parāds brīdī, kad preces izlaiž brīvās apgrozības procedūrai, galapatēriņa procedūrai vai pagaidu ievēšanas procedūrai ar daļēju atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa.
2. Importētājs ir parādnieks. Netiešas pārstāvības gadījumā importētājs un persona, kuras uzdevumā importētājs rīkojas, abi ir parādnieki un ir solidāri atbildīgi par muitas parādu.

Ja informācijas dēļ, kas sniegta vai darīta pieejama 1. punktā minēto procedūru vajadzībām, pilnībā vai daļēji netiek iekasēts ievedmuitas nodoklis, persona, kas sniegusi šo informāciju un kas zinājusi vai kam būtu bijis jāzina, ka šāda informācija ir nepatiesa, arī ir parādnieks.

3. Ja Direktīvas 2006/112/EK XII sadaļas 6. nodaļas 4. iedaļu piemēro no trešām valstīm vai teritorijām importējamu preču tālpārdošanai pircējam Savienības muitas teritorijā, domājamajam importētājam rodas muitas parāds, kad tiek pieņemts maksājums par tālpārdošanu, un tas ir parādnieks.

160. pants

Īpaši noteikumi saistībā ar nenoteiktas izcelsmes precēm

1. Eksportētājam rodas muitas parāds brīdī, kad produktus izlaiž eksportam, ja:
 - (a) preferenciāls režīms starp Savienību un konkrētām trešām valstīm vai šādu valstu grupām paredz, ka preferenciāla tarifa režīms Savienības izcelsmes produktiem prasa, lai uz to izgatavošanā izmantotajām nenoteiktas izcelsmes precēm attiektos ievedmuitas nodokļu samaksa; un
 - (b) par šiem produktiem ir izdots vai sagatavots izcelsmes apliecinājums.

2. Eksportētājs aprēķina parādam atbilstošo ievedmuitas nodokļa summu tā, it kā izvedamo produktu izgatavošanā izmantotās nenoteiktas izcelsmes preces būtu laistas brīvā apgrozībā tajā pašā dienā.
3. Netiešas pārstāvības gadījumā eksportētājs un persona, kuras uzdevumā eksportētājs rīkojas, abi kļūst par parādniekiem un ir solidāri atbildīgi par muitas parādu.

161. pants

Muitas parāds, kas radies pienākumu neizpildes dēļ

1. Attiecībā uz precēm, kam uzliekams ievedmuitas nodoklis, ievedmuitas parāds rodas jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - (a) nav izpildīts kāds no pienākumiem, kas ir noteikts tiesību aktos muitas jomā attiecībā uz ārpussavienības preču ievešanu Savienības muitas teritorijā, to izņemšanu no muitas uzraudzības vai šādu preču pārvietošanu, apstrādi, uzglabāšanu, pagaidu uzglabāšanu, pagaidu ievešanu vai atsavināšanu minētajā teritorijā;
 - (b) nav izpildīts kāds no pienākumiem, kas ir noteikts tiesību aktos muitas jomā attiecībā uz preču galapatēriņu Savienības muitas teritorijā;
 - (c) nav ievērots kāds no nosacījumiem, kas reglamentē muitas procedūras piemērošanu ārpussavienības precēm vai nodokļa atbrīvojuma piešķiršanu vai samazinātas ievedmuitas nodokļa likmes piemērošanu sakarā ar preču galapatēriņu.
2. Muitas parāda rašanās brīdis ir viens no šiem:
 - (a) brīdis, kad nav izpildīts vai vairs netiek pildīts pienākums, kura neizpildes dēļ rodas muitas parāds;
 - (b) brīdis, kad precēm piemērota muitas procedūra, ja pēc tam tiek konstatēts, ka faktiski nav bijis izpildīts kāds no nosacījumiem, kas reglamentē minētās muitas procedūras piemērošanu precēm vai nodokļa atbrīvojuma piešķiršanu, vai samazinātas ievedmuitas nodokļa likmes piemērošanu sakarā ar preču galapatēriņu.
3. Panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētajos gadījumos parādnieks ir:
 - (a) ikviena persona, kam bija jāpilda attiecīgie pienākumi;
 - (b) ikviena persona, kas apzinājās vai kam būtu bijis jāapzinās, ka kāds tiesību aktos muitas jomā paredzēts pienākums nav izpildīts, un kas darbojās tādas personas uzdevumā, kurai šis pienākums bija jāpilda, vai kas piedalījās darbībā, kuras rezultātā pienākums netika izpildīts;
 - (c) ikviena persona, kas ieguvusi attiecīgās preces vai bijusi to valdītāja un kas apzinājās vai kam preču iegūšanas vai saņemšanas brīdī būtu bijis jāapzinās, ka kāds tiesību aktos muitas jomā paredzēts pienākums nav izpildīts.

4. Panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajos gadījumos parādnieks ir persona, kurai ir jāievēro nosacījumi, kas reglamentē muitas procedūras piemērošanu precēm vai nodokļa atbrīvojuma piešķiršanu, vai samazinātas ievadmuitas nodokļa likmes piemērošanu sakarā ar preču galapatēriņu.

Ja muitas dienestiem ir sniegta tiesību aktos muitas jomā paredzētā informācija attiecībā uz nosacījumiem, kas reglamentē minētās muitas procedūras piemērošanu precēm, un šādas informācijas dēļ pilnībā vai daļēji netiek iekasēts ievadmuitas nodoklis, persona, kas sniegusi šo informāciju un kas zinājusi vai kam būtu bijis jāzina, ka šāda informācija ir nepatiesa, arī ir parādnieks.

162. pants

Jau samaksātas ievadmuitas nodokļa summas atskaitīšana

1. Ja muitas parāds ir radies atbilstīgi 161. panta 1. punktam attiecībā uz precēm, kas laistas brīvā apgrozībā ar samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi to galapatēriņa dēļ, ievadmuitas nodokļa summu, kura samaksāta, preces laižot brīvā apgrozībā, atskaita no muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas nodokļa summas.

Pirmo daļu piemēro, ja muitas parāds ir radies attiecībā uz pārpalikumiem vai atkritumiem, kas radušies pēc šādu preču iznīcināšanas.

2. Ja muitas parāds ir radies atbilstīgi 159. panta 1. punktam vai 161. panta 1. punktam attiecībā uz precēm, kurām piemērota pagaidu ieviešanas procedūra ar daļēju atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa, ievadmuitas nodokļa summu, kas samaksāta saskaņā ar daļēju atbrīvojumu no nodokļiem, atskaita no muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas nodokļa summas.

2. IEDAĻA IZVEDMUITAS PARĀDS

163. pants

Eksports un izvešana pārstrādei

1. Eksportētājam rodas muitas parāds brīdī, kad izlaiž preces, kam uzliekams izvedmuitas nodoklis, piemērojot eksporta procedūru vai izvešanas pārstrādei procedūru.
2. Eksportētājs ir parādnieks. Netiešas pārstāvības gadījumā eksportētājs un persona, kuras uzdevumā eksportētājs rīkojas, abi kļūst par parādniekiem un ir solidāri atbildīgi par muitas parādu.
3. Ja informācijas dēļ, kas sniegta, lai precēm piemērotu eksporta procedūru, pilnībā vai daļēji netiek iekasēts izvedmuitas nodoklis, persona, kas sniegusi šo informāciju un kas zinājusi vai kam būtu bijis jāzina, ka šāda informācija ir nepatiesa, arī ir parādnieks.

Muitas parāds, kas radies pienākumu neizpildes dēļ

1. Attiecībā uz precēm, kam uzliekams izvedmuitas nodoklis, izvedmuitas parāds rodas jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - (a) nav izpildīts kāds no pienākumiem, kas ir noteikts tiesību aktos muitas jomā attiecībā uz preču izvešanu;
 - (b) nav ievēroti nosacījumi, saskaņā ar kuriem preces drīkstēja izvest no Savienības muitas teritorijas, tās pilnībā vai daļēji atbrīvojot no izvedmuitas nodokļa.
2. Muitas parāda rašanās brīdis ir viens no šādiem:
 - (a) brīdis, kad preces faktiski tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas, muitas dienestiem nesniedzot informāciju par šādu eksportu;
 - (b) brīdis, kad preces sasniedz galamērķi, kas nav galamērķis, uz kuru tās drīkstēja izvest no Savienības muitas teritorijas, tās pilnībā vai daļēji atbrīvojot no izvedmuitas nodokļa;
 - (c) ja muitas dienesti nespēj noteikt b) apakšpunktā minēto brīdi — brīdis, kad beidzas termiņš pierādījumu iesniegšanai par to, ka ir izpildīti nosacījumi, kas dod tiesības precēm piemērot šādus atbrīvojumus.
3. Panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajos gadījumos parādnieks ir:
 - (a) ikviena persona, kam bija jāpilda attiecīgais pienākums;
 - (b) ikviena persona, kas apzinājās vai kam būtu bijis jāapzinās, ka attiecīgais pienākums nav izpildīts, un kas darbojās tādas personas uzdevumā, kurai šis pienākums bija jāpilda;
 - (c) ikviena persona, kas piedalījās darbībā, kuras rezultātā pienākums netika izpildīts, un kas apzinājās vai kam būtu bijis jāapzinās, ka prasītā informācija nav sniegta vai, attiecīgā gadījumā, ka muitas deklarācija nav iesniegta, kaut būtu bijis jāiesniedz.
4. Panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajos gadījumos parādnieks ir ikviena persona, kurai jāievēro nosacījumi, saskaņā ar kuriem preces drīkstēja izvest no Savienības muitas teritorijas, tās pilnībā vai daļēji atbrīvojot no izvedmuitas nodokļa.

3. IEDAĻA

KOPĒJI NOTEIKUMI PAR MUITAS PARĀDU, KAS RODAS SAISTĪBĀ AR IMPORTU UN EKSPORTU

165. pants

Muitas parāds aizliegumu un ierobežojumu gadījumā

1. Ievedmuitas vai izvedmuitas parāds rodas arī attiecībā uz precēm, uz kurām attiecas citi tiesību akti, ko muitas dienesti piemēro jebkāda veida importam vai eksportam.
2. Tomēr muitas parāds nerodas šādos gadījumos:
 - (a) nelikumīgi ievēdot Savienības muitas teritorijā viltotu naudu;
 - (b) ievēdot Savienības muitas teritorijā narkotiskas un psihotropas vielas, ja vien šīs vielas neievēd stingrā kompetento iestāžu uzraudzībā, lai tās izmantotu medicīnas vai zinātnes vajadzībām.
3. For the purposes of sanctions as applicable to customs infringements, the customs debt shall nevertheless be deemed to have been incurred where, under this Regulation or under the law of a Member State, import or export duty or the existence of a customs debt provide the basis for determining sanctions.

166. pants

Vairāki parādnieki

Ja par vienam muitas parādam atbilstīgās ievēdmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas samaksu atbildīgas ir vairākas personas, tās ir solidāri atbildīgas par minētās summas samaksu.

167. pants

Vispārēji noteikumi ievēdmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas aprēķināšanai

1. Ievēdmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu nosaka, pamatojoties uz preču tarifa klasifikāciju, muitas vērtību, daudzumu, veidu un izcelsmi. Noteikumi par nodokļa aprēķināšanu ir tie, kas attiecīgajām precēm bija piemērojami brīdī, kad attiecībā uz šīm precēm radās muitas parāds.
2. Ja nav iespējams precīzi noteikt muitas parāda rašanās brīdi, par to uzskata brīdi, kad muitas dienesti secina, ka preces atrodas situācijā, kurā ir radies muitas parāds.

Tomēr gadījumos, kad muitas dienestiem pieejamā informācija ļauj tiem konstatēt, ka muitas parāds bija radies pirms šāda secinājuma izdarīšanas, muitas parādu uzskata par radušos visagrākajā brīdī, kad minēto situāciju var konstatēt.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šajā pantā minētos noteikumus tā ievadmitas vai izvedmitas nodokļa aprēķināšanai, kas piemērojams precēm, kurām mitas parāds ir radies saistībā ar īpašu procedūru.

168. pants

Īpaši noteikumi ievadmitas nodokļa summas aprēķināšanai

1. Ja attiecībā uz precēm, kam piemērota mitas procedūra vai kas ir pagaidu uzglabāšanā, Savienības mitas teritorijā rodas izmaksas saistībā ar uzglabāšanu vai parastiem apstrādes veidiem, šādas izmaksas vai vērtības palielināšanos neņem vērā, aprēķinot ievadmitas nodokļa summu, ja importētājs vai eksportētājs, vai attiecīgā gadījumā deklarētājs sniedz pietiekamus pierādījumus par šādām izmaksām.

Tomēr, aprēķinot ievadmitas nodokļa summu, ņem vērā darbībās izmantoto ārpussavienības preču mitas vērtību, daudzumu, veidu un izcelsmi.

2. Ja precēm, kam piemērota mitas procedūra, parasto apstrādes veidu rezultātā Savienības mitas teritorijā mainās preču tarifa klasifikācija, pēc importētāja vai attiecīgā gadījumā deklarētāja lūguma precēm, kurām piemērota mitas procedūra, piemēro sākotnējo preču tarifa klasifikāciju.
3. Ja mitas parāds ir radies par pārstrādes produktiem, kas iegūti ieviešanas pārstrādei procedūrā, šādam parādam atbilstīgo ievadmitas nodokļa summu pēc importētāja lūguma nosaka, pamatojoties uz to tarifa klasifikāciju, mitas vērtību, daudzumu, veidu un izcelsmi, kas bija precēm, kurām piemērota ieviešanas pārstrādei procedūra.
4. Ja pārstrādes produkti iegūti pēc secīgām ieviešanas pārstrādei procedūrām, importētājs var lūgt noteikt parādu, pamatojoties tikai uz tarifa klasifikāciju, mitas vērtību, daudzumu, veidu un izcelsmi, kas bija precēm, kurām piemērota pirmā ieviešanas pārstrādei procedūra.
5. Konkrētos gadījumos ievadmitas nodokļa summu nosaka saskaņā ar šā panta 2., 3. un 4. punktu bez importētāja vai eksportētāja, vai attiecīgā gadījumā deklarētāja pieprasījuma, lai izvairītos no 145. panta 2. punkta [h](#)) apakšpunktā minēto tarifu pasākumu apiešanas.
6. Ja mitas parāds ir radies par pārstrādes produktiem, kas iegūti izvešanas pārstrādei procedūrā, vai aizstājējproduktiem, kā minēts 143. panta [1.](#) punktā, ievadmitas nodokļa summu aprēķina, pamatojoties uz ārpus Savienības mitas teritorijas veiktās apstrādes izmaksām.
7. Kad mitas parāds ir radies atbilstīgi šīs regulas [161.](#) vai [164.](#) pantam, ja pienākumu neizpilde, kuras dēļ radies mitas parāds, nav bijusi mēģinājums krāpt, piemēro arī šādus noteikumus:
 - (a) labvēlīgu tarifa režīmu precēm saskaņā ar tiesību aktiem mitas jomā; vai
 - (b) ievadmitas vai izvedmitas nodokļa nepiemērošanu vai pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no ievadmitas vai izvedmitas nodokļa saskaņā ar 145. panta 2.

punkta d), e), f) un g) apakšpunktu vai 90., 91., 92. un 93. pantu vai 140., 141., 142., 143. un 144. pantu; vai

(c) atbrīvojumu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1186/2009.

8. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šajā pantā minētos noteikumus tā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa aprēķināšanai, kas piemērojams precēm, kurām muitas parāds ir radies saistībā ar īpašu procedūru, un konkrētos gadījumus, kuri minēti 5. punktā.

169. pants

Muitas parāda rašanās vieta

1. Muitas parāds rodas vietā, kur importētājs vai eksportētājs ir iedibināts.

Atkāpjoties no pirmās daļas, attiecībā uz importētājiem un eksportētājiem, kas nav uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji, muitas parāds rodas vietā, kur ir iesniegta vai tiktu iesniegta muitas deklarācija saskaņā ar 63. panta 4. punktu, bet ņemot vērā izmaiņas attiecībā uz 63. panta 2. punktā noteikto informācijas sniegšanas metodi.

Visos pārējos gadījumos muitas parāds rodas vietā, kur norisinās notikumi, kuru dēļ parāds rodas.

Ja nav iespējams noteikt minēto vietu, uzskata, ka muitas parāds ir radies vietā, kur muitas dienesti secina, ka preces atrodas situācijā, kādā rodas muitas parāds.

2. Ja precēm ir bijusi piemērota muitas procedūra, kas nav noslēgta, vai ja to pagaidu uzglabāšana nav pareizi pabeigta un muitas parāda rašanās vietu konkrētā termiņā nevar noteikt saskaņā ar 1. punkta otro vai trešo daļu, uzskata, ka muitas parāds ir radies vai nu vietā, kur precēm tika piemērota attiecīgā muitas procedūra, vai vietā, kur tās saskaņā ar šo procedūru tika ievestas Savienības muitas teritorijā vai atradās pagaidu uzglabāšanā.
3. Ja muitas dienestiem pieejamā informācija ļauj tiem konstatēt, ka muitas parāds varētu būt radies vairākās vietās, uzskata, ka muitas parāds ir radies vietā, kur tas ir radies vispirms.
4. Ja muitas dienests konstatē, ka saskaņā ar [161.](#) vai [164.](#) pantu ir radies muitas parāds citā dalībvalstī un šim parādam atbilstīgā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa ir mazāka par 10 000 EUR, tad uzskata, ka muitas parāds ir radies dalībvalstī, kurā ir veikts attiecīgais konstatējums.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 2. punktā minētos termiņus.

2. nodaļa

Galvojums iespējamam vai esošam muitas parādam

170. pants

Vispārēji noteikumi

1. Ja vien nav norādīts citādi, šo nodaļu piemēro galvojumiem par muitas parādiem, kas ir radušies, bet kuru samaksa ir atlikta (“esošie muitas parādi”), un galvojumiem, kas vajadzīgi gadījumā, ja parāds var rasties (“iespējami muitas parādi”).
2. Ja muitas dienesti pieprasa sniegt galvojumu iespējamam vai esošam muitas parādam, tajā ietver ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu un pārējos maksājumus, kas aprēķināti saistībā ar preču importu vai eksportu, ja:

- (a) galvojumu izmanto attiecībā uz Savienības tranzīta procedūras piemērošanu precēm; vai
- (b) galvojumu var izmantot vairāk nekā vienā dalībvalstī.

Galvojums, ko pieņēmuši vai atļāvuši muitas dienesti, ir derīgs visā Savienības muitas teritorijā mērķiem, kādiem tas ir sniegts.

3. Galvojumu sniedz parādnieks vai persona, kas var kļūt par parādnieku, vai, ja muitas dienesti to atļauj, jebkura cita persona.
4. Neskarot [178.](#) pantu, attiecībā uz konkrētām precēm muitas dienesti pieprasa sniegt tikai vienu galvojumu.

Galvojums, kas sniegts saistībā ar konkrētām precēm, attiecas uz muitas parādam atbilstīgo ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu un citiem maksājumiem attiecībā uz šīm precēm, neatkarīgi no tā, vai par šīm precēm sniegtā vai pieejamā informācija ir pareiza.

Ja galvojums nav atbrīvots, tad nodrošinātās summas robežās to var izmantot arī, lai atgūtu ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu un citus maksājumus, kas jāmaksā pēc preču izlaišanas veiktas kontroles rezultātā.

5. Pēc 3. punktā minētās personas pieteikuma iesniegšanas muitas dienesti saskaņā ar [176.](#) panta [1.](#) un [2.](#) punktu var atļaut iesniegt vispārēju galvojumu, lai segtu muitas parādam atbilstīgo ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu attiecībā uz divām vai vairākām darbībām vai muitas procedūrām.
6. Muitas dienesti pārrauga galvojumus.
7. Galvojumu neprasa nevienā no šādām situācijām:
 - (a) no valstīm, reģionālām un vietējām pašvaldības iestādēm vai citām struktūrām, kuras reglamentē publiskās tiesības, attiecībā uz darbībām, kurās tās iesaistās kā valsts iestādes, vai citos konkrētos gadījumos;

- (b) preces pārvadā pa Reinu, Reinas ūdensceļiem, Donavu vai Donavas ūdensceļiem;
 - (c) preces tiek pārvietotas ar stacionārām transporta iekārtām;
 - (d) konkrētos gadījumos, kad precēm ir piemērota pagaidu ieviešanas procedūra;
 - (e) preces, kuras pārvadā pa jūru vai pa gaisu starp Savienības ostām vai Savienības lidostām.
8. Muitas dienesti var piešķirt atbrīvojumu no prasības sniegt galvojumu, ja nodrošināmā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa nepārsniedz statistiskās vērtības sliekšni 1000 EUR vērtībā.
9. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 7. punkta d) apakšpunktā minētos konkrētos gadījumus, kad galvojums nav vajadzīgs precēm, kurām ir piemērota pagaidu ieviešanas procedūra.
10. Komisija ar īstenošanas aktiem precīzē procedūras noteikumus par šajā pantā minēto galvojuma sniegšanu un pārraudzību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [262.](#) panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

171. pants

Obligātā galvojuma atsaucē summa

1. Ja muitas dienestiem jāpieprasa sniegt galvojumu un tie var noteikt precīzas muitas parādam atbilstīgās ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas un citu maksājumu summu galvojuma pieprasīšanas brīdī, galvojums sedz šo precīzo summu.
- Ja nav iespējams noteikt precīzu summu, galvojuma summu nosaka kā maksimālo muitas parādam atbilstīgās ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas un citu maksājumu summu, kas pēc muitas dienestu aprēķiniem ir radusies vai var rasties.
2. Neskarot [176.](#) pantu, ja tiek sniegts vispārējs galvojums tādas muitas parādiem atbilstīgās ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas un tādu citu maksājumu segšanai, kuru summa laika gaitā mainās, šāda galvojuma summu nosaka apmērā, kāds ir pietiekams muitas parādiem atbilstīgās ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas un citu maksājumu segšanai jebkurā laikā.

172. pants

Piesardzības galvojuma atsaucē summa

Ja galvojumu sniegt nav obligāti, bet muitas dienesti nav pārliecināti, ka muitas parādam atbilstīgā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa un citi maksājumi tiks samaksāti noteiktajā termiņā, tie pieprasa sniegt galvojumu par summu, kas nedrīkst pārsniegt [171.](#) pantā noteikto apmēru.

173. pants

Galvojuma sniegšana

1. Galvojumu var sniegt vienā no šādiem veidiem:
 - (a) ar jebkādiem maksāšanas līdzekļiem, ko muitas dienesti atzīst, euro vai tās dalībvalsts valūtā, kurā galvojumu pieprasa sniegt;
 - (b) ar galvnieka saistībām;
 - (c) ar citu galvojuma veidu, kas nodrošina līdzvērtīgu garantiju, ka muitas parādam atbilstīgā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa un citi maksājumi tiks samaksāti.
2. Galvojumu skaidras naudas iemaksas veidā vai jebkura cita līdzvērtīga maksājuma veidā, sniedz saskaņā ar noteikumiem, kas ir spēkā dalībvalstī, kurā galvojumu pieprasa.

Ja galvojumu sniedz ar jebkādiem maksāšanas līdzekļiem, ko muitas dienesti atzīst, tad muitas dienestiem procenti par to nav jāmaksā.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 1. punkta c) apakšpunktā minētā galvojuma veidu.

174. pants

Galvojuma izvēle

Persona, kurai pieprasa galvojumu, var izvēlēties no 173. panta [1.](#) punktā minētajiem galvojuma veidiem.

Tomēr muitas dienesti var atteikties pieņemt izvēlētā veida galvojumu, ja tas nav saderīgs ar attiecīgās muitas procedūras pareizu darbību.

Muitas dienesti var pieprasīt, lai izvēlētais galvojuma veids konkrētā laikposmā paliktu nemainīgs.

175. pants

Galvnieks

1. Regulas 173. panta 1. punkta [b\)](#) apakšpunktā minētais galvnieks ir trešā persona, kas ir rezidente, ir reģistrēta vai iedibināta Savienības muitas teritorijā. Galvnieks ir to muitas dienestu apstiprināts, kas pieprasa galvojumu, ja vien galvnieks nav kredītiestāde, finanšu iestāde vai apdrošināšanas sabiedrība, kas akreditēta Savienībā saskaņā ar spēkā esošiem Savienības noteikumiem.

Galvnieks rakstveidā uzņemas saistības samaksāt nodrošināto muitas parādam atbilstīgo ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu un citu maksājumu summu.

3. Muitas dienesti var atteikties apstiprināt galvinieku vai ierosināto galvojuma veidu, ja tiem nav pārliecības, ka minētais galvinieks vai galvojums nodrošinās muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas un citu maksājumu samaksu noteiktajā termiņā.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot noteikumus par galvojuma sniegšanas veidiem un noteikumus, kas piemērojami šajā pantā minētajam galviniekam.

Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus par šajā pantā minētā galvinieka saistību atsaukšanu un atcelšanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

176. pants

Vispārējais galvojums

1. Muitas dienesti 170. panta [5.](#) punktā minēto atļauju var piešķirt tikai tām personām, kas atbilst šādiem nosacījumiem:
 - (a) tās ir iedibinātas Savienības muitas teritorijā;
 - (b) tās atbilst 24. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem;
 - (c) tās regulāri izmanto attiecīgās muitas procedūras vai ir pagaidu uzglabāšanas vietu operatori vai atbilst 24. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem.
2. Muitas dienesti var atļaut uzņēmējam, kas atbilst 24. panta 1. punkta [b\)](#) un [c\)](#) apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem, un uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem sniegt vispārēju galvojumu par iespējamiem muitas parādiem un citiem maksājumiem ar samazinātu summu vai piešķirt atbrīvojumu no galvojuma.
3. Muitas dienesti var, pamatojoties uz pieteikumu, atļaut uzņēmējam, kuram ir atzītā uzņēmēja statuss muitas vienkāršojumiem, un uzticamajam un pārbaudītajam uzņēmējam sniegt vispārēju galvojumu par esošajiem muitas parādiem un citiem maksājumiem ar samazinātu summu.
4. Vispārējs galvojums ar samazinātu summu, kas minēts 3. punktā, ir līdzvērtīgs galvojuma sniegšanai.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot nosacījumus, ar kādiem piešķir atļauju izmantot vispārējo galvojumu ar samazinātu summu vai atbrīvojumu no galvojuma, kas minēts 2. punktā.
6. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus par galvojuma summas noteikšanu, tostarp 2. punktā minēto samazināto summu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

177. pants

Pagaidu aizliegumi saistībā ar vispārējo galvojumu izmantošanu

1. Īpašu procedūru vai pagaidu uzglabāšanas kontekstā Komisija var nolemt uz laiku aizliegt izmantot jebko no turpmāk norādītā:
 - (a) regulas 176. panta [2.](#) punktā minēto vispārējo galvojumu par samazinātu summu vai atbrīvojumu no galvojuma;
 - (b) regulas 176. pantā minēto vispārējo galvojumu attiecībā uz precēm, par kurām ir konstatēts, ka tās ir bijušas liela mēroga krāpšanas objekts.
2. Ja piemēro 1. punkta a) vai b) apakšpunktu, var atļaut izmantot vispārēju galvojumu par samazinātu summu vai atbrīvojumu no galvojuma vai izmantot [176.](#) pantā minēto vispārējo galvojumu, ja attiecīgā persona atbilst vienam no šādiem nosacījumiem:
 - (a) minētā persona var pierādīt, ka saistībā ar attiecīgajām precēm nav radies nekāds muitas parāds tādu darbību laikā, kuras šī persona veikusi divos gados pirms lēmuma, kas minēts 1. punktā;
 - (b) ja muitas parādi ir radušies divos gados pirms lēmuma, kas minēts 1. punktā, attiecīgā persona var pierādīt, ka minētos parādus paredzētajā termiņā ir pilnībā samaksājis parādnieks vai parādnieki, vai galvinieks.

Lai saņemtu atļauju izmantot vispārēju galvojumu, kam ir noteikts pagaidu aizliegums, attiecīgajai personai ir arī jāizpilda [24.](#) panta 1. punkta [b\)](#) un [c\)](#) apakšpunktā izklāstītie kritēriji.

3. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē noteikumus par 1. punktā minētajiem pagaidu aizliegumiem saistībā ar vispārējo galvojumu izmantošanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar [262.](#) panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

Nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, kas saistīti ar šādiem pasākumiem un kas atbilstīgi pamatoti ar nepieciešamību ātri nodrošināt Savienības un tās dalībvalstu finansiālo interešu aizsardzību, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta [262.](#) panta [5.](#) punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.

178. pants

Papildu galvojums vai jauns galvojums

Ja muitas dienesti konstatē, ka iesniegtais galvojums nenodrošina muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas vai citu maksājumu samaksu noteiktajā termiņā, vai ja vairs nav pārliecības, ka tas to nodrošinās, vai ja tas nav pietiekams, lai to nodrošinātu, tie pieprasa jebkurai no [170.](#) panta [3.](#) punktā minētajām personām pēc pašas izvēles vai nu sniegt papildu galvojumu, vai aizstāt sākotnējo galvojumu ar jaunu galvojumu.

179. pants

Galvojuma atbrīvošana

1. Muitas dienesti atbrīvo galvojumu, tiklīdz muitas parāds vai pienākums samaksāt citus maksājumus ir dzēsts vai vairs nevar rasties.
2. Ja muitas parāds vai pienākums samaksāt citus maksājumus ir dzēsts daļēji vai var rasties tikai attiecībā uz daļu no nodrošinātās summas, atbilstīgo galvojuma daļu pēc attiecīgās personas lūguma tādēļ atbrīvo, izņemot gadījumus, kad attiecīgā summa neattaisno šādu rīcību.
3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot galvojuma atbrīvošanas termiņus.
4. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus par šajā pantā minēto galvojuma atbrīvošanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

3. nodaļa

Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas atgūšana, samaksa, atmaksāšana vai atlaišana

1. IEDAĻA

IEVEDMUITAS VAI IZVEDMUITAS NODOKĻA SUMMAS NOTEIKŠANA, MUITAS PARĀDA PAZIŅOŠANA UN IERAKSTĪŠANA UZSKAITĒ

180. pants

Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas noteikšana

1. Importētājs un eksportētājs aprēķina maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu. Pēc preču izlaišanas uzskata, ka muitas dienesti pieņem maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, ko aprēķinājis importētājs un eksportētājs, neskarot pēcizlaišanas kontroli. Ja minētā persona šo summu neaprēķina vai ja muitas dienesti nepiekrīt minētās personas aprēķinātajai summai, maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu nosaka muitas dienesti, kas atbild par vietu, kur muitas parāds ir radies vai tiek uzskatīts par radušos saskaņā ar [169.](#) pantu, tiklīdz tiem ir visa vajadzīgā informācija.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, līdz 265. panta [3.](#) punktā noteiktajai dienai, ja ir iesniegta muitas deklarācija, muitas dienesti var pieņemt maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas noteikta muitas deklarācijā, neskarot pēcizlaišanas kontroli. Ja muitas dienesti nepiekrīt šai summai, tie nosaka maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, tiklīdz tiem ir visa vajadzīgā informācija.

Ja maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa neveido veselu skaitli, minēto summu var noapaļot.

Ja pirmajā daļā minētā summa tiek izteikta euro, noapaļošanu nedrīkst veikt vairāk, nekā noapaļojot uz augšu vai leju līdz tuvākajam veselajam skaitlim.

Importētāji un eksportētāji, kas ir iedibināti dalībvalstī, kuras valūta nav euro, var vai nu *mutatis mutandis* piemērot otrās daļas noteikumus, vai piemērot atkāpi no minētās daļas ar noteikumu, ka attiecībā uz noapaļošanu piemērojamiem noteikumiem nav lielāka finansiāla ietekme kā otrajā daļā izklāstītajiem noteikumiem.

181. pants

Paziņojums par muitas parādu

1. Pēc preču izlaišanas uzskata, ka muitas dienesti ir paziņojuši importētājam vai eksportētājam par muitas parādu.
2. Ja muitas dienesti ir noteikuši maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, tie to paziņo parādniekam tādā kārtībā, kāda ir noteikta teritorijā, kurā muitas parāds radies vai tiek uzskatīts par radušos saskaņā ar [169.](#) pantu.

Pirmajā daļā minēto paziņojumu nesniedz nevienā no šādiem gadījumiem:

- (a) ja laikā, kamēr vēl nav noteikta ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa galīgā summa, ir noteikts pagaidu antidempinga maksājums, pagaidu kompensācijas maksājums vai pagaidu aizsardzības pasākums;
 - (b) ja maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa pārsniedz summu, kas noteikta, pamatojoties uz lēmumu, kurš pieņemts saskaņā ar 13. pantu;
 - (c) ja sākotnējais lēmums nepaziņot muitas parādu vai paziņot to par tādu ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas mazāka par maksājamo ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, bija pieņemts, pamatojoties uz vispārējiem noteikumiem, kuri vēlāk atcelti ar tiesas spriedumu;
 - (d) ja muitas dienesti saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā ir atbrīvoti no muitas parāda paziņošanas.
3. Ja muitas dienestiem jāpaziņo ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa, kas maksājama saskaņā ar 2. punktu, muitas dienesti paziņo par muitas parādu parādniekam, kad tie var noteikt šo summu un pieņemt par to lēmumu.

Tomēr, ja paziņojums par muitas parādu varētu kaitēt kriminālizmeklēšanai, muitas dienesti var atlikt paziņojumu līdz laikam, kad tas vairs netraucē kriminālizmeklēšanai.

4. Muitas dienesti var atļaut uzticamajam un pārbaudītajam uzņēmējam aprēķināt muitas parādu, kas atbilst ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa kopējai summai, kura attiecas uz visām precēm, ko šis uzņēmējs muitas dienestu uzdevumā ir izlaidis laikposmā, kurš nepārsniedz 31 kalendāro dienu, un paziņot to muitas dienestiem, sniedzot to summu dalījumu, kuras attiecas uz katru konkrēto preču sūtījumu. Ja muitas dienesti nepiekrīt aprēķinātajai un paziņotajai summai, tie nosaka maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu.
5. Atkāpjoties no 1. punkta, ja Direktīvas 2006/112/EK XII sadaļas 6. nodaļas 4. iedaļu piemēro no trešām valstīm importējamu preču tālpārdošanai pircējam Savienības

muitas teritorijā, muitas dienesti var atļaut domājamajam importētājam aprēķināt un paziņot muitas parādu, kas atbilst ievadmuitas nodokļa kopējai summai attiecībā uz visām domājamajam importētājam viena mēneša laikā līdz nākamā mēneša beigām izlaistajām precēm, sniedzot to summu daļījumu, kuras attiecas uz katru konkrēto preču sūtījumu. Ar šo paziņojumu var grozīt vai atzīt par nederīgu informāciju, ko domājamais importētājs sniedzis saskaņā ar 59. panta 2. punktu. Ja muitas dienesti nepiekrīt aprēķinātajai un paziņotajai summai, tie nosaka maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu. Uzskata, ka muitas dienesti ir paziņojuši muitas parādu, ja tie nav norādījuši, ka nepiekrīt paziņojumam saprātīgā termiņā pēc tam, kad uzņēmējs to ir iesniedzis.

6. Līdz 265. panta 3. punktā noteiktajai dienai, ja ir iesniegta muitas deklarācija ar noteikumu, ka maksājums ir nodrošināts ar galvojumu, muitas dienesti var atļaut, ka par muitas parādu, kas atbilst ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa kopējai summai attiecībā uz visām precēm, kas izlaistas vienai un tai pašai personai noteiktā laikposmā, var paziņot minētā laikposma beigās. Muitas dienestu noteiktais laikposms nepārsniedz 31 dienu.
7. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot:
 - (a) gadījumus, kas minēti 2. punkta otrās daļas d) apakšpunktā, kad muitas dienesti ir atbrīvoti no muitas parāda paziņošanas;
 - (b) saprātīgu termiņu domstarpību trūkuma apsvēršanai, kā minēts 5. punktā;
 - (c) informāciju, kas jāsniedz domājamā importētāja paziņojumā 5. punktā.

182. pants

Muitas parāda noilgums

1. Muitas dienesti muitas parādu parādniekam nepaziņo, ja ir pagājuši trīs gadi kopš muitas parāda rašanās dienas.
2. Ja muitas parāds ir radies tādas darbības rezultātā, par kuru laikā, kad tā veikta, varēja ierosināt krimināllietu, 1. punktā noteikto trīs gadu termiņu saskaņā ar valsts tiesību aktiem pagarina līdz laikposmam, kas ir vismaz pieci gadi, bet ne vairāk kā 10 gadi.
3. Panta 1. un 2. punktā noteiktos laikposmus aptur, ja:
 - (a) saskaņā ar 16. pantu tiek iesniegta pārsūdzība;
 - (b) šādu apturēšanu piemēro no dienas, kad pārsūdzību iesniedz, un turpina visa pārsūdzības procesa laikā; vai
 - (c) muitas dienesti saskaņā ar 6. panta 6. punktu parādniekam paziņoja par iemesliem, kādēļ tie plāno paziņot par muitas parādu; šādu apturēšanu piemēro no paziņojuma izdošanas dienas līdz tā termiņa beigām, kurā parādniekam tiek dota iespēja paust savu viedokli.

4. Ja saskaņā ar 193. panta [7.](#) punktu muitas parāds ir atjaunots, 1. un 2. punktā noteiktos termiņus uzskata par apturētiem no dienas, kad saskaņā ar [198.](#) pantu bija iesniegts atmaksāšanas vai atlaišanas pieteikums, līdz dienai, kad tika pieņemts lēmums par atmaksāšanu vai atlaišanu.

183. pants

Ierakstīšana uzskaitē

1. Regulas [180.](#) pantā minētie muitas dienesti saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ieraksta savā uzskaitē maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas paziņota saskaņā ar [181.](#) pantu.

Pirmajā daļā minēto muitas dienestu pienākumu nepiemēro 181. panta 2. punkta [otrajā](#) daļā minētajos gadījumos.

2. Muitas dienestiem nav jāieraksta uzskaitē ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas, kuras, ievērojot [182.](#) pantu, atbilst muitas parādam, ko vairs nevar paziņot parādniekam.
3. Dalībvalstis nosaka praktisko kārtību, kā ierakstīt uzskaitē ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas. Minētā kārtība var atšķirties atkarībā no tā, vai muitas dienesti, ņemot vērā muitas parāda rašanās apstākļus, ir pārliecināti par to, ka minētās summas tiks samaksātas.

184. pants

Ierakstīšanas uzskaitē termiņš

1. Muitas dienesti maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu ieraksta uzskaitē 14 dienās pēc preču izlaišanas, izņemot gadījumus, kad precēm ir piemērota pagaidu ievēšanas procedūra ar daļēju atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa.
2. Atkāpjoties no 1. punkta, muitas dienesti saskaņā ar 181. panta [4.](#) punktu var ierakstīt uzskaitē ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa kopējo summu attiecībā uz visām precēm, kas izlaistas uzticamajam un pārbaudītajam uzņēmējam, ar vienu ierakstu šā laikposma beigās.

Šādu ierakstīšanu uzskaitē izdara 14 dienās pēc attiecīgā laikposma beigām.

3. Atkāpjoties no 1. punkta, ievedmuitas nodokļa kopējo summu, kas attiecas uz visām precēm, kuras saskaņā ar 181. panta [5.](#) punktu ir izlaistas domājamajam importētājam viena mēneša laikā, līdz nākamā mēneša beigām var iekļaut vienā ierakstā, kurā ietverts to summu dalījums, kuras attiecas uz katru konkrēto preču sūtījumu.
4. Līdz 265. panta [3.](#) punktā noteiktajai dienai, ja ir iesniegta muitas deklarācija ar noteikumu, ka maksājums ir nodrošināts ar galvojumu, muitas dienesti var atļaut, ka par muitas parādu, kas atbilst ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa kopējai summai

attiecībā uz visām precēm, kas izlaistas vienai un tai pašai personai noteiktā laikposmā, kurš nedrīkst pārsniegt 31 dienu, var paziņot minētā laikposma beigās.

Šādu ierakstīšanu uzskaitē izdara 14 dienās pēc attiecīgā laikposma beigām.

5. Ja preces var izlaist, ievērojot dažus nosacījumus attiecībā vai nu uz maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas noteikšanu, vai tās iekasēšanu, ierakstīšanu uzskaitē izdara 14 dienās no dienas, kad ir noteikta maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa vai fiksēts pienākums samaksāt minēto nodokli.

Tomēr, ja muitas parāds attiecas uz pagaidu antidempinga maksājumu, pagaidu kompensācijas maksājumu vai pagaidu aizsardzības pasākumu, maksājamo ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu ieraksta uzskaitē divu mēnešu laikā no dienas, kad *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ir publicēta regula, ar ko nosaka galīgo maksājumu.

6. Ja muitas parāds ir radies apstākļos, kas nav minēti 1. punktā, maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu ieraksta uzskaitē 14 dienās no dienas, kad muitas dienesti var noteikt attiecīgo ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu un pieņemt lēmumu.
7. Panta 6. punktu piemēro attiecībā uz ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas jāatgūst vai kas vēl nav atgūta, ja maksājamā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa nav ierakstīta uzskaitē saskaņā ar 1.–6. punktu vai ja tā ir noteikta un ierakstīta uzskaitē apmērā, kas ir mazāks par maksājamo summu.
8. Ierakstīšanas uzskaitē termiņus, kas noteikti 1.–6. punktā, nepiemēro neparedzamos apstākļos vai nepārvaramas varas gadījumos.
9. Ierakstīšanas uzskaitē termiņus var atlikt 181. panta 3. punkta [otrajā](#) daļā minētajā gadījumā līdz brīdim, kad paziņojums par muitas parādu vairs nekaitēs kriminālizmeklēšanai.

185. pants

Īstenošanas pilnvaru piešķiršana

Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem pasākumus, lai nodrošinātu atbalsta sniegšanu starp muitas dienestiem muitas parāda rašanās gadījumā.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. IEDAĻA

IEVEDMUITAS VAI IZVEDMUITAS NODOKĻA SUMMAS SAMAKSA

186. pants

Vispārīgi samaksas termiņi un samaksas termiņa atlikšana

1. Ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas, kas atbilst muitas parādam, kurš paziņots saskaņā ar [181.](#) pantu, parādnieks samaksā muitas dienestu noteiktajā termiņā.

Neskarot 17. panta [2.](#) punktu, minētais termiņš nepārsniedz desmit dienas pēc muitas parāda paziņošanas parādniekam.

Muitas dienesti var pagarināt minēto termiņu pēc parādnieka pieteikuma iesniegšanas, ja maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa ir noteikta [48.](#) pantā minētajā kontrolē pēc preču izlaišanas. Neskarot 190. panta [2.](#) punktu, šādi pagarinājumi nepārsniedz laiku, kas vajadzīgs, lai parādnieks varētu pienācīgi izpildīt savus pienākumus.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, ievadmuitas nodokļa summu, kas atbilst muitas parādam, kurš paziņots saskaņā ar [181.](#) panta [5.](#) punktu, parādnieks samaksā vēlākais līdz muitas parāda paziņošanas termiņa beigām.

Ja parādniekam ir tiesības uz kādu no [188.](#) līdz [190.](#) pantā noteiktajiem maksājumu atvieglojumiem, maksājumu izdara saistībā ar šiem atvieglojumiem noteiktajā termiņā vai termiņos.

4. Muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas samaksas termiņu atliek jebkurā no šādiem gadījumiem:

- (a) ja saskaņā ar [198.](#) pantu ir iesniegts pieteikums par nodokļa atlaišanu;
- (b) ja preces tiks konfiscētas, iznīcinātas vai ja no tām atteiksies par labu valstij;
- (c) ja muitas parāds ir radies atbilstīgi [161.](#) pantam un ir vairāk nekā viens parādnieks.

5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, paredzot noteikumus tās ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas, kas atbilst muitas parādam saskaņā ar [3.](#) punktu, apmaksas termiņa atlikšanai, un nosakot atlikšanas laikposmu.

187. pants

Samaksa

1. Samaksu veic skaidrā naudā vai jebkurā citā līdzvērtīgā norēķinu veidā, tostarp pielāgojot kredīta atlikumu, saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2. Samaksu parādnieka vietā var veikt trešā persona.
3. Parādnieks var katrā gadījumā ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu pilnībā vai daļēji samaksāt pirms viņam atvēlētā samaksas termiņa beigām.

188. pants

Samaksas atlikšana

Muitas dienesti — pēc attiecīgās personas iesniegtā pieteikuma un ja ir sniegts galvojums — atļauj maksājamā nodokļa samaksu atlikt vienā no šādiem veidiem:

- (a) atsevišķi attiecībā uz katru ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, kas ir ierakstīta uzskaitē saskaņā ar 184. panta [1.](#) punktu vai 184. panta [7.](#) punktu;
- (b) kopumā attiecībā uz visām ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summām, kas ir ierakstītas uzskaitē saskaņā ar 184. panta 1. punkta muitas dienestu noteiktā laikposmā, kurš nepārsniedz 31 dienu;
- (c) kopumā attiecībā uz visām ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summām, kas veido vienu ierakstu saskaņā ar 184. panta 2., 3. un 4. punktu.

189. pants

Termiņš, uz kādu atliek samaksu

1. Termiņš, uz kādu saskaņā ar [188.](#) pantu atliek samaksu, ir 30 dienas.
2. Ja samaksa ir atlikta saskaņā ar 188. panta [a\)](#) punktu, minētais termiņš sākas nākamajā dienā pēc dienas, kad parādniekam ir paziņots muitas parāds.
3. Ja samaksa ir atlikta saskaņā ar 188. panta [b\)](#) punktu, minētais termiņš sākas nākamajā dienā pēc dienas, kad beidzas apkopošanas laikposms. To samazina par tik dienām, cik atbilst pusei no apkopošanas laikposma dienu skaita.
4. Ja samaksa ir atlikta saskaņā ar 188. panta [c\)](#) punktu, minētais termiņš sākas nākamajā dienā pēc dienas, kad beidzas laikposms, kas noteikts attiecīgo preču izlaišanai. To samazina par tik dienām, cik atbilst pusei no attiecīgā laikposma dienu skaita.
5. Ja 3. un 4. punktā minēto laikposmu dienu skaits ir nepāra skaitlis, dienu skaits, par cik samazina 30 dienu termiņu atbilstīgi šiem punktiem, ir vienāds ar pusi no nākamā mazākā pāra skaitļa.
6. Ja 3. un 4. punktā minētie laikposmi ir nedēļas, dalībvalstis var noteikt, ka ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa, attiecībā uz kuru samaksa ir atlikta, ir jāsamaksā ne vēlāk kā ceturtais nedēļas piektdienā pēc attiecīgās nedēļas.

Ja šie laikposmi ir mēneši, dalībvalstis var noteikt, ka ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa, attiecībā uz kuru samaksa ir atlikta, ir jāsamaksā līdz nākamā

mēneša sešpadsmitajam datumam pēc attiecīgā mēneša. Šos laikposmus nevar pagarināt pat tad, ja laikposms beidzas svētku dienā.

190. pants

Citi samaksas atvieglojumi

1. Muitas dienesti var piešķirt parādniekam samaksas atvieglojumus, kas nav samaksas atlikšana, ar nosacījumu, ka tiek sniegts galvojums.
2. Ja saskaņā ar 1. punktu ir piešķirti atvieglojumi, par ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu iekasē kredīta procentus.

Dalībvalstij, kuras naudas vienība ir euro, kredīta procentu likme ir līdzvērtīga procentu likmei, kas publicēta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā un ko Eiropas Centrālā banka piemērojusi galvenajām refinansēšanas operācijām tā mēneša pirmajā dienā, kurā iekrita attiecīgais datums, palielinot par vienu procentu punktu.

Dalībvalstij, kuras naudas vienība nav euro, kredīta procentu likme ir līdzvērtīga likmei, ko valsts centrālā banka attiecīgā mēneša pirmajā dienā piemērojusi galvenajām refinansēšanas operācijām, palielinot par vienu procentu punktu, vai, dalībvalstij, kurai valsts centrālās bankas likme nav pieejama, līdzvērtīgākā likme, ko piemēro dalībvalsts valūtas tirgū attiecīgā mēneša pirmajā dienā, palielinot par vienu procentu punktu.

3. Muitas dienesti var neprasīt iesniegt galvojumu vai maksāt procentus, ja, pamatojoties uz parādnieka stāvokļa dokumentētu novērtējumu, ir konstatēts, ka tas radītu nopietnus ekonomiskus vai sociālus sarežģījumus.
4. Muitas dienesti neprasa maksāt kredīta procentus gadījumos, ja katrā atgūšanas darbībā iegūtā summa ir mazāka par 10 EUR.

191. pants

Samaksas piedziņa

Ja maksājamā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa noteiktajā termiņā nav samaksāta, muitas dienesti, izmantojot visus līdzekļus, kas ir to rīcībā saskaņā ar attiecīgā dalībvalstī spēkā esošajiem tiesību aktiem, nodrošina minētās summas samaksu.

192. pants

Nokavējuma procenti

1. Papildus ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summai iekasē nokavējuma procentus par laiku no noteiktā termiņa pēdējās dienas līdz samaksas dienai.

Dalībvalstij, kuras naudas vienība ir euro, nokavējuma procentu likme ir līdzvērtīga procentu likmei, kas publicēta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša C* sērijā un ko Eiropas Centrālā banka piemērojusi galvenajām refinansēšanas operācijām tā mēneša

pirmajā dienā, kurā iekrita attiecīgais datums, palielinot par diviem procentu punktiem.

Dalībvalstij, kuras naudas vienība nav euro, nokavējuma procentu likme ir līdzvērtīga likmei, ko valsts centrālā banka attiecīgā mēneša pirmajā dienā piemērojusi galvenajām refinansēšanas operācijām, palielinot par diviem procentu punktiem, vai, dalībvalstij, kurai valsts centrālās bankas likme nav pieejama, līdzvērtīgākā likme, ko piemēro dalībvalsts valūtas tirgū attiecīgā mēneša pirmajā dienā, palielinot par diviem procentu punktiem.

2. Ja muitas parāds ir radies, pamatojoties uz [161.](#) vai [164.](#) pantu, vai ja paziņojums par muitas parādu tiek izdots pēc preču izlaišanas veiktas kontroles rezultātā, papildus ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summai iekasē nokavējuma procentus par laiku no muitas parāda rašanās dienas līdz tā paziņošanas dienai.

Nokavējuma procentu likmi nosaka saskaņā ar 1. punktu.

3. Muitas dienesti var neiekasēt nokavējuma procentus, ja, pamatojoties uz parādnieka stāvokļa dokumentētu novērtējumu, ir konstatēts, ka šādu procentu iekasēšana radītu nopietnus ekonomiskus vai sociālus sarežģījumus.
4. Muitas dienesti neprasa maksāt nokavējuma procentus gadījumos, ja katrā atgūšanas darbībā iegūtā summa ir mazāka par 10 EUR.

3. IEDAĻA **ATMAKSĀŠANA UN ATLAIŠANA**

193. pants

Atmaksāšana un atlaišana

1. Ievērojot šajā iedaļā izklāstītos nosacījumus, muitas dienesti atmaksā vai atlaiž ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - (a) pārmaksātas ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas;
 - (b) precēm ir trūkumi, vai preces neatbilst līguma nosacījumiem;
 - (c) kompetentās iestādes pieļāvušas kļūdu;
 - (d) taisnīguma dēļ;
 - (e) to datu anulēšana, uz kuru pamata tika konstatēts muitas parāds attiecīgajām precēm, vai attiecīgā gadījumā atbilstošās muitas deklarācijas atzīšana par spēkā neesošu.
2. Muitas dienesti atmaksā vai atlaiž 1. punktā minēto ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, ja tā ir 10 EUR vai vairāk, izņemot gadījumus, kad attiecīgā persona lūdz atmaksāt vai atlaist mazāku summu.

3. Ja muitas dienesti uzskata, ka atmaksāšana vai atlaišana būtu jāpiešķir, pamatojoties uz [196.](#) vai [197.](#) pantu, attiecīgā dalībvalsts kādā no turpmāk minētajiem gadījumiem nosūta lietu Komisijai lēmuma pieņemšanai:
- (a) ja muitas dienesti uzskata, ka īpašie apstākļi ir radušies, Komisijai nepildot saistības;
 - (b) ja muitas dienesti uzskata, ka Komisija pieļāva kļūdu 196. panta nozīmē;
 - (c) ja lietas apstākļi ir saistīti ar secinājumiem Savienības izmeklēšanā, kas veikta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 515/97 vai saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem vai nolīgumiem, kurus Savienība noslēgusi ar valstīm vai valstu grupām un kuros ir paredzēta šāda Savienības veikta izmeklēšana;
 - (d) ja summa, kas attiecīgajai personai varētu būt jāmaksā saistībā ar vienu vai vairākām importa vai eksporta darbībām, kļūdas vai īpašu apstākļu dēļ ir vienāda ar 500 000 EUR vai lielāka.

Neatkarīgi no pirmās daļas lietas nepārsūta šādos gadījumos:

- (a) ja Komisija jau ir pieņēmusi lēmumu par lietu, kura skar līdzvērtīgus faktiskos un tiesiskos jautājumus;
 - (b) ja Komisija jau izskata lietu, kura skar līdzvērtīgus faktiskos un tiesiskos jautājumus.
4. Ievērojot noteikumus par lēmuma pieņemšanas kompetenci, ja muitas dienesti 198. panta [1.](#) punktā norādītajos termiņos paši atklāj, ka saskaņā ar [194.](#), [196.](#) un [197.](#) pantu ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summa ir atmaksājama vai atlaižama, tie to atmaksā vai atlaiž pēc savas iniciatīvas.
5. Atmaksāšanu vai atlaišanu neveic, ja situāciju, kuras dēļ bija paziņots muitas parāds, bija izraisījusi parādnieka krāpnieciska rīcība.
6. Atmaksāšana nerada attiecīgajiem muitas dienestiem pienākumu maksāt procentus, izņemot 1. punkta a) un c) apakšpunktā minētajos gadījumos.

Tomēr šādos gadījumos attiecīgie muitas dienesti nemaksā procentus, ja muitas dienesti bez liekas kavēšanās atmaksā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu pēc tam, kad ir atklāts, ka summa ir atmaksājama. Ja muitas dienesti neatmaksā minēto summu bez liekas kavēšanās un parādnieks uzsāk procedūru, lai panāktu atmaksu, procentus maksā par laikposmu no minēto nodokļu samaksas dienas līdz to atmaksas dienai.

Turklāt procentus maksā, ja lēmums par atmaksāšanu nav īstenots trīs mēnešos no lēmuma pieņemšanas dienas, izņemot gadījumus, kad šā termiņa neievērošanas cēloņi ir bijuši ārpus muitas dienestu kontroles.

Šādā gadījumā procentus maksā par laiku no dienas, kad beidzas trīs mēnešu laikposms, līdz atmaksāšanas dienai. Procentu likmi nosaka saskaņā ar [190.](#) pantu.

7. Ja muitas dienesti atmaksāšanu vai atlaišanu ir veikuši kļūdas dēļ, sākotnējo muitas parādu atjauno, ciktāl tam nav iestājies noilgums saskaņā ar [182.](#) pantu.

Šādos gadījumos atmaksā visus procentus, kas samaksāti atbilstīgi 6. punkta otrajai daļai.

8. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar [261.](#) pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot noteikumus, kurus tai jāievēro, kad tā pieņem 3. punktā minēto lēmumu, un jo īpaši par šādām jomām:

- (a) nosacījumi lietas pieņemšanai;
- (b) lēmuma pieņemšanas termiņš un minētā termiņa atlikšana;
- (c) paziņojums par iemesliem, ar kuriem Komisija ir iecerējusi pamatot savu lēmumu, pirms lēmuma pieņemšanas, kas nelabvēlīgi ietekmētu attiecīgo personu;
- (d) paziņojums par lēmumu;
- (e) lēmuma nepieņemšanas vai šāda lēmuma nepaziņošanas sekas.

9. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus par atmaksāšanu un atlaišanu un par 3. punktā minēto lēmumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [2.](#) punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Ja 262. panta [1.](#) punktā minētās komitejas atzinums jāsaņem, izmantojot rakstisko procedūru, tiek piemērots 262. panta [6.](#) punkts.

194. pants

Pārmaksātas ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas

1. Ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu atmaksā vai atlaiž, ciktāl summa, kas atbilst sākotnēji paziņotajam muitas parādam, pārsniedz maksājamo summu vai ja muitas parāds bija paziņots parādniekam, neievērojot 181. panta 1. punkta [c\)](#) un [d\)](#) apakšpunktu.
2. Ja atmaksāšanas vai atlaišanas pieteikums ir pamatots ar faktu, ka brīdī, kad preces tika laistas brīvā apgrozībā, attiecīgajām precēm tika piemērota pazemināta ievadmuitas nodokļa likme vai ievadmuitas nulles likme saskaņā ar tarifu kvotu, tarifu griestiem vai citiem labvēlīgiem ar tarifu saistītiem pasākumiem, tad nodokli atmaksā vai atlaiž, ja brīdī, kad iesniegts pieteikums, kam pievienoti vajadzīgie dokumenti, un ir izpildīts viens no šiem nosacījumiem:
- (a) tarifu kvotas gadījumos — kvota vēl nav izsmelta,
 - (b) citos gadījumos — vēl nav atjaunota parasti piemērojamā nodokļa likme.

195. pants

Preces ar trūkumiem vai preces, kas neatbilst līguma nosacījumiem

1. Muitas dienesti ievadmuitas nodokļa summu atmaksā vai atlaiž, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) paziņojums par muitas parādu attiecas uz precēm, no kurām preču importētājs ir atteicies tādēļ, ka preču izlaišanas brīdī tām bijuši trūkumi vai tās nav atbildušas tā līguma nosacījumiem, pamatojoties uz kuru tās bija ievestas;
 - (b) preces nav bijušas izmantotas, izņemot sākotnēju izmantošanu, kas var būt bijusi vajadzīga, lai konstatētu, ka precēm ir trūkumi vai ka tās neatbilst līguma nosacījumiem;
 - (c) preces tiek izvestas no Savienības muitas teritorijas vai pēc attiecīgās personas pieteikuma iesniegšanas muitas dienesti ir atļāvuši precēm piemērot ieviešanas pārstrādei procedūru, tostarp — lai tās iznīcinātu, vai ārējā tranzīta, muitas noliktavas vai brīvās zonas procedūru.
2. Muitas dienesti ievadmuitas nodokļa summu atmaksā vai atlaiž jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - (a) uz precēm, pirms to izlaišanas brīvā apgrozībā, attiecināja īpašu pārbaudes procedūru, ja vien netiek noskaidrots, ka preču trūkumus vai neatbilstību līguma nosacījumiem parasti nevarētu noteikt šādu pārbažu gaitā;
 - (b) preču trūkumi tika ņemti vērā, izstrādājot līguma nosacījumus, jo īpaši, nosakot cenu, ar kādu precēm tika piemērota muitas procedūra, kas saistīta ar muitas parāda rašanos;
 - (c) pieteikuma iesniedzējs preces pārdod pēc tam, kad ir konstatēti to trūkumi vai neatbilstība līguma nosacījumiem.
3. Par precēm ar trūkumiem uzskata arī preces, kas sabojātas pirms to izlaišanas.

196. pants

Muitas dienestu pieļauta kļūda

1. Gadījumos, kas nav minēti 193. panta 1. punkta e) apakšpunktā un [194.](#), [195.](#) un [197.](#) pantā, muitas dienesti ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu atmaksā vai atlaiž, ja muitas dienestu pieļautas kļūdas dēļ summa, kas atbilst paziņotajam muitas parādam, ir bijusi zemāka par maksājamo summu, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - (a) parādnieks nevarēja normālos apstākļos šo kļūdu atklāt;
 - (b) parādnieks ir rīkojies labticīgi.
2. Ja nav izpildīti 194. panta [2.](#) punktā minētie nosacījumi, muitas dienesti nodokli atmaksā vai atlaiž, ja precēm nulles likme vai pazeminātā likme nav piemērota

muitas dienestu kļūdas dēļ un datus, uz kuru pamata preces tika izlaistas, vai attiecīgā gadījumā muitas deklarācijā par laišanu brīvā apgrozībā bija iekļauti visi dati un tai pievienoti visi dokumenti, kas vajadzīgi pazeminātās likmes vai nulles likmes piemērošanai.

3. Ja preferenciālais režīms precēm ir piešķirts, pamatojoties uz administratīvas sadarbības sistēmu, kurā iesaistītas iestādes, kas atrodas trešā valstī, uzskata, ka tad, ja šādas iestādes ir izsniegušas sertifikātu un ir konstatēts, ka šis sertifikāts ir nepareizs, tā ir kļūda, ko nevarēja normālos apstākļos atklāt 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē.

Tomēr nepareiza sertifikāta izsniegšanu neuzskata par kļūdu, ja šāda sertifikāta pamatā ir nepatiesi fakti, ko sniedzis eksportētājs, izņemot gadījumus, kad ir acīm redzams, ka izdevējierstādes apzinājās vai tām būtu bijis jāapzinās, ka preces neatbilst preferenciālā režīma piešķiršanas nosacījumiem.

Uzskata, ka parādnieks ir rīkojies labticīgi, ja tas var pierādīt, ka attiecīgo tirdzniecības darījumu laikā tas ar pienācīgu rūpību ir veicis visu iespējamo, lai pārliecinātos, ka ir izpildīti visi preferenciālā režīma nosacījumi.

Parādnieks nevar atsaukties uz savu labticību, ja Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ir publicējusi paziņojumu, norādot, ka ir pamats šaubām par to, vai priekšrocību saņēmēja valsts vai teritorija pareizi piemēro preferenciālo sistēmu.

197. pants

Taisnīgums

1. Gadījumos, kas nav minēti 193. panta 1. punkta e) apakšpunktā un [194.](#), [195.](#) un [196.](#) pantā, muitas dienesti ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu atmaksā vai atlaiž taisnīguma dēļ, ja muitas parāds ir radies īpašos apstākļos, kuros parādniekam nevar piedēvēt ne krāpšanu, ne rupju nolaidību.
2. Panta 1. punktā minēto īpašo apstākļu esamību nosaka tad, kad no lietas apstākļiem ir skaidrs, ka parādnieks ir īpašā situācijā salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, kas veic tādu pašu uzņēmējdarbību, un ka gadījumā, ja šādu apstākļu nebūtu, parādnieks nebūtu nelabvēlīgākā situācijā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas iekasēšanas dēļ.

198. pants

Atmaksāšanas un atlaišanas kārtība

1. Pieteikumus par nodokļa atmaksāšanu vai atlaišanu saskaņā ar [193.](#) pantu iesniedz muitas dienestos šādos termiņos:
 - (a) ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu pārmaksas, kompetento iestāžu pieļautas kļūdas gadījumā vai taisnīguma dēļ — trīs gadu laikā no muitas parāda paziņošanas dienas;

- (b) preču ar trūkumiem vai līguma nosacījumiem neatbilstīgu preču gadījumā — viena gada laikā no muitas parāda paziņošanas dienas;
- (c) ja dati tiek anulēti vai attiecīgā gadījumā muitas deklarācija, uz kuras pamata preces tika izlaistas, tiek atzīta par spēkā neesošu viena gada laikā no dienas, kad minētie dati tika anulēti vai muitas deklarācija atzīta par spēkā neesošu, ja vien noteikumos, kuri piemērojami anulēšanai vai atzīšanai par spēkā neesošu, nav noteikts citādi.

Pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētos termiņus pagarina, ja pieteikuma iesniedzējs sniedz pierādījumus, ka pieteikumu noteiktajā termiņā tas nav varējis iesniegt neparedzētu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ.

- 2. Ja muitas dienesti, pamatojoties uz sniegtajiem pierādījumiem, nevar piešķirt ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas atmaksāšanu vai atlaišanu, tiem ir jāizskata atmaksāšanas vai atlaišanas pieteikuma pamatotība, ņemot vērā citus atmaksāšanas vai atlaišanas iemeslus, kā izklāstīts [193.](#) pantā.
- 3. Ja saskaņā ar [16.](#) pantu ir iesniegta pārsūdzība saistībā ar paziņojumu par muitas parādu, 1. punkta pirmajā daļā noteikto termiņu, kā arī atlaišanas un atmaksas pieteikumu izskatīšanu un ar tiem saistītos termiņus atliek uz pārsūdzības izskatīšanas laiku, sākot no dienas, kad pārsūdzība ir iesniegta.
- 4. Ja muitas dienests piešķir atmaksu vai atlaišanu saskaņā ar [196.](#) un [197.](#) pantu, attiecīgā dalībvalsts par to informē Komisiju.
- 5. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē procedūras noteikumus Komisijas informēšanai saskaņā ar 4. punktu un sniedzamo informāciju. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta [4.](#) punktā minēto pārbaudes procedūru.

4. nodaļa

Muitas parāda dzēšana

199. pants

Dzēšana

- 1. Neskarot spēkā esošos noteikumus muitas parādam atbilstīgās ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas neatgūšanai tiesā konstatētas parādnieka maksātnespējas gadījumā, ievadmuitas vai izvedmuitas parāds tiek dzēsts jebkurā no šādiem veidiem:
 - (a) gadījumā, ja parādniekam vairs nevar paziņot par muitas parādu saskaņā ar [181.](#) pantu;
 - (b) samaksājot ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu;
 - (c) atlaižot ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu, ievērojot 5. punktu;

- (d) ja attiecībā uz precēm, kas izlaistas kādai muitas procedūrai, saskaņā ar kuru rodas pienākums samaksāt ievadmuitas vai izvedmuitas nodokli, dati, uz kuru pamata tika veikta izlaišana, tiek anulēti vai muitas deklarācija tiek atzīta par spēkā neesošu;
 - (e) ja preces, par kurām maksājams ievadmuitas vai izvedmuitas nodoklis, tiek konfiscētas vai aizturētas un vienlaicīgi vai vēlāk konfiscētas;
 - (f) ja preces, par kurām maksājams ievadmuitas vai izvedmuitas nodoklis, tiek iznīcinātas muitas pārraudzībā vai ja no tām atsakās par labu valstij;
 - (g) ja preču pazušānu vai tiesību aktos muitas jomā paredzēto pienākumu neizpildi rada tas, ka preces tiek pilnībā iznīcinātas vai neglābjami zaudētas savu faktisko īpašību, neparedzamu apstākļu vai nepārvaramas varas dēļ vai arī muitas dienestu norādījumu rezultātā; šajā apakšpunktā preces uzskata par neglābjami zaudētām, ja tās ir kļuvušas tādas, ka neviena persona tās vairs nevar izmantot;
 - (h) ja muitas parāds bija radies atbilstīgi 161. vai 164. pantam un ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) pienākumu neizpilde, kuras dēļ radies muitas parāds, nav nozīmīgi ietekmējusi pagaidu uzglabāšanas vai attiecīgās muitas procedūras pareizu darbību un nav bijis mēģinājuma krāpt;
 - ii) turpmāk tiek veiktas visas vajadzīgās formalitātes, lai noregulētu šādu preču stāvokli;
 - (i) ja preces, kas bija laistas brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no nodokļa vai ar samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi sakarā ar to galapatēriņu, ir izvestas ar muitas dienestu atļauju;
 - (j) ja tas bija radies atbilstīgi 160. pantam un ja veiktās formalitātes, lai piešķirtu minētajā pantā paredzēto tarifa preferenču režīmu, tiek anulētas;
 - (k) ja, ievērojot 6. punktu, muitas parāds bija radies atbilstīgi 161. pantam un muitas dienestiem ir sniegti pietiekami pierādījumi, ka preces nav izmantotas vai patērētas un ka tās ir izvestas no Savienības muitas teritorijas.
2. Muitas parādu tomēr neuzskata par dzēstu 1. punkta e) apakšpunktā minētajos gadījumos saistībā ar sankciju noteikšanu par muitas jomas noteikumu pārkāpumiem, ja saskaņā ar šo regulu un dalībvalsts tiesību aktiem ievadmuitas vai izvedmuitas nodoklis vai muitas parāda esamība ir pamats sankciju noteikšanai.
 3. Ja muitas parādu dzēš saskaņā ar 1. punkta g) apakšpunktu attiecībā uz precēm, kas laistas brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no nodokļa vai ar samazinātu ievadmuitas nodokļa likmi sakarā ar to galapatēriņu, visus šo preču iznīcināšanas rezultātā radušos atkritumus vai lūžņus uzskata par ārpussavienības precēm.
 4. Piemēro spēkā esošos noteikumus par standarta likmēm attiecībā uz neatgriežamiem zaudējumiem preču pašu rakstura dēļ, ja attiecīgā persona nepierāda, ka faktiskais zudums pārsniedz to, kas aprēķināts, attiecīgajām precēm piemērojot standarta likmi.

5. Ja par muitas parādam atbilstīgās ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summas samaksu atbildīgas ir vairākas personas un tiek piešķirta atļaušana, muitas parādu dzēš tikai attiecībā uz to personu vai personām, kurām atļaušana ir piešķirta.
6. Panta 1. punkta k) apakšpunktā minētajā gadījumā muitas parādu nedzēš attiecībā uz personu vai personām, kuras bija mēģinājušas krāpt.
7. Ja muitas parāds bija radies atbilstīgi [161.](#) pantam, to dzēš attiecībā uz personu, kuras rīcībā nebija nekāda mēģinājuma krāpt un kura devusi ieguldījumu cīņā pret krāpšanu.
8. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar [261.](#) pantu pieņemt deleģētos aktus, lai papildinātu šo regulu, nosakot to neizpildīto prasību sarakstu, kurām nav nozīmīgas ietekmes uz pagaidu uzglabāšanas vai attiecīgās muitas procedūras pareizu darbību, kā minēts 1. punkta h) apakšpunkta i) punktā.

200. pants

Sankciju piemērošana

Ja muitas parāds tiek dzēsts, pamatojoties uz 199. panta 1. punkta [h\)](#) apakšpunktu, dalībvalstīm nav liegts piemērot sankcijas par tiesību aktu muitas jomā neievērošanu.

XI sadaļa

IEROBEŽOJOŠIE PASĀKUMI UN KRĪZES PĀRVALDĪBAS MEHĀNISMS

1. nodaļa

Ierobežojošie pasākumi

201. pants

ES Muitas dienesta un muitas dienestu loma

1. ES Muitas dienests palīdz pareizi piemērot ierobežojošos pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu, pārraugot to īstenošanu savas kompetences jomās, un sniedzot muitas dienestiem attiecīgus norādījumus, kurus pārbaudījusi un apstiprinājusi Komisija.
2. Muitas dienesti veic visus vajadzīgos pasākumus, lai ievērotu ierobežojošos pasākumus, ņemot vērā ES Muitas dienesta norādījumus.

202. pants

Ziņošana

1. ES Muitas dienests regulāri un vajadzības gadījumā ziņo Komisijai par to, kā muitas dienesti īsteno ierobežojošos pasākumus, un par jebkādiem to pārkāpumiem.
2. Muitas dienesti informē ES Muitas dienestu, Komisiju un dalībvalstu iestādes, kuru kompetencē ir sankciju īstenošana, par visām aizdomām un ierobežojošo pasākumu apiešanas gadījumiem un to seku mazināšanas pasākumiem.

2. nodaļa

Krīzes pārvaldības mehānisms

203. pants

Protokolu un procedūru sagatavošana

1. ES Muitas dienests sagatavo procedūras un protokolus, ko var aktivizēt saskaņā ar 204. panta 1. punktu:
 - (a) tādas krīzes gadījumā pie vienas vai vairāku dalībvalstu robežas, kura ietekmē muitas procesus;
 - (b) tādas krīzes gadījumā citā nozarē, kuras dēļ muitas dienestiem ir jāīsteno sadarbībā ar attiecīgajām iestādēm;
 - (c) lai nodrošinātu ātru, efektīvu un samērīgu reakciju uz attiecīgo situāciju.
2. Protokoli un procedūras jo īpaši var attiekties uz:
 - (a) the application of common risk criteria, common priority control areas and risk profiles, appropriate mitigation measures, and customs controls;
 - (b) sadarbības satvaru, kas ļauj uz laiku darīt pieejamas muitas amatpersonas un muitas kontroles iekārtas no vienas dalībvalsts citai.

204. pants

Krīzes pārvaldības mehānisma aktivizēšana

1. Komisija pēc savas iniciatīvas vai pēc vienas vai vairāku dalībvalstu vai ES Muitas dienesta pieprasījuma var pieņemt īstenošanas aktu saskaņā ar šīs regulas 262. panta 4. un 5. punktā minēto pārbaudes procedūru, ņemot vērā 203. pantā minētos protokolus un procedūras, attiecīgus un nepieciešamos pasākumus un kārtību, kas būtu jāpieņem, lai risinātu krīzes situāciju vai mazinātu tās negatīvo ietekmi.
2. ES Muitas dienests koordinē un uzrauga, kā muitas dienesti piemēro un īsteno attiecīgos pasākumus un kārtību, un ziņo Komisijai par šādas īstenošanas rezultātiem.
3. ES Muitas dienests izveido krīzes reaģēšanas vienību, kas ir pastāvīgi pieejama krīzes laikā.

4. Muitas dienesti īsteno un piemēro pasākumus un kārtību, kas pieņemti saskaņā ar šo pantu, un ziņo ES Muitas dienestam par to īstenošanu un piemērošanu.

XII sadaļa

EIROPAS SAVIENĪBAS MUITAS DIENESTS

1. nodaļa

Principi

205. pants

Juridiskais statuss

1. ES Muitas dienests ir Savienības struktūra, kam piemīt tiesībspēja.
2. Katrā dalībvalstī ES Muitas dienestam ir visplašākā tiesībspēja un rīcībspēja, kādu šo valstu tiesību akti piešķir juridiskām personām. Jo īpaši tas var iegādāties vai atsavināt kustamu un nekustamu īpašumu, kā arī būt par pusi tiesas procesos.
3. ES Muitas dienestu pārstāv tā izpilddirektors.

206. pants

Mītnes vieta

ES Muitas dienesta mītne ir [..].

207. pants

ES Muitas dienesta uzdevums un mērķi

1. ES Muitas dienests palīdz īstenot muitas dienestu uzdevumu, kā izklāstīts [2.](#) pantā.
2. Neskarot Komisijas, *OLAF* un dalībvalstu attiecīgos pienākumus, ES Muitas dienests tiecas sasniegt šādus mērķus:
 - (a) ES Muitas dienests sniedz ieguldījumu muitas savienības darbības pārvaldībā un tādējādi koordinē un uzrauga operatīvo sadarbību starp muitas dienestiem un apkopo un nodrošina tehniskās zināšanas, lai palielinātu efektivitāti un sekmētu rezultātu sasniegšanu;
 - (b) ES Muitas dienests izstrādā, ekspluatē un uztur informācijas tehnoloģijas, lai īstenotu šajā regulā paredzētās procedūras un palīdzētu optimāli izmantot pieejamos datus muitas uzraudzības, kontroles un riska pārvaldības nolūkos;

- (c) ES Muitas dienests palīdz muitas dienestiem panākt tiesību aktu muitas jomā vienotu īstenošanu, jo īpaši, lai nodrošinātu, ka muitas kontrole un riska pārvaldība tiek veikta saskaņoti;
- (d) ES Muitas dienests palīdz izpildīt citus Savienības tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti.

2. nodaļa Uzdevumi

208. pants

Pamatuzdevumi

1. ES Muitas dienests veic riska pārvaldības uzdevumus saskaņā ar IV sadaļas [3.](#) nodaļu.
2. ES Muitas dienests veic uzdevumus saistībā ar ierobežojošiem pasākumiem un krīzes pārvaldības mehānismu saskaņā ar XI sadaļu.
3. ES Muitas dienests veic spēju veidošanas darbības un sniedz operatīvo atbalstu muitas dienestiem un nodrošina to koordināciju. Tas jo īpaši:
 - (a) veic robežšķērsošanas vietu un citu kontroles vietu diagnostiku un pārraudzību, izstrādā kopīgus standartus un sniedz ieteikumus par paraugpraksi;
 - (b) veic snieguma mērīšanu attiecībā uz muitas savienību un atbalsta Komisiju muitas savienības darbības rezultātu mērīšanu saskaņā ar XV sadaļas 1. nodaļu;
 - (c) sagatavo minimālo kopīgo apmācības saturu muitas amatpersonām Savienībā un pārrauga, kā muitas dienesti to izmanto;
 - (d) sniedz ieguldījumu Savienības atzīšanas sistēmā, kas attiecas uz universitātēm un citām mācību iestādēm, kuras piedāvā apmācības un izglītības programmas muitas jomā;
 - (e) koordinē un atbalsta dalībvalstu izveidotus specializētus izcilības centrus Savienības mēroga mērķiem attiecīgajās muitas jomās, jo īpaši apmācības un muitas laboratorijas;
 - (f) veicina un koordinē pētniecības un inovācijas darbības muitas jomā;
 - (g) izstrādā un izplata darbības rokasgrāmatas muitas procesu un darba metožu praktiskai piemērošanai un šajā sakarā izstrādā kopīgus standartus;
 - (h) sniedz atzinumu par to, vai atļaujas piešķiršana īpašām procedūrām saskaņā ar 102. panta 3., 4. un 5. punktu nelabvēlīgi ietekmētu Savienības ražotāju intereses;

- (i) sadarbojas ar Savienības struktūrām un valstu nemuitas iestādēm saskaņā ar 240. panta 9. punktu;
 - (j) koordinē un atbalsta operatīvo sadarbību starp muitas dienestiem un starp muitas dienestiem un citām iestādēm valsts līmenī saskaņā ar XIII sadaļu;
 - (k) organizē un koordinē 241. pantā minēto kopīgo kontroli;
 - (l) Komisijai nodrošina atbalstu un speciālās zināšanas sarežģītu klasifikācijas, vērtības noteikšanas un izcelsmes lietu risināšanā, kā arī pārbauga lēmumus un lēmumu piemērošanu šajā sakarā.
4. ES Muitas dienests veic datu pārvaldības un apstrādes darbības, kas vajadzīgas tā uzdevumu izpildei un šīs regulas 30. pantā minēto valsts lietojumprogrammu izstrādei.

209. pants

Citi uzdevumi

Komisija ar muitu saistīto finansēšanas programmu īstenošanai var uzticēt ES Muitas dienestam šādus uzdevumus:

- (a) darbības, kas saistītas ar muitas savienības īstenošanai izmantoto informācijas tehnoloģiju sistēmu, piemēram, ES muitas datu centra, izstrādi, ekspluatāciju un uzturēšanu, kā noteikts [III](#) sadaļā;
- (b) sniegt atbalstu Komisijai operatīvās stratēģijas izstrādē un īstenošanā attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar kontroles aprīkojuma piešķiršanu, finansēšanu un iepirkumu, tostarp vajadzību novērtēšanu, kopīgu iepirkumu un aprīkojuma kopīgu izmantošanu.

210. pants

Papildu uzdevumi

ES Muitas dienestam var uzticēt papildu uzdevumus trešo valstu preču brīvas aprites, importa un eksporta jomā, ja to paredz attiecīgie Savienības tiesību akti. Ja šādus uzdevumus paredz vai uztic ES Muitas dienestam, to īstenošanai nodrošina atbilstošus finanšu resursus un cilvēkresursus.

3. nodaļa

ES Muitas dienesta organizācija

211. pants

Administratīvā un pārvaldības struktūra

ES Muitas dienesta administratīvo un pārvaldības struktūru veido:

- (a) valde, kas pilda [215.](#) pantā izklāstītās funkcijas;
- (b) izpildvalde, kas pilda 217. pantā izklāstītās funkcijas;
- (c) izpilddirektors, kas pilda 219. pantā izklāstītos pienākumus;
- (d) izpilddirektora vietnieks, kas pilda 221. pantā izklāstītos pienākumus, ja valde nolemj izveidot šādu amatu.

1. IEDAĻA VALDE

212. pants

Valdes sastāvs

1. Valdē ir pa vienam pārstāvim no katras dalībvalsts un divi Komisijas pārstāvji, un tiem visiem ir balsstiesības.
2. Valdē ir arī viens Eiropas Parlamenta norīkots loceklis bez balsstiesībām.
3. Katram valdes loceklim ir aizstājējs. Aizstājējs pārstāv valdes loekli viņa prombūtnes laikā.
4. Valdes locekļus un viņu aizstājējus iecel, pamatojoties uz viņu zināšanām muitas jomā un ņemot vērā arī attiecīgās vadības, administratīvās un budžeta pārvaldības prasmes. Visas valdē pārstāvētās puses cenšas ierobežot savu pārstāvju mainību, lai nodrošinātu tās darba nepārtrauktību. Visas minētās puses cenšas panākt sieviešu un vīriešu līdzsvarotu pārstāvību valdē.
5. Valdes locekļu un viņu aizstājēju pilnvaru termiņš ir četri gadi. Šo termiņu var pagarināt.

213. pants

Valdes priekšsēdētājs

1. Valde ievēlē priekšsēdētāju no Komisijas pārstāvjiem un priekšsēdētāja vietnieku no tās pārējiem balsstiesīgajiem locekļiem.
2. Priekšsēdētāja vietnieks automātiski aizstāj priekšsēdētāju, ja viņš nevar pildīt savus pienākumus.
3. Priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka pilnvaru termiņš ir četri gadi. Viņu pilnvaru termiņu var pagarināt vienu reizi. Tomēr, ja valdes priekšsēdētāja vai

priekšsēdētāja vietnieka dalība valdē beidzas viņu pilnvaru termiņā, arī viņu pilnvaru termiņš automātiski beidzas tajā pašā dienā.

214. pants

Valdes sanāksmes

1. Valdes sanāksmes sasauc priekšsēdētājs.
2. Izpilddirektors piedalās jautājumu apspriešanā bez balsstiesībām.
3. Valde rīko vismaz divas kārtējās sanāksmes gadā. Turklāt tā sanāk arī pēc priekšsēdētāja iniciatīvas, Komisijas pieprasījuma vai vismaz trešdaļas valdes locekļu pieprasījuma.
4. Valde uz savām sanāksmēm novērotāja statusā var uzaicināt jebkuru personu, kuras viedoklis varētu to interesēt.
5. Atbilstīgi valdes reglamentam valdes locekļiem un viņu aizstājējiem sanāksmē var palīdzēt konsultanti vai eksperti.
6. Ja darba kārtībā ir jautājums par konfidencialitāti vai interešu konfliktu, valde apspriež šo jautājumu un lemj par to bez attiecīgā locekļa klātbūtnes. Reglamentā var ietvert sīkāk izstrādātas normas par šā noteikuma piemērošanu.
7. ES Muitas dienests nodrošina valdes sekretariātu.

215. pants

Valdes funkcijas

1. Valde:
 - (a) vispārīgi ievirza ES Muitas dienesta darbību;
 - (b) ar balsstiesīgo locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu pieņem ES Muitas dienesta gada budžetu un saskaņā ar 4. nodaļu pilda citas funkcijas attiecībā uz ES Muitas dienesta budžetu;
 - (c) novērtē un pieņem konsolidēto gada darbības pārskatu par ES Muitas dienesta darbībām, tostarp pārskatu par tā uzdevumu izpildi un vispārējo sniegumu muitas politikas mērķu sasniegšanā, un līdz katra gada 1. jūlijam nosūta gan ziņojumu, gan savu novērtējumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai. Konsolidēto gada darbības ziņojumu publisko;
 - (d) pieņem ES Muitas dienestam piemērojamos finanšu noteikumus saskaņā ar 222. pantu;
 - (e) pieņem krāpšanas apkarošanas stratēģiju, kas ir samērīga ar krāpšanas riskiem, ņemot vērā īstenojamo pasākumu izmaksas un ieguvumus;

- (f) attiecībā uz saviem locekļiem pieņem noteikumus interešu konfliktu novēršanai un pārvaldībai; un katru gadu savā tīmekļa vietnē publicē valdes locekļu interešu deklarācijas;
- (g) pamatojoties uz vajadzību analīzi, pieņem un regulāri atjaunina 232. pantā minētos komunikācijas un izplatīšanas plānus;
- (h) pieņem savu reglamentu;
- (i) saskaņā ar 2. punktu attiecībā uz ES Muitas dienesta personālu īsteno pilnvaras, kas Civildienesta noteikumos piešķirtas iecelēj institūcijai un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībā³³ — iestādei, kura pilnvarota slēgt darba līgumu (“iecelēj institūcijas pilnvaras”);
- (j) pieņem īstenošanas noteikumus, lai īstenotu Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. panta 2. punktu;
- (k) attiecīgā gadījumā izveido iekšējās revīzijas struktūrvienību;
- (l) pieņem ES Muitas dienesta drošības noteikumus 233. panta nozīmē;
- (m) ieceļ izpilddirektoru un izpilddirektora vietnieku, ja šāda amata vieta ir izveidota, un attiecīgā gadījumā pagarina viņu pilnvaru termiņu vai atceļ viņus no amata saskaņā ar 217. pantu;
- (n) ieceļ grāmatvedi, kurš var būt Komisijas grāmatvedis, uz kuru attiecas Civildienesta noteikumi un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība un kurš savu pienākumu izpildē ir pilnīgi neatkarīgs;
- (o) ņemot vērā vajadzības attiecībā uz ES Muitas dienesta darbību un ievērojot pareizu budžeta pārvaldību, pieņem visus lēmumus par ES Muitas dienesta iekšējo struktūru izveidi un vajadzības gadījumā to pārveidi;
- (p) atļauj noslēgt darba vienošanās saskaņā 240. panta 9. punktu.
- (q) izveido darba grupas un ekspertu grupas un pieņem to reglamentu;
- (r) pieņem 223. panta minētā vienotā programmdokumenta projektu un pēc tam iesniedz to Komisijai, lai saņemtu tās atzinumu;
- (s) ņemot vērā Komisijas atzinumu, ar balsstiesīgo locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu pieņem ES Muitas dienesta vienoto programmdokumentu saskaņā ar 216. pantu;
- (t) pieņem efektivitātes pieauguma un sinerģijas stratēģiju;

³³ Padomes Regula (EEK, Euratom, EOTK) Nr. 259/68 (1968. gada 29. februāris), ar ko nosaka Eiropas Kopienu Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību, kā arī paredz īpašus Komisijas ierēdņiem uz laiku piemērojamus pasākumus (OV L 56, 4.3.1968., 1. lpp.).

- (u) pieņem stratēģiju sadarbībai ar trešām valstīm un/vai starptautiskām organizācijām;
 - (v) pieņem organizatoriskās pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmu stratēģiju;
2. Valde saskaņā ar Civildienesta noteikumu 110. pantu pieņem lēmumu, pamatojoties uz Civildienesta noteikumu 2. panta 1. punktu un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 6. pantu, ar kuru tā izpilddirektoram deleģē attiecīgās iecelēj institūcijas pilnvaras un paredz nosacījumus, saskaņā ar kuriem minēto pilnvaru deleģējumu var apturēt. Izpilddirektors ir pilnvarots šīs pilnvaras deleģēt tālāk.
 3. Īpašu izņēmuma apstākļu dēļ valde var ar lēmumu uz laiku apturēt iecelēj institūcijas pilnvaru deleģējumu izpilddirektoram un izpilddirektora citai personai deleģētās pilnvaras un izpildīt tās pati vai deleģēt tās kādam no saviem locekļiem vai darbiniekam, kas nav izpilddirektors.

216. pants

Balsošanas noteikumi valdē

1. Neskarot 215. panta 1. punkta b), m) un s) apakšpunktu, valde pieņem lēmumus ar tās balsstiesīgo locekļu absolūto balsu vairākumu.
2. Lēmumu, kas minēts 215. panta 1. punkta b), c), e), f), j), m), n), o) un s) apakšpunktā, var pieņemt tikai tad, ja Komisijas pārstāvji balso “par”. Lai pieņemtu 215. panta 1. punkta s) apakšpunktā minēto lēmumu, Komisijas pārstāvju piekrišana ir vajadzīga tikai par tiem lēmuma elementiem, kas nav saistīti ar ES Muitas dienesta gada un daudzgadu darba programmu.
3. Katram balsstiesīgajam loceklim ir viena balss. Ja kāda balsstiesīga locekļa nav klāt, viņa aizstājējs ir tiesīgs izmantot viņa balsstiesības.
4. Priekšsēdētājs piedalās balsošanā.
5. Izpilddirektors nepiedalās balsošanā.
6. Valdes reglamentā detalizēti nosaka balsošanas kārtību, jo īpaši norādot, ar kādiem nosacījumiem loceklis var rīkoties cita locekļa vārdā.

2. IEDAĻA IZPILDVALDE

217. pants

Izpildvalde

1. Valdei palīdz izpildvalde.
2. Izpildvalde:

- (a) pārrauga valdes pieņemamo lēmumu sagatavošanas darbu;
 - (b) kopā ar valdi nodrošina atbilstīgus turpmākos pasākumus saistībā ar konstatējumiem un ieteikumiem iekšējās vai ārējās revīzijas ziņojumos un izvērtējumos, kā arī saistībā ar *OLAF* un *EPPO* izmeklēšanām;
 - (c) uzrauga valdes lēmumu īstenošanu, lai pastiprinātu administratīvās un budžeta pārvaldības uzraudzību.
3. Ja steidzamības dēļ vajadzīgs, tad izpildvalde valdes vārdā var pieņemt konkrētus provizoriskos lēmumus, jo īpaši šādos jautājumos:
- (a) administratīvās pārvaldības lietās, arī par iecelēj institūcijas pilnvaru deleģējuma apturēšanu un budžeta jautājumiem;
 - (b) ja ir konstatēta krīzes situācija, kā paredzēts XI sadaļā, un ir nepieciešama tūlītēja rīcība vai ES Muitas dienesta darbības pielāgošana.
5. Izpildvaldes sastāvā ir divi Komisijas pārstāvji valdē un trīs citi locekļi ar balsstiesībām, kurus valde iecēlusi no savu locekļu vidus. Valdes priekšsēdētājs ir arī izpildvaldes priekšsēdētājs. Izpilddirektors piedalās izpildvaldes sanāksmēs, bet viņam nav balsstiesību. Izpildvalde lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu. Lēmumus attiecībā uz 2. punkta b) apakšpunktu var pieņemt tikai tad, ja viens Komisijas pārstāvis balso "par".
6. Izpildvaldes locekļu pilnvaru termiņš ir četri gadi, un tas ir atjaunojams. Izpildvaldes locekļu pilnvaru termiņš beidzas, kad beidzas viņu dalība valdē.
7. Izpildvalde rīko vismaz vienu kārtējo sanāksmi reizi trīs mēnešos. Turklāt tā sanāk arī pēc tās priekšsēdētāja ierosinājuma vai tās locekļu pieprasījuma.
8. Valde nosaka izpildvaldes reglamentu.

3. IEDAĻA

IZPILDDIREKTORS

218. pants

Iecelšana amatā, atbrīvošana no amata un pilnvaru termiņa pagarināšana

1. Izpilddirektoru pieņem darbā kā ES Muitas dienesta pagaidu darbinieku saskaņā ar Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtības 2. panta a) punktu.

Izpilddirektoru no vismaz trīs Komisijas ierosināto kandidātu saraksta pēc atklātas un pārredzamas atlases procedūras ieceļ valde, pamatojoties uz nopelniem un dokumentētām administratīvām un vadības prasmēm, kā arī attiecīgo kompetenci un pieredzi.

Līguma noslēgšanai ar izpilddirektoru ES Muitas dienestu pārstāv valdes priekšsēdētājs.

2. Izpilddirektora amata pilnvaru termiņš ir pieci gadi. Savlaicīgi līdz šā termiņa beigām Komisija veic novērtējumu, kurā ņem vērā izpilddirektora snieguma izvērtējumu un ES Muitas dienesta turpmākos uzdevumus un risināmos jautājumus.
3. Valde pēc Komisijas priekšlikuma, kurā ņemts vērā 2. punktā minētais novērtējums, var pagarināt izpilddirektora amata pilnvaru termiņu vienu reizi uz laiku, kas nepārsniedz piecus gadus.
4. Izpilddirektors, kura pilnvaru termiņš ir pagarināts, nedrīkst piedalīties citā atlases procedūrā uz to pašu amatu kopējā termiņa beigās.
5. Izpilddirektoru var atbrīvot no amata, tikai pamatojoties uz valdes lēmumu pēc Komisijas priekšlikuma.
6. Valdes lēmumus par izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka iecelšanu amatā, viņa pilnvaru termiņa pagarināšanu vai atbrīvošanu no amata pieņem ar tās balsstiesīgo locekļu divu trešdaļu balsu vairākumu.

219. pants

Izpilddirektora uzdevumi un pienākumi

1. Izpilddirektors vada ES Muitas dienestu. Izpilddirektors atskaitās valdei.
2. Neskarot Komisijas un valdes pilnvaras, izpilddirektors, pildot savus uzdevumus, ir neatkarīgs un neprasa un nepieņem nevienas valdības vai nevienas citas struktūras norādījumus.
3. Izpilddirektors pēc uzaicinājuma ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par savu pienākumu izpildi un ES Muitas dienesta vispārējiem darbības rezultātiem.
4. Izpilddirektors ir ES Muitas dienesta juridiskais pārstāvis.
5. Izpilddirektors ir atbildīgs par to uzdevumu izpildi, kas ES Muitas dienestam noteikti ar šo regulu. Proti, izpilddirektors:
 - (a) nodrošina ES Muitas dienesta ikdienas vadību;
 - (b) īsteno valdes pieņemtos lēmumus;
 - (c) sagatavo un pēc apspriešanās ar Komisiju iesniedz valdei vienotā programmdokumenta projektu, kas minēts 223. pantā;
 - (d) īsteno 223. pantā minēto vienoto programmdokumentu un ziņo izpildvaldei un valdei par tā īstenošanu;
 - (e) sagatavo konsolidēto gada ziņojumu par ES Muitas dienesta darbību un iesniedz to valdei novērtēšanai un pieņemšanai;
 - (f) sagatavo rīcības plānu, reaģējot uz secinājumiem, kas izriet no iekšējās vai ārējās revīzijas ziņojumiem un izvērtējumiem, kā arī *OLAF* un *EPPO*

izmeklēšanām, un ziņo par plāna īstenošanas gaitu divreiz gadā Komisijai un regulāri izpildvaldei un valdei;

- (g) neskarot *EPPO* un *OLAF* izmeklēšanas kompetenci, aizsargā Savienības finanšu intereses, piemērojot aizsargpasākumus pret krāpšanu, korupciju un citām nelikumīgām darbībām, veicot efektīvas pārbaudes un, ja tiek atklāti pārkāpumi, atgūstot nepamatoti izmaksātās summas un attiecīgā gadījumā uzliekot iedarbīgus, samērīgus un atturošus administratīvus un finansiālus sodus;
- (h) sagatavo iekšējo krāpšanas apkarošanas stratēģiju, efektivitātes pieauguma un sinerģijas stratēģiju, stratēģiju sadarbībai ar trešām valstīm un/vai starptautiskām organizācijām un organizatoriskās pārvaldības un iekšējās kontroles sistēmu stratēģiju ES Muitas dienestam un iesniedz to apstiprināšanai valdē;
- (i) sagatavo ES Muitas dienestam piemērojamo finanšu noteikumu projektu un iesniedz tos pieņemšanai valdē pēc apspriešanās ar Komisiju;
- (j) sagatavo ES Muitas dienesta ieņēmumu un izdevumu provizorisko tāmes projektu saskaņā ar 224. pantu un atbild par tā budžeta izpildi;
- (k) attiecībā uz ES Muitas dienesta personālu īsteno 215. panta 1. punkta i) apakšpunktā minētās iecelēj institūcijas pilnvaras, ciktāl minētās pilnvaras viņam ir deleģētas saskaņā ar 215. panta 2. punktu;
- (l) pieņem lēmumus attiecībā uz ES Muitas dienesta iekšējām struktūrām, tostarp nepieciešamības gadījumā deleģē pienākumus, kuri var ietvert ES Muitas dienesta ikdienas pārvaldību, un nepieciešamības gadījumā tos groza, ņemot vērā ar ES Muitas dienesta darbībām saistītās vajadzības un pareizas budžeta pārvaldības principu;
- (m) risina sarunas un pēc valdes apstiprinājuma saņemšanas paraksta galvenās mītnes nolīgumu par ES Muitas dienesta mītni un attiecīgā gadījumā līdzīgus nolīgumus ar uzņēmējām dalībvalstīm, kurās atrodas vietējie biroji;
- (n) sagatavo praktiskos pasākumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1049/2001³⁴ īstenošanai un iesniedz tos pieņemšanai valdē;
- (o) veicina daudzveidību un tiecas nodrošināt dzimumu līdzsvaru attiecībā uz ES Muitas dienesta darbinieku pieņemšanu darbā;
- (p) cenšas pieņemt darbā darbiniekus, ņemot vērā pēc iespējas plašāku ģeogrāfisko teritoriju, paturot prātā, ka darbā pieņemšanas kritērijiem jābūt balstītiem tikai uz nopelniem.

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

220. pants

Izpilddirektora vietnieks

1. Valde var nolemt izveidot izpilddirektora vietnieka amatu, un izpilddirektora vietnieks palīdz izpilddirektoram.
2. Ja valde nolemj izveidot izpilddirektora vietnieka amatu, izpilddirektora vietniekam attiecīgi piemēro 217. panta noteikumus.

221. pants

Izpilddirektora vietnieka uzdevumi un pienākumi

Ja tiek izveidots izpilddirektora vietnieka amats, izpilddirektora vietnieks palīdz izpilddirektoram pārvaldīt aģentūru 218. pantā minēto uzdevumu izpildē. Ja izpilddirektors ir promesošs vai kā citādi nav pieejams vai ja amats ir vakants, viņa pienākumus veic izpilddirektora vietnieks.

4. nodaļa

ES Muitas dienesta budžeta izveide un struktūra

222. pants

Vispārēji noteikumi

ES Muitas dienestam piemērojamos finanšu noteikumus pieņem valde pēc apspriešanās ar Komisiju. Tie neatšķiras no Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/715³⁵ noteiktajiem, izņemot gadījumus, kad tas īpaši nepieciešams ES Muitas dienesta darbībai un Komisija ir devusi iepriekšēju piekrišanu.

223. pants

Vienotais programmdokuments

1. Izpilddirektors katru gadu izstrādā vienotā programmdokumenta projektu, kurā jo īpaši ietverts daudzgadu un gada plāns saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2019/715, un attiecīgajiem noteikumiem ES Muitas dienesta finanšu noteikumos, kuri pieņemti saskaņā ar šīs regulas 222. pantu, un ņemot vērā Komisijas noteiktās pamatnostādnes. Gada un daudzgadu plāns atbilst muitas politikai un muitas savienības vispārējām prioritātēm.

³⁵ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/715 (2018. gada 18. decembris) par finanšu pamatregulu struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar LESD un Euratom līgumu un minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 70. pantā (OV L 122, 10.5.2019., 1. lpp.).

2. Valde vienotā programmdokumenta projektu nosūta Komisijai, Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Revīzijas palātai līdz tā gada 31. janvārim, kas ir pirms plānošanas perioda.
3. Valde katru gadu līdz 30. novembrim pieņem vienoto programmdokumentu. Tā nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai vienoto programmdokumentu, kā arī visas vēlāk atjauninātās minētā dokumenta versijas. Vienotais programmdokuments kļūst galīgs pēc Savienības vispārējā budžeta galīgās pieņemšanas, un vajadzības gadījumā to attiecīgi koriģē.
4. Gada darba programma ietver sīki izklāstītus mērķus un gaidāmos rezultātus, tostarp snieguma rādītājus. Tā ietver arī finansējamo darbību aprakstu un norādi par katrai darbībai piešķirtajiem finanšu resursiem un cilvēkresursiem. Gada darba programma saskan ar 5. punktā minēto daudzgadu darba programmu. Tajā skaidri norāda, kādi uzdevumi ir pievienoti, mainīti vai svītroti salīdzinājumā ar iepriekšējo finanšu gadu. Valde groza pieņemto gada darba programmu, ja ES Muitas dienestam tiek uzticēts jauns uzdevums, kas ietilpst šīs regulas tvērumā. Visus būtiskos grozījumus gada darba programmā pieņem tādā pašā kārtībā kā sākotnējo gada darba programmu. Valde var deleģēt izpilddirektoram pilnvaras izdarīt nebūtiskus grozījumus gada darba programmā.
5. Daudzgadu darba programmā izklāsta vispārējo stratēģisko plānu, ietverot mērķus, gaidāmos rezultātus un snieguma rādītājus. Tajā attiecībā uz katru darbību norāda arī indikatīvos finanšu un cilvēkresursus, kas tiek uzskatīti par nepieciešamiem noteiktā mērķa sasniegšanai. Stratēģisko plānu vajadzības gadījumā atjaunina, un tas parāda ES Muitas dienesta ieguldījumu Savienības politisko prioritāšu sasniegšanā.

224. pants

Budžeta izveide

1. Izpilddirektors katru gadu sagatavo ES Muitas dienesta ieņēmumu un izdevumu provizorisko tāmes projektu nākamajam finanšu gadam, ietverot štatu sarakstu, un nosūta to valdei. Provizoriskajā tāmes projektā iekļautā informācija atbilst 223. panta 1. punktā minētajam vienotā programmdokumenta projektam.
2. Valde, pamatojoties uz 1. punktā minēto provizorisko tāmes projektu, sagatavo ES Muitas dienesta ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu nākamajam finanšu gadam.
3. Valde katru gadu līdz 31. janvārim nosūta Komisijai ES Muitas dienesta ieņēmumu un izdevumu tāmes projektu.
4. Tāmes projektu kopā ar Eiropas Savienības vispārējā budžeta projektu Komisija nosūta budžeta lēmējinstīcijai.
5. Ņemot vērā tāmes projektu, Komisija Savienības vispārējā budžeta projektā iekļauj aplēses, ko tā uzskata par vajadzīgām attiecībā uz štatu sarakstu, un no vispārējā budžeta iemaksājamās iemaksas apjomu un iesniedz tās budžeta lēmējinstīcijai saskaņā ar LESD 313. un 314. pantu.

6. Budžeta lēmējinstītūcija apstiprina apropriācijas, kas paredzētas iemaksai ES Muitas dienesta budžetā no Savienības vispārējā budžeta.
7. Budžeta lēmējinstītūcija pieņem ES Muitas dienesta štatū saraksta projektu.
8. Valde pieņem ES Muitas dienesta budžetu. Šis budžets iegūst galīgo redakciju pēc Savienības vispārējā budžeta pieņemšanas galīgajā redakcijā. Ja nepieciešams, ES Muitas dienesta budžetu attiecīgi koriģē.

225. pants

Budžeta struktūra

1. Par katru finanšu gadu sagatavo visu ES Muitas dienesta ieņēmumu un izdevumu tāmi, un to atspoguļo ES Muitas dienesta budžetā. Finanšu gads atbilst kalendārajam gadam.
2. ES Muitas dienesta budžeta ieņēmumi un izdevumi ir līdzsvarā.
3. Neskarot citus resursus, ES Muitas dienesta ieņēmumos ietilpst:
 - (a) Savienības iemaksa, kas iekļauta Savienības vispārējā budžetā;
 - (b) jebkādas brīvprātīgas dalībvalstu finanšu iemaksas;
 - (c) iespējamais Savienības finansējums deleģēšanas nolīgumu vai dotāciju veidā saskaņā ar ES Muitas dienesta finanšu noteikumiem, kas minēti 222. pantā, un noteikumiem attiecīgajos instrumentos, ar kuriem atbalsta Savienības politikas jomas;
 - (d) maksa par publikācijām un jebkādiem ES Muitas dienesta sniegtiem pakalpojumiem.
4. ES Muitas dienesta izdevumi ietver darbinieku atalgojumu, administratīvos un infrastruktūras izdevumus un darbības izmaksas.
5. Budžeta saistības darbībām saistībā ar liela mēroga projektiem, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt vairākos gada maksājumos.

226. pants

ES Muitas dienesta budžeta izpilde

1. Ar ES Muitas dienesta budžeta izpildi nodarbojas izpilddirektors.
2. Izpilddirektors ik gadu nosūta budžeta lēmējinstītūcijai visu informāciju, kas nepieciešama tā izvērtēšanas pienākumu izpildei.

Pārskatu sniegšana un budžeta izpildes apstiprināšana

1. Nākamajā finanšu gadā (N+1 gads) ES Muitas dienesta grāmatvedis līdz nākamā finanšu gada (N+1 gads) 1. martam nosūta Komisijas grāmatvedim un Revīzijas palātai provizoriskos pārskatus par finanšu gadu (N gads).
2. Līdz N+1 gada 31. martam ES Muitas dienests nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai pārskatu par budžeta un finanšu pārvaldību N gadā.
3. Līdz N+1 gada 31. martam Komisijas grāmatvedis nosūta ES Muitas dienesta provizorisko pārskatu, kas konsolidēts ar Komisijas pārskatu, Revīzijas palātai.
4. Saņemot Revīzijas palātas apsvērumus par ES Muitas dienesta provizoriskajiem pārskatiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046³⁶ 246. pantu, ES Muitas dienesta grāmatvedis sagatavo ES Muitas dienesta galīgos pārskatus par attiecīgo gadu. The Executive Director shall send them to the Executive Board for an opinion. Šo atzinumu sniedz valde.
5. ES Muitas dienesta grāmatvedis līdz N+1 gada 1. jūlijam galīgos pārskatus par N gadu kopā ar valdes sniegto atzinumu nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai.
6. Galīgos pārskatus par N gadu līdz N+1 gada 15. novembrim publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
7. Izpilddirektors līdz N+1 gada 30. septembrim nosūta Revīzijas palātai atbildi par tās apsvērumiem. Šo atbildi izpilddirektors nosūta arī valdei.
8. Izpilddirektors pēc Eiropas Parlamenta pieprasījuma sniedz tam visu informāciju, kas vajadzīga netraucētai N gada budžeta izpildes apstiprinājuma procedūras piemērošanai saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 261. panta 3. punktu.
9. Pēc Padomes ieteikuma, kas pieņemts ar kvalificētu balsu vairākumu, Eiropas Parlaments līdz N+2 gada 15. maijam sniedz izpilddirektoram apstiprinājumu par N gada budžeta izpildi.

Krāpšanas apkarošana

1. Lai apkarotu krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības ES Muitas dienestā, bez ierobežojumiem piemēro Regulas (ES, Euratom) Nr. 883/2013 noteikumus.

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

2. ES Muitas dienests sešos mēnešos pēc [XXX] pievienojas Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Kopienu Komisijas 1999. gada 25. maija Iestāžu nolīgumam par iekšējo izmeklēšanu, ko veic *OLAF*³⁷, un, izmantojot minētā nolīguma pielikumā norādīto veidni, pieņem attiecīgus noteikumus, kas piemērojami tā personālam.
3. Eiropas Revīzijas palātai ir tiesības, pārbaudot dokumentus un veicot pārbaudes uz vietas, veikt revīzijas pie visiem dotāciju saņēmējiem, līgumslēdzējiem un apakšuzņēmējiem, kuri no ES Muitas dienesta ir saņēmuši Savienības līdzekļus.
4. Saskaņā ar noteikumiem un procedūrām, kas noteiktas Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Padomes Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96³⁸, *OLAF* var veikt izmeklēšanas, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noskaidrotu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai cita nelikumīga darbība, kas skar Savienības finanšu intereses, saistībā ar dotāciju vai līgumu, kuru finansē ES Muitas dienests.
5. Neskarot 1., 2., 3. un 4. punktu, ES Muitas dienesta līgumos, dotāciju līgumos un dotāciju lēmumos ietver noteikumus, kuros ir piešķirts skaidrs pilnvarojums Eiropas Revīzijas palātai un *OLAF* veikt šādas revīzijas un izmeklēšanas atbilstoši to attiecīgajai kompetencei. Darba vienošanās ar trešo valstu kompetentajām iestādēm un starptautiskām organizācijām attiecas uz šo iestāžu un starptautisko organizāciju palīdzību un sadarbību saistībā ar Revīzijas palātas un *OLAF* veiktajām revīzijām un izmeklēšanām.
6. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 EPPO var veikt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371³⁹ paredzēto izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas skar Savienības finanšu intereses.

5. nodaļa

Noteikumi par personālu

229. pants

Vispārīgi noteikumi

Uz ES Muitas dienesta personālu attiecas Eiropas Savienības Civildienesta noteikumi un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtība, kā arī noteikumi, kas pieņemti, Savienības iestādēm savstarpēji vienojoties, lai īstenotu Civildienesta noteikumus un Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtību.

³⁷ OV L 136, 31.5.1999., 15. lpp.

³⁸ Padomes Regula (Euratom, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

230. pants

Norīkotie valsts eksperti un pārējais personāls

1. ES Muitas dienests var izmantot norīkotos valstu ekspertus vai citus darbiniekus, kurus nenodarbina ES Muitas dienests.
2. Valde pieņem lēmumu, kurā izklāstīti noteikumi par valstu ekspertu norīkošanu uz ES Muitas dienestu.

231. pants

Privilēģijas un imunitāte

Uz ES Muitas dienestu un tā personālu attiecas Protokols (Nr. 7) par privilēģijām un imunitāti Eiropas Savienībā, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienības darbību.

6. nodaļa
Vispārīgi un nobeiguma noteikumi

232. pants

Pārredzamība un komunikācija

1. Uz ES Muitas dienesta rīcībā esošajiem dokumentiem attiecas Regula (EK) Nr. 1049/2001. Valde sešu mēnešu laikā pēc savas pirmās sanāksmes pieņem detalizētus noteikumus par Regulas (EK) Nr. 1049/2001 piemērošanu.
2. Uz ES Muitas dienesta veikto persondatu apstrādi attiecas Regula (ES) 2018/1725. Valde sešu mēnešu laikā pēc savas pirmās sanāksmes pieņem pasākumus, kas nepieciešami, lai ES Muitas dienests piemērotu Regulu (ES) 2018/1725, tai skaitā pasākumus attiecībā uz ES Muitas dienesta datu aizsardzības uzraudzītāja iecelšanu. Minētos noteikumus izstrādā pēc apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju.
3. ES Muitas dienests pēc savas ierosmes savas kompetences jomā var iesaistīties komunikācijas darbībās. Resursu piešķiršana komunikācijas pasākumiem netraucē ES Muitas dienesta uzdevumu efektīvai izpildei. Komunikācijas pasākumus veic saskaņā ar attiecīgajiem komunikācijas un izplatīšanas plāniem, kurus ir pieņēmusi valde.

233. pants

Drošības noteikumi par klasificētas informācijas un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzību

1. ES Muitas dienests pieņem pats savus drošības noteikumus, kuru pamatā ir principi un noteikumi, kas paredzēti Komisijas drošības noteikumos par Eiropas Savienības

klasificētas informācijas (ESKI) un sensitīvas neklasificētas informācijas aizsardzību, tostarp *inter alia* noteikumos par šādas informācijas apmaiņu ar trešām valstīm, un šādas informācijas apstrādi un glabāšanu, kā noteikts Komisijas Lēmumos (ES, Euratom) 2015/443⁴⁰ un (ES, Euratom) 2015/444⁴¹. Attiecībā uz jebkuru administratīvu vienošanos par klasificētas informācijas apmaiņu ar trešās valsts attiecīgajām iestādēm vai, ja tādas vienošanās nav, jebkuru ārkārtējo ESKI *ad hoc* izpaušanu minētajām iestādēm ir nepieciešams Komisijas iepriekšējs apstiprinājums.

2. Valde pieņem ES Muitas dienesta drošības noteikumus pēc Komisijas apstiprinājuma saņemšanas. Izvērtējot sagatavotos drošības noteikumus, Komisija nodrošina, ka tie ir saderīgi ar Komisijas Lēmumiem (ES, Euratom) 2015/443 un (ES, Euratom) 2015/444.
3. Valdes locekļi, izpilddirektors, ārējie eksperti, kas piedalās *ad hoc* darba grupās, un ES Muitas dienesta personāls ievēro konfidencialitātes prasības saskaņā ar LESD 339. pantu arī pēc tam, kad ir beiguši pildīt attiecīgos amata pienākumus.
4. ES Muitas dienests var veikt nepieciešamos pasākumus, lai atvieglotu ar tā uzdevumiem saistītās informācijas apmaiņu ar Komisiju un dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar attiecīgajām Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām. Attiecībā uz jebkādam minētajā nolūkā noslēgtām administratīvām vienošanām attiecībā uz ES klasificētas informācijas (ESKI) koplietošanu vai, ja šādas vienošanās nepastāv, jebkādu ESKI ārkārtas *ad hoc* izpaušanu iepriekš tiek saņemts Komisijas apstiprinājums.

234. pants

Valodu lietojums

1. Uz ES Muitas dienestu attiecas Padomes Regula Nr. 1⁴².
2. Valde pieņem lēmumu par valodu iekšējo lietojumu ES Muitas dienestā.
3. ES Muitas dienesta darbam vajadzīgos tulkošanas pakalpojumus sniedz Eiropas Savienības iestāžu Tulkošanas centrs.

235. pants

Izvērtēšana

1. Ne vēlāk kā [PB lūgums ievietot datumu = 5 gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] un pēc tam reizi piecos gados Komisija nodrošina, ka saskaņā ar Komisijas

⁴⁰ Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/443 (2015. gada 13. marts) par drošību Komisijā (OV L 72, 17.3.2015., 41. lpp.).

⁴¹ Komisijas Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 (2015. gada 13. marts) par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

⁴² Padomes Regula Nr. 1 (1958. gada 15. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV 17, 6.10.1958., 385. lpp.).

pamatnostādnēm tiek veikts ES Muitas dienesta darbības rezultātu izvērtējums attiecībā uz tā mērķiem, pilnvarām, uzdevumiem, pārvaldību un atrašanās vietu(-ām).

2. Izvērtējumā jo īpaši aplūko iespējamo vajadzību mainīt ES Muitas dienesta pilnvaras un šādu izmaiņu finansiālo ietekmi.
3. Pēc katra otrā izvērtējuma, kas minēts 1. punktā, ir jāvērtē ES Muitas dienesta sasniegtie rezultāti attiecībā uz tās mērķiem, pilnvarām, uzdevumiem un pārvaldību, tai skaitā novērtējums par to, vai ES Muitas dienesta darbības turpināšana joprojām ir pamatota, ņemot vērā šos mērķus, pilnvaras, pārvaldību un uzdevumus.
4. Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par 2. punktā minētā izvērtējuma konstatējumiem. Izvērtējuma konstatējumus publisko.

236. pants

ES Muitas dienesta atbildība

1. ES Muitas dienesta līgumisko atbildību reglamentē ar tiesību aktiem, ko piemēro attiecīgajam līgumam.
2. Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā ir pieņemt nolēmumus, ievērojot jebkuru šķīrējtiesas klauzulu, kas ietverta ES Muitas dienesta noslēgtā līgumā.
3. Ja pastāv ārpuslīgumiskas saistības, ES Muitas dienests saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas ir kopīgi dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, kuru ir radījušas ES Muitas dienesta nodaļas vai tā personāls, pildot savus pienākumus.
4. Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir strīdi, kas saistīti ar jebkuru zaudējumu atlīdzināšanu, kā minēts 3. punktā.
5. Personāla personisko atbildību pret ES Muitas dienestu reglamentē Civildienesta noteikumos vai Pārējo darbinieku nodarbināšanas kārtībā izklāstītie noteikumi.
6. Attiecībā uz ES Muitas dienesta parādiem Savienības un dalībvalstu finansiālā atbildība attiecas tikai uz ieguldījumu, ko tie jau snieguši administratīvo izmaksu segšanai.

237. pants

Galvenās mītnes nolīgums un darbības nosacījumi

1. The necessary arrangements concerning the accommodation to be provided for the EU Customs Authority in the host Member State and the facilities to be made available by that Member State together with the specific rules applicable in the host Member State to the Executive Director, members of the Management Board, EU Customs Authority staff and members of their families shall be laid down in a Headquarters Agreement between the EU Customs Authority and Member State where the seat is located, concluded after obtaining the approval of the Management

Board and no later than ...[OP please insert the date = two years after the date of entry into force of this Regulation].

2. ES Muitas dienesta uzņēmēja dalībvalsts nodrošina labākos iespējamus apstākļus ES Muitas dienesta darbībai, ieskaitot uz Eiropu vērstu daudzvalodu izglītību un piemērotus transporta savienojumus.
3. Ja to prasa ārkārtas apstākļi, izpilddirektors var nolemt izveidot vietējo biroju citā dalībvalstī, lai ES Muitas dienests varētu veikt savus uzdevumus efektīvāk, lietderīgāk un saskaņotāk.

Pirms lēmuma pieņemšanas par vietējā biroja izveidi izpilddirektors saņem Komisijas, valdes un attiecīgās dalībvalsts iepriekšēju piekrišanu. Lēmuma pamatā ir atbilstīga izmaksu un ieguvumu analīze, kas jo īpaši parāda šāda lēmuma pievienoto vērtību. Lēmumā norāda vietējā birojā veicamo darbību tvērumu, izvairoties no liekiem izdevumiem un ES Muitas dienesta administratīvo funkciju dublēšanās.

238. pants

ES Muitas dienesta darbības sākums

1. ES Muitas dienesta izveide tiks sākta no 2026. gada, un tas pilnībā sāks darboties līdz 2028. gadam.
2. Komisija uzņemas atbildību par ES Muitas dienesta izveidošanu un sākotnējo darbību, līdz ES Muitas dienests ir pietiekami darbotiespējīgs, lai pats izpildītu savu budžetu. Šajā nolūkā:
 - (a) līdz brīdim, kad izpilddirektors sāk pildīt savus pienākumus pēc iecelšanas amatā, ko saskaņā ar [218.](#) pantu veic valde, Komisija izpilddirektora pienākumu pildīšanai par pagaidu izpilddirektoru var izraudzīties kādu Komisijas ierēdni;
 - (b) atkāpjoties no 215. panta 1. punkta i) apakšpunkta un līdz 215. panta 2. punktā minētā lēmuma pieņemšanai pagaidu izpilddirektors īsteno iecelēj institūcijas pilnvaras;
 - (c) Komisija var piedāvāt ES Muitas dienestam palīdzību, jo īpaši norīkojot Komisijas ierēdņus veikt ES Muitas dienesta darbības, par kurām atbild pagaidu izpilddirektors vai izpilddirektors;
 - (d) pagaidu izpilddirektors var atļaut veikt visus maksājumus, ko sedz ar ES Muitas dienesta budžetā iekļautajām apropriācijām, un pēc ES Muitas dienesta štatu saraksta pieņemšanas var slēgt līgumus, tostarp darba līgumus.

XIII sadaļa

SADARBĪBA MUITAS JOMĀ

239. pants

Iekšējā sadarbība muitas jomā

1. Neskarot Regulas (EK) Nr. 515/97 noteikumus, muitas dienesti sadarbojas savā starpā, ar Komisiju un ES Muitas dienestu saskaņā ar tiesību aktiem muitas jomā un jebkādiem citiem Savienības tiesību aktiem, kuros paredzēta šāda sadarbība, lai nodrošinātu minēto tiesību aktu pareizu un vienādu piemērošanu un atbalstītu to uzdevumu izpildi, kā noteikts 2. pantā.
2. Muitas dienesti var uz laiku darīt muitas amatpersonas pieejamas darbam citas dalībvalsts muitas dienestos. Par to informē ES Muitas dienestu, un tas var koordinēt šādus uzdevumus.
3. Muitas dienesti var veikt kopīgu kontroli papildus tai, kas paredzēta 241. pantā. Muitas dienesti informē ES Muitas dienestu par šādu kopīgu kontroli.
4. Komisija, *OLAF* un ES Muitas dienests var apmainīties ar datiem, kas attiecas uz šajā sadaļā minēto sadarbību, tostarp ar riska informāciju. ES Muitas dienests nodrošina šādas informācijas efektīvu izmantošanu riska pārvaldības darbībās saskaņā ar šo sadaļu un [XII](#) sadaļu.

240. pants

Satvars sadarbībai ar citām iestādēm

1. Muitas dienesti sadarbojas ar citām iestādēm valsts līmenī, tostarp, bet ne tikai, ar tirgus uzraudzības iestādēm, sanitārajām un fitosanitārajām iestādēm, tiesībaizsardzības iestādēm un nodokļu iestādēm jomā, kas attiecas uz citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, nodokļu un maksājumu iekasēšanas jomā un citās attiecīgajās sadarbības jomās. Attiecīgā gadījumā muitas dienesti sadarbojas arī ar attiecīgajām struktūrām, ekspertu grupām, aģentūrām, birojiem vai tīkliem, kas koordinē citu iestāžu darbības Savienības līmenī. Attiecīgā gadījumā muitas dienesti sadarbojas arī ar citām attiecīgajām personām ES līmenī, kā minēts 9. punktā, un iesaistītie muitas dienesti par to paziņo ES Muitas dienestam.
2. Šā panta 1. punktā minētā sadarbība notiek regulāri un strukturētā veidā. Tai jo īpaši ir šādi mērķi:
 - (a) sniegt ieguldījumu tiesību aktu izstrādes norisēs un sekot tām līdzī politikas jomās, kas ir svarīgas muitai;
 - (b) datu apmaiņa, jo īpaši tādu datu apmaiņa, kas attiecas uz riska pārvaldību saskaņā ar IV sadaļas 3. nodaļu;

- (c) preču riska pārvaldības saskaņotu un koordinētu uzraudzības stratēģiju izstrāde gan muitas dienestu, gan citu iestāžu atbildības jomās saskaņā ar IV sadaļas 3. nodaļu;
- (d) operatīvā īstenošana, tostarp kopīgas kontroles veikšana saskaņā ar 241. pantu.
3. ES Muitas dienests, neskarot Komisijas pilnvaras un saņēmis tās iepriekšēju apstiprinājumu, noslēdz darba vienošanās, lai izstrādātu un atjauninātu 1. punktā minēto sadarbības satvaru, iesaistot citas attiecīgās personas, kuras minētas 9. punktā, un sniegtu norādes par tā praktisko īstenošanu, mērķiem un galvenajām sadarbības jomām saskaņā ar šā panta 2. punktu un šīs regulas III sadaļu.
4. Ja muitas dienests sadarbojas ar citu iestādi citā dalībvalstī, tas par to paziņo minētās dalībvalsts muitas dienestam. Ja sadarbībā iesaistītas vairāk nekā divas dalībvalstis, iesaistītie muitas dienesti par to paziņo ES Muitas dienestam, kas var sniegt operatīvo un koordinācijas atbalstu saskaņā ar 208. pantu.
5. Dalībvalstis katru gadu ziņo ES Muitas dienestam par sadarbības satvara piemērošanu. ES Muitas dienests šīs ziņošanas konstatējumus ņem vērā 208. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajās pārraudzības darbībās un 208. panta 3. punkta b) apakšpunktā minētajos darbības rezultātu mērīšanas uzdevumos.
6. Līdz 238. panta 1. punktā norādītajam datumam Komisija var veikt 3. punktā minētos ES Muitas dienesta uzdevumus.
7. ES Muitas dienests var sadarboties ar citām iestādēm valsts līmenī un ar Komisiju un citām Savienības iestādēm, birojiem, aģentūrām, tīkliem un struktūrām, lai veicinātu 2. punktā minēto mērķu sasniegšanu un 3. punktā minētā sadarbības satvara pilnveidošanu.
- Šajā nolūkā ES Muitas dienests ar valdes atļauju un pēc Komisijas apstiprinājuma var noslēgt darba vienošanās ar Savienības struktūrām vai citām iestādēm valsts līmenī. Minētās administratīvās vienošanās nerada juridiskas saistības un nosaka paredzētās sadarbības būtību, apjomu un veidu.
8. ES Muitas dienests cieši sadarbojas ar *OLAF*, ja kādā no tā sadarbības darbībām notiek krāpšana vai rodas aizdomas par krāpšanu.
9. ES Muitas dienests var izstrādāt satvaru operatīvai sadarbībai ar citām ES struktūrām, tostarp Eiropolu un *Frontex*, ievērojot 2., 4. un 5. punktu, un tas var piedalīties un sniegt ieguldījumu stratēģiskajā analīzē un draudu novērtējumos, politikas ciklos, inovācijas programmās, apmācības pasākumos, tīklos un citās darbībās, kas ir būtiskas tā uzdevumu īstenošanai un ko organizē šādas citas struktūras.

241. pants

Kopīga kontrole

1. ES Muitas dienests plāno, organizē un koordinē kopīgu kontroli, ko veic muitas dienesti, attiecīgā gadījumā sadarbojoties ar citām iestādēm, struktūrām un aģentūrām saskaņā ar 240. panta 9. punktu.
2. Šajā nolūkā ES Muitas dienests ievēro muitas politikas prioritātes un nodrošina nepieciešamās saiknes un koordināciju ar *OLAF* un *EPPO* veiktajām krāpšanas apkarošanas darbībām un valstu izmeklēšanām muitas jomā.
3. Lai ES Muitas dienests varētu sagatavot ziņojumu un veikt izvērtējumu, muitas dienesti sniedz ES Muitas dienestam atgriezenisko saiti par darbībām un kontroli, ko tie veikuši saistībā ar kopīgu kontroli.

242. pants

Muitas dienestu veicamās darbības

1. Saskaņā ar citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti, muitas dienesti var veikt jebkuru no šādiem pasākumiem:
 - (a) vākt konkrētus datus par visiem sūtījumiem, tostarp par Savienības nemuitas formalitāšu automatizētām pārbaudēm, ar nosacījumu, ka tie tiek glabāti Savienības centrālajā reģistrā;
 - (b) nodrošināt statistiku, sniegt analīzi un apzināt tendences, jo īpaši risku jomā;
 - (c) atvieglot un koordinēt kontroli, ko veic citas iestādes;
 - (d) veikt konkrētu sūtījumu kontroli, kas atlasīti, pamatojoties uz riska pārvaldību saskaņā ar IV sadaļu un ņemot vērā b) apakšpunktā minēto analīzi;
 - (e) apspriesties ar citām iestādēm pirms preču izlaišanas saskaņā ar 60. pantu;
 - (f) veikt visus vajadzīgos pasākumus attiecībā uz neatbilstīgām precēm, tostarp konfiscēt, pārdod vai iznīcināt minētās preces;
 - (g) īstenot 240. pantā minēto sadarbības satvaru;
 - (h) brīdināt citas iestādes par riskiem, kas saistīti ar to darbu;
 - (i) veikt turpmākos pasākumus, ja, pārvietojot preces, tiek pārkāpti citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti;
 - (j) veikt jebkuru citu papildu darbību.
2. Dalībvalsts var norīkot specializētu muitas robežšķērsošanas vietu saskaņā ar konkrētiem citiem tiesību aktiem, ko piemēro muitas dienesti. Ierobežojumi, kas uzņēmējiem izriet no šāda pienākuma šķērsot specializētas muitas robežšķērsošanas vietas, nedrīkst būt nesamērīgi ar attiecīgo mērķi, pienācīgi ņemot vērā apstākļus, kas var pamatot šo pienākumu.

3. Dalībvalsts paziņo ES Muitas dienestam par 2. punktā minēto norīkošanu, un ES Muitas dienests pastāvīgi atjaunina un publicē šo specializēto muitas robežšķērsošanas vietu sarakstu.
4. Lai atvieglotu citu tiesību aktu, ko piemēro muitas dienesti, apzināšanu, piemērošanu un izpildi, Komisija sagatavo un regulāri atjaunina integrētu sarakstu ar Savienības tiesību aktiem, ar kuriem nosaka prasības, kuras piemērojamas precēm, uz kurām attiecas muitas kontrole, kā mērķis ir aizsargāt sabiedrības intereses, un publicē to savā tīmekļa vietnē.
5. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot 1. punkta j) apakšpunktā minēto jebkuru citu papildu darbību.

243. pants

Starptautiskā sadarbība muitas jomā

Neskarot Komisijas pilnvaras un saņemot tās iepriekšēju apstiprinājumu, ES Muitas dienests var noslēgt darba vienošanās ar trešo valstu iestādēm un starptautiskām organizācijām. Šie pasākumi Savienībai juridiskas saistības nerada.

244. pants

Datu apmaiņa ar trešām valstīm

1. Komisija, muitas dienesti un ES Muitas dienests mērķiem, kas vērsti uz sadarbību muitas jomā, var apmainīties ar datiem un koplietot tos ar trešo valstu muitas dienestiem, ja Savienības starptautiskā nolīgumā, tiesību aktos muitas jomā, Savienības tiesību aktos kopējās tirdzniecības politikas vai kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomā, kā arī citos Savienības tiesību aktos, ko piemēro muitas dienesti, ir paredzēta šāda apmaiņa un tiek nodrošināts, ka persondatu nosūtīšana atbilst attiecīgi Regulas (ES) 2018/1725 V nodaļas vai Regulas (ES) 2016/679 V nodaļas noteikumiem.

Komisiju informē par datu apmaiņu starp muitas dienestiem un ES Muitas dienestu ar trešo valstu muitas dienestiem un citām iestādēm.

2. Apmaiņa, kas minēta 1. punktā, jo īpaši var attiekties uz šādām datu kategorijām:
 - (a) datu elementiem, kas iekļauti muitas dienestu pieņemtajos lēmumos vai līdzīgos lēmumos, kuri pieņemti trešās valstīs un kuri attiecas uz saistošu izziņu, atzītā uzņēmēja statusu, muitas vērtības noteikšanu, preču muitas statusu vai īpašām procedūrām;
 - (b) datu elementiem, kas iekļauti deklarācijās, paziņojumos un preču muitas statusa apliecinājumos un pavaddokumentos, kurus iesniedz vai nu dalībvalstu muitas dienestiem vai Komisijai, vai trešo valstu iestādēm, kuru kompetencē ir muitas jautājumi, vai ko izdevušas minētās iestādes;

- (c) dalībvalstu muitas dienestu vai Komisijas, no vienas puses, un trešo valstu kompetento muitas iestāžu, no otras puses, riska analīzes un kontroles laikā iegūtajiem datiem par konstatētajiem riskiem, izdarītajiem konstatējumiem un rezultātiem.
3. Informācijas apmaiņa, kas minēta 1. punktā, notiek, izmantojot piemērotus drošus saziņas līdzekļus, vai nu pēc pieprasījuma, vai pēc savas iniciatīvas, un uz to attiecas datu konfidencialitātes ievērošana un persondatu aizsardzība saskaņā ar 31. un [35. pantu un šā panta 1. punktu](#).
 4. Šā panta 1. punktā minētā apmaiņa neskar informācijas apmaiņu, ko veic saskaņā ar savstarpējās administratīvās palīdzības noteikumiem, kuri ietverti nolīgumos starp Savienību un trešām valstīm, un Regulas (EK) Nr. 517/97 noteikumiem.
 5. Dalībvalstij saskaņā ar procedūrām un nosacījumiem, kas paredzēti deleģētajā aktā, kurš pieņemts saskaņā ar 6. punktu, var piešķirt pilnvaras sākt sarunas ar trešo valsti, lai noslēgtu divpusēju nolīgumu par 1. punktā minēto apmaiņu vai lai saglabātu spēkā esošu nolīgumu. Šādu divpusēju nolīgumu pārtrauks piemērot, kad stāsies spēkā nolīgums, kas paredz muitas informācijas apmaiņu starp Savienību un attiecīgo trešo valsti.
 6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģēto aktu saskaņā ar 261. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot nosacījumus un procedūras, saskaņā ar kurām dalībvalsti var pilnvarot sākt 5. punktā minētās sarunas. Tie ietver attiecīgās dalībvalsts paziņojumu Komisijai un visām pārējām dalībvalstīm par divpusējā nolīguma iespējamo saturu un Komisijas novērtējumu par tā ietekmi uz Savienības tiesību aktiem un turpmākām sarunām Savienības līmenī, tostarp par to, vai tā saturs aprobežojas ar Savienības vai starptautisko tiesību saistību īstenošanu. Deleģētajā aktā paredz arī minēto nolīgumu īstenošanas pārraudzību.
 8. Komisija 90 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas ar īstenošanas aktu pieņem lēmumu par to, vai dalībvalstij atļaut noslēgt divpusēju nolīgumu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru.

Ar šādu atļauju saistītu nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, kas atbilstīgi pamatoti ar nepieciešamību ātri atļaut pieprasīto informācijas apmaiņu, Komisija saskaņā ar procedūru, kas minēta 262. panta 5. punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.

XIV sadaļa

KOPIĢI NOTEIKUMI PAR MUITAS JOMAS NOTEIKUMU PĀRKĀPUMIEM UN NEKRIMINĀLSODIEM

1. nodaļa

Vispārīgi noteikumi

245. pants

Priekšmets

Ar šo sadaļu izveido sarakstu ar muitas jomas noteikumu pārkāpumiem un nekriminālsodiem par šiem pārkāpumiem. Tā neliedz dalībvalstīm veikt stingrākus pasākumus, paredzot administratīvus sodus vai kriminālsodus saskaņā ar to tiesību aktiem. Tā neskar arī citus pārkāpumus, kas paredzēti Savienības tiesību aktos.

246. pants

Vispārīgās prasības

1. [252.](#) pantā minētās darbības vai bezdarbība ir muitas jomas noteikumu pārkāpums.
2. [252.](#) pantā minētās darbības vai bezdarbības kūdīšana vai atbalstīšana un līdzdalība tajā ir muitas jomas noteikumu pārkāpums.

Mēģinājums veikt [252.](#) pantā minēto darbību vai bezdarbību ir muitas jomas noteikumu pārkāpums.

3. Dalībvalstis nosaka, vai [252.](#) pantā minētie pārkāpumi ir izdarīti tīši, rupjas nolaidības vai acīmredzamas kļūdas dēļ.
4. Pārrakstīšanās vai maznozīmīgas kļūdas nav muitas jomas noteikumu pārkāpums, ja vien muitas dienests nevar konstatēt, ka tās ir izdarītas tīši, rupjas nolaidības vai acīmredzamas kļūdas rezultātā.
5. Tādas darbības vai bezdarbības gadījumā, kuras rezultātā ir izdarīts [252.](#) pantā minētais muitas jomas noteikumu pārkāpums un kura veikta, reaģējot uz ārkārtējiem un neparedzamiem apstākļiem, kuri nav saistīti ar attiecīgo personu un no kuru sekām, neraugoties uz visu pienācīgo rūpību, nevarētu izvairīties, ir izslēgta tās personas atbildība, kura to izdarījusi.

247. pants

Atbildību mīkstinoši apstākļi

1. Ja persona, kas ir atbildīga par darbību vai bezdarbību, kuras rezultātā izdarīts [252.](#) pantā minētais muitas jomas noteikumu pārkāpums, sniedz pierādījumus, ka tā ir rīkojusies labā ticībā, to ņem vērā, nosakot 254. pantā minēto sodu.
2. Lai samazinātu sodu, kas piemērojams par muitas jomas noteikumu pārkāpumu, ņem vērā šādus apstākļus:
 - (a) uz attiecīgajām precēm neattiecas citi tiesību akti, ko piemēro muitas dienesti;
 - (b) muitas jomas noteikumu pārkāpums neietekmē maksājamo muitas nodokļu un citu nodokļu summas noteikšanu;
 - (c) par muitas jomas noteikumu pārkāpumu atbildīgā persona efektīvi sadarbojas ar muitas dienestu.

248. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Lai pastiprinātu 254. pantā minēto sodu, kas piemērojams par muitas jomas noteikumu pārkāpumiem, ņem vērā šādus apstākļus:

- (a) par muitas jomas noteikumu pārkāpumu atbildīgā persona iepriekš ir sodīta par muitas jomas noteikumu pārkāpumu vai ir izdarījusi ilgstošus un atkārtotus muitas jomas noteikumu pārkāpumus;
- (b) muitas jomas noteikumu pārkāpums būtiski ietekmē citus tiesību aktus, ko piemēro muitas dienesti;
- (c) muitas jomas noteikumu pārkāpumam ir būtiska finansiāla ietekme uz muitas nodokļu vai citu maksājumu iekasēšanu;
- (d) muitas jomas noteikumu pārkāpums apdraud Savienības un tās iedzīvotāju drošību un drošumu.

249. pants

Noilgums

1. Dalībvalstis nosaka noilguma termiņu procedūras uzsākšanai attiecībā uz [252.](#) pantā minēto muitas jomas noteikumu pārkāpumu no 5 līdz 10 gadiem no dienas, kad izdarīta darbība vai bezdarbība.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumā, ja muitas jomas noteikumu pārkāpums ir ilgstošs vai atkārtots, noilguma termiņš sākas no dienas, kurā darbība vai bezdarbība, kas ir muitas jomas noteikumu pārkāpums, ir izbeigta.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka noilguma termiņu pārtrauc ar jebkādu kompetentās iestādes izmeklēšanas vai tiesvedības darbību, kas paziņota attiecīgajai personai, attiecībā uz muitas jomas noteikumu pārkāpumu. Noilguma termiņš sākas no dienas, kad notiek pārtraukuma darbība.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka jebkādu procedūru sākšana vai turpināšana attiecībā uz 252. pantā minētajiem muitas jomas noteikumu pārkāpumiem ir liegta, ja ir beidzies astoņu gadu termiņš, sākot no dienas, kas minēta 1. vai 2. punktā.
5. Dalībvalstis nodrošina, ka noilguma termiņš tāda lēmuma izpildei, ar ko uzliek sodu, ir trīs gadi. Šis termiņš sākas no dienas, kad minētais lēmums stājas likumīgā spēkā.
6. Dalībvalstis paredz gadījumus, kuros 1., 4. un 5. punktā minētie noilguma termiņi tiek atļikti.

250. pants

Jurisdikcija

Dalībvalstis realizē jurisdikciju par [252.](#) pantā minētajiem muitas jomas noteikumu pārkāpumiem saskaņā ar valsts tiesību aktiem un ja minētais pārkāpums pilnībā vai daļēji ir izdarīts minētās dalībvalsts teritorijā.

251. pants

Dalībvalstu sadarbība

1. Ja [252.](#) pantā minētie muitas jomas noteikumu pārkāpumi ir izdarīti vairāk nekā vienā dalībvalstī un dalībvalsts kompetentā iestāde vispirms uzsāk procedūru par minēto pārkāpumu, minētā kompetentā iestāde par tiem pašiem faktiem sadarbojas ar to dalībvalstu kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas viens un tas pats muitas jomas noteikumu pārkāpums pret vienu un to pašu personu.
2. Komisija pārrauga dalībvalstu sadarbību, kas minēta 1. punktā.

2. nodaļa

Savienības muitas jomas noteikumu pārkāpumi un nekriminālsodi

252. pants

Savienības muitas jomas noteikumu pārkāpumi

1. Muitas jomas noteikumu pārkāpumi ir šādas darbības vai bezdarbība:
 - (a) tāda lēmuma turētājs, kas saistīts ar tiesību aktu muitas jomā piemērošanu, nepilda pienākumus, kuri izriet no minētā lēmuma un nekavējoties neinformē muitas dienestus par jebkādiem apstākļiem, kas radušies pēc lēmuma pieņemšanas un kas var ietekmēt tā turpmāko derīgumu vai saturu saskaņā ar I un II sadaļu;
 - (b) nav izpildīts pienākums sniegt informāciju muitai saskaņā ar šo regulu, tostarp nav iesniegta muitas deklarācija;

- (c) nepilnīgas, nepareizas, nederīgas, apšaubāmas, nepatiesas vai viltotas informācijas vai dokumentu sniegšana muitai;
 - (d) atbildīgā persona nav glabājusi dokumentus un informāciju, kas saistīta ar muitas formalitāšu kārtšanu;
 - (e) preču izņemšana no muitas uzraudzības;
 - (f) atbildīgā persona nav izpildījusi pienākumus, kas saistīti ar muitas procedūrām;
 - (g) persona, kurai jāmaksā ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļi, nav samaksājusi ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļus termiņā, kas noteikts saskaņā ar X sadaļas 3. nodaļu.
2. Neskarot 1. punktu, dalībvalstis var paredzēt papildu darbības un bezdarbību, kas ir muitas jomas noteikumu pārkāpumi.
 3. Dalībvalstis 180 dienās no šā panta piemērošanas dienas Komisijai dara zināmus spēkā esošos valsts noteikumus, kā paredzēts šā panta 2. punktā, un nekavējoties ziņo tai par visiem turpmākajiem grozījumiem minētajos noteikumos.

253. pants

Vispārīgas prasības attiecībā uz sodiem

1. Neskarot 254. pantā noteiktos sodus, dalībvalstis var paredzēt papildu sodus par 252. pantā minētajiem muitas jomas noteikumu pārkāpumiem un visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šādu sodu izpildi. Šie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.
2. Dalībvalstis 180 dienās no šā panta piemērošanas dienas Komisijai dara zināmus spēkā esošos valsts noteikumus, kā paredzēts šā panta 1. punktā, un nekavējoties ziņo tai par visiem turpmākajiem grozījumiem minētajos noteikumos.

254. pants

Nekriminālsodu minimums

Ja tiek piemēroti [252.](#) pantā minētie sodi par muitas jomas noteikumu pārkāpumiem, tie ir vismaz vienā vai vairākos no šādiem veidiem, vienlaikus nodrošinot, ka sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši, un ņemot vērā atbildību mīkstinošus apstākļus, kuri minēti 247. pantā, un atbildību pastiprinošus apstākļus, kuri minēti 248. pantā:

- (a) naudas sods, ko uzliek muitas dienesti, tostarp attiecīgā gadījumā vienošanās process, ko piemēro kriminālsoda vietā un ko aprēķina, pamatojoties uz šādām minimālajām summām vai procentiem:
 - i) ja muitas jomas noteikumu pārkāpums ietekmē muitas nodokļus un citus maksājumus, naudas sodu aprēķina šādi, pamatojoties uz nesamaksāto muitas nodokļu un citu maksājumu summu:

- (1) ja muitas jomas noteikumu pārkāpums ir izdarīts tīši, naudas sodu veido summa, kas vienāda ar 100 % līdz 200 % no nesamaksāto muitas nodokļu un citu maksājumu summas;
 - (2) citos gadījumos naudas sodu veido summa, kas vienāda ar 30 % līdz 100 % no nesamaksāto muitas nodokļu un citu maksājumu summas;
- ii) ja nav iespējams aprēķināt naudas sodu saskaņā ar i) punktu, maksājumu aprēķina šādi, pamatojoties uz preču muitas vērtību:
- (1) ja muitas jomas noteikumu pārkāpums ir izdarīts tīši, naudas sodu veido summa, kas vienāda ar 100 % līdz 200 % no preču muitas vērtības;
 - (2) pārējos gadījumos naudas sodu veido summa, kas vienāda ar 30 % līdz 100 % no preču muitas vērtības;
- iii) ja muitas jomas noteikumu pārkāpums nav saistīts ar konkrētām precēm, naudas sods ir no 150 EUR līdz 150 000 EUR;
- (b) attiecīgās personas rīcībā esošo muitas lēmumu atcelšana, apturēšana vai grozīšana, ja šādu lēmumu ietekmē pārkāpums;
- (c) preču un transportlīdzekļu konfiskācija.

Darbības vai lēmumus par sankcijām, ko piemēro par jebkādiem muitas jomas noteikumu pārkāpumiem, kopā ar muitas kontroles rezultātiem reģistrē ES muitas datu centrā.

XV sadaļa

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

1. nodaļa

Muitas savienības darbības rezultātu mērīšana

255. pants

Darbības joma un mērķi

1. Komisija vismaz reizi gadā novērtē un izvērtē muitas savienības darbības rezultātus. Tas ietver dalībvalstu un, ja iespējams, kandidātvalstu muitas dienestu veikto muitas darbību mērīšanu valsts un robežšķērsošanas vietās. Šādas mērīšanas pamatā var būt esošie rīki, ko šim nolūkam izstrādājusi Komisija un dalībvalstis.
2. ES Muitas dienests palīdz Komisijai veikt šo uzdevumu. Lai atbalstītu Komisiju muitas savienības darbības rezultātu izvērtēšanā, ES Muitas dienests apzina, kā muitas darbības un operācijas palīdz sasniegt muitas savienības stratēģiskos mērķus

un prioritātes un veikt [2.](#) pantā paredzēto muitas dienestu uzdevumu. Jo īpaši ES muitas dienests apzina galvenās tendences, stiprās un vājās puses, nepilnības, trūkumus un iespējamus riskus un sniedz Komisijai ieteikumus uzlabojumiem.

256. pants

Satvara definīcija un gada ziņojumi

1. ES Muitas dienests sadarbībā ar muitas dienestiem sagatavo ziņojumus un cita veida dokumentus, lai sasniegtu [255.](#) pantā izklāstītos mērķus.
2. Dalībvalstis sniedz ES Muitas dienestam datus, kas satur informāciju gan valsts, gan robežšķērsošanas vietu līmenī. Pamatojoties uz datiem, kas saņemti no muitas dienestiem, ES Muitas dienests sagatavo gada ziņojumu, kurā ietver faktus un datus par pagājušo gadu par katru muitas dienestu valsts un robežšķērsošanas vietas līmenī.
3. ES Muitas dienests gada ziņojuma projektu nosūta Komisijai apstiprināšanai.
4. Komisija pārbauda ziņojumu un pēc tam nosūta to dalībvalstīm informācijai.
5. Komisija ar īstenošanas aktiem precizē 2. punktā minētos datus, kā arī to konfidencialitātes līmeni un darbības rezultātu mērīšanas satvara struktūru. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. nodaļa

Pārraudzība, izvērtēšana un ziņošana

257. pants

Pārraudzība

Komisija regulāri pārrauga šīs regulas īstenošanu, cita starpā ņemot vērā pārraudzības nolūkos būtisku informāciju un analīzi, ko muitas dienesti un ES Muitas dienests sniedz vai dara pieejamu ES muitas datu centrā.

258. pants

Izvērtēšana un ziņošana

1. Līdz... [PB lūgums ievietot datumu = 5 gadi pēc stāšanās spēkā] un pēc tam reizi piecos gados Komisija veic šīs regulas izvērtēšanu attiecībā pret tās mērķiem un iesniedz ziņojumu par to Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai.

Minētajā ziņojumā iekļauj:

- (a) pārskatu par progresu, ko dalībvalstis guvušas saistībā ar šīs regulas īstenošanu;
 - (b) novērtējumu par šīs regulas efektivitāti, lietderīgumu, saskanību, piemērotību un Savienības pievienoto vērtību, jo īpaši attiecībā uz 2. pantā minētajiem mērķiem.
2. Pēc Komisijas pieprasījuma un saskaņā ar šīs sadaļas [1.](#) nodaļu dalībvalstis sniedz tādu informāciju par šīs regulas īstenošanu, kas vajadzīga, lai sagatavotu 2. punktā minēto ziņojumu.

3. nodaļa

Valūtas konvertācija un termiņi

259. pants

Valūtas konvertācija

1. Kompetentās iestādes publicē un/vai dara pieejamu internetā piemērojamo valūtas maiņas kursu, ja ir jāveic valūtas konvertācija sakarā ar kādu no šādiem iemesliem:
 - (a) preču muitas vērtības noteikšanai izmantotie elementi ir izteikti valūtā, kas nav tās dalībvalsts valūta, kurā tiek noteikta muitas vērtība;
 - (b) lai noteiktu preču tarifa klasifikāciju un izvedmuitas un ievedmuitas nodokļa summu, tostarp vērtības robežas noteikšanai kopējā muitas tarifā, euro vērtība ir jāizsaka valstu valūtās.
2. Ja valūtas konvertācija ir jāveic tādu iemeslu dēļ, kuri nav minēti 1. punktā, euro vērtību valstu valūtās, kas jāpiemēro saistībā ar tiesību aktiem muitas jomā, nosaka vismaz reizi gadā.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem pieņem noteikumus valūtas konvertācijai 1. un 2. punktā noteiktajiem mērķiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 262. panta 4. punktā minēto pārbaudes procedūru.

260. pants

Laikposmi, datumi un termiņi

1. Ja tiesību aktos muitas jomā ir paredzēts laikposms, datums vai termiņš, šādu laikposmu nepagarina vai nesaīsina, un šādu datumu vai termiņu neatliek vai nepārceļ, ja vien nav paredzēts citādi.

2. Piemēro noteikumus, kas attiecībā uz laikposmiem, datumiem un termiņiem paredzēti Padomes Regulā (EEK, Euratom) Nr. 1182/71⁴³, ja vien tiesību aktos muitas jomā nav paredzēti citi noteikumi.

4. nodaļa

Pilnvaru deleģēšana un komiteju procedūra

261. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, kas minētas 4., 6., 7., 10., 14., 19., 23., 25., 27., 28., 29., 31., 32., 56., 58., 59., 60., 63., 65., 66., 71., 72., 73., 77., 80., 81., 83., 85., 86., 88., 90., 91., 95., 97., 99., 101., 102., 105., 107., 108., 109., 111., 115., 116., 119., 123., 132., 148., 150., 156., 167., 168., 169., 170., 173., 175., 176., 179., 181., 186., 193., 199., 242., 244. un 265. pantā, uztic Komisijai.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4., 6., 7., 10., 14., 19., 23., 25., 27., 28., 29., 31., 32., 56., 58., 59., 60., 63., 65., 66., 71., 72., 73., 77., 80., 81., 83., 85., 86., 88., 90., 91., 95., 97., 99., 101., 102., 105., 107., 108., 109., 111., 115., 116., 119., 123., 132., 148., 150., 156., 167., 168., 169., 170., 173., 175., 176., 179., 181., 186., 193., 199., 242., 244. un 265. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 4., 6., 7., 10., 14., 19., 23., 25., 27., 28., 29., 31., 32., 56., 58., 59., 60., 63., 65., 66., 71., 72., 73., 77., 80., 81., 83., 85., 86., 88., 90., 91., 95., 97., 99., 101., 102., 105., 107., 108., 109., 111., 115., 116., 119., 123., 132., 148., 150., 156., 167., 168., 169., 170., 173., 175., 176., 179., 181., 186., 193., 199., 242., 244. un 265. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

⁴³ Padomes Regula (EEK, Euratom) Nr. 1182/71 (1971. gada 3. jūnijs), ar ko nosaka laikposmiem, datumiem un termiņiem piemērojamos noteikumus (OV L 124, 8.6.1971., 1. lpp.).

262. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Muitas kodeksa komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar minētās regulas 4. pantu.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
5. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar minētās regulas 5. pantu.
6. Ja vajadzīgs rakstisks komitejas atzinums un ir atsauce uz šo punktu, šī procedūra tiek izbeigta bez rezultāta tikai tad, ja, ievērojot atzinuma sniegšanas termiņu, komitejas priekšsēdētājs tā nolemj.

5. nodaļa
Nobeiguma noteikumi

263. pants

Atcelšana

1. Regulu (ES) Nr. 952/2013 atceļ.
2. Atsauces uz Regulu (ES) Nr. 952/2013 uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu pielikumā.
3. No 265. panta 4. punktā noteiktās dienas atsauces uz muitas deklarāciju uzskata par atsaucēm uz tādu datu sniegšanu, kas vajadzīgi, lai precēm piemērotu muitas procedūru, izmantojot ES muitas datu centra spējas.
4. No 265. panta 4. punktā noteiktās dienas atsauces uz deklarētāju attiecīgā gadījumā uzskata par atsaucēm uz pārvadātāju, importētāju, eksportētāju vai tranzīta procedūras izmantotāju.

264. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Piemērošana

1. Regulas 205. līdz 237. pantu piemēro no 2028. gada 1. janvāra.
2. No 2028. gada 1. marta piemēro šādus noteikumus:
 - (a) 145. panta 5., 6. un 7. punktā un 147. panta a) punkta ii) daļā paredzētos noteikumus par vienkāršotu tarifa režīmu;
 - (b) 149. panta 4. punktā, 150. panta 10. punktā un 156. panta 2. punktā paredzētos noteikumus par vienkāršotu tarifu režīmu tālpārdošanai;
 - (c) 20. panta 3. punkta e) apakšpunktā, 21. pantā, 59. panta 2. punktā, 60. panta 6. punkta a) apakšpunktā, 67. panta 2. punktā, 67. panta 4. punkta d) apakšpunktā, 159. panta 2. punktā, 181. panta 5. punktā un 184. panta 3. punktā paredzētos noteikumus par domājamiem importētājiem.

Līdz 2037. gada 31. decembrim pilnībā sāk darboties 29. pantā paredzētās ES muitas datu centra funkcionalitātes.
4. No 2032. gada 1. marta uzņēmēji var sākt pildīt savus ziņošanas pienākumus saskaņā ar šo regulu, izmantojot ES muitas datu centru.
5. Muitas dienesti atkārtoti novērtē atļaujas, kas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 952/2013 piešķirtas no 2035. gada 1. janvāra līdz 2037. gada 31. decembrim.
6. Līdz 2027. gada 31. decembrim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā sniedz 72. pantā minētās centralizētās muižošanas novērtējumu. Vajadzības gadījumā Komisija var iesniegt tiesību akta priekšlikumu, lai nodrošinātu dalībvalstu tiesību un pienākumu taisnīgu sadali saistībā ar importa muitas parāda novērtēšanu un atbildību par to.
7. Līdz 2035. gada 31. decembrim Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, lai jo īpaši novērtētu:
 - (a) to, cik efektīva ir uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju muitas uzraudzība, ko veic iedibināšanas dalībvalsts muitas dienesti, un to noteikumu īstenošanu, kas reglamentē muitas parāda rašanās vietu;
 - (b) to uzņēmēju muitas uzraudzības efektivitāti, kas nav uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji;
 - (c) 8. punktā paredzēto grozījumu iespējamo ietekmi.
8. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 261. pantu, lai grozītu šo regulu, vajadzības gadījumā ņemot vērā 7. punktā minēto ziņojumu, svītrojot vai labojot 42. panta 3. punkta otrajā daļā un 169. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētās atkāpes.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

[...]

[...]

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu un Eiropas Savienības Muitas dienestu un atceļ Regulu (ES) Nr. 952/2013.

1.2. Attiecīgā politikas joma

Politikas joma: Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija — 1. izdevumu kategorija

Darbība:

Sadarbība muitas jomā (muita) — apakškategorija 03 05 01

ES Muitas dienests (jauna apakškategorija 03 05 XX)

1.3. Priekšlikums attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību¹

esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu virzībā uz citu/jaunu darbību

1.4. Mērķi

1.4.1. *Vispārīgie mērķi*

Panākt, ka muitas dienesti visā ES **darbojas kā vienots veselums** šādos nolūkos:

- (a) efektīvi un iedarbīgi aizsargāt ES vienoto tirgu, iedzīvotājus un vērtības, nodrošinot atbilstību aizvien lielākam skaitam nefinanšu prasību;
- (b) nodrošināt muitas nodokļu un maksājumu pienācīgu, rezultatīvu un savlaicīgu iekasēšanu, tajā skaitā atturot uzņēmējus no izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un tādējādi novēršot nodokļu ieņēmumu zaudējumu gan ES, gan dalībvalstu budžetā;

¹ Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

(c) atvieglot likumīgu tirdzniecību, pienācīgi līdzsvarojot atvieglojumus un iedarbīgu kontroli attiecībā uz visu veidu riskiem un iespēju robežās rūpējoties par izmaksu un administratīvā sloga mazināšanu.

1.4.2. Konkrētie mērķi

1. **Stiprināt ES muitas riska pārvaldību.**
2. **Mazināt administratīvo slogu** un vienkāršot procedūras, kas jāievēro uzņēmējiem, patērētājiem un muitas dienestiem, taču nemazinot muitas uzraudzības lietderību.
3. Nodrošināt **e-komercijai un tradicionālajai tirdzniecībai vienlīdzīgus konkurences apstākļus** muitas ziņā atbilstoši PVN noteikumiem.
4. **Uzlabot piekļuvi datiem un to izmantošanu** stratēģiskām muitas darbībām, veicinot sekmīgāku riska pārvaldību, reaģēšanu krīzes situācijās, muitas savienības darbības rezultātu vērtēšanu un tirdzniecībai piemērojamo noteikumu vienkāršošanu.
5. **Panākt, ka muitas savienība darbojas kā vienots veselums**, nodrošinot aizsardzību ES mērogā neatkarīgi no tā, kur preces šķērsoja robežu, tajā skaitā krīzes situācijās.

Izdevumu ziņā šo mērķu sasniegšanu nodrošinās muitas procesu reforma, kuras pamatā ir divi vērienīgi iznākumi — **jauns ES muitas datu centrs** un **jauns ES Muitas dienests (EUCA)**.

1.4.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

ES pakalpojumi

Reforma ieviesīs būtiskas izmaiņas Eiropas Komisijas muitas IT sistēmu organizācijā. Komisija izstrādās, ieviesīs un uzturēs jauno ES muitas datu centru, taču var nolemt deleģēt šos uzdevumus ES Muitas dienestam. Turklāt Komisija nodos ES Muitas dienestam izstrādes un pārvaldības pienākumus attiecībā uz vairumu esošo ES mēroga IT sistēmu². Uzdevumus, ko pašreiz veic Komisija, atbalstot sadarbību muitas dienestu starpā un ar citām iestādēm, nodrošinot operatīvo atbalstu un koordinēšanu un sekmējot operatīvo spēju veidošanu, lielā mērā pārņems un padziļinātāk īsteno ES Muitas dienests. Politikas un likumdošanas iniciatīvas paliks Komisijas pārziņā.

ES Muitas dienests palīdzēs izstrādāt un pilnveidot (iestāžu sadarbības) stratēģijas, tajā skaitā operatīvās informācijas uzkrāšanai, inovācijai, krīzgatavībai, ES līmeņa analīzes un saskaņotu darbību īstenošanai. ES Muitas dienests izmantos jauno datu centru, lai svarīgākajās jomās, tajā skaitā riska pārvaldībā, apmācībā, darbības rezultātu uzraudzībā un izvērtēšanā, īsteno tu ES līmeņa papildu pasākumus, ar savu “kritisko masu”, specializāciju un organizatoriskajām/koordinācijas pilnvarām iesaistoties tādu nozīmīgu uzdevumu risināšanā, kuru īstenošana prasa muitas “kā vienota veseluma” rīcību. ES Muitas dienests arī uzraudzīs uzņēmējiem paredzētu

² Lielāko daļu no vairāk nekā 120 muitas sistēmām, kuras ir TAXUD ĢD pārziņā, pilnībā nodos ES Muitas dienestam; tās ir galvenokārt sistēmas, kas īsteno vai atbalsta muitas procedūras vai darbības (piemēram, muitas lēmumu sistēma, IKS 2, *NCTS*, *EBTI*, *SMS* u. c.). Savukārt lietojumprogrammas, kas atbalsta politikas vai programmu pārvaldību, paliks TAXUD ĢD pārziņā (*TARIC*, *ART*, *CN*, *Surveillance 3* u. c.).

atvieglotumu vienotu īstenošanu, tajā skaitā tādu, kuru piešķiršanā izmantota *TCEO* pieeja, un izstrādās minilietotnes tirdzniecības atvieglošanas pakalpojumu atbalstam, kā arī pārvaldīs kopējo saskarni uzņēmēju mijiedarbei ar muitas savienību.

Tādējādi ES Muitas dienests būtiski un padziļināti piedalīsies virzībā uz mērķi panākt muitas noteikumu un procesu lietderīgāku un vienotu īstenošanu. Šādi tiks izveidotas reālas stratēģiskās spējas. Tas sekmēs ES aizsardzības pasākumu un atvieglojumu sistemātisku piemērošanu, sniedzot ieguvumus iedzīvotājiem, uzņēmumiem un visām attiecīgajām ES politikām un pakalpojumiem. Starp ES ieguvumiem būs nodokļu ieņēmumu zaudējuma sekmīgāka novēršana un lielāki muitas nodokļu ieņēmumi, kas radīsies, atceļot atbrīvojumam no muitas nodokļiem noteikto robežvērtību 150 EUR.

Dalībvalstu muitas administrācijas

ES muitas datu centra jaunā paradigma gadu gaitā ievērojami samazinās muitas IT sistēmu noslogojumu dalībvalstīs, jo dalībvalstīm vairs nebūs jāuztur muitas galvenās IT sistēmas. Valsts līmenī turpinās darboties vienīgi tās IT sistēmas, kuras nepieciešams īpaši pielāgot valsts specifikas vai integrācijas dēļ, taču pat tādos gadījumos izmantos ES muitas datu centra spējas, kas šo uzdevumu atvieglos.

Dalībvalstīm ieguvumus sniegs jaunizveidots ES līmenis muitas datu analīzē un riska analīzē, ko centralizētā līmenī īsteno ES Muitas dienests, un iespēja ar to mijiedarboties.

Starp dalībvalstu ieguvumiem būs arī nepieciešamo darbinieku skaita samazināšanās pilnslodzes ekvivalentos, jo noteiktus uzdevumus, jo īpaši riska pārvaldības, IT un vispārējās muitas pārvaldības funkcijas, centralizēti veiks ES Muitas dienests. Tas nenozīmē, ka darbinieku skaits obligāti jāsamazina skaitliskā izteiksmē, taču valstu muitas administrācijas varēs izmantot savus resursus lietderīgāk.

Dalībvalstis iegūs arī no muitas darba un ES politikas vērtības uzlabošanās. Kopīgās intereses aizsargāt iedzīvotājus, patērētājus, tirdzniecību un uzņēmējdarbību, ko atspoguļo kopējā politika par produktu standartiem, drošību, drošumu, nekaitīgumu u. c., tiks iedarbīgāk, efektīvāk un sistemātiskāk nodrošinātas visos ieviešanas punktos, mazinot nelikumīgās tirdzniecības iespējas apiet dalībvalsti, kurā stingri uzrauga noteikumu izpildi, un šķērsot citu ārējo robežu.

Dalībvalstu ieguvumi būs arī nodokļu ieņēmumu zaudējuma (izvairīšanās no muitas nodokļu maksāšanas) sekmīgāka novēršana un lielāki muitas nodokļu ieņēmumi, kas radīsies, atceļot atbrīvojumam no muitas nodokļiem noteikto robežvērtību 150 EUR.

Uzņēmumi un tirdzniecība

Nozīmīgs ieguvums uzņēmējiem būs būtiskās izmaiņas muitas procesos, kurus tieši īsteno ES muitas datu centrā.

Muitas procesu posmu vienkāršošana un racionalizācija sniegs ieguvumus visiem uzņēmējiem. Datu iesniegšanas punktu skaits samazināsies, un šim nolūkam vairs nebūs jāizmanto 27 dažādas valsts saskarnes un procesi, jo datus varēs iesniegt, izmantojot vienu vienotu ES saskarni. Datus var iesniegt iepriekš un izmantot atkārtoti, tāpēc tos vairs nevajadzēs iesniegt atkal un atkal. Datu izvairītās prasības

ir pārskatītas, labāk pielāgojot tās komercpraksei, proti, parasti datus iesniedz persona, kuras rīcībā ir vispilnvērtīgākie dati, datus pieņem dažādos formātus un deklarētāja starpniecība vairs nav vajadzīga. ES Muitas dienests stiprina sadarbību starp valstu muitas dienestiem arī uz robežas un uz vietas, kā arī atbalsta vienkāršoto procesu vienotu īstenošanu.

Būs jāiesniedz noteikta papildu informācija (jo īpaši tas attiecas uz preču ražotāju). Taču ar papildu informācijas iesniegšanu saistītās pūles ar uzviju atsvērs ieguvumi no muitas procesu vienkāršošanas un to skaita samazināšanas.

Muitas darbam kļūstot mērķorientētākam, uzlabosies likumīgu uzņēmēju aizsardzība pret neatbilstīgām piegādes ķēdēm un piegādes ķēžu drošības apdraudējumiem, un, uzlabojot regulatīvo pasākumu īstenošanu, mazināsies negodīga konkurence. Tas ļaus labāk aizsargāt darbvietas, inovāciju un ieguldījumus. Turklāt piegādes ķēžu noturību krīzes situācijās, piemēram, slimības uzliesmojuma vai drošības incidenta gadījumā, ievērojami stiprinās iespēja nekavējoties, konkrēti un vienoti vērsties pret riskantām tirdzniecības plūsmām, vienlaikus mazinot pārrāvumu izplatību un mērogu, kā arī pastāvīga krīzgatavība, kuras pamatā ir ilgtermiņa sadarbība ar citām attiecīgajām iestādēm.

Uzlabota partnerība ar muitu būs izdevīga *uzticamajiem un pārbaudītajiem uzņēmējiem*. Tie ir uzņēmēji, kuri atbilst noteiktiem nosacījumiem, kas līdzinās esošajām prasībām AEO statusa iegūšanai, un kuri nodrošinās papildu pārredzamību, sistemātiski darot savus datus pieejamus muitas sistēmām. Pārvaldītāji varēs atkārtoti izmantot šos datus procesos iepriekšējas informācijas sniegšanai par kravām, un ierašanās brīdī preču plūsmas varēs “pašizlaist” (faktiski preču pārvietošana turpināsies, jo iepriekšējas informācijas sniegšanas process dod muitai iespēju vajadzības gadījumā iejaukties). Priekšrocības, ko iegūs *uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji*, ietvers retākas un mērķorientētākas muitas kontroles. Parasti tie saņems arī iepriekšējus brīdinājumus un varēs atlikt formalitāšu kārtošanu, pārceļot to uz sev piemērotāku vietu. Ar citu iestāžu piekrišanu arī noteiktas nefinanšu pārbaudes varētu atlikt, nevis veikt tās uz robežas, un ļaut tās īstenot *uzticamajam un pārbaudītajam uzņēmējam*. Atvieglos arī prasības saistībā ar garantijām.

Līdz ar robežvērtības atcelšanu atbrīvojumam no muitas nodokļiem e-komercijas uzņēmumiem būs jāiesniedz muitai vairāk informācijas, taču jāņem vērā, ka dati par visām importētajām precēm jau tāpat ir jāsniedz saskaņā ar jaunajiem PVN noteikumiem e-komercijā, kuri stājas spēkā 2021. gada jūlijā. ES muitas datu centrs nodrošinās vienotu saskarni, kas e-komercijas starpniekiem atvieglos informācijas iesniegšanu, bet muitas dienestiem — saņemtās informācijas apstrādi.

Tieša muitas formalitāšu kārtošana būs e-komercijas platformām izdevīga, jo tās spēs piedāvāt saviem klientiem galīgo cenu un, visticamāk, mazināsies sūdzības un preču atpakaļatdošanas gadījumi saistībā ar negaidītām atbilstības nodrošināšanas izmaksām uz robežas, kā arī šādu situāciju radītie sarežģījumi piegādes ķēdēs. Kopumā vēlamajam politikas risinājumam būtu jāmazina atbilstības nodrošināšanas izmaksas, kas rodas uzņēmējiem, jo īpaši importējot preces. Tas ļaus gandrīz pilnībā atteikties no pašreiz izmantotajām “iekšējā tranzīta” procedūrām un ar to saistītajām deklarācijām gadījumos, kad preces no ieviešanas dalībvalsts pārvieto uz izlaišanas dalībvalsti.

Iedzīvotāji — patērētāji

Atbrīvojumam no muitas nodokļiem noteiktās robežvērtības 150 EUR atcelšana var patērētājiem radīt nelielu cenu pieaugumu precēm, kuru vērtība ir zemāka par minēto summu; tomēr procesu vienkāršošana un stabilizācija uzlabos piegādes ķēžu efektivitāti, un šā pasākuma ietekmi uz izmaksām un cenām noteiks konkurences faktori.

Starp iedzīvotāju un patērētāju ieguvumiem ir procesu uzlabota pārredzamība un paredzamība e-komercijā, veicot pirkumus ārpus ES, un, salīdzinot ar pamatscenāriju, tie retāk saņems negaidītas prasības apmaksāt nodokļus un atlīdzību loģistikas dienestiem par šādu maksājumu apstrādi, un arī pasta nodaļa būs jāapmeklē retāk, kas mazinās pašreizējo neapmierinātību ar negaidītām izmaksām un kavēšanos. Ievērojams ieguvums iedzīvotājiem un patērētājiem būs uzlabota un pārskatāmāka aizsardzība pret kaitīgu vai viltotu produktu izraisītām sekām, kā to paredz ES politika, jo ES mērogā sistemātiski uzlabosies bīstamu piegādes ķēžu atklāšana.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Rādītāji ir norādīti tālāk. Reforma arī stiprinās muitas savienības darbības rezultātu izvērtēšanas pamatu kopumā, jo šajā nolūkā varēs apstrādāt ES mēroga operatīvos datus.

1. Uzlabot nodokļu ieņēmumu iekasēšanu, īstenojot darbības risku pārvaldību ES līmenī:

- Nodokļu ieņēmumu iekasēšana par precēm, kuru vērtība pārsniedz 150 EUR
- Nesamaksāto nodokļu īpatsvars
- Riska pārvaldības stratēģijas, kas izstrādātas kopā ar citām iestādēm (kuru pārziņā ir, piemēram, nodokļi un krāpšanas apkarošana) — skaits
- Aizturēšanas gadījumi

2. Uzlabot neatbilstīgu ievesto produktu atklāšanu, īstenojot darbības risku pārvaldību ES līmenī:

- Uzraudzības stratēģijas, kas izstrādātas kopā ar citām iestādēm (kuru pārziņā ir, piemēram, krāpšanas apkarošana, tirgus uzraudzība, pārtikas nekaitīgums, dzīvnieku labturība, veselības aizsardzība, produktu drošums) — skaits
- Aizturēšanas gadījumi

3. Nodrošināt uzticamiem uzņēmējiem tirdzniecības plūsmu raitāku norisi:

- *Uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju skaits*
- *Uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju apstrādāto tirdzniecības darījumu īpatsvars procentuālā izteiksmē*
- *Preču tirdzniecībai nepieciešamo procesu skaits*
- *Uzticamo un pārbaudīto uzņēmēju pārbaudīšanai veikto auditu skaits*
- *Uzticamiem un pārbaudītiem uzņēmējiem izsniegto, bet apturēto atļauju skaits*

4. Iekasēt nodokļu ieņēmumus no e-komercijas nozares:

- *Nodokļu ieņēmumu iekasēšana par sūtījumiem, kuru vērtība nepārsniedz 150 EUR*
- *Sūtījumi, kuru vērtība nepārsniedz 150 EUR — skaits*

5. Izmantot datus stratēģisku muitas darbību organizēšanai:

- *Pieejamo datu apjoms un veids*
- *Datu kļūdas un iejaukšanās — skaits*
- *Sadarbspēja ar citiem datu avotiem (laiks un apjoms)*

6. (Rīkoties kā vienotam veselumam) Uzlabot noteikumu vienotu īstenošanu un piemērošanu praksē (novērst iespēju izvēlēties ostu ar mazāk stingru kontroli)

- *Veiktās kontroles un saņemtās atbildes par kontroles rezultātiem — skaits*
- *Riska pārvaldības obligātie standarti*
- *ES riska profilu skaits un kontroles rezultāti*
- *Ieteikumi par kontroļu rīkošanu — skaits*

7. (Rīkoties kā vienotam veselumam) Spēcināt muitas dienestus vienotai rīcībai:

- *Apmācību skaits un kvalitāte*
- *Kopīgu pasākumu, projektu, darbsemināru skaits*

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks

Priekšlikums paredz muitas procesu reformu, konkrēti:

- sagatavot un ieviest vienotu datu pārvaldības vidi (ES muitas datu centru) muitas darbam ES līmenī;*
- izveidot ES Muitas dienestu, kas ir pilnvarots īstenot galvenos uzdevumus ES līmenī, jo īpaši nodrošināt datu centra turpmāku attīstību un pārvaldību, vienotu riska pārvaldību, krīzes pārvaldību un sadarbību, lai muitas savienība varētu vienoti pildīt savas funkcijas un veidot kopīgu*

politikas vērtību neatkarīgi no tā, kurā vietā preces šķērso ES ārējo robežu.

Reformas izvēršana ir plānota, kā aprakstīts tālāk.

Pirmais posms no 2024. līdz 2027. gadam:

IT / ES datu centrs

- ES muitas datu centra struktūras sākotnējo komponentu sagatavošana, tajā skaitā sagatavošanās e-komercijas datu vākšanai un pirmajiem gadījumiem, kad būs jāizmanto sistēmu sadarbība;
- redzējums, ceļvedis, izmaksu un iepirkuma stratēģija nolūkā pabeigt datu centra spēju un uzņēmēju lietošanai paredzētu lietojumprogrammu izveidi;
- esošo SMK IT sistēmu darbības nepārtrauktības nodrošināšana un pārejas plānošana.

ES Muitas dienests

- ES Muitas dienesta izveide 2026. gadā, plānojot reālas darbības sākšanu 2028. gadā; pagaidu izpilddirektora un skaitliski neliela personāla nolīgšana, lai tie veiktu darbinieku atlasī, ar uzņemšanas un izmitināšanas organizēšanu saistītus pienākumus, kā arī administratīvās procedūras, kas ir nepieciešamas reālas darbības sākšanai 2028. gadā;
- sākotnējie sagatavošanās pasākumi, ko pirms uzdevumu nodošanas veic Komisijas darba grupa, lai riska pārvaldības tīkli un procesi būtu gatavi darbam ar ES līmeņa datiem, tiklīdz *EUCA* sāks savu darbību.

Otrais posms no 2028. līdz 2034. gadam:

IT / ES datu centrs

- ES Muitas dienests varētu sākt pārņemt no Komisijas datu centra sākotnējos komponentus un ar tiem saistītās centrālās sistēmas (piemēram, IKS 2, *eCommerce*, vienloga vide), pabeidzot šo procesu līdz 2030. gadam; ES Muitas dienesta spējām palielinoties, Komisija trīs gadu laikā nodod tam IT iepirkuma un pārvaldības funkcijas;
- līdz 2031. gadam pabeidz infrastruktūras un datu centra spēju izveidi;
- notiek (centralizēto un valsts) muitas sistēmu pāreja uz datu centru.

ES Muitas dienests

- ES Muitas dienests pakāpeniski pārņem no Komisijas noteiktu darbību izpildi; ES Muitas dienests pakāpeniski izstrādā jaunus pasākumus, kas ir minēti šajā priekšlikumā;
- Komisija deleģē ES Muitas dienestam noteiktus īstenošanas uzdevumus, slēdzot iemaksu nolīgumus.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Kā secināts šim tiesību akta priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā, risināmās problēmas ir sarežģījumi, ar ko sastopas muitas dienesti, pildot savu uzdevumu aizsargāt ES (kā no finanšu, tā nefinanšu riskiem); likumīgu tirdzniecību apgrūtināšas muitas formalitātes; neatbilstība starp muitas darba modeli un jaunajiem e-komercijas uzņēmējdarbības modeļiem; datu ierobežota pieejamība un izmantošana muitas procesos (arī iedarbīgā riska pārvaldībā); un atšķirības starp dalībvalstīm muitas noteikumu īstenošanā. Minēto problēmu dēļ dalībvalstis un Savienība zaudē nodokļu ieņēmumus; vienotajā tirgū nonāk neatbilstīgi un bīstami produkti, kas nodara kaitējumu ES patērētājiem, uzņēmumiem un videi; un piegādes ķēdes izmanto noziedzīgām darbībām.

Reforma risina problēmas, kuras dalībvalstis nespēj novērst atsevišķi. Konstatēto problēmu risināšanai ir būtiska Savienības līmeņa rīcība muitas savienības procesu, datu pārvaldības un pārvaldības pārveidei. Juridiskā instrumenta (regulas) izvēle ir būtiska, jo muitas savienībai ir jānodrošina uzņēmējiem un publiskajām iestādēm juridiskā noteiktība, likumīgas tirdzniecības raita norise un vienlaikus arī publisko iestāžu iedarbīga, uz risku balstīta iejaukšanās, lai īstenotu ES tiesību aktu kopuma galvenos elementus, jo īpaši jomās, kas attiecas uz vienoto tirgu, drošību un pašu resursiem.

Sagaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*):

Priekšlikums risina šādus problēmu cēloņus: muitas procesu nepiemērotība un pārlika sarežģītība, tajā skaitā attiecībā uz e-komercijas darījumiem, sadrumstalota un sarežģīta muitas digitalizācija un sadrumstalota muitas savienības pārvaldības struktūra. Tas piedāvā pārveidot muitas procesus, tajā skaitā e-komercijas darījumu apstrādei, vienlaikus ieviešot vienotu datu pārvaldības vidi (ES muitas datu telpu) un izveidojot ES Muitas dienestu, kas nodrošinās operatīvo pārvaldību. Šie elementi papildina cits citu, ļaujot ievērojami samazināt slogu gan publiskajām iestādēm, gan privātā sektora uzņēmējiem un būtiski uzlabot ES politikas vienotu īstenošanu muitas savienībā, kā norādīts ietekmes novērtējumā.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Programmas [“Muita 2020” novērtējumā](#) secināja, ka programma ir ievērojami veicinājusi muitas savienības darbību un modernizāciju. Tā ir veicinājusi sadarbību un informācijas apmaiņu, sākot ar konverģences sekmēšanu stratēģiskā līmenī un beidzot ar pieeju, interpretācijas, administratīvo procedūru, paraugprakses un noteikumu tuvināšanu darbības līmenī. Programma ir īpaši palīdzējusi īstenot pāreju uz elektronisku vidi muitas jomā. Tomēr novērtējumā konstatēja jomas, kurās ir nepieciešami uzlabojumi: i) atšķirības muitas kontroles piemērošanā; ii) krāpšana e-komercijas jomā; iii) uzņēmēji nemana SMK sniegtās priekšrocības un pauž bažas par iv) muitas IT vides, muitas jomas tiesību aktu un muitas procesu sarežģītību. Programmas novērtējums parādīja, ka Komisijai un dalībvalstīm varētu būt noderīga plašāka muitas datu apmaiņa. Tas palīdzētu labāk aprēķināt veikto ieguldījumu izmaksas un sniegtos ieguvumus.

Iepriekš minēto apliecina arī [SMK starpposma izvērtējums](#), kurā norādītas atšķirības metodēs, sankciju piemērošanā par muitas jomas tiesību aktu pārkāpumiem, kā arī par uzticamiem atzītu uzņēmēju (atzītie uzņēmēji, AEO) uzraudzībā.

Atšķirības SMK piemērošanā apstiprina arī uzņēmēji. Ārējā pētījumā par AEO sarīkoja plašu aptauju (tika saņemtas gandrīz 2000 atbildes), kas atklāja, ka 28 % no 900 uzticamajiem uzņēmējiem, kuri darbojas vairākās ES dalībvalstīs, uzskata, ka dažu priekšrocību īstenošana dažādās dalībvalstīs var ievērojami atšķirties³.

Attiecībā uz finanšu riskiem Eiropas Revīzijas palāta konstatēja strukturālas problēmas finanšu risku pārvaldībā un secināja, ka trūkst saskaņotības muitas kontroles piemērošanā, kā arī riska pārvaldībā un analizē, norādot, ka tas kaitē ES finanšu interesēm, un brīdinot, ka esošās nepilnības “*varētu ļaut neatbilstīgiem uzņēmējiem izmantot ES iekļūšanas punktus ar zemāku kontroles līmeni*”. (sīkāku informāciju sk. [Īpašais ziņojums Nr. 04/2021: Muitas kontrole: nepietiekama saskaņotība kaitē ES finanšu interesēm.](#))

Attiecībā uz nefinanšu riskiem esošajā riska pārvaldības satvarā netiek pievērsta pietiekama uzmanība ieguldījumam, ko muita varētu sniegt jomās, kas ir svarīgas ES iedzīvotājiem, tajā skaitā cilvēktiesības, darba ņēmēju tiesības, ilgtspēja, vides aizsardzība, veselība, drošums un drošība, sekmējot arvien jaunu nefinanšu prasību izpildi minētajās jomās.

Muitas procesu un informācijas apmaiņas digitalizācija norit sekmīgi, tomēr joprojām pastāv problēmas saistībā ar datu vākšanu, analīzi un apmaiņu. Esošie muitas procesi paredz datu iesniegšanu dažādās valsts un vienotās sistēmās un iesaistītajās dalībvalstīs. Arī *Lietpratēju augsta līmeņa grupa* norādīja, ka dažādās IT sistēmas bieži nav savienotas savā starpā (sīkāku informāciju sk. [Report by the Wise Persons Group on the Reform of the EU Customs Union](#)). Datus nepārsūta no vienas deklarēšanas sistēmas uz citu. Informācija ir izkaisīta pa dažādām datubāzēm un sistēmām, kas apgrūtina saskaņības un datu integritātes nodrošināšanu, kura ir būtiska muitas riska pārvaldībai, jo īpaši risku analīzei ES līmenī. Šis apstāklis mazina muitas spējas vienoti apkarot preču vērtības samazināšanu, neatbilstību vai drošības riskus. Eiropas Revīzijas palāta konstatēja vairākus faktorus, kuru dēļ ieilga SMK sistēmu izstrāde un palielinājās tās izmaksas (sīkāku informāciju sk. [Īpašais ziņojums Nr. 26/2018: Kāpēc vairākkārt kavējās muitas IT sistēmu ieviešana](#)). SMK izvērtējumā IT sistēmu ieviešanu vērtēja dažādi, izsakot pozitīvu viedokli par centralizēti izstrādātajiem komponentiem.

Pieredze, ko guva, mēģinot programmas “Muita” ietvaros organizēt pastāvīgāku muitas sadarbību, noderēja arī izpratnes veidošanai par politiku un sekmēja panākumus iepriekš minētajās jomās, taču šāda brīvprātīga sadarbība nespēj nodrošināt muitas savienības vienotai darbībai nepieciešamo infrastruktūru un pārvaldību.

Ņēma vērā arī uzkrāto pieredzi citu ES aģentūru un struktūru izveidē un darbības organizēšanā.

³ *Study on the Authorised Economic Operator programme, Oxford Research, Ipsos, Wavestone, CT Strategies and Economisti Associati, 2022.*

Priekšlikumu izstrādāja, lielā mērā ievērojot decentralizēto aģentūru pašreizējo modeli, vairumu problēmu risinot saskaņā ar standarta noteikumiem.

No praktiskā viedokļa jānorāda, ka, veicot sagatavošanās darbus ES Muitas dienesta izveidei un līdz brīdim, kad tas sāks reālu darbību, būs jāizmanto Komisijas resursi. ES Muitas dienesta izveidei nepieciešamos pasākumus, piemēram, administratīvo procedūru, pārvaldības struktūru un organizatoriskās struktūras sagatavošanu, kā arī sākotnējo personāla atlasī līdz brīdim, kas ES Muitas dienests sāks reālu darbību, varētu veikt šim nolūkam izveidota Komisijas darbinieku komanda. Ņemot vērā pieredzi citu nesen nodibinātu aģentūru izveidē, šīm vajadzībām būtu jāieplāno aptuveni 10 pilnslodzes ekvivalenti (*FTE*).

Plānojot ES Muitas dienesta sagatavošanu reālas darbības sākšanai, jānorāda, ka Komisijai ir ievērojama pieredze politikas izstrādē uzdevumu izpildei un kopīgu, brīvprātīgi īstenotu izmēģinājuma projektu vadīšanā (sk. [e-muitas gada ziņojumus](#)). Piemēram, Komisija vadīja Eiropas IT sistēmu, tajā skaitā vienoto ES portālu mijiedarbei ar uzņēmējiem (pārveidotā importa kontroles sistēma — IKS 2) izstrādi, organizēja kopdarbīgu riska analīzi, izstrādāja vienotu pieeju muitas savienības darbības rezultātu izvērtēšanai un vienotu apmācību muitas vajadzībām, ES līmenī organizēja sadarbību starp maitu un citu nozaru iestādēm par konkrētām tēmām (piemēram, par kravu gaisa pārvadājumu drošību), organizēja muitas reaģēšanu krīzes situācijā un visās šajās jomās cieši un strukturētā veidā sadarbojās ar valstu muitas dienestiem. Minētā pieredze ļoti noderēs, veidojot ES Muitas dienesta sākotnējo struktūru, gatavojoties tā darbības sākšanai, kā arī uzraugot un izvērtējot tā darbības rezultātus.

1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā būs jāizveido jauna budžeta pozīcija ES Muitas dienesta izveidei. Arī nākamajā daudzgadu shēmā būs jāieplāno šā tiesību akta īstenošanai nepieciešamie resursi.

Attiecībā uz **sinerģiju ar citiem instrumentiem**, reformas mērķis ir nodrošināt Savienībai stratēģiskas spējas sekmēt uzlabojumus tādu nozīmīgu ES politiku īstenošanā un ievērošanā, kuras attiecas uz preču tirdzniecību vai tiek realizētas ar tās starpniecību, kā arī centienos nepieļaut to, ka piegādes ķēdes izmanto organizētā noziedzība un teroristi. Reforma tieši veicinās tālāk minēto:

- uzlabosies ieņēmumu, arī tradicionālo pašu resursu, iekasēšana — gan iekasējot papildu ieņēmumus, kuri saskaņā ar aplēsēm šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā⁴ laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam sasniegs 6,035 miljardus EUR, gan sekmīgāk novēršot pārkāpumus, kuru dēļ tiek zaudēti nodokļu ieņēmumi;
- uzlabosies ES politikā paredzētā iedzīvotāju un uzņēmumu aizsardzība, kas daļēji ir atkarīga no muitas panākumiem atbilstības nodrošināšanā, tajā skaitā aizliegumu un ierobežojumu ievērošanā un vienotā tirgus darbības un drošības

⁴ Šo aplēšu sagatavošanā izmantotie pieņēmumi ir sīkāk aprakstīti ietekmes novērtējumā un tā pielikumos.

nodrošināšanā; lai gan šos ieguvumus nav iespējams izmērīt skaitliskā finansiālā izteiksmē, viens no piemēriem ietekmes novērtējumā liecina, ka, stingrāk uzraugot ekodizaina un ražojumu drošuma prasību ievērošanu, patērētāju ietaupījums laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam varētu sasniegt 7,7 miljardus EUR;

- samazināsies administratīvais slogs, veicinot konkurētspēju — ietekmes novērtējumā ir arī minēti uzņēmēju iespējamie ietaupījumi 11,6 miljardu EUR apmērā, ko radītu galvenokārt mazāks laika patēriņš importa procesu pabeigšanai.

Šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā ir iekļauta piemēru reprezentatīva izlase, ko izmantoja, lai izvērtētu rezultātus, ko sniegtu katrs reformas risinājums, pievēršot galveno uzmanību pievienotajai vērtībai, ko radītu uzlabota risku pārvaldība piegādes ķēdē. Minētie piemēri ilustrēja saskaņību ar citām konkrētām politikas jomām, tajā skaitā Vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu direktīvu, vides aizsardzības politiku attiecībā uz noturīgām ķīmikālijām un patērētāju radītām emisijām, Eiropas Savienības smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējumu (*SOCTA*), narkotisko vielu prekursoriem⁵, civilās aviācijas drošību⁶, tabakas kontrabandu, rotaļlietu drošumu, Tirdzniecības uzraudzības regulu, Ekodizaina direktīvu un priekšlikumu Produktu ilgtspējas ekodizaina regulai, kā arī priekšlikumu Ražojumu vispārēja drošuma regulai.

Vairumā minēto politikas jomu notiek pārmaiņas, kurās muitas līdzdalību paredz ES vienloga vide muitas jomā. Tomēr vienloga vide veicina informācijas apmaiņu par riskiem tikai netieši, jo tās galvenais mērķis ir atvieglot preču muižošanai nepieciešamās informācijas apmaiņu. Reforma uzlabos vienloga vides lietderību un uz tās pamata veidos sistēmu, kas ļaus muitas centralizēti izgūt visus Savienības nemuitas formalitāšu kārtošana nepieciešamos datus un ko izmantos ES mēroga riska pārvaldībai.

Plašākā nozīmē reforma nodrošinās muitas savienībai stratēģiskas spējas izstrādāt un ieviest satvaru sadarbībai ar citām politikas jomām, lai atbalstītu to īstenošanu darbā uz robežas; lai nodrošinātu tirdzniecības plūsmu operatīvu pārskatāmību ES mērogā; lai uzraudzītu politikas īstenošanu ES mērogā un gūtu detalizētu priekšstatu par to, kā veic kontroli un piemēro vienkāršojumus; lai pielāgotos nākotnes vajadzībām un mainīgiem uzņēmējdarbības modeļiem, jo īpaši nodrošinot muitas savienības informācijas vides gatavību integrēt dažādus informācijas avotus un sekmēt elastīgu rīcību pasākumu novēršanai; lai paātrinātu preču nonākšanu tirgū. Turklāt tā nodrošinās pagaidām nepietiekamo “kritisko masu”, kas ir nepieciešama, lai risinātu vairākas prioritātes un gatavotos krīzes situācijām.

Pateicoties šādām stratēģiskām spējām, muitas savienība spēs palīdzēt īstenot citus uzdevumus, kuru izpildē to var lūgt iesaistīties, piemēram, saistībā ar oglekļa ievērošanas mehānismu, stratēģiskās tirdzniecības kontroli un sankcijām vai citiem ierobežojošiem pasākumiem.

⁵ Padomes Regula (EK) Nr. 111/2005 (2004. gada 22. decembris), ar ko paredz noteikumus par uzraudzību attiecībā uz narkotisko vielu prekursoru tirdzniecību starp Kopienas un trešām valstīm (OV L 22, 26.1.2005., 1. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 300/2008 (2008. gada 11. marts) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas drošības jomā un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2320/2002 (OV L 97, 9.4.2008., 72. lpp.).

Aplūkojot plašāku sinerģiju, šis priekšlikums arī radīs administratīvo ietaupījumu valstu muitas administrācijām, jo vienkāršos procesus un nodrošinās vienotas centralizētas saskarnes un rīkus, kuri neatgriezeniski mazinās muitas noteikumu ievērošanas un administratīvās izmaksas. Saskaņā ar aplēsēm šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā dalībvalstis varētu šādi ietaupīt apmēram 7,9 miljardus EUR — lielākoties saistībā ar IT, taču samazināsies arī noteiktu svarīgu uzdevumu izpildei veltītā administratīvā darba apjoms, atbrīvojot daļu administratīvo spēju.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā nepieciešamo finansējumu var nodrošināt, pārdalot līdzekļus, kas ir paredzēti esošajā budžeta pozīcijā “Sadarbība muitas jomā (muita) — apakškatēgorija 03 05 01” un jaunajā budžeta pozīcijā “ES Muitas dienests — apakškatēgorija 03 05 XX”. Tādējādi papildu izmaksas pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā nav paredzētas.

Finansējumu datu centra un ES Muitas dienesta izmaksām daudzgadu finanšu shēmā laikposmā pēc 2027. gada ierosina paredzēt nākamajā daudzgadu finanšu shēmā, bet vienošanās par daudzgadu finanšu shēmu un programmām laikposmā pēc 2027. gada vēl nav panākta.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

Ierobežots ilgums

- Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.
- Finansiālā ietekme no GGGG. līdz GGGG. gadam

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2026. līdz 2027. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Budžeta izpildes plānotās metodes

Komisijas īstenota tieša pārvaldība:

- ko veic izpildaģentūras;
- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

EIB un Eiropas Investīciju fondam;

70. pantā minētajām struktūrām;

- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas;
- struktūrām vai personām, kurām, ievērojot Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

Piezīmes:

Regulai stājoties spēkā, par esošo SMK sistēmu izstrādi un uzturēšanu joprojām būs atbildīga Komisija, un tai būs jāturpina datu centra sākotnējo elementu sagatavošana līdz pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas beigām.

Beidzoties pašreizējās daudzgadu finanšu shēmas termiņam, Komisija turpinās saņemt finansējumu atsevišķu uzdevumu pildīšanai, jo īpaši saistībā ar datu centru, bet deleģēs šos uzdevumus ES Muitas dienestam saskaņā ar iemaksu nolīgumu. Esošo SMK sistēmu finansējuma tiešās pārvaldības turpināšana un datu centram paredzētā finansējuma netiešā pārvaldība, šim nolūkam izmantojot iemaksu nolīgumus ar ES Muitas dienestu, palīdzēs nodrošināt darbības nepārtrauktību pārejas periodā un sekmīgu politikas īstenošanu ES muitas datu jaunajā vidē, kamēr jaunizveidotais ES Muitas dienests pēc reālas darbības sākšanas 2028. gadā paplašinās savas spējas.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

Attiecībā uz reformu kopumā:

Komisija regulāri uzraudzīs ierosinātās regulas īstenošanu. Šim nolūkam priekšlikums paredz ES muitas datu centrā nodot Komisijas rīcībā informāciju un analīzes rīkus, kas aptvertu visus muitas procesus, kurus skars reforma.

Ar ES Muitas dienesta palīdzību Komisija vismaz reizi gadā vērtēs arī muitas savienības sniegumu kopumā. Tajā skaitā tiks vērtētas arī dalībvalstu muitas dienestu īstenotās muitas darbības. Šajā nolūkā ES Muitas dienests apzinās galvenās tendences, priekšrocības, trūkumus, nepilnības un iespējamus riskus un sniegs Komisijai ieteikumus par uzlabojumiem.

Komisija sadarbībā ar ES Muitas dienestu un valstu muitas dienestiem izvērtēs arī **riska pārvaldības** īstenošanu, jo īpaši nolūkā pastāvīgi pilnveidot tās operatīvo un stratēģisko lietderību un efektivitāti. Šim nolūkam Komisija izmantos arī datu centrā pieejamo informāciju un var lūgt ES Muitas dienestu, kā arī valstu muitas dienestus un citas iestādes sniegt papildu informāciju. Šādu izvērtējumu Komisija izmantos, lai

izstrādātu vienotus riska pārvaldības noteikumus, jo īpaši vienotus riska kritērijus un vienotas prioritārās jomas kontroļu rīkošanai.

Attiecībā konkrēti uz ES Muitas dienestu

Ikvienu Savienības aģentūra ir pakļauta stingrai uzraudzības sistēmai, kurā piedalās iekšējās kontroles koordinators, Komisijas Iekšējās revīzijas dienests, valde, Komisija, Revīzijas palāta un budžeta lēmējinstītūcija. Šī sistēma ir aprakstīta XII sadaļā. Kā to paredz vienotā pieeja par decentralizētām ES aģentūrām, ES Muitas dienesta gada darba programmā iekļauj detalizētus mērķus un plānotos rezultātus, tajā skaitā darbības rezultātu rādītājus. Šos rādītājus izmantos ES Muitas dienesta darba vērtēšanai gada darbības pārskatā. Gada darba programmu saskaņos ar daudzgadu darba programmu, un tās abas iekļaus vienotajā gada programmdokumentā, ko iesniegs Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai.

ES Muitas dienesta valde būs atbildīga par dienesta lietderīgas administratīvās, operatīvās un budžeta pārvaldības uzraudzību. Tai palīdzēs izpildivalde, kura atbild par valdes lēmumu sagatavošanu.

Komisija nodrošinās, ka ES Muitas dienesta darbību regulāri izvērtē saistībā ar tā mērķiem, pilnvarām, uzdevumiem un pārvaldību, kā arī ar vietu vai vietām, kurās tas darbojas. Tādos izvērtējumos jo īpaši vērtē iespējamo vajadzību grozīt ES Muitas dienesta pilnvaras un šādu grozījumu finansiālo ietekmi. Katrā otrajā izvērtējumā ES Muitas dienesta darbības rezultātus vērtēs saistībā ar tā mērķiem, pilnvarām, uzdevumiem un pārvaldību, tajā skaitā vērtējot, vai ES Muitas dienesta darbības turpināšana joprojām ir pamatota, ņemot vērā attiecīgos mērķus, pilnvaras, pārvaldību un uzdevumus. Par izvērtējuma konstatējumiem Komisija ziņos Eiropas Parlamentam un Padomei. Izvērtējuma konstatējumus publisko.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosināto pārvaldības veidu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

ES Muitas dienests nodrošinās iekšējās kontroles atbilstību pienācīgiem standartiem.

Attiecībā uz *ex post* kontrolēm uz ES Muitas dienestu kā decentralizētu aģentūru attiecas: i) iekšējā revīzija, ko veic Komisijas Iekšējās revīzijas dienests; ii) Eiropas Revīzijas palātas gada ziņojumi, kuros sniedz deklarāciju par gada pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību; iii) gada budžeta izpildes apstiprināšana, ko veic Eiropas Parlaments; iv) *OLAF* veiktas izmeklēšanas, jo īpaši nolūkā pārliecināties par aģentūrām piešķirto līdzekļu pienācīgu izmantošanu.

ES Muitas dienesta darbību var uzraudzīt arī ombuds saskaņā ar LESD 228. pantu.

Tā kā Savienībai ir ekskluzīva kompetence muitas jomā un priekšlikums paredz ievērojamus ieguldījumus datu centra izveidē, darbībā, uzturēšanā un izmantošanā, būtu atbilstoši paredzēt, ka atbildību par noteiktu darbību budžetu saglabā Komisija un dažu uzdevumu izpildi uztic ES Muitas dienestam saskaņā ar iemaksu nolīgumiem. Nolīgumos būtu jāiekļauj noteikumi, kas ļauj Komisijai lielā mērā saglabāt kontroli pār darbībām, kuras šis priekšlikums paredz deleģēt.

Atbilstoši būtu arī noteikt, ka Komisijai ir svarīga loma ES Muitas dienesta valdes un izpildvaldes plānošanas un uzraudzības darbībās.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

Tā kā ES Muitas dienests būs jauna struktūra, pastāv risks, ka personāla atlases un administratīvās procedūras var aizkavēties un ietekmēt ES Muitas dienesta operatīvās spējas tā darbības sākumposmā. Tāpēc ir būtiski, lai partnerģenerāldirektorāts palīdzētu ES Muitas dienestam sagatavoties darbības sākšanai, izstrādājot administratīvās procedūras, pārvaldības struktūras, sākotnējās darba programmas un daļēji veiktu sākotnējo personāla atlasi, lai ES Muitas dienests varētu ātri iegūt pilnīgu administratīvo autonomiju. Ieteicams šādos sagatavošanās darbos iesaistīt dalībvalstis, regulāri rīkojot viedokļu apmaiņu.

Lai sekmētu ES Muitas dienesta darbības strauju izvēršanu, pirmajos tā darbības gados būs vajadzīgas biežas sanāksmes un regulāri kontakti starp ES Muitas dienestu un partnerģenerāldirektorātu. Varētu paredzēt pieredzējušu Komisijas darbinieku norīkošanu šim darbam.

ES Muitas dienestam būs jāīsteno iekšējās kontroles sistēma, kas atbilst Eiropas Komisijas iekšējās kontroles sistēmai. Informāciju par ES Muitas dienesta iekšējo kontroli iekļaus ES Muitas dienesta gada ziņojumos.

Izveidos iekšējās revīzijas struktūru, kas ņems vērā ES Muitas dienesta darbībai specifiskus riskus un ieviesīs sistemātisku un disciplinētu pieeju riska pārvaldības, kontroles un pārvaldības procesu lietderības izvērtēšanai, kā arī sniegs ieteikumus to uzlabošanai.

Attiecībā uz TAXUD ĢD finansējumu — krāpšanas novēršana un atklāšana ir viens no Finanšu regulā paredzētajiem iekšējās kontroles mērķiem un nozīmīgs pārvaldības jautājums, un Komisijai ir tam jāpievērš uzmanība izdevumu cikla visā garumā. Turklāt TAXUD ĢD stratēģijas krāpšanas apkarošanai (*AFS*) galvenais mērķis ir krāpšanas novēršana un atklāšana un krāpšanas seku likvidēšana, cita starpā nodrošinot, ka ģenerāldirektorāta iekšējā kontrole krāpšanas apkarošanas jomā pilnībā saskan ar Komisijas stratēģiju krāpšanas apkarošanai (*CAFS*) un ka tā pieeja krāpšanas risku pārvaldībai ir vērsta uz krāpšanas riska jomu konstatēšanu un atbilstīgu reaģēšanu.

2.2.3. *Kontroles izmaksu lietderības aplēse un pamatojums*

Partnerģenerāldirektorāta izmaksas par ES Muitas dienesta vispārēju uzraudzību varētu būt 0,5 % no ES Muitas dienestam uzticētā gada budžeta, deleģēto finansējumu ieskaitot. Šādas izmaksas ietver, piemēram, izmaksas, kas ir saistītas ar gada programmas un budžeta vērtēšanu, Komisijas pārstāvju dalību valdē un izpildvaldē un ar to saistītās izmaksas, bet ne tikai minētās izmaksas.

2.3. **Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi**

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Krāpšanas apkarošanas pasākumus paredz noteikumi, kuri attiecas uz ES Muitas dienestu. Saskaņā ar vienoto pieeju par decentralizētām aģentūrām krāpšanas apkarošanas stratēģiju pieņems ES Muitas dienests.

Tas pieņems arī noteikumus par to, kā novērst un atrisināt domstarpības starp valdi un izpildvaldi.

Turklāt ES Muitas dienests pieņems drošības noteikumus, kuru pamatā būs Komisijas drošības noteikumi par Eiropas Savienības klasificētas informācijas (ESKI) un neklasificētas sensitīvas informācijas aizsardzību.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	1	Dif./nedif. ⁷	no EBTA valstīm ⁸	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm ⁹	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
01	Vienotais tirgus Sadarbība muitas jomā (muita) — apakškategorija 03 05 01	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

Var paredzēt, ka dažas trešās valstis veiks iemaksas saistībā ar ES muitas datu centra izveidi un darbību; patlaban šādas iemaksas tiek veiktas saistībā ar dalību jaunajā importa kontroles sistēmā (IKS 2). Tomēr šajā pārskatā tās nav ietvertas, jo tiesību aktu priekšlikumos tāda veida nolīgumus neiekļauj.

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas
--------------------------	------------------	----------------	----------

⁷ Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

⁸ EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁹ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

izdevumu kategorija	1	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstī m un potenciālajām kandidātvalstī m	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmum i
	03 XX XX ES Muitas dienests	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

3.2. Aplēstā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz izdevumiem

Vispārīgas piebildes — pēc tiesību akta pieņemšanas budžetu ikgadējās budžeta procedūras laikā var korigēt atkarībā no faktiskā algas pārrēķina koeficienta. Tālāk norādītie skaitļi iegūti, 2025. gada summas indeksējot par 2 %. Ja 2028.–2034. gadā pieejamais finansējums būs mazāks, uzdevumu apjomu samazinās, lai tas atbilstu finansējumam, kas ir pieejams daudzgadu finanšu shēmā un programmā “Muita” laikposmā pēc 2027. gada. Ja ES Muitas dienestam deleģē uzdevumus apjomā, kas ir mazāks par paredzēto, darbinieku skaitu attiecīgi samazinās (un nepieņems darbā plānotos 250 darbiniekus).

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Numurs	1. izdevumu kategorija. Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma 03 XX XX ES Muitas dienests.....]
---	--------	--

Aplēses laikposmam no 2026. līdz 2034. gadam:

ES Muitas dienests			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOPĀ
1. sadaļa (administratīvie izdevumi, arī darba algas)	Saistības	(1)	0,494	1,392	4,078	7,270	12,641	20,493	29,748	38,237	44,365	158,718
	Maksājumi	(2)	0,494	1,392	4,078	7,270	12,641	20,493	29,748	38,237	44,365	158,718
2. sadaļa (citi administratīvie izdevumi, arī infrastruktūra)	Saistības	(1a)	0,434	0,662	4,416	3,235	3,469	4,365	4,681	5,396	5,516	32,173
	Maksājumi	(2a)	0,434	0,662	4,416	3,235	3,469	4,365	4,681	5,396	5,516	32,173
3. sadaļa (darbības izmaksas, arī sadarbībai muitas jomā)	Saistības	(3a)	0	0	9,742	11,041	11,262	12,636	14,060	15,536	18,285	92,561
	Maksājumi	(3b)	0	0	9,742	11,041	11,262	12,636	14,060	15,536	18,285	92,561
KOPĀ apropriācijas ES Muitas dienestam	Saistības	= 1 + 1a + 3a	0,928	2,054	18,236	21,546	27,371	37,493	48,489	59,169	68,166	283,452
	Maksājumi	=2+2a +3b	0,928	2,054	18,236	21,546	27,371	37,493	48,489	59,169	68,166	283,452

2026.–2027. gads — pārdaļe

03 XX XX								2026	2027	KOPĀ
ES Muitas dienests	Saistības	(1)						0,928	2,054	2,981
	Maksājumi	(2)						0,928	2,054	2,981
KOPĀ apropriācijas apakškategorijai 03 XX XX	Saistības	= 1 + 1a + 3a						0,928	2,054	2,981
	Maksājumi	= 2 + 2a						0,928	2,054	2,981

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Numurs	1. izdevumu kategorija. Vienotais tirgus, inovācija un digitālā joma
--	--------	--

03 05 01			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOPĀ
Sadarbība muitas jomā (datu centrs — Komisija)	Saistības	(1)	23,072	31,946	101,682	127,015	50,817	0	0	0	0	334,533
	Maksājumi	(2)	23,072	31,946	101,682	127,015	50,817	0	0	0	0	334,533
Sadarbība muitas jomā (datu centrs — iemaksu nolīgums ar ES Muitas dienestu)	Saistības	(1a)			25,420	84,677	203,268	268,580	227,785	237,611	247,739	1295,080
	Maksājumi	(2a)			19,065	82,564	211,736	268,580	227,785	237,611	247,739	1295,080
KOPĀ apropriācijas apakškategorijai 03 05 01	Saistības	= 1 + 1a + 3a	23,072	31,946	127,102	211,692	254,085	268,580	227,785	237,611	247,739	1629,613
	Maksājumi	= 2 + 2a + 3b	23,072	31,946	120,747	209,579	262,553	268,580	227,785	237,611	247,739	1629,613

Attiecībā uz ES Muitas dienestu pieņem, ka 2028. gadā maksājumi atbilst 75 % no saistību apmēra un 2029. gadā —90 % no saistību apmēra. Attiecībā uz Komisiju pieņem, ka maksājumu un saistību apmērs ir vienāds, jo esošās programmas turpinās.

2026.–2027. gads — pārdale

03 05 01								2026	2027	KOPĀ
Sadarbība muitas jomā (muita) — apakškategorija 03 05 01	Saistības	(1)						23,072	31,946	55,019
	Maksājumi	(2)						23,072	31,946	55,019
KOPĀ apropriācijas apakškategorijai 03 05 01	Saistības	= 1 + 1a						23,072	31,946	55,019
	Maksājumi	= 2 + 2a						23,072	31,946	55,019

Pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā plānotie ES izdevumi par reformu ir 60,165 miljoni EUR, ko kopā veido darbības un administratīvie izdevumi. Minētā summa ietver iepriekš minētos darbības izdevumus 55,019 miljonu EUR apmērā par ES muitas datu centra pirmo strukturālo spēju izveidi un ES Muitas dienesta izveides sākšanu.

Šos izdevumus segs no programmas “Muita” esošā budžeta. Iznākumi ietver gatavību no 2028. gada sākt iekasēt jaunus nodokļus par e-komerciju, atlasītu finanšu un nefinanšu riska pārvaldības projektu izmēģinājumus Komisijas vadībā un sagatavošanās darbus ES Muitas dienesta darbības sākšanai.

Neskarot nākamo daudzgadu finanšu shēmu, iepriekš sniegtajā analīzē par laikposmu no 2028. līdz 2034. gadam ir norādītas plānotās izmaksas Savienības budžetā, kas ir paredzētas ES muitas datu centra izdevumu segšanai un ES Muitas dienesta budžetam.

Attiecībā uz **administratīvajiem izdevumiem**

- Šis pārskats ir par jaunajām budžeta vajadzībām, ko radīs šīs reformas priekšlikums. Tas neattiecas uz atbalstu muitas sadarbībai un esošajām SMK sistēmām, ko Komisija jau sniedz atbilstoši apakškategorijai 03 05 01, ne arī uz finansiālā atbalsta instrumentu muitas kontroles iekārtām saskaņā ar apakškategoriju 11 01 02. Komisija turpinās pārvaldīt esošās SMK sistēmas un laika gaitā mazinās to darbības izdevumus. Komisija arī īsteno dažus muitas sadarbības pasākumus, bet mazākā apjomā, ņemot vērā *EUCA*

jaunās darbības šajā jomā. Minētās izmaksas nav iekļautas šajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā, jo tās nav šā priekšlikuma izmaksas.

- Šajā priekšlikumā iekļautās IT izmaksas ir saistītas ar datu centra izveidi. Saskaņā ar tabulu iepriekš pēc indeksācijas par 2 % minētā budžeta pozīcija sedz aptuveni 1,63 miljardus EUR.
- Komisija uzticēs ar datu centru saistīto uzdevumu izpildi *EUCA*, slēdzot iemaksu nolīgumus. Tāpēc attiecīgās izmaksas ir iekļautas daudzgadu finanšu shēmā laikposmam pēc 2027. gada kā programmas “Muita” turpinājums.
- *EUCA* darbības izdevumi, kas ir saistīti galvenokārt ar muitas sadarbības nodrošināšanu, ir aprakstīti pielikumā. Plānots, ka *EUCA* izveides pirmajā posmā, kas sāksies 2026. gadā, tam būs septiņi darbinieki (5 līgumdarbinieki un divi pagaidu darbinieki), 2027. gadā tiem pievienosies vēl septiņi darbinieki, bet 2028. gadā, kad dienests sāks reālu darbību, tam būs jau pavisam 30 darbinieki.
- I sadaļa ietver aplēsi, ka 2034. gadā *EUCA* būs 250 darbinieku, no kuriem apmēram 115 būs tieši saistīti ar IT un datu pārvaldības funkcijām. Šie amati IT un datu pārvaldības jomā nodrošinās gan datu centra platformas, gan lietojumprogrammatūru izstrādi, ko uzticēs *EUCA* saskaņā ar iemaksu nolīgumu, kā arī datu centra tehnisko pārvaldību, kas ietvers datu projektus, analīzi un muitas datu modeļa pārvaldību.

•

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

								2026	2027	KOPĀ
ĢD: TAXUD										
• Ierēdņi								0,513	1,197	1,710
• Līgumdarbinieki								0,182	0,273	0,455
KOPĀ TAXUD ĢD	Apropriācijas							0,695	1,470	2,165

Attiecībā uz **administratīvajiem izdevumiem** — pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā TAXUD ĢD būs papildus nepieciešami 5 *FTE* 2026. gadā un vēl 5 *FTE* 2027. gadā ES Muitas dienesta sagatavošanai darbības sākšanai.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Neto kopsumma 2026.– 2027. gadā (saistību kopsumma = maksājumu kopsumma)	0,695	1,470	

Nākamajā tabulā ir apkopotas aplēses par kopējām summām **visās izdevumu kategorijās** laikposmā no 2026. līdz 2034. gadam.

		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOPĀ
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	24,695	35,470	145,338	233,238	281,456	306,073	276,274	296,780	315,905	1915,230
	Maksājumi	24,695	35,470	138,983	231,125	289,924	306,073	276,274	296,780	315,905	1915,230

3.2.2. Paredzamā ietekme uz apropriācijām

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas darbības apropriācijas, kā paskaidrots tālāk.

Priekšlikums neparedz tikai aģentūras izveidi. Tas paredz visaptverošu muitas savienības reformu. Tas paredz jaunu stratēģisku spēju izveidi (pārvaldības ziņā — jaunu ES Muitas dienestu, un spēju ziņā — jaunu ES muitas datu centru), apvienojot to ar darbības procesu pārskatīšanu un vienkāršošanu, kas atvieglos darbu gan valsts iestādēm, gan uzņēmējiem. Tā kā priekšlikums uzlabos sadarbību, lai panāktu, ka muitas savienība darbojas “kā vienots veselums”, un radīs ietekmi, ko realizēs valstu iestādes (nevis tikai ES Muitas dienests), nebūtu pareizi mēģināt formulēt iznākumus, balstoties uz ES Muitas dienesta darbības rādītājiem. Šajā gadījumā būtu piemērotāk noteikt divus galvenos iznākumus (un izdevumu kategorijas), kuri kopā nodrošinās reformas mērķa sasniegšanu, t. i., ES muitas datu centra un ES Muitas dienesta izveidi, kā redzams tabulās tālāk.

Tālāk norādītie skaitļi, kas ir iekļauti **pašreizējā daudzgadu finanšu shēmā**, ietver vienīgi Komisijas darbības izmaksas. Tie attiecas uz datu centru.

Summas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus						2024	2025	2026	2027	KOPĀ
	IZNĀKUMI									

↓	Veids ¹	Vidējās izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
VISPĀRĪGAIS MĒRĶIS																		
– ES muitas datu centrs														23,072		31,496		55,018
Starpsumma														23,072		31,496		55,018
KOPĒJĀS IZMAKSAS														23,072		31,496		55,018

Tālāk norādītie skaitļi par laikposmu no 2028. līdz 2034. gadam attiecas uz ES muitas datu centra izveides izmaksām un uz ES Muitas dienesta darbību. Tās ir darbības izmaksas, ko ieguva, 2025. gada summas indeksējot par 2 %.

Norādīt mērķus un iznākumus			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOPĀ										
		IZNĀKUMI																		
↓	Veids ²	Vidējās izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Skaitis	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas		
VISPĀRĪGAIS MĒRĶIS																				
– ES muitas datu centrs																				
<i>ES datu telpa CAPEX</i>			47,424	60,465	61,674	50,326	0	0	0	219,889										
<i>ES datu telpa OPEX</i>			47,857	113,900	149,371	169,288	172,673	176,127	179,649	1008,865										

¹ Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

² Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

<i>Pārveides programma CAPEX</i>			31,822	32,458	33,107	33,770	34,445	35,134	35,837	236,573
<i>Pārveides programma OPEX</i>			0	4,869	9,932	15,196	20,667	26,350	32,253	109,268
Starpsumma			127,102	211,692	254,085	268,580	227,785	237,622	247,739	1574,594
– ES Muitas dienests			18,235	21,546	27,371	37,943	48,489	59,169	68,166	280,471
Starpsumma			18,235	21,546	27,371	37,943	48,489	59,169	68,166	280,471
KOPĒJĀS IZMAKSAS			145,338	233,238	281,457	306,073	276,274	296,780	315,905	1855,065

Summas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata) Attiecīgā gadījumā šie skaitļi atspoguļo kopsummu, ko veido Savienības iemaksas aģentūrai un pārējie aģentūras ieņēmumi (atlīdzības un maksas).

Papildu paskaidrojumi par ES muitas datu centra izmaksām

ES datu telpa CAPEX

Šī budžeta pozīcija ietver datu centra platformas izstrādi un ieviešanu, tajā skaitā dažādu komponentu (ar datu apmaiņas, datu apstrādes, lietojumprogrammu pārvaldības un datu kataloga funkcijām) izstrādi (vai licencēšanu/iegādi) un integrēšanu.

ES datu telpa OPEX

Šī budžeta pozīcija ietver atbilstoša līmeņa un apjoma pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras (datu centru noma, aparatūra, mākoņpakalpojumi, programmatūru licencēšana u. c.) un darbības spēju (pakalpojumu dienests, tehniskais atbalsts, operatīvais atbalsts u. c.) sagādi. Tajā ietilpst arī izmaksas par datu centra uzturēšanu pēc tā izveides pabeigšanas, kad tas jau ir sācis sniegt pakalpojumus.

Pārveides programma CAPEX

Šī budžeta pozīcija ietver tādu funkciju izstrādi un ieviešanu datu centra platformā, kuras ir saistītas ar valstu muitas sistēmām un saskaņā ar reformas tiesību aktiem turpmāk tiks īstenotas centralizēti.

Pārveides programma *OPEX*

Šī budžeta pozīcija ietver tāda elementa darbības un uzturēšanas izmaksas, kurš datu centra platformā nodrošina funkcijas, kas ir saistītas ar valstu muitas sistēmām un saskaņā ar reformas tiesību aktiem turpmāk tiks īstenotas centralizēti.

3.2.3. Aplēstā ietekme uz ES Muitas dienesta cilvēkresursiem

3.2.3.1. Kopsavilkums

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropiācijas
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas administratīvās apropiācijas, kā paskaidrots tālāk.

Tālāk norādīto skaitļu pamatā ir pieņēmums, ka 2034. gadā ES Muitas dienests būs pilnībā nostabilizējis savu darbību un turpmāk tam papildu cilvēkresursi vairs nebūs vajadzīgi. Tika pieņemts, ka attiecība starp štatu sarakstā ietvertajām amata vietām un ārštata darbiniekiem būs 2:1. Pašlaik vēl nav iespējams precīzi noteikt *AST* vai *AD* kategorijas darbinieku skaitu vai to, cik *SNE* kategorijas darbinieku varētu norīkot valstu muitas administrācijas, taču tika sagatavotas aplēses. Izmaksas ir indeksētas par 2 %.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata) Attiecīgā gadījumā šie skaitļi atspoguļo kopsummu, ko veido Savienības iemaksas aģentūrai un pārējie aģentūras ieņēmumi (atlīdzības un maksas).

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	KOPĀ
Pagaidu darbinieki (<i>AD</i> kategorija)	0,119	0,423	1,542	3,335	5,970	10,018	14,693	19,073	22,234	77,408
Pagaidu darbinieki (<i>AST</i> kategorija)	0,059	0,212	0,771	1,668	2,985	5,009	7,346	9,537	11,117	38,704
Līgumdarbinieki (<i>CA</i>)	0,237	0,676	0,749	1,085	1,927	3,220	4,691	6,090	7,099	25,773
Norīkotie valstu eksperti (<i>SNE</i>)			0,187	0,271	0,482	0,805	1,173	1,523	1,775	6,215
KOPĀ	0,415	1,311	3,249	6,360	11,363	19,051	27,903	36,223	42,226	148,101

Attiecībā uz izmaksu attiecinājumu starp iepriekš minētajām kategorijām tika pieņemts, ka pēc reālas darbības sākšanas 2028. gadā štatu sarakstā ietverto amata vietu sadalījuma attiecība starp *AD* un *AST* kategoriju darbiniekiem būs 2:1, bet ārštata amatu sadalījuma attiecība starp *CA* un *SNE* kategoriju darbiniekiem būs 4:1¹. Šīs aplēses neskar sadalījumu, kas izveidosies pēc faktiskās personāla atlases.

Personāla vajadzības (*FTE*):

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Kopā
Pagaidu darbinieki (<i>AD</i> kategorija)	2	5	14	22	40	62	91	122	111	111
Pagaidu darbinieki			6	11	20	31	46	31	56	56

¹ Iespējams, ka dažās sekretāru amata vietās strādās *TA* (*AST/SC*) kategorijas darbinieki; tomēr šo tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatu sagatavoja, balstoties uz pieņēmumu, ka šajos amatos strādās *CA* kategorijas darbinieki.

(AST kategorija)										
Līgumdarbini eki	5	9	8	16	24	39	50	62	66	66
Norīkotie valstu eksperti			2	3	6	8	13	15	17	17
KOPĀ	7	14	30	50	90	140	190	230	250	250

Pieņem, ka visi jaunie darbinieki tajā gadā, kad tos pieņēma darbā, nostrādāja sešus mēnešus.

Pašlaik vēl nav iespējams precīzi noteikt darbinieku sadalījumu pēc amata profila, taču nākamā tabula sniedz vispārīgu priekšstatu par paredzamo sadalījumu.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Kopā	7	14	30	50	90	140	190	230	250
Administratīvais darbs	6	8	12	20	22	22	22	22	22
Dati un IT	1	4	10	18	40	65	90	105	115
Koordinēšana / spēju veidošana		2	8	12	28	53	78	103	113

Administratīvā darba profils ietver darbiniekus, kuri nodarbosies ar tādiem jautājumiem kā cilvēkresursi, finanses, grāmatvedība, juridiskie jautājumi, saziņa, kvalitātes kontrole un revīzija, administratīvā atbalsta sniegšana augstākajai vadībai, *EUCA* pašu IT un loģistika.

Datu un IT jomas profils ietver darbiniekus, kuri strādās ES muitas datu centrā, tajā skaitā nodarbosies ar IT izstrādes, darbības un infrastruktūras pārvaldību, datu projektiem un to pārvaldību, kā arī ar datu pārvaldību.

Koordinēšanas un spēju veidošanas jomas profils ietver darbiniekus, kuri nodarbosies ar darba operatīvo koordinēšanu gadījumos, kad ir iesaistīti dalībvalstu muitas dienesti un notiek sadarbība ar citiem ārējiem ekspertiem, tajā skaitā tādās jomās kā riska pārvaldība, krīzes pārvaldība, sadarbība ar citām iestādēm, apmācība un norādījumi par vienotām darba metodēm un procesiem un operatīvā darba koordinācija, kā arī ar darbības rezultātu vērtēšanu, uzraudzību, pētniecību un inovāciju, kopīgu kontroli un kontroles iekārtu atbalstu.

FTE ir noapaļoti līdz tuvākajam veselajam skaitlim.

3.2.3.2. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības atbildīgajam ĢD

- Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi cilvēkresursi, kā paskaidrots tālāk.

Aplēsi izsaka veselos skaitļos (vai maksimāli ar vienu zīmi aiz komata)

	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)		
20 01 02 01 un 20 01 02 02 (galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)	+3	+7
20 01 02 03 (Delegācijas)		
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)		
10 01 05 01 (Tiešā pētniecība)		
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu FTE)¹		
20 02 01 (AC, END, INT, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	+2	+3
20 02 03 (AC, AL, END, INT un JED delegācijās)		
Budžeta pozīcijas (norādīt) ²	— galvenajā mītne ³	
	— delegācijās	
01 01 01 02 (AC, END, INT — netiešā pētniecība)		
10 01 05 02 (AC, END, INT — tiešā pētniecība)		
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)		
KOPĀ	+5	+10

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

¹ AC — līgumdarbinieki; AL — vietējie darbinieki; END — norīkoti valstu eksperti; INT — aģentūru darbinieki; JED — jaunākie eksperti delegācijās.

² Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām BA pozīcijām).

³ Galvenokārt ES kohēzijas politikas fondiem, Eiropas Lauksaimniecības fondam lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondam (EJZAF).

Veicamo uzdevumu apraksts:

<p>Ierēdņi un pagaidu darbinieki</p>	<p>ES Muitas dienests sāks reālu darbību 2028. gadā, tātad aptuveni divus gadus pēc tiesību akta pieņemšanas par tā dibināšanu, un šo laiku var veltīt pasākumiem, kas ir nepieciešami, lai jaunā struktūra varētu sākt darboties. Atbildību par ES Muitas dienesta izveidi būtu jāuzņemas Komisijai. Tāpēc šim procesam ir jāparedz resursi. Papildu <i>FTE</i>, kas būs nepieciešami 2026. un 2027. gadā, ir norādīti tabulā iepriekš; pēc tam neto ietekme uz Komisijas personālu būs darbinieku skaita samazināšanās.</p> <p>Lai sagatavotu ES Muitas dienestu darbības sākšanai, papildu <i>FTE</i> izmantos šādu sagatavošanās darbu veikšanai:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Pirmā budžeta sagatavošana, arī īstenošanas rīku (grāmatvedības/budžeta pārvaldības sistēmas) un procedūru sagatavošana.2. Izpilddirektora atlases procedūra (sākot ar pagaidu izpilddirektoru no Komisijas, kurš pildīs šos pienākumus 2026.–2027. gadā, kamēr <i>EUCA</i> vēl nav sācis reālu darbību.3. Valdes un izpildvaldes locekļu izvirzīšana.4. Pirmo sanāksmju un lēmumu sagatavošana.5. Galvenās mītnes ēkas sagatavošana, saskaņojot to ar uzņēmējvalsti; sarunu risināšana par uzņemšanas līgumu; aprīkojuma iegāde; IT; drošība; uzturēšana.6. ES Muitas dienesta darbinieku atlase, ņemot vērā to, ka sākotnējās vajadzības strauji pieaugs. Sākumā prioritāri pieņem darbiniekus, kuri pilda pamatdarbības nodrošināšanai nepieciešamas funkcijas (nodrošina algu izmaksāšanu, organizē laika pārvaldību, apmācību u. c.).7. Organizatoriskās struktūras, iekšējās organizācijas un procedūru noteikšana.8. Apzināt iespējas Komisijas darbiniekus uz laiku pārcelt darbā uz ES Muitas dienestu.9. Tīmekļa lapas pamatversijas un vizuālās identitātes izstrāde.10. Pirmās gada darba programmas un/vai vienotā programmdokumenta sagatavošana.11. Iemaksu nolīguma vai nolīgumu sagatavošana, ja tādus turpinās slēgt.12. Programmas “Muita” atbalsta nodrošināšana pirmajām <i>EUCA</i> sanāksmēm ekspertu līmenī 2026.–2027. gadā. <p>Citu nesen dibinātu aģentūru izveidē gūtā pieredze rāda, ka šādu darbības sākšanai nepieciešamu uzdevumu veikšanai partnerģenerāldirektorātā ir</p>
--------------------------------------	--

	jāizveido komanda no aptuveni 10 darbiniekiem. Iepriekš minētie uzdevumi ir lielākoties administratīvi un saistīti ar procesiem. Tie neattiecas uz ES Muitas dienesta gaidāmās darbības būtību; vienīgais izņēmums ir 12. punkts.
Ārštata darbinieki	Darbs saistībā ar iepriekš minētajiem uzdevumiem, jo īpaši 1., 4., 5., 9. un 12. punktu.

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

X Priekšlikums/iniciatīva ir saderīga ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu. Summu (5,8 miljoni EUR), kas ir nepieciešama 2026. un 2027. gadā, piešķirs no līdzekļiem, kas jau ir paredzēti izdevumu kategorijas “Vienotais tirgus” budžeta pozīcijā “Sadarbība muitas jomā (muita) — apakškategorija 03 05 01”.

- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpārplāno attiecīgā izdevumu kategorija daudzgadu finanšu shēmā
- Pieņemot priekšlikumu/iniciatīvu, jāpiemēro elastības instruments vai jāpārskata daudzgadu finanšu shēma⁴

–

3.2.5. Trešo personu iemaksas

X Priekšlikums/iniciatīva neparedz trešo personu līdzfinansējumu

- Priekšlikums/iniciatīva paredz līdzfinansējumu atbilstoši šādai aplēsei:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	Gads N	Gads N+1	Gads N+2	Gads N+3	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

⁴ Sk. 12. un 13. pantu Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 2093/2020 (2020. gada 17. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - Pašu resursus
 - citus ieņēmumus
 - Atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁵							Kopā
		2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
..... pants		812	828	845	862	879	896	914	6035

Dažādu piešķirto ieņēmumu gadījumā norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Norādīt metodi, ko izmantoja, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem.

Reformas rezultātā laikposmā no 2028. līdz 2034. gadam radīsies papildu ienākums no nodokļu piemērošanas e-komercijai, no kura atskaitīs 25 % valstu iekasēšanas izmaksu segšanai (neto tradicionālie pašu resursi). Saskaņā ar aplēsēm tie būs 750 miljoni EUR gadā, ko indeksēs par 2 %, tātad minētajā laikposmā kopā 6,035 miljardi EUR.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

⁵ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

PIELIKUMS — PIENĒMUMI

Darbinieku skaita pieaugums ES Muitas dienestā:

Plānotais kopējā darbinieku skaita pieaugums *FTE* izteiksmē ir šāds.

	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
ES Muitas dienests	7	14	30	50	90	140	190	230	250

Lai gan tas neietilpst šā pārskata tvērumā, būtu lietderīgi norādīt, ka šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā ir iekļauta aplēse par administratīvā darba apjoma samazināšanos valsts līmenī sakarā ar muitas procesu vienkāršošanu un pārplānošanu. Līdz 2034. gadam administratīvā darba apjoms dalībvalstīs attiecīgo uzdevumu pildīšanai samazināsies par aptuveni 2000 *FTE*⁶ salīdzinājumā ar pamatscenāriju. To nebūtu jāuztver kā norādi vai prasību dalībvalstīm pieņemt lēmumu par attiecīgā muitas darbinieku skaita samazināšanu.

Pēc 2028. gada pakāpeniski atbrīvosies arī atbildīgā ĢD darbinieki, jo noteiktus uzdevumus, ko iepriekš veica programmā “Muita” un TAXUD ĢD vadībā, aizstās ES Muitas dienesta īstenotie pasākumi.

⁶ Šo aplēšu sagatavošanā izmantotie pieņēmumi ir sīkāk aprakstīti ietekmes novērtējumā un tā pielikumos.

III sadaļa

III sadaļa	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Kopā
Muitas sadarbība	9 000 000	10 000 000	10 000 000	11 000 000	12 000 000	13 000 000	15 000 000	80 000 000
Indeksācija par 2 %	9 741 889	11 040 808	11 261 624	12 635 542	14 059 913	15 536 203	18 284 916	92 560 896

ES Muitas dienesta darbības izdevumi attiecas uz muitas operatīvo sadarbību.

Saskaņā ar iemaksu nolīgumu ES Muitas dienesta pārziņā būs arī ES muitas datu centra izmaksas.

Iepriekš minētā budžeta pozīcija “**Muitas sadarbība**” ietver izmaksas par dalībvalstu muitas ekspertu darba grupu organizēšanu intensīvam kopdarbam par priekšlikumā ietvertajiem tematiem, tajā skaitā par riska pārvaldību, vienotu riska kritēriju un standartu ieviešanu un izvērtēšanu, vienotām prioritārajām jomām kontroļu rīkošanai, apmācību, darba metožu un norādījumu izstrādi saistībā ar tehniskiem jautājumiem, pieejas “*Uzticamie un pārbaudītie uzņēmēji*” īstenošanu, kopīgu uzņēmējdarbības procesu un sadarbības izstrādi saistībā ar ES muitas datu telpu un tās savienojumiem ar citām sistēmām u. c. Tā ietver arī vairākdisciplīnu ekspertu grupu organizēšanu dažādos līmeņos (nozares, valsts un starptautiskā līmenī) par priekšlikumā ietvertajiem tematiem, tajā skaitā par krīzgatavību un reaģēšanu krīzes situācijā, vienotu politikas prioritāšu īstenošanu, sadarbības satvaru un to elementu (arī uzraudzības stratēģiju) izstrādi un īstenošanu. ES Muitas dienesta organizētās ekspertu grupas būs būtiskas muitas savienības lietderīgai un vienotai darbībai, jo lielāko daļu operatīvā darba vēl aizvien veic valstu iestādes, kas atrodas “frontes pirmajā līnijā”.

